

fidelity

nytt blad!

DET BESTE AV HI-FI, MUSIKK OG HJEMMEKINO

SACD med rør:
Tilbake til fremtiden?

Acoustic Reality:
Sensasjonell digitalforsterker!

Tester: McIntosh • Shanling • Electrocompaniet • Copland •
Tannoy • NAD • Burmester • Musical Innovation • Klipch •
Musical Fidelity • Bowers & Wilkins

Musikk: Godt norsk • Den audiofile jukeboks • Diana Krall

300
leserbrev:

"Mer underholdning
pr. krone enn noe
annet blad!"

2 / 2003
kr. 98,-

ISSN 1503-4291

9 771503 429025

Vi pusher livsglede!

Æsops fabler, husker jeg en historie om en fattig gutt som for sine siste penger kjøpte et brød- og en blomst. "Hvorfor kjøper du blomster når du nesten ikke har råd til mat", spurte de andre forundret over denne dårskapen. " Med brødet kan jeg spise meg mett og overleve. Med blomsten sørger jeg for at det er noen hensikt med å holde meg i live, " svarte gutten.

I disse tøffe og usikre tider spørres det om vi ikke skal anstrenge oss enda litt mer for å gjøre livet litt bedre og mer meningsfylt. For mange av oss er musikken litt av den "luksus" som gjør tilværelsen rikere. Musikken og musikkannlegget er simpelthen en del av "det gode liv". Jeg må innrømme at jeg ikke har de minste skrupler med å anbefale folk å bruke så mye som de kan på et musikkannlegg. I det norske klimaet med lange vintre og upålitelig sommervær, vil musikkannlegget kunne bety en mentalt sunn og viktig adspredelse mange timer hver dag- hele året!

Fidelity ser det derfor som helt uproblematisk at vi "pusher" best mulig hi-fi utstyr på musikkinteresserte som er såpass hekta at de kjøper dette bladet. At vi i denne møteplassen, Fidelity, har et like stort ansvar for BÅDE annonsøren som vil selge varene sine, og leseren som får et sterkt subsidiert blad, kan likevel være et sjokk- for begge! Vi har stadige små knuffinger med viktige annonsører som nærmest tar det som en selvfølge at vi er salgsavdelingens forlengede arm, og vi får minst like mye kjeft av lesere som ikke synes vi er tilstrekkelig kritiske.

Jeg og mine medarbeidere vil ikke gjøre noe særlige forsøk på å "please" alle. Vi simpelthen skriver det vi mener. Og mener det vi selv erfarer! Selvsagt kan vi også ta feil. En test i Fidelity er ikke noe fasitsvar. Men hjelp oss å hjelpe dere selv til et best mulig blad ved å gi redaksjonen rom for ærlige og underbygde meninger. Uansett! Og vær klar over at vi ønsker å teste det beste av alt det som er på det norske markedet av virkelig god hi-fi. Er det produkter som konsekvent mangler, kan det bety at vi blir boikottet av grupper som prøver å "straffe" oss fordi vi ikke underlegger oss deres form for "kontroll og hjelp" til en test.

Vi har bevisst lagt oss på en ganske kritisk og laidback vurdering og omtale av de ulike produktene. Dette for å ha noe å gå på når vi finner de helt ekstremt gode kjøpene. Dette er selvsagt likt for alle, og jeg er sikker på at leserne meget raskt justerer seg inn til den nye virkeligheten. Enkelte annonsører tar det dessverre ikke like lett etter å ha vært bortskjemt med 9 av 10 mulige som "gjennomsnittelig" bra. Men nesten alt det vi tester i Fidelity, er en tilnærmet nominasjon blant det aller beste etter et grundig forarbeide basert på lytting lokalt og omtaler i andre tidsskrifter!

Vi håper derfor inderlig at våre tester får et markant gjennomslag i markedet da ingen vil levere oss produkter eller vil annonsere hos oss uten at det generer salg på sikt. Klarer vi likevel å skape stor interesse nettopp ved å rette kritisk og grundig fokus på nettopp de gode produkter som gir betydelig musikalsk glede i årene som kommer, har vi gjort en god jobb for begge parter. Dette uten å gå på akkord med vår samvittighet. Da blir det moro å lage et blad som det også blir morsomt å lese!

Håper uansett at dette bladet i hvert fall er i nærheten av det vi etter lesernes mening fikk til i vårt første nummer. Som du vil se av leserbrev på de neste sidene, var mottagelsen så god at vi nesten ikke turde å begynne på nummer 2...

Fidelity: Tillit, troskap og troverdighet!

Knut Vadseth

Ansvarlig redaktør

Knut Vadseth
knuvadse@online.no

Redaksjon

Gunnar Brekke
Håkon Rognlien
Tore Dag Nilsen
Petter Dale jr.
Vidar Mørch

Skribenter

Robert Amundsen
Gunnar Brekke
Stig Inge Bjørge
Petter Dale jr.
Tore Dag Nilsen
Stein Arne Nistad
Vidar Mørch
Håkon Rognlien
Stig Arne Skilbrei
Knut Vadseth

Foto

Knut Vadseth

Annonseavdeling

Tlf.: 32 76 88 39

Grafisk Design

Maria Andersen,
Euro Design AS, tlf. 22 17 60 50

Trykk

PDC Tangen

Kontakt redaksjon

fidelity@audioforum.no

Diskusjonsforum

www.audioforum.no

Utgiver

Forlaget Fidelity AS
Halvdan Svartes gt. 8, 0268 Oslo

Abonnement service:

Milanex AS
PB 9200 Grønland, 0134 Oslo
tlf. 23 36 19 38
fidelity@kundetjeneste.no

ISSN 1503 4291

Det må ikke kopieres fra dette bladet uten tillatelse fra rettighetshaver. Denne bestemmelse gjelder også enhver form for elektronisk, mekanisk eller annen type gjengivelse. Brudd på bestemmelsene vil bli anmeldt og medfører erstatningskrav.

Innhold

fidelity

vår 2003

24

Tannoy -
mye for pengene

40

Burmester CD 001 -
tysk kvalitet

6

Brev til Fidelity

26

Glimmer
og grå stein

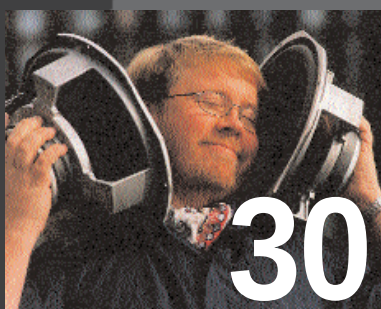
42

Hauk - musikk i krisetider

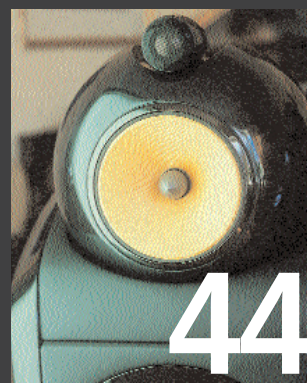
10

Brev fra Las Vegas - S.I. Bjørge

30

Mr. High-End -
Geir Tømmervik

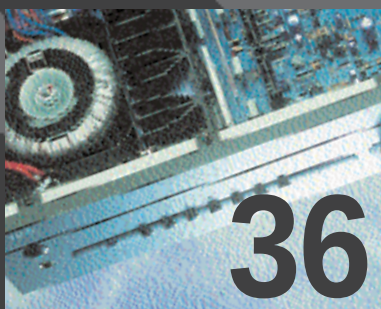
44

B&W 800 Signature -
toppen av luksus

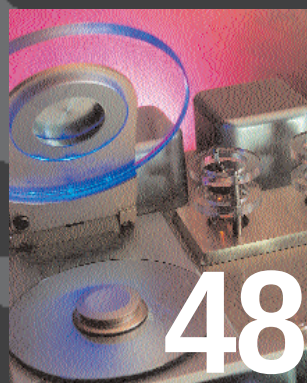
14

Acoustic Reality -
sensasjonell digital forsterker

36

NAD: Klassiker i ny drakt

48

SACD -
tilbake til fremtiden

20

McIntosh rørforsterker

38

Diana Krall - CD eller DVD
eller Kongsberg?

50

Sony SCD-XA777ES

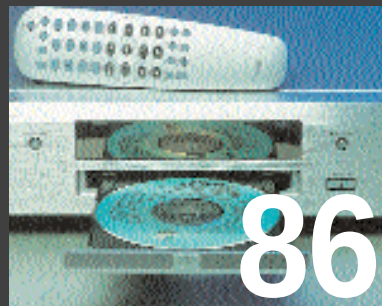
54

Shanling SCD - T200

72

Den audiofile jukeboks

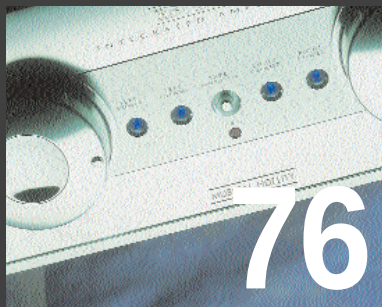
86

Philips SACD, DVD-video og CD-spiller: Mirakel?

58

Musical Fidelity Tri-Vista

76

Helt Sjef!
350 Watt med Tri-Vista

90

Brødrene Patos

64

Bransjeblick - digitalt

82

Klipch Sub - helt vill bass!

92

Hjemmebygg -
aktiv høyttaler

66

Copland 6 kanal
forforsterker

82

Dingser - Supra nettkabel

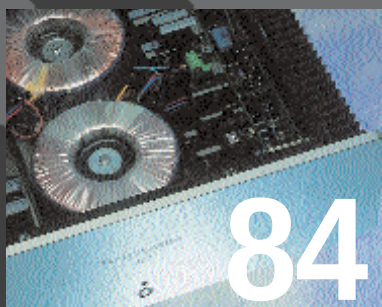
100

Mer brev til Fidelity

70

Ultimate dingser

84

Ny Malmin forsterker

104

Neste nummer

• abonner på www.audioforum.no • abonner på www.audioforum.no • abonner på www.audioforum.no •

Brev til fidelity

Fra Hi-Fi Sentralen's Forum:

- "Nå har jeg lest bladet siden fredag. Dette er bare helt FANTASTISK! JIIIIIPPIII!"
- "Flott at det igjen er et blad for hi-fi entusiaster i Norge!"
- "Nå har jeg åpnet en god vin og skal sette meg i godstolen, sette på noe god musikk og kose meg med Fidelity."
- "Fidelity er et meget bra blad. Samboeren klaget på mangel på hyggelig konversasjon hele helgen!"
- "Selv om det står Fidelity på forsiden; dette er Audio 61!"
- "Har med glede brukt et par-tre timer på lesing av Fidelity. Andre norske blad har gått i skuffen etter rundt 30 minutter, så dette var saker."
- "Det nye Fidelity er veldig bra og veldig "farlig". Bra fordi jeg satt i to timer med interessant stoff. "Farlig" fordi en blir så forbannet påvirket til nytt (og bedre) utstyr."
- "Gratulerer Vadseth&Co med et glimrende blad, der de har lagt lista høyt for framtidige utgivelser. Et formidabelt comeback!!!
- "Ååå, det var deilig å få (Fidelity) i hus."
- "Gratulerer så mye med et strålende hi-fi blad!!!"
- "Kjempeflott blad. Det beste bladet jeg har sett. Gratulerer!"
- "La oss se fremover å støtte opp om Fidelity."
- "Gratulerer gutta. Dette kaller jeg entusiasme. Godt gjort. Bravo Håkon Rognlien, du briljerer på N805 signatur konklusjonen!"

- "Jepp, dette var snadder!"
- "Det er et eller annet med dere (Fidelity) skribenter, en eller annen nøkternhet og jordnærhet som samtidig tillater en slags galskap. Ærlighet kalles det, tror jeg. Flott!"
- "Ingen andre blader pr idag, inkludert Stereophile, har klart å fylle et blad med i mine øyne kun interessant stoff. Med andre ord mer underholdning pr. krone enn noe annet blad for tiden."
- "Et supert blad med mye interessant stoff".
- "Idag fikk jeg endelig sikret meg et eksemplar jeg også. Og jeg må si det lover godt. Spesielt er jeg glad for at Stein Arne Nistad er tilbake med sin spalte "Godt Norsk".
- "Endelig!!!! Dette har jeg ventet på i vatter og vinter. Helt konge!"
- "Snublet over bladet på Gardermoen og har siden kost meg stort over livet. Bladet er en knalldebut, og etter min mening enda bedre enn Audio 60. Utrolig mye lesestoff i forhold til sider og mengde reklame."
- "Fidelity er et strålende blad fullt på høyde med de aller beste utenlandske."
- "Slutter meg til rekken av gratulanter. For oss som er for ferske til å ha opplevd forgjengeren, var dette en ny verden".
- "Tommelen opp for Fidelity som er et meget bra blad."
- "Jeg vil benytte anledningen til å gratulere alle i redaksjonen til Fidelity med Norges til nå beste Hi-Fi magasin."

Mail til redaksjonen:

Hei,

jeg vil gjerne få gratulere dere med et flott, nytt blad. Det er mye spennende lesning og jeg synes dere har lyktes meget bra.

Lykke til videre,

med vennlig hilsen
Arne Marco Kirsebom, Kristiansand

Tidenes beste!

Etter gjennomsyn av jomfrunummeret av "Fidelity" står det helt klart: Dette er tidenes beste Hi-Fi blad. Så absolutt i nasjonal målestokk, men trolig også internasjonalt.

Hele A-laget fra Audio, rålekker lay-out, en bredde og dybde vi aldri har sett maken til.

Hjemmebesøk, musikk-artikler, grundige tester...velskrevet...spille-rom og spalteplass for alle audiofile tros-retninger og kjetteriske avvikere - dette er pinadø for godt til å være sant.

Mvh
Bømlo Hi-Fi Klubb

Mail til redaksjonen:

Hei, Knut.

Jeg håper du ikke har noe i mot at jeg kaller deg Knut selv om vi ikke kjenner hverandre.

Jeg har vært en ivrig leser av dine bidrag både i Lyd & Bilde og tidligere Audio. Jeg synes det du fikk gjennomført i Audio på så kort tid var strålende og derfor var det også svært synd at dette bladet ble oppkjøpt og slaktet. Det er derfor med stor glede at jeg leser og konstaterer at Fidelity fortsetter der Audio slapp og hever standarden ytterligere et par hakk. Jeg figurerer på ulike debattfora, hvor jeg til tider har hengt meg på kritikken som blant annet NN & Co. har fremmet. Det er lett å la seg rive med på slike diskusjonssider når man er så Hi-Fi interessert som jeg er. Det man fort kan glemme i slike offentlige diskusjoner, er hvor skadelig det man skriver kan være for vedkommende det gjelder. Jeg ville derfor gjerne med denne e-mailen understreke hvor glad og takknemlig jeg er for det arbeidet du utfører.

Mvh, Roy Ove H.

Fantastisk Fidelity!

Gratulerer med et fantastisk bra blad. Dette er det beste enkeltmagasin jeg har lest på mange år. Glimrende systematiske tester, nydelig lay-out, flotte fotografier, bra med musikkstoff....Jeg ønsker deg og din gjeng lykke til-håper dette går seg til uten at du må lettes for din Krell-rigg....

Men jeg har et lite spørsmål. Gunnar Brekke har noen fine sider om vinyl og platespillere. På side 90 viser han til en formel for beregning av overheng. Det må imidlertid være noe feil der. Jeg er selv matematiker men skjønnte ikke noe av dette uttrykket. Har Herr Brekkes tastatur funksjonsfeil mon tro???

Jeg hadde satt enorm pris på å få den rette formelen.

Vennlig og ydmyk hilsen
Alfred Andersen

Et eksempel på digitalproblemer ved overgang fra PC til MAC! Ellers kan vi gjerne bruke deg som tekstforfatter for neste egenreklame. Takk for de verbale blomstene! Og her er den korrekte formelen:

$$d = L - \sqrt{(L^2 - 7601)}$$

Der d = overhenget i mm; L = armlengden i mm.

Red.

Til Fidelity redaksjonen

Jeg må si det nye bladet Fidelity er kjempe flott blad. Det er masse interessant stoff i bladet. Det jeg likte best er hjemme reportasjene. Jeg liker å se hva folk har av anlegg, og hvordan de har plassert det osv...

I disse årene jeg har hatt hifi som hobby, altså i 5-6 år, så har jeg alltid likt å lese dine tester av forskjellige produkter.

Lykke til videre!

Med Vennlig Hilsen,
Mats Petter.

Til redaktør Knut

Produktet "fidelity" bør du være stolt av. Synes at dette var tøft gjort etter alt som har skjedd tidligere.

Vi har ventet lenge, men det var verdt det. Har til dags dato ikke kost meg så mye med et hifi-blad som det jeg opplever nå. Så stå på videre! Håper at ting ordner seg uten at du må selge juvelene dine.....

Mvh Tor :-)
(topline)

Hei Fi!

Gudskjelov og takk!! Dere er tilbake alle sammen. Gratulerer med Fidelity, har nettopp bladd igjennom første nummer og gleder meg til å dyplese alle artikler. Stå på, jeg kommer til å bli fast leser slik jeg har vært av Audio.

Mvh Per Henning Sønju
Krokstadelva

PS. "Drømmeanlegget er det du til enhver tid har" - helt enig Stig Arne!

Bravo gutta!

Godt gjort. Vi kommer til å støtte dere.

MVH Perica Benic

FORSMAN

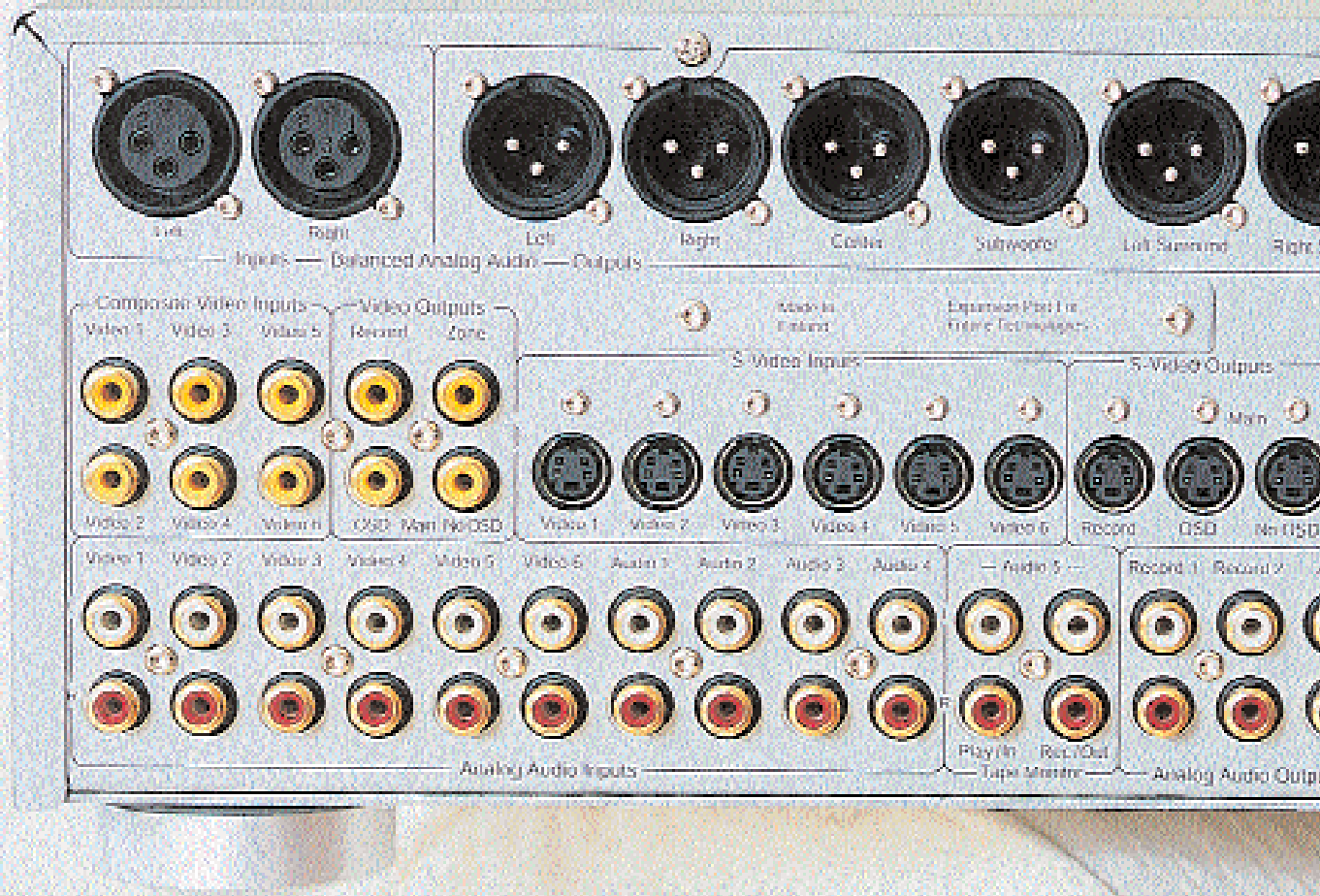
Er du lei kunstig
pustebass, tørr
diskant og lite
mellomtone?

Da er Forsmans VSS
høytalere noe for
deg.

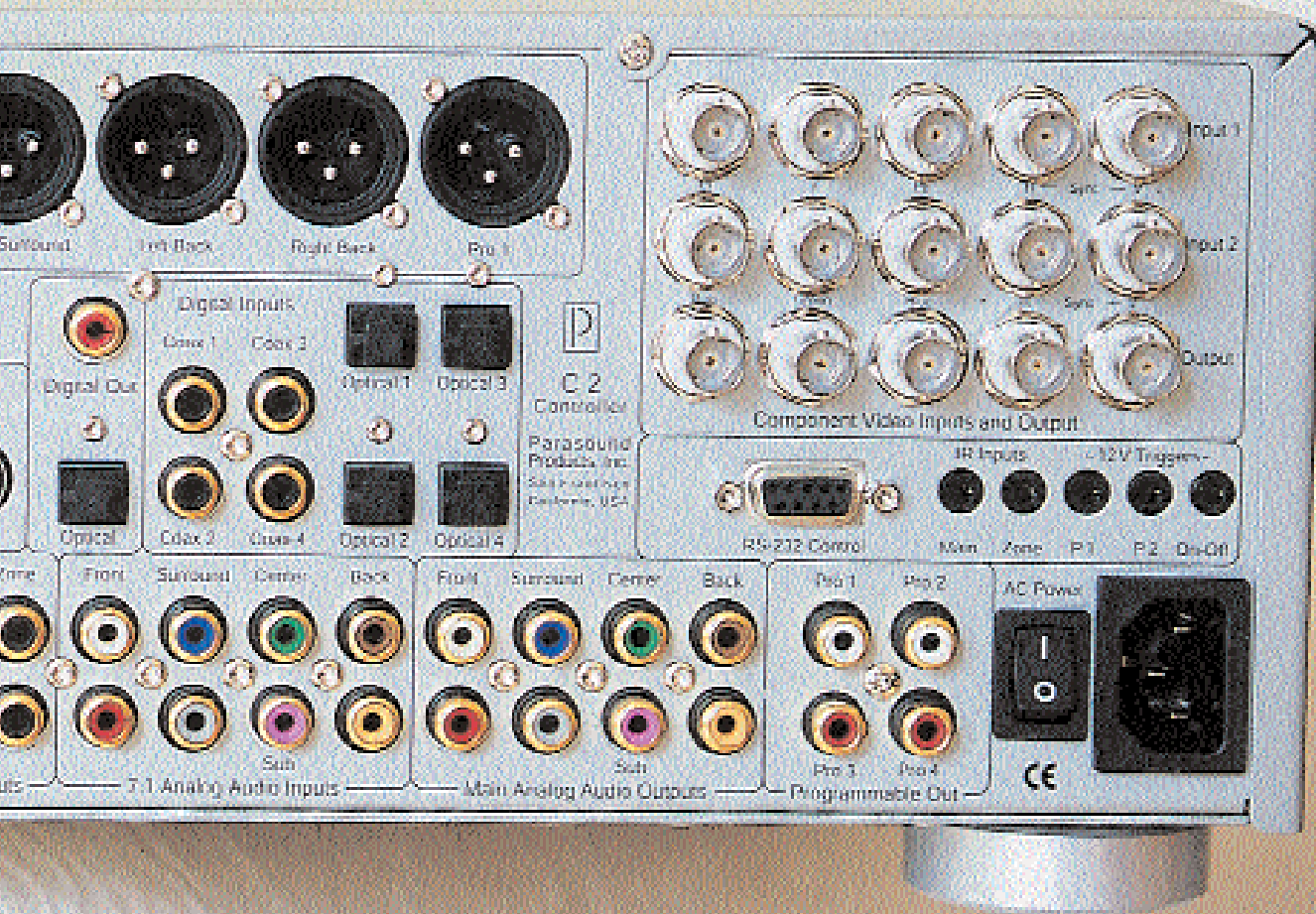
Mer livaktig lyd-
gjengivelse enn det
er i disse håndlagde
patenterte Norske
VSS høytalerne,
tror vi er meget
vanskelig å finne,
spesielt i prisklas-
sen 18- 150.000 kr.

Sjekk: www.forsman.no

Kontaktsøken

HALO
by
PARASOUND

Importør:

NCMS

Veritas Senteret - HØVIK

Tel. 67 57 85 55 • Fax 67 57 85 70

email: info@ncms.no • <http://www.ncms.no>

Stig Inge med
"master" guru Stan Richter.

Aret begynte med en tradisjonell Japansk nyttårsfeiring "Åsjåå-gatsu" (nærmeste jeg kommer den japanske uttalen med det norske alfabetet), en av de få ganger i året japanerne tar en alvorlig ferie på bortimot en hel uke

For generelt travle audiofile japanere brukes nyttårstiden også til å stille med musikkanklaget og spille noen LP-plater og CD-skiver. I Japan finnes det alle avskyngninger fra rør-afficionados som lytter til single-ended med 3 watt per kanal, til de som sverger til proffuttsyr med over en kilo transistorwatt per kanal i opptil åtte kanaler.

Det tradisjonelle for meg etter at jeg har gleddet meg over deilig japansk nyttårsmat (faktisk et egne spesialretter for denne sesongen, og det dreier seg IKKE om sushi!) hos min japanske kones familie, setter jeg i en United Airlines Boeing 747 jumbojet og reiser til Nevada, Las Vegas i USA. Vanligvis lander jeg i Los Angeles først. I år leide jeg like godt en Volvo S80 og kjørte til San Jose, Berkeley, Las Vegas og tilbake til Los Angeles - en tur på rundt 2500 kilometer. Alt hadde vært perfekt hvis vi bare ikke hadde blitt truffet av en bybuss med tilhenger i Las Vegas!

CES/T.H.E SHOW 2003

Siden jeg ikke lever av å være journalist, er ikke formålet mitt med å reise til audioshow verden rundt å gå rundt og speide etter nye ting. Jeg er der for å treffe forretningsforbindelser og distributører fra forskjellige land, og dernest for å holde kontakt med folk fra audiopressen i USA og andre land. Min showrapport blir derfor litt mer tilfeldig og forteller mer om hva jeg personlig opplevde, heller enn å være en systematisk gjennomgang av utstillingen.

En litt artig situasjon som oppsto dette året var at den kjente hi-fi skribenten Ken Kessler hadde et problem med sine digitale showbilder etter at han hadde lastet dem opp på sin Apple iBook. Heldigvis reiser jeg med en Apple PowerBook som ble koplet i FireWireTarget Disk modus til Kens iBook. Samtlige ca. 320 digital-fotos ble funnet etter diverse søking, og alt ble brent ut på CD-R via min PowerBook. Samtidig ble problemet med Kens iBook reparert og alt var i orden. Dessverre skyldte Ken problemet på Apple Macintosh og hans Apple IT-konsulent, og

Mail fra Vegas

- Stig Inge Bjørge

han har visst byttet til Windows. Men det er HANS problem.

I gamle dager var det bare Consumer Electronics Show (CES), men i de siste årene har man også hatt et konkurrerende show som også holdes i Las Vegas parallelt med CES. Dette skyldes at bransjemannen Mike Maloney fant ut at den gigantiske CES messen ga dårlig service (og for høye priser) til de mange små high-end audio firmaene som jo har helt andre behov enn de store elektronikkigigantene.

Avantgarde Acoustics USA

Vår USA distributør Immedia (kjent for sine platespillere og tonearmer) holdt til i rommet like ved siden av Avantgarde, så jeg stakk likegodt innom og tok et bilde av deres enorme Trio og Basshorn høyttalersystem. Da jeg først så dem installere disse tingene (og hørte litt på testingen og innspillingen) tenkte jeg "Herregud, hvorfor skulle vi bli tildelt rom ved siden av disse bråkmakerene!!!" Men det merkelige var at under selve showet spilte de amerikanske Avantgarde-folkene fullstendig med måte, og de hadde faktisk en veldig behagelig, men frisk lyd som ikke var plaget som for ørene, selv rett foran de gedigne, dominerende megahornene. Personlig er jeg derimot mest interessert i Solo modellen som er nærmere en ideell punktkilde. Jeg la også merke til Audiopax Stereo 88 rørforsterkeren med 15 watt per kanal, noe som viste seg å være mer enn nok til disse effektive horns-systemene.

Audiopax Modell 5 forsterker er transistorert med såkalt "choke-loading".

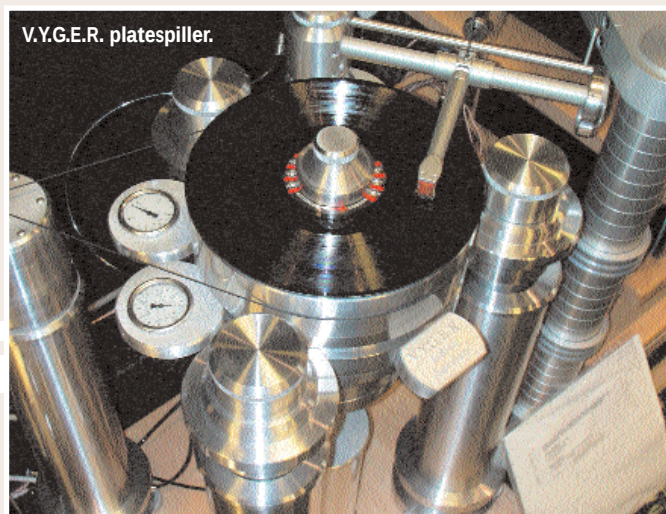
Electronluc

Et av de artigste produktene på T.H.E SHOW var rørforsterkeren Electronluc 75TL som bruker Eimac 75TL transmitter-rør både til driver og output. Håper fotoene jeg tok får frem noe av stemningen med dette produktet som er

et av de mest skulpturelle audioprodukt jeg noen gang har sett. Josh Stippich er mannen bak disse sakene og han er unge 27 år gammel. For å streke under at han hører til den nyeste garde, selger han sine forsterkere kun på eBay USA. Ta en titt på hjemmesiden hans. Den er virkelig verdt et besøk. Dessverre var lyden i demonstrasjonsrommet meget langt fra undertegnedes smak. Her var det VIRKELIG rørlyd både på godt og vondt, men for dem som virkelig sverger til gammeldags rørlyd, kan det være at en belytting fører til en ekstatiske orgasme. (<http://www.electronluc.com/>)

Klangfilm Siemens Bionor teaterhøyttalere fra 1960

Den største musikkopplevelsen fra årets show for undertegnede kom ikke fra et nytt, moderne product, men snarere fra å lytte til et par enorme teaterhøyttalere fra 1960. American Sound turntable model AS-1000X med SME model 3012-R og Shelter pick-up fra Japan. Faktisk

V.Y.G.E.R. platespiller.

Lumen White "Wave" høyttaler med keramiske elementer fra tyske Thiel.

hadde David Karmali, eieren av distribusjonsfirmaet Damoka i New York kjøpt både disse gigantiske høyttalerene i tillegg til et par klassiske Vitavox høyttalere, og dessuten også den enorme American Sound platespilleren, brukt fra Japan. Tingene ble sendt direkte til Las Vegas der David leide et av de største rommene på showet (sikkert 100kvm), og han sørget til og med for at det ble bygd opp ekstra vegger etc. i rommet slik at akustikken virket. Forsterkerene som ble brukt var Vladimir Shushurins Lamm ML2 monoblokker og L2 forforsterker. David forhandler også den sveitsiske DA omformeren Weiss Medea, men vi var tilfreds med å lytte på analogt vis!

<http://www.damoka.net/>

Lamm forsterkere

Lamms eget rom var på Alexis Park (CES) og brukte Kharma Ceramique Reference høyttalere (fra Nederland) til \$30000 til demonstrasjonen. Forsterkerene deres ligger også i denne prisklassen, så jeg tipper på at ikke altfor mange av disse produktene kommer til Norge. Det blir som når man titter på Ferrarier og lignende luksugsjenstander.

Dagen etter showet var ferdig traff vi faktisk David og hans medhjelper Mario, og vi ble spurt om å bli med ut. Dette viste seg å være på en av de fineste restaurantene i Las Vegas, Aureole,

som også sies å være blant de fineste i USA. Vinutvalget deres er på mer enn 50000 flasker, og for de store gamblerene hadde de på menyen en vin som kunne bli din for US\$10000. Husker dessverre ikke navnet. (Fy søren, så dumt, red)

Sammen kom også konstruktøren Vladimir Shushurin som kommer fra byen Lvov i Ukraina. Han bygde sin første forsterker som 12-åring og senere studerte han elektronikk og fysikk på universitetet i hjembyen. Etter at han var ferdig med studiene fikk han arbeide i den russiske militære areospace-industrien og konstruerte utstyr til optisk styrte bomber og simulatorer til Apollo-Soyuz romferdsprosjektet. Midt på 70-tallet fikk han imidlertid oppgaven å konstruere audioprodukter til masseproduksjon, men han hadde liten frihet i Sovjet og det manglet både forståelse for god lyd og dessuten på elektroniske deler med god kvalitet. Da han prøvde å emigrere til USA i 1979, ble han sparket fra jobben sin og nektet utreisetilattelse. Først 8 år senere kom tillatelsen på grunn av Gorbachevs nye Perestroika politikk.

High-End Audio er et direkte resultat av enkeltindivider og deres personlige bidrag til audioverdenen. En aften sammen med Vladimir og hans familie og venner understreket dette, og det har allerede blitt et hyggelig minne. Jeg gleder meg til neste gang jeg treffer disse folkene!

V.Y.G.E.R. platespillere og tone- armer fra Italia

Jeg har sett mye store og tunge platespillere gjennom mine snart 24 år i Japan, men V.Y.G.E.R. platespillerene fra Italia slår nesten alt. Her er det igjen snakk om gedigne skulpturer. Det er ikke grense for hva folk kan få seg til å lage. Jeg må innrømme at heller enn å lytte, ble det med å ta noen bilder for å beundre håndverket som har gått inn i å lage disse tingene. Det neste man spør seg er nok om det egentlig er nødvendig å fylle stuen men en så diger maskin?

Samme distributør hadde også de Østerrikske Lumen White høyttalerene som også dessverre ligger i en svært høy prisklasse. Grunnen til at jeg sier dessverre er at jeg har hatt anledning til å lytte til disse elegante kurvede høyttalerene som utelukkende har tyske keramiskelementer både i Tyskland, Japan, og USA, og de er etter min mening noe av det beste jeg har hørt av en høyttaler. Jeg liker også utseendet veldig godt. Så var det bare å konsultere lommeboken!

<http://www.acousticdreams.net/> Lumen White skulpturhøyttalere

Edge Electronics pyramideforsterkere

Det som er moro med å besøke slike messer er å se på de virkelig fantastiske produktene, enten

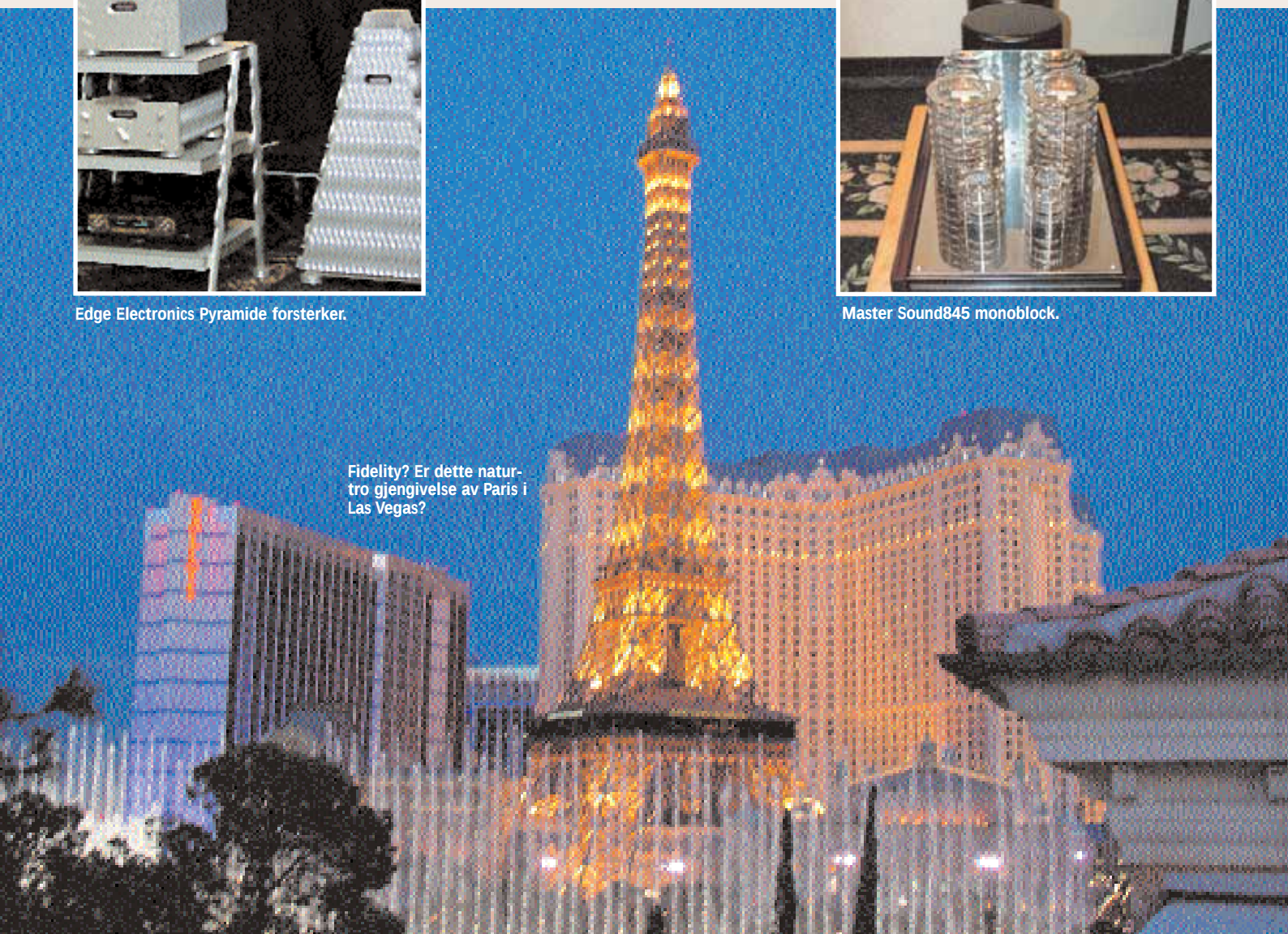

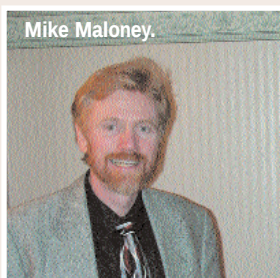
Edge Electronics Pyramide forsterker.

Master Sound 845 monoblock.

Fidelity? Er dette naturtro gjengivelse av Paris i Las Vegas?

Mike Maloney.

man liker dem eller ei. Et slikt produkt var Edge Reference Monoblock forsterkerene som var noen enorme sølvpyramider som ble sagt å yte

800 watt per pyramide. Edge folkene hadde også sin egen forsterker og en prototype høyttaler som også brukte keramiske elementer (som Lumen White). Det lå faktisk veldig anstendig og var sikkert blant de best lydende anlegg på messen.

<http://www.edgeamp.com>

Pipe Dream høyttalere og VAC forsterkere

Pipe Dream er også typisk The Absolute Sound materiale. For dem som liker høye søyler med dusinvis av små elementer. Med nye VAC forsterkere (som faktisk hadde et nytt, utrolig attraktivt design), låt det veldig fint på hi-fi maner. Problemet er bare at undertegnede egentlig ikke er interessert i standard hi-fi lyd, men gjerne ønsker noe som låter nærmere levende musikk. Men det er jo mulig jeg er for streng og at Pipe Dream faktisk kan spille sånn også. Det avhenger mye av oppsettet og programvaren etc.

Audio Note (Japan)

Dette er kjentfolk for meg. Kondo har jeg kjent i over 20 år fra tiden før han stiftet Audio Note. Han arbeidet i mange år sammen med dansken Peter Qvortrup som driver Audio Note U.K., men for noen år siden gikk det galt og det ble uenighet mellom partene. I de siste år har Kondo derfor drevet helt separat og for seg selv enten under kondo navnet eller som Audio Note Japan. Audio Note U.K. fortsetter som før, men nå uten Mr. Kondo.

På dette showet viste Audio Note Japan deres nye Gakuoh KR300B monoblokk push-pull triode forsterker som skulle koste \$50,000 i USA. På tradisjonelt Kondo-vis er alle transformatorvindingene med sølvtråd, og han snakket dessuten om en intelligent strømforsyning og KSL teknologi. Garrard viste sin 501 platespiller som bruker frihjulsdrift (idler drive). Overflaten var for anledningen malt med billakk fra Bentley og Terry O'Sullivan, som er sjefen hos Garrard, hadde til og med fått et bilde (fra Bentley firmaet) av Bentleyen som hadde samme lakkfargen som platespilleren. Typisk britisk humor.

Globe Audio med Braun reproduksjon av Quad ESL-57

Personlig liker jeg den gamle (1957) Quad høyttaleren, og det er artig at man faktisk idag fremdeles kan kjøpe den som reproduksjon fra et tysk firma som kjøpte verktøyene og rettighetene slik at de kan lage den fremdeles. Dagens utgave heter Braun LE1, og kan som sagt fås kjøpt fra Tyskland. Man kan jo lure på hva som er i ferd med å skje med England når både Mini (BMW), Rolls Royce (BMW), og Bentley (VW) er i tyske hender, og Aston Martin og Land Rover (begge Ford) eies av et amerikansk firma.... Visste du forresten at den neste Ford Mustang skal lages av Mazda (som nå er medlem i Ford gruppen) i Japan? det viktige for oss konsumenter er at tingene fortsatt lages og er tilgjengelige på markedet. Så får heller fordommene mht. nasjonalitet dempes. Hvem trodde tre japanske bilgiganter (Mitsubishi, Nissan og Mazda) skulle ha ikke-Japanske direktører i 2003. Mer om audiosiden av denne utviklingen i en senere artikkel.

47 Labs

Tilslutt var jeg også innom for å hilse på Mr. Kimura fra 47 Labs som lager veldig små elektronikkbokser (DA konverter, integrert forsterker, og CD-drivverk etc. Her brukte man Essence høyttalere fra Sead Lejlic i Konus Audio Systems,

Bosnia og Herzegovina som er fulltonehøyttalere med et enkelt, engelsk 4-tommers metall-element som er satt inn i en grunn, men høy og bred labirinthorkasse. Kabinettene til 47 Lab elektronikken er laget av et kjent japansk keramikkverksted som heter Shigaraki. Det er mange som sverger til lyden fra disse interessante produktene som er fanatisk bygget med så korte signalveier som mulig og solide strømforsyninger etc, mens selve elektroonikken er relativt vanlige og kjente integrerte kretser osv.

En av de spesielle tingene er at disse folkene lager en DA konverter som fullstendig utelater noen form for oversampling. Utrolig nok er lyden samtidig både ultraklar og veldig avslappet og naturlig, men kanskje litt avrundet både i topp og bunn.

Holy Grail?

Etter messen gikk turen tilbake til Los Angeles hvor vi overnattet et par netter hos en audiofil venn, Richard Lees, som faktisk nå holder på med å lage seg en lutt (instrumentet som ligner på en gitar eller mandolin), men faktisk er mye eldre enn disse mer moderne instrumentene. Vi

Stig Inge i godt selskap med Keith Herron med kona.

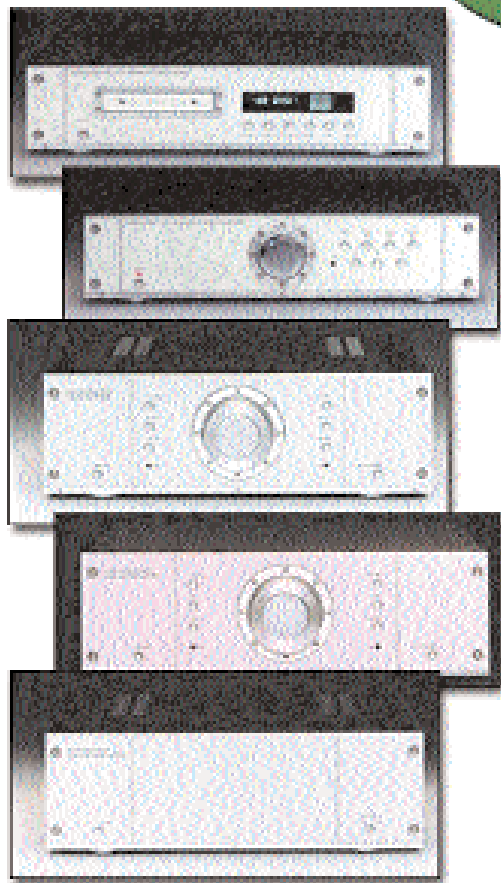
jobbet også litt med anlegget hans som består av en Rockport platespiller-arm, modifisert Spectral elektronikk og sterkt modifiserte Quad. I alle fall mener undertegnede at dette er en mulig dør til det såkalte "Holy Grail" når det gjelder fullstendig naturlig musikkgjengivelse, i alle fall for små besetninger og akustiske instrumenter og stemmer.

Midt i januar var jeg så tilbake i Japan, men i februar gikk turen til Taiwan, Taipei hvor jeg satte opp et stort stereoanlegg Atmosphere OTL rørforsterkere, dCs DA koverter og oppsamplingsenhet og Conrad Johnson Premier 7 forforsterker, og Audio Physic Caldera høyttalere. Det var anskaffet et meget stort sortiment med RPG reflektorer, deflektorer og absorberingspaneler for oppgaven, og heldigvis ble sluttresultatet meget musikalsk og behagelig, selv om det høres stygt ut i begynnelsen pga. Marmor-gulv og knallharde vegger på alle kanter. Etter Taiwan-turen gikk veien til England (Bristol Show), Tyskland, Stuttgart (besøk hos Stereoplay og Motorpresseforlaget), og jeg var til og med innom "gamlelandet" Norge og besøkte Bergen og Voss ("Stereo Stig" gjenforening;-)). Faktisk besøkte jeg 5 land på 4 uker! Helt uvitende om vår gode redaktør Vadseth vil gi meg mer spalteplass, tar jeg sjansen på å slutte her. Mer om Las Vegas 2003 finner du for eksempel på <http://www.enjoythemusic.com> hvor Ferrari og Patek Philippe entusiastene Steven Rochlin guider deg rundt på mange av utstillingene.

Electronluv 75 TL.

Audio Art

Musical Fidelity

Ingen andre produkter får tilsvarende overveldende og entydige tester over hele Hi-Fi bransjen. De gir et unikt pris-kvalitet forhold.

Musical Fidelity med ny A-serie og en helt ny serie som heter 308-serien.

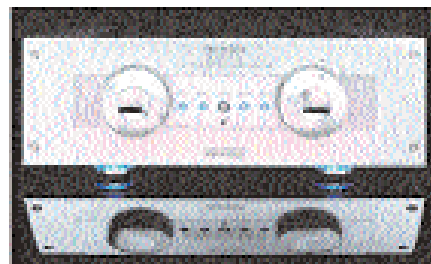
Hi-Fi choice, editors choice - recommended
klassic A i Stereophile - Awards 2001/2002
er bare noen av disse produktene sine
anerkjennelser

Hvis du skal sette sammen et anlegg som gir deg varig musikalsk glede til en uslåelig pris, må du sjekke ut disse.

Musical Fidelity har også en ny DAC med upsampling som slår alle pris-kvalitets sammenligninger. Kun kr. 13.500.-

Forsterkere og CD-spillere fra kr. 15.900,-
Tri-Vista Integrert kr. 80.000,- kun 4 stk. til Norge
Tri-Vista CD/SACD kr. 64.000,- kun 4 stk til Norge

Nyhet! - Tri-Vista

Integriert forstberker

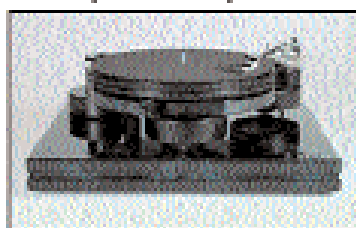

CD/SACD

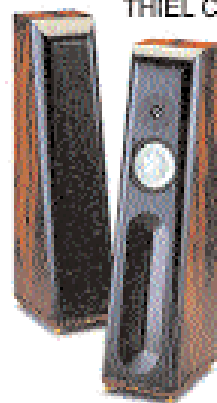
Det er ingen hemmelighet at vi har en forkjærlighet for rørforstærkere og analogt utstyr. Nedenfor er en del av våre produkter som vi gjerne vil dele med dere, rett og slett fordi de er blandt det beste vi kan oppdrive i sine prisklasser.

Living Voice
Avatar

Nottingham Analogue Studio

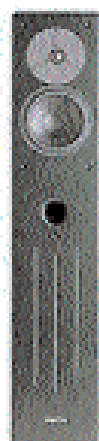

THEL CS1.6

Graf GM20

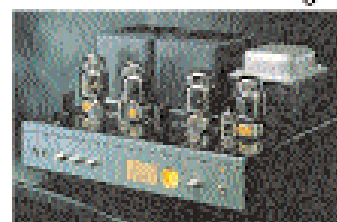
OTL 20W
Med rette høyttalere,
en av de beste forsterkere,
vanseil pris.

Merlin VSM

Dette er så nærmest du kan komme den perfekte lyd fra en højttaler i denne størrelsen. Med høres.

Air Tight

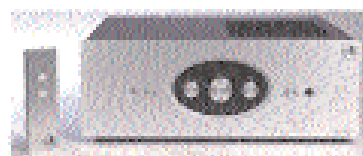
Pathos

Avbildet,
Glasur: Onix
Kf. 15.800,-

www.audioart.no
Nytt, demo og bruk

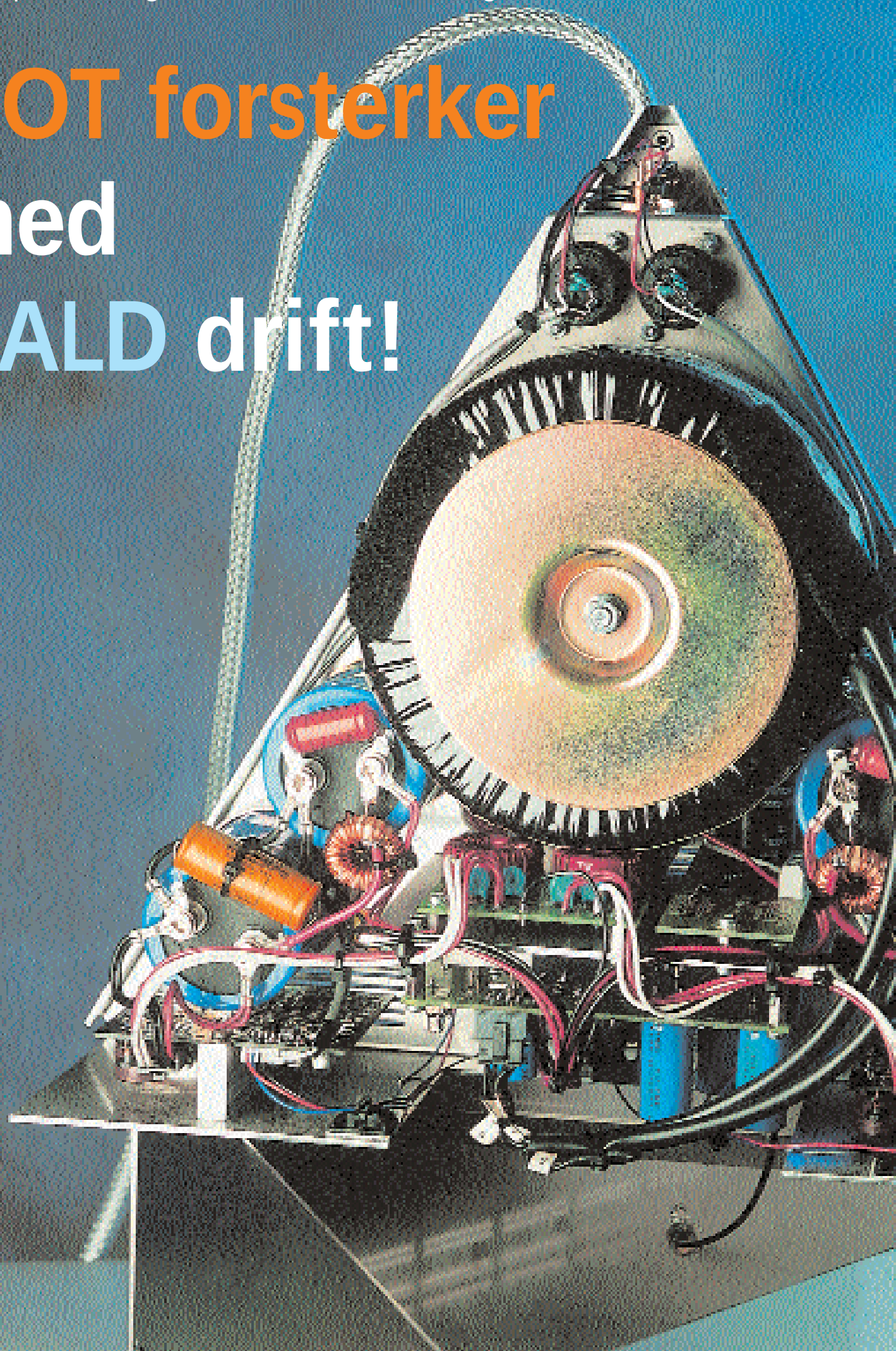
Rogue

Cardas kabler / VPI / Nitty Gritty / Benz / Transfiguration / Zingali / Hørning / Annet du lurer på? Ring. Vi skaffer.

ICE power digital forsterkertechnologi:

HOT forsterker med KALD drift!

Konstruktør Peter Thomsen med Acoustic Reality forsterker.

Den elegante forsterkeren fra danske Acoustic Reality, gir 350 watt i 8 ohm, men trekker bare 20 watt fra strømmettet i hvilestilling. Også på full guffe bruker denne store, lille digital forsterkeren tiendeparten av energien til de fleste andre. Den er da også helt kald å ta på- men er likevel det hotteste hi-fi produktet vi har opplevd på svært lenge...

tekst og foto: Knut Vadseth

Jeg kom inn i stuen etter å ha hentet morgenavisen og fikk sjokk; fy søren så uvanlig kaldt det var i finstua! Det tok litt tid før jeg skjønte årsaken. Istedenfor min store 450 watts Krell i klasse A, hadde jeg nå satt de nye Ice-forsterkerne til danske Acoustic Reality til oppvarming. Krellene gjorde ekstra ovner unødvendig, men de elegante danske design trekantene var en svært så dårlig varmekilde. Når jeg tok på det børstete stålet som elegant dekket den store trafoen og ditto kondensatorer, var metallet knapt nok lunkent. De tynne utluftingene på begge sider av det trekantede kabinettet, er nok mest for designet sin skyld.

7 kilo lett

Selv om her er en fullvoksen strømforsyning, var det ellers lite å se med lokket av på den kun 7 kilo tunge monoblokken.

Resten av plassen ser ut til å gå med til EU-strømplugg og både balansert og ubalansert signalkabel sammen med store WBT høyttalerterminaler.

Plassen er for øvrig både trang og litt klønete. Selve forsterkermodulen fra det B&O eide selskapet ICE, som selvsagt ikke kan åpnes på noe enkelt vis, er på størrelse med en fyrstikkeske. Man behøver ikke stille særlig andre krav enn at det kommer akseptabel lyd ut av denne ICE-modulen for å skjønne at det hele kan være særdeles interessant for lydindustrien, ikke minst på grunn av den lave effekten. Det koster mye penger og problemer å bli kvitt overflødig varme, og selv her i Norge har vi brått oppfattet at strøm ikke lenger er nesten gratis. Også av den grunn bør klasse D forsterkere interessere også oss nordmenn. Men er det high-end?

High-end?

Ifølge konstruktør Peter Thomsen er dette den første "high-end" forsterkeren i verden som er basert på ICE teknologi, en form for digital forsterkning som analogt modulerer et digitalt signal. Selvsagt skjønner jeg ikke noe særlig av alt

skrytet av denne spesielle klasse D teknologi, selv etter å ha leste flere sider med ekstrem selvforherligelse av ICE-sjefen Karsten Nielsen i et 2 år gammelt High-Fidelity. Men jeg rappet noen tegninger som du kanskje finner oppklarende, mens jeg som gammel pressemann forundres over et så ekstremt eksempel på tekstreklame. Ikke minst fordi her også var klare spark til Tact. Denne danske kollega bruker en noen annen teknisk løsning som ICE av en eller annen grunn ikke synes er like fortreffelig som sin egen. Men Tact er da nærmest perfekt, eller?

Eller bare high-fidelity?

Den like danske Tactforsterkeren ble jo genierklært av samme High Fidelity som konkluderte, litt løselig oversatt fra dansk til nynorsk, at "everything else is gaslight!"

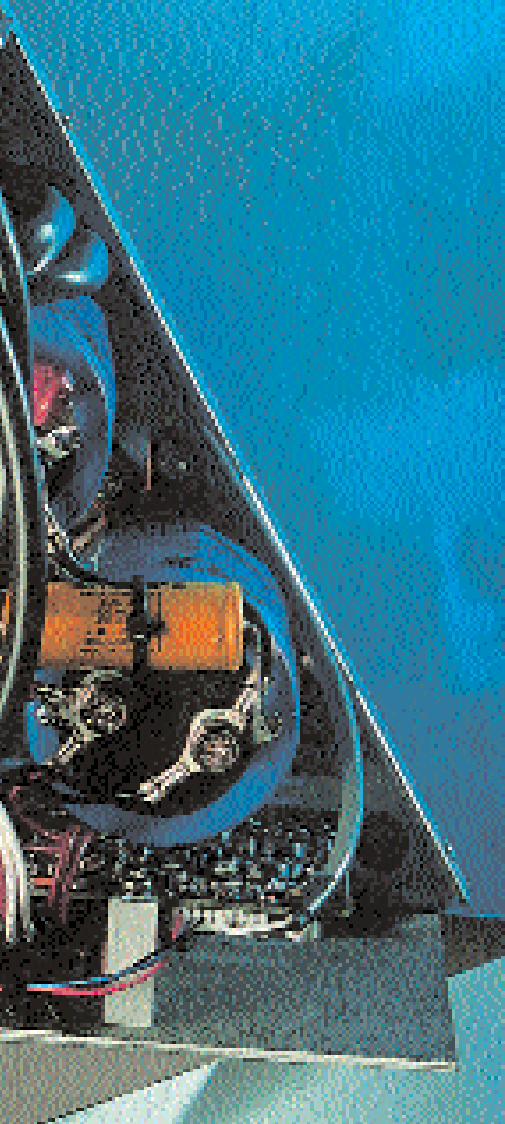
Begynner alarmklokkene å ringe hos flere enn meg? Selvfølgelig burde jeg bli beroliget av en ny artikkel i det samme bladet: På senhøsten i fjor (nr.7) var stereoversjonen av disse monoblokkene testet av Kim Kruse Petersen i nettopp High Fidelity. Under

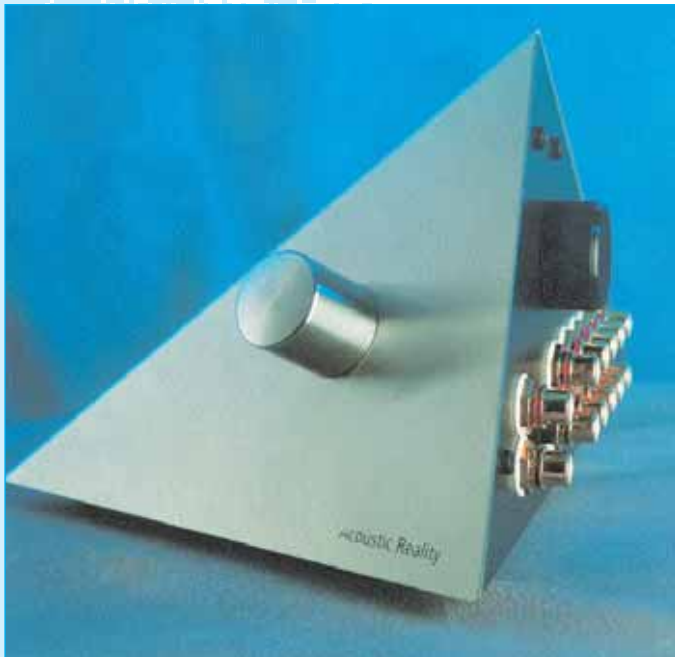
undertittelen "Uforglemmelig lyd", skriver han blant annet: "Lyden er så fremragende at den er umulig å glemme. Den spiller helt uten tradisjonell egenlyd, helt usminket og meget, meget rent. Man finder altså ikke hverken rørenes klangelige eufori eller transistorenes cross-over forvrengning, tilførelse av kunstig betoning, eller annet som kan sløre lyden i forsøket på å gjøre lyden "musikalsk". Med Ear Two (stereo versjonen) sier vi goddag til dynamikk, klarhet, renhet og gjennomskinnelighet. Det hele er kort sagt grenseløst bra!" Forfatterens siste setning i artikkelen lyder som følger: "Faktum er at både de tekniske spesifikasjonene og lytterresultatet ikke er mindre enn fremragende og står i dyp kontrast til forsterkerens pris."

Pris

Når prisen er snau 30 tusen (danske) for stereo-

Så lite, så lett og så fantastisk elegant!!!

**Acoustic Reality
forsterker.**

modellen, som oppgir 2x300 watt, og under 50 tusen for 2 monoblokker, burde det hele gi oss vann i munnen. Hadde det ikke vært fordi jeg er så gammel at jeg både har opplevd introduksjonen av "solid state", eller transistor som noen nå kaller det, og overgangen fra vinyl til CD. Samtidig som jeg er veldig skeptisk (en finere form for fordommer, selvfølgelig), var jeg veldig nysgjerrig på disse greiene og svært villig til å møte konstruktøren da han var i Oslo nå på vårparten. Selv hadde jeg regnet med at Peter Thomsen bare skulle preike litt i løpet av den korte tiden vi hadde avtalt. Jeg ble litt bleik da han insisterte på å hente et komplett sett med stereo effekforsterker og kontrollforsterker i bilen. Det viste seg at emballasjen med tykk skumgummi veide langt mer en forsterkeren. Kontrollforsterkeren hadde han puttet i lomma. Så lite, så lett og så fantastisk elegant!!!!

Første høring

Men jeg ble ikke noe mer oppmuntret av seriositeten av det hele, da han insisterte på å rigge opp utstyret i stua med improvisert plassering på noe gamle stoler og med noen kabler som jeg tilfeldigvis fant slengene i skuffen. Jeg var nesten overrasket at det kom lyd ut av Respons høyttalerne overhead. Langt mindre at det hele skulle låte forbausende bra, med opplagte kvaliteter når det gjelder oppløsning og mikrotransienter. Selv om klangbalansen var lett og luftig, var det også et imponerende trøkk i dypbassen som det var vanskelig, nei UMULIG, å forestille seg å komme fra disse knøtteforsterkerne. Selvfølgelig kastet jeg rundt på alle planer om forside artikkel i dette Fidelity. Med det lille jeg hadde hørt var dette særdeles spennende teknologi, frembragt 75 år etter at grunnprinsippet før neste testobjekt i Fidelity ble tenkt ut!

En uomtvistelig revolusjon. Men igjen: high-end?

Selv om monoblokkene fremstår som kostbare i forhold til stereomodellen, ba jeg om å få låne 2 monosteg for nærmere evaluering. Jeg ville virkelig teste hvor grensene gikk for dette spennende prosjektet. For ikke å ha for mange "ukjente", droppet jeg i første omgang kontrollforsterkeren selv om det er

designet av nettopp denne som prøvde å lokke deg til å kjøpe dette nummeret av Fidelity. Da jeg allerede hadde tatt bildene av stereosettet, fant jeg liten grunn til å ta alle bildene på nytt da forskjellene også innvendig er små og ganske innlysende.

EAr One- monoblokker

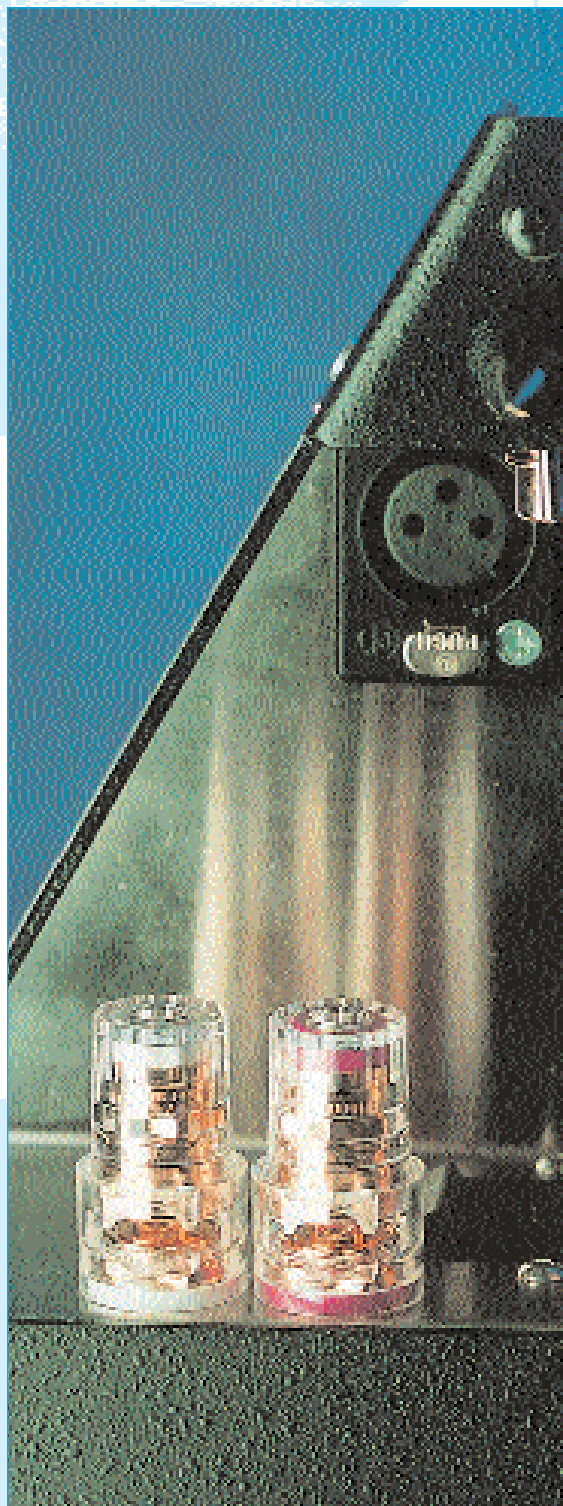
Jeg prøvde monoblokkene både på de store B&W 800 Signature og mine "vanlige" Respons Art som er mer normal å drive. Uansett oppførte denne pinglevarianten seg som en stor- og veldig bra- forsterker. Lyden var også ved gjenhør ekstremt oppløst og detaljert. Dette i en grad som kunne få oss til å mene at den på disse områder hadde noe av den beste oppløsningendet beste vi noensinne hadde hørt!

Men samtidig var klangbalansen heller litt slank og stram. Dette vil automatisk fokusere på øvre mellomtone og diskant slik at klangbalansen oppleves som svært åpen og detaljert. Men skal likevel ikke undervurdere disse egenskapene sammen med en opplevelse av ekstrem hurtighet og transientvillighet, hvert fall litt oppover når det gjelder det siste. Her var ingen alvorlige problemer i diskanten; denne var åpen og luftig uten å virke unødvendig skarp. At man samtidig hørte en del digital jitter og/eller små støyp problemer fra strømmett og omgivelser, kan neppe lastes forsterkeren selv

om den noe slanke klangbalansen hvert fall ikke gjemmer bort problemene. (Det virker likevel som folk flest- også hardbarka hi-fi entusiaster- er så vant til nettstøy etc. at de ikke reagerer noe særlig på dette.)

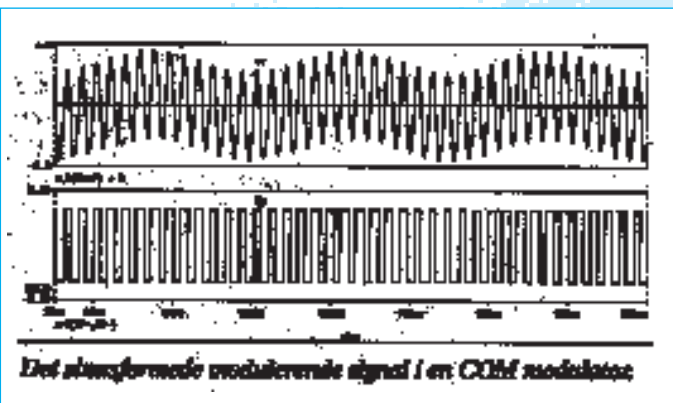
Også litt teknikk

Acoustic Reality har oppgitt effekt identisk med stereoversjonen (???) på 300 watt i 8 ohm under kontinuerlig drift. Her er ingen oppgitte grensefrekvenser for målingen. Til gjengjeld oppgis effekten ved 4 ohm til det dobbelte, altså 600 watt. Imponerende når man husker størrelsen av de hele. Det hevdes at forsterkeren bare taper 7% av energien ved konvertering av

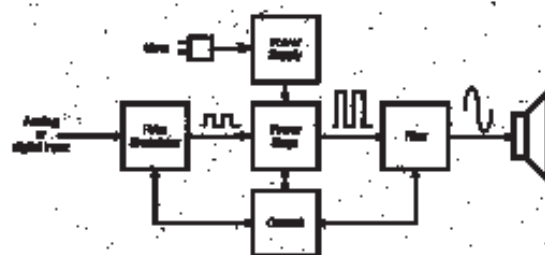

inngangssignalet via ICE-forsterkeren. Vanligvis forsvinner vel både 80 og 90% effekten i denne prosessen med vanlige A/B forsterkere, om jeg husker rett. Det dynamiske området blir oppgitt til fremragende 117 dB, noe vi utmerket godt kan skjønne med en hittil uopplevd fornemmelse av den totale, bækksorte stillhet mellom krispe og nøyaktige transienter.

Derimot er vel et avvik på pluss/minus 0,3 dB mellom 10 – 20.000 Hz en overraskelse. Selv på moderne rørforsterkere er dette betydelig for et effekttrinn. Jeg skulle gjerne sett frekvenskurven for å se hvor avvikene ligger. Jeg har mine mistanker...

- Modulator
- Effektkretset
- Demodulatorfilteret
- Kontroll / Regulering

De viktigste elementer i en Pulse Modulation Amplifier (PMA).

Klang

Jeg har allerede berømmet mikro transientene. Også den dynamiske kontrasten er generelt overbevisende samtidig som de enkelte toner er særdeles nøyaktig definert. Knakkeeffekten på kontante slag og impulser er fremragende. Alt dette gir en krisphet, en rytmiikk og krydderi i mellomtone og diskant som er upåklagelig. All denne detaljering gir deg også en særdeles nøyaktig klang av rommet akustikk, størrelse og generell beskaffenhet.

Men av en eller annen mystisk årsak, klarer ikke hjemmen min å godta all denne informasjonen som naturlig akustikk. Jeg HØRER at rommet er stort, og jeg HØRER artistenes og de enkelte instrumenters plassering i dybde og bredde. Men jeg OPPLEVER likevel ikke dette som et holografisk tredimensjonalt lydbilde!!!!?

TV eller film?

Jeg begynner å fornemme en sammenlikning som vi fotografer kjenner veldig godt; forskjellen mellom et TV-bilde med all sin tekniske briljans, og et filmbilde med sine svakheter, men også med sitt engasjement og troverdighet. Jeg lurer også på om ørene mine spiller meg et puss: Jeg mener å "høre" lyden oppdelt i klare pulser i

det kritiske toneområdet rundt ca. 5 KHz. Er det forsterkeren selv, eller er det bare en hittil uopplevd detaljering og fenomenal transient informasjon som gjør at jeg hører "trappetrinn" fra CD-spilleren? (Jeg burde ha dobbeltsjekket med SACD eller med vinyl. Dessverre tenkte jeg ikke på dette før forsterkerne var tilbakelevert.)

Jeg var også etter hvert ganske skeptisk til en smule "råhet" i klangen, men fikk bekreftet etter flere dagers bruk at også ICE-forsterkere

blir bedre etter å kontinuerlig ha stått på en stund. Jeg må tilføye at den litt slanke klangbalansen ikke var noe særlig problem, selv for mine ører, på grunn av en kontant og kraftfull dybbass. Men det ble uansett klart - ikke minst sammenliknet med Krell MC 450, dobbel DP A-1 og EComps Nemo'er - at

Selv om klangbalansen var lett og luftig, var det også et imponerende trøkk i dybbassen som det var vanskelig, nei UMULIG, å forestille seg å komme fra disse knøtteforsterkerne.

her manglet litt storhet og tyngde som disse sværvektene gjør så mye bedre. Men det er kanskje urimelig sammenlikning? Selv om Skandinavias mest respekterte hi-fi blad ikke løftet en finger for å advare om at det muligens var noen andre som også hadde fått til litt bra lyd:

Mellombass

"Med denne forsterkeren må vi dømme 1-0 i kampen mot tradisjonell teknologi. Ingen annen forsterkertype vil kunne gi så mye effekt, dyna-

mikk, følelsen av hull igjennom (dybdefølelse?) og samtidig forvrengningsfri gjengivelse, " skriver Kim Kruse Petersen begeistret. Jeg mener uansett at det mangler noe bokstavelig talt grunnleggende med denne forsterkeren. Jeg ble stadig mer uroet av denne mangel på dynamisk kontrast og nivå i den vanskelig mellombassen. (Pass dine egen mellombass, du! Sier min kone som har merket seg min fokus på dette problemet når det gjelder hi-fi, men med en betydelig større toleranse for eget speilbilde.) Spørsmålet er om denne mangelen må trøkk og driv i øvre bassområdet er avgjørende viktig? Lang fartstid har uansett lært meg at området rundt 100-200 Hz er viktigere for musikken enn kjellerdyp bass.

Litt av det samme problemet opplevet jeg med et annet glimrende hi-fi produkt som jeg testet for et års tid siden, nemlig høyttalerne Energy Veritas 2,4 (som for øvrig svenske Hi-Fi och Music nylig gav kjempetest. "Koster bare kr. 35.000,- men konkurrerer med 2-3 ganger så dyre høyttalere", hevdet de, fritt etter hukommelsen.) Også jeg var overstadig begeistret i en presentasjon i Audio nr. 58, men mye senere fant jeg etter lengere tids samboerskap at den manglet en smule trøkk og moro i øvre bassområdet. Strålende bra, men ikke perfekt. Selvfølgelig! Og en forsiktig smekk på mine egne tommeltotter. Når ny teknologi stiller med et helt sett nye parametre i kampen om best lyd, vil det alltid ta litt tid å evaluere fordelene og ulemper på en saklig måte. Først hører man som regel alt det som er "bedre", bare langsomt begynner man å savne noe av det man tok som en selvfølge....

Solstikk?

Når da High-Fidelity journalist Petersen, meget poetisk, skriver at alle andre forsterkere i forhold til eAR blir svampete i bassen, tåkete i mellomtonen og med en kraftig nedtonet diskant: "som om man opplever det hele gjennom solbriller", synes jeg det er på tide å trekke ned rullegardinen selv om jeg applaudere et ekte engasjement. Her går det kanskje litt fort i svingene? "Med eAR Two er det som å ta solbrillene av. Lyset blir skarpere og fargene mer riktige", deklamerer Petersen uforstyrret. Hvor var han da forrige klasse D-forsterker, Tact Millennium, ble genierklært?

Dette er uansett bare noen forsiktige motforestillinger til utrolig spennende forsterker. Og da har jeg ikke engang berømmet det elegant designet i børstet stål som er et glimrende livsstil produkt som utvilsomt vil glede mange typiske B&O elskere. EAr One låter også overraskende godt, både i forhold til pris, størrelse og lav vekt. Likevel må jeg også spørre om konstruktøren er gift, slik jeg ofte gjør med konstruktører av hi-fi utstyr. For det børstede stålet

er særdeles sårbart for fingermerker og annet som raskt gir et mindre sobert utseende.

Dessuten er kantene på kabinettet skarpe som knivsegger. Gjett om konemor vil steile angående dette, selv om konefaktoren (WAF) for øvrig er kjempehøy.

Konklusjon

Den nesten totale mangel på spillvarme gjør dette produktet også særdeles spennende i en rekke fremtidige applikasjoner (som eksempelvis innbyggings forsterker i aktive høyttaler!) Lyden er fenomenalt detaljert og med en behagelig og ganske ørevennlig klangkarakter tross en litt slank klangbalanse. Noen vil velge å kalle denne karakteristikken "ren som kildevann". Det vil sikkert ta noen år før vi sikkert vet om denne skyldes generell mangel på grums og særlig annenharmonisk forvrengning, eller oppstår på grunn av spesielle problemer med den nye teknologien. Pr. i dag mener jeg uansett at dette er en glimrende hi-fi forsterker som så

opplagt er verd prisen, totalt vurdert. Om det er starten på en lydmessig revolusjon, vet vi først om noen år...

Her er mye gjort riktig, og mye kommer til raskt å forbedres! Jeg er bare litt usikker på om dette er noen dedikert "high-end" forsterker, eller om vi foreløpig skal nøye oss med å erklære den som skikkelig bra hi-fi med ekstrem høy appell til det store livsstil publikummet; de som i dag betaler dyrt for

Bose og B&O. Sistnevnte for øvrig hjernen bak ICE-teknologien.

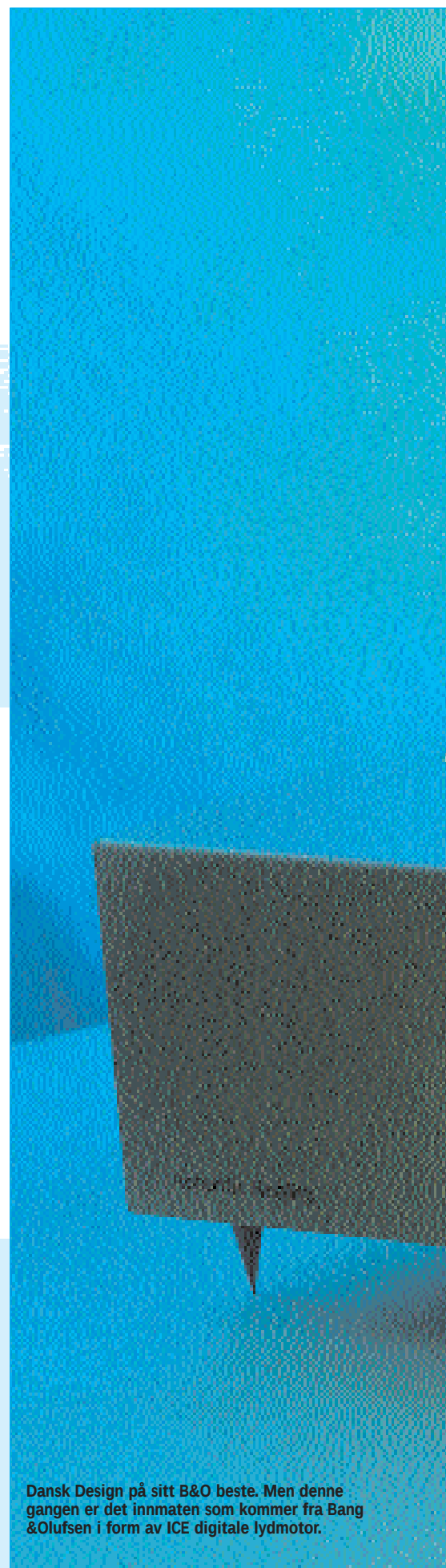
Denne Acoustic reality eAR One mangler uansett noe av kraften, trøkket, drivet og det storslagne dybdeperspektivet som større, tyngre, varmere og stort sett dyrere tradisjonelle superforsterkere har. Dette fratar ikke denne lille forsterkeren en nesten sensasjonell debut med en gnistrende god mikrodynamikk og fremragende detaljering.

Men all ros med måte. For hvor ble det av Tact'en som fikk nesten uanstendig bra test i flere hi-fi blader for 3-4 år siden?

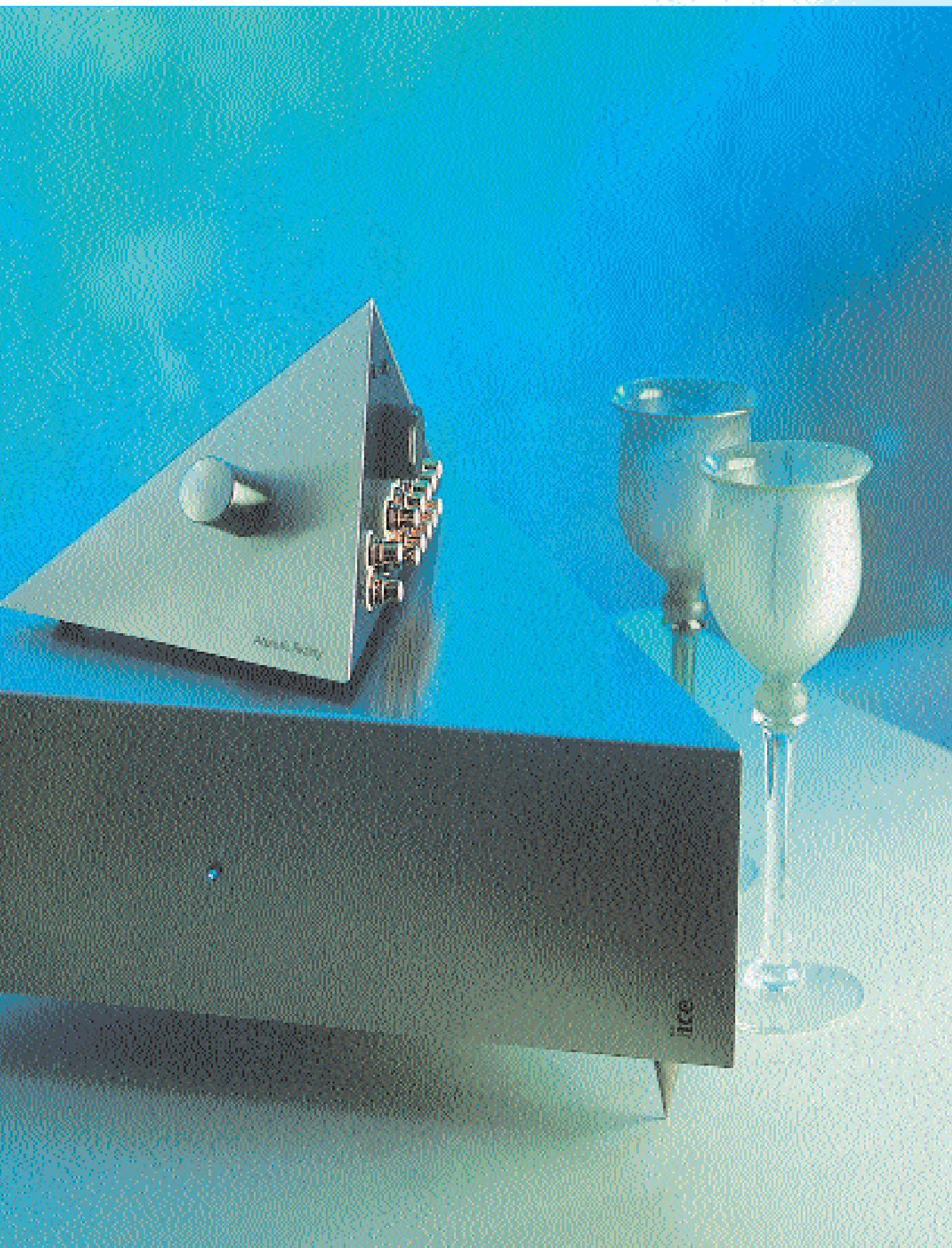
Jo, da. Tact'en er her ennå og med langt flere modeller. Men ingen vil i dag vil mene at denne danske klasse D konstruksjonen på alle punkter er andre forsterkere overlegen, slik som et par blader mente for få år siden.

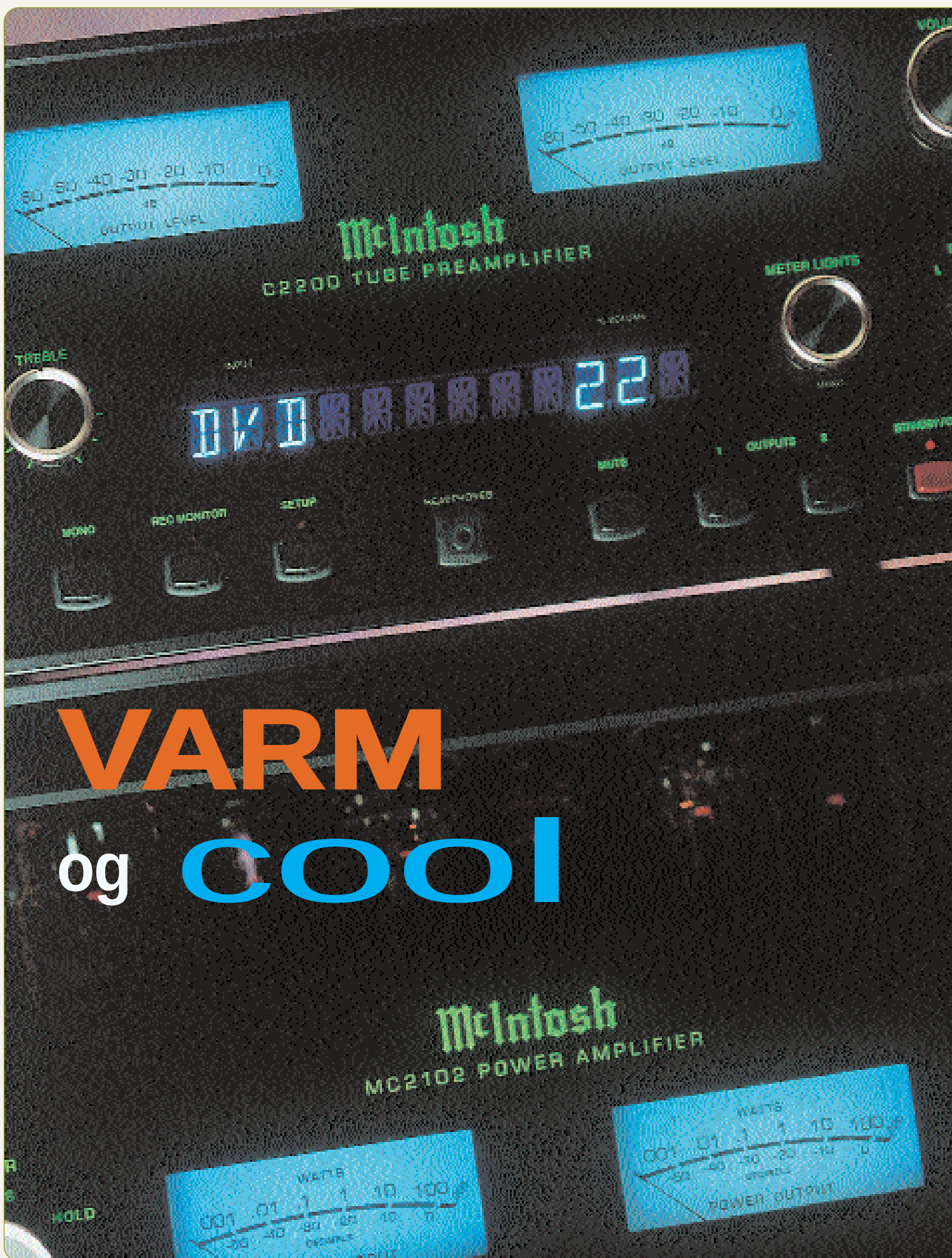
Bla for øvrig om til neste side og les om en berømt amerikansk slektning av disse danskene som baserer sin betydelige status på tekniske prinsipper som har mer en 75 år ekstra på baken. Denne USA rør forsterkeren er oppgitt til bare 100 watt men den låter større og kraftigere enn eAR One. Jeg har alltid ment at de virkelige kreftene i en forsterker heller bør veies enn måles. EAr One og andre switch mode og klasse D-forsterkere har riktignok gjort denne tommelfingerregelen noe gammeldags. Men Peter Thomsen har da heller ikke helt klart å oppheve tyngdeloven. Bare nesten...

**Lyden var også ved
gjenhør ekstremt opp-
løst og detaljert. Dette i
en grad som kunne få
oss til å mene at den på
disse områder var det
beste vi noensinne
hadde hørt!**

Dansk Design på sitt B&O beste. Men denne gangen er det innmaten som kommer fra Bang & Olufsen i form av ICE digitale lydmotor.

VARM og COOL

De fleste som har drevet med hi-fi en stund kjenner til McIntosh og deres særegne design. For mange er dette toppen av drømmekaken, både lyd-messig og designmessig. For andre er nok den prangende og opplyste fronten mer enn man kan takle. Uansett, kan svært få produsenter skilte med en så historisk befestet posisjon, som leverandør av noen av verdens beste tekniske og lydmessige design.

av Vidar Mørch
vmorch@frisurf.no

For egen del, har jeg siklet på jubileumsmodellen MC 2000 helt siden den kom i 1999, da McIntosh feiret sitt 50 års jubileum. Etter å ha hørt prisen og sett størrelsen, har det derimot avskrekket mer enn lyden kunne friste.

Jeg har likevel ikke helt klart å overse annonser og omtaler av McIntosh produkter siden da. Når vi nå endelig har kommet igang med et magasin som vekker entusiasmen fra glade Audio dager, måtte jeg bare prøve å slå kloa i den nye, angivelig nedskalerte arvtakeren etter jubileumsmodellen MC2000.

Den heter MC2102, og ser akkurat slik ut, som en klassisk McIntosh skal gjøre. Og hva kunne vel passe bedre enn at når jeg fortalte dette til Knut, så hadde han allerede denne stående klar for omtale i Fidelity nr.2. I tillegg, har jeg fått med meg forforsterkeren fra samme serie – C2200. Et like typisk McIntosh design, som angivelig skulle passe fint sammen med effekttrinnet. Knut har allerede lagt ned arbeide i en omtale av denne, så jeg vil kun ganske kort gi mitt bud på hva den står for.

Tilbake til røttene

McIntosh har i en del år produsert transistorbaserte forsterkere, som etter min mening har spilt helt OK, men har vært fjernt fra å oppfylle myten som etter hvert er spunnet rundt deres klassiske rørkonstruksjoner. Det eneste de hele tiden har vært like trofaste mot, er den karakteristiske fronten, med store, blå og opplyste "vinduer". La oss ikke kaste bort dyrebar plass på å diskutere smak og behag, men for å sammenfatte kort: Jeg elsker designet, og kona hater det. Begge deler var like forutsigbart, og vil nok representere kjønnsfordelingen i ganske mange hjem.

Med MC 2000 og nå MC 2102, har McIntosh gjort veldig mye mer enn å putte dugelig transistorteknikk inn i klassiske kabinetter. De hentet faktisk frem gode, gamle (og inntil da pensjonerte) Sidney A. Corderman, som faktisk var med fra starten i 1949. Den store, tunge og opplagsbegrensede jubileumsmodellen gjorde stor suksess, og Corderman ble satt på oppgaven å lage en nedskalert utgave av denne, som i størrelse, kraft og pris skulle gjøre den mer tilgjengelig for folk flest. Den vil også bli produsert så lenge det er etterspørsel, er løftet fra McIntosh (det ble kun laget 559 stk. av MC 2000).

Corderman har for øvrig også lagt sine hender på deler (de rørbaserte sådanne) av forforsterkeren C 2200.

Lillebror

Jommen sa jeg lillebror og "nedskalert". Det eneste

nedskalerte jeg hadde i stua, etter å ha båret beistet på plass, var min egen fysiske helse. MC 2102 er like tung som Krellen jeg vanligvis har stående, og den har i tillegg et noe uforutsigbart tyngdepunkt, takket være de enorme trafoene montert bakerst på apparatets topp. Hifiskribenter burde ha egen forsikring mot ryggsskader! Heldigvis er ikke forforsterkeren like tung, selv om den er like stor som mange solide effekttrinn. Men praktisk utstyr, det er det virkelig. Ikke bare leverer de vellyd, men varme nok til halve stua, og nesten anstendig leselys fra de blå vinduene i fronten får du også på kjøpet. Praktisk, i disse strømsparetider...

Bortsett fra at det altså handler om en relativt stor og tung effektforsterker, som leverer 100 solide rørwatt, er det ikke vanskelig å gjenkjenne mange av kvalitetene fra storebroren. Design og teknisk kvalitet er så tillitsvekkende solid, at det nesten ikke er noe å skrive om. Utseendet forklarer seg selv, og kvaliteten på komponenter, kabinett og passform kan jeg vanskelig forestille meg kan bli bedre.

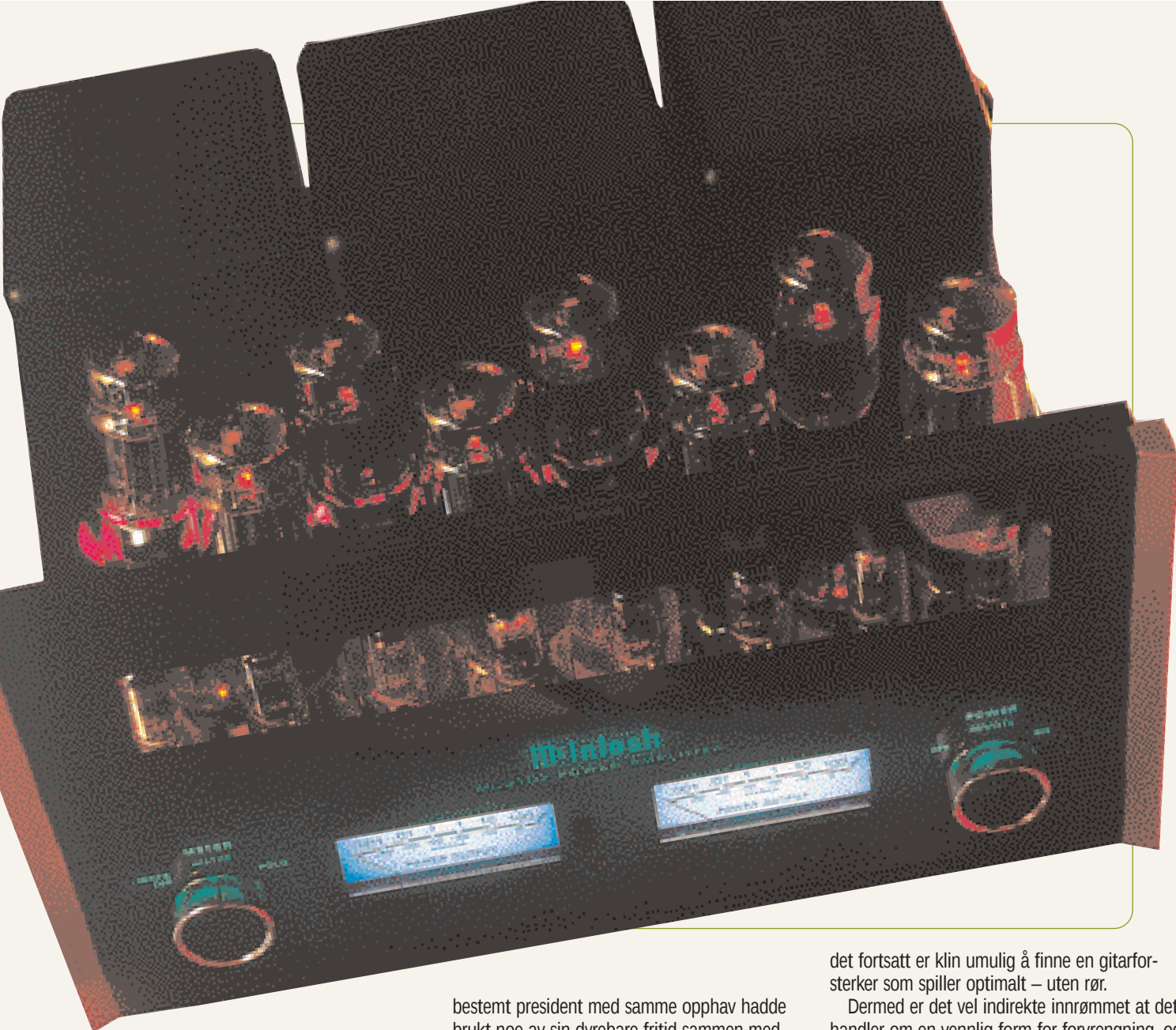
Forforsterkeren C2200

Jeg har tidligere jaktet lenge etter-, og testet mange forforsterkere. Jeg har hatt gode rørkonstruksjoner i hus og blitt forelsket, og jeg har hatt fantastiske transistoring i hyllene. Likevel har svært få av disse klart å kombinere hjertet i rørklangen, med kontrollen og frekvensutstrekningen til gode transistorløsninger. Etter hvert har jeg innsett at, for egne penger, er den mest rasjonelle løsningen en innebygget preamp i min CD spiller, Advantage S1. Alt annet har kostet for mye. Fortsatt vil jeg nok hevde at man må betale mer enn det som skulle være nødvendig for stereoanleggets kjedeligste funksjon, men med C2200 har i hvertfall McIntosh laget noe som for meg absolutt kunne være til å leve lykkelig med.

Dette er nemlig en forforsterker som på glimrende vis presterer den varme mellomtonen og silkemyke toppen, som man forbinder med det beste av rørbaserte løsninger, samtidig som at jeg opplever den som både dyptgående, veldefinert og stram i bassen. Her er mer enn nok kvaliteter, både til rødvin og levende lys på fredag kveld, så vel som til kaffe og kritisk lytting tirsdag kveld. For ikke å snakke om festen på lørdag...

På mange måter gir den mye av samme lydsignatur som effektforsterkeren, så les videre.

Knut har lovet å komme nærmere inn på produktet enn det jeg gjør her, så jeg vil ikke skrive om de tekniske fasilitetene, bortsett fra å nevne at det knapt gjenstår mye å ønske seg her. Til og med en, angivelig ganske god, RIIA forsterker har man bygget inn – rørba-

sert selvfølgelig. Og så følger det nostalgi i bøtter og spann med, da: Tonekontroller, trykknapper som fra Tandbergs gode tider og klassiske dreiehjul i tillegg til opplyste målemetre så klart. Namm!

Nevnte jeg forresten at den er noe av det mest støyfri jeg har vært borti?

American Beauty

For de som skulle være i tvil: McIntosh er så amerikansk som det kan få blitt. Det handler om "stort", "fett", "dyrt" og ikke minst: en solid porsjon stolthet over egne prestasjoner og opphav.

Det kan man med letthet fornemme av McIntosh designet, og det kan man også fornemme ved lytting.

Vi snakker om svære Lincoln og Dodge biler, om Harley Davidson og om Spareribs. Vi snakker om Stetson hats og lisseslips, om NHL og rodeo. ALT er svært "over there", og det er det også med McIntosh, bare med litt mer stil enn mye av det andre. Masse stil faktisk. Litt sånn "Chuck Norris – med smoking", om du vil. Er det rart jeg har spilt mye Texas Blues i det siste?!

Apropos Texas: Jeg er helt sikker på at hvis en

bestemt president med samme opphav hadde brukt noe av sin dyrebare fritid sammen med god musikk fra et McIntosh oppsett, så ville verden vært langt mer harmonisk enn den er i skrivende stund. Litt feite toner fra BB King eller noen gamle jazz klassikere formidlet på denne måten, bør selges på blå resept til ustabile Texanere og andre overtente sjeler.

Nok politikk – over til lyden

Har du hørt en ganske ny Harley Davidson passere deg, sakte glidende i kollektivfeltet i det siste (OK, sist sommer da)? Nei, ikke en sånn Hells Angels greie med tre meters styregaffel og fri eksos, men en som brummer sånn akkurat passe. Drømmer du om det samme, så vet du hva jeg mener. Gjør du det ikke, så overse den lignelsen. Den kan ikke beskrives – bare føles. Sånn låter MC 2102. Litt rått, litt potent og fett som fy. Men aldri uten å miste kontrollen! Det finnes raskere og det finnes mer finslepent, men finnes det mer sjelfullt? Samtidig er lyden, for det er fortsatt lyd jeg snakker om hvis du ble i tvil, på langt nær så fetladen og mellomtonefokusert som på enkelte klassiske rørprodukter. Her er mye av snerten og ekstremkvalitene i bassområdet fra for eksempel Krell, og likevel sjelen og gleden fra midten og opp, som rør er så fryktelig bra på. Det minner meg på hvorfor

det fortsatt er klin umulig å finne en gitarforsterker som spiller optimalt – uten rør.

Dermed er det vel indirekte innrømmet at det handler om en vennlig form for forvrengning, og lite om teknisk og objektiv korrekthet. Men hvem bryr seg! Musikk er glede og sjel. Musikk er latter og tårer. Og McIntosh er rett og slett full av alt det, og mere til.

Konklusjonen

... er at jeg har hatt det fryktelig moro de tre ukene jeg har testet utstyret fra McIntosh, og at denne kombinasjonen har egenskaper, som gjør livet enda litegrann hyggeligere å leve.

På en del områder, vil jeg fortsatt hevde at min egen referanse – Krell FPB300cx, spiller klart bedre enn McIntoshen, men likevel gir MC2102 musikken en klang og "kjøtt og blod" følelse, som imponerer veldig. Ekstreme kvaliteter i hurtighet, stram bass, frekvensutstrekning og snert, ofres gjerne for min del, når det låter så ekte som her. Kompromisset i de ekstreme kvalitetene er dessuten heller ikke særlig stort, og det er klart den beste rørforsterkeren jeg har hørt, når det gjelder å kombinere det beste av rør- og transistorkvaliteter.

Jeg kunne meget lett ha levd med lyden fra disse produktene i lang, lang tid!

Pris, MC 2102: kr. 68.000,-
Importør: Neby Hi-Fi Concept AS

og kjærligheten til tradisjoner

av Knut Vadseth

Det er lett å sammenlikne dette McIntosh settet med en Buick eller en Harley Davidson; det beste av tradisjonelt og stolt amerikansk håndverk, teknologi- og nostalgi.

Jeg har dessverre ikke hørt mye på McIntosh gedigne effektforsterkere, men var personlig interessert i denne forforsterkeren da jeg eventuelt skulle selge min Krell KPS 25. (Det har jeg heldigvis ikke gjort, nettopp på grunn av den glimrende innebygde preforsterkeren i denne.)

I mange år har jeg vært klar over at forforsterkeren kan ha større betydning for kvaliteten av hele anlegget enn både høyttalere, CD-spillere og effektforsterker. En sunn skepsis for integrerte forsterkere og CD-med innbygd volumkontroll, er at man ikke så lett kan innbille seg at problemet med forforsterker er borte fordi den ikke er synlig.

Mye gull og glitter

Rør forforsterkeren på McIntosh er til de grader synlig. Og til de grader glimrende både som en del av et sett, og som en komponent sammen med andre merker- og konstruksjonsprinsipper. Jeg fikk for øvrig så mye liv i mine gamle AW 180 wattere fra Electrocompaniet at dette til sammen var tett på det beste komplette rør-anlegg (til mye høyere pris) jeg noensinne har hørt. Også 450 MC Krell'er (de er nå solgt) fikk ny sødme sammen med den sedvanlige viriliteten med denne rør forforsterkeren.

Riktignok er her like mye gull og glitter på denne forforsterkeren som på en typisk country-dame fra Nashville. Her er også latterlige og avlegse greier som bass og diskant. Men her er også en glimrende reléstyring av det hele som avslører at dette er en helt moderne konstruksjon i tillegg til solid og tradisjonell teknologi. Og her er både fonokontakter og balanserte

XLR kontakter i tilstrekkelig mengde og av ypperlig kvalitet. Dette er derfor ikke en konstruksjon som det er lett å le av selv om man er en dannet hi-fi personasj. For lyden...

Rørlyd

Musikken fra denne amerikanske hillbilly rør forforsterkeren har mer trøkk og utstrakte flaner enn eldre rørforsterkere vanligvis har. Likevel er klangbalansen betydelig rausere og frodigere enn hva vi opplever på en "nøytral" transistorgreie. Lyden er varmere, selvfølgelig, men oppleves aldri som for tjukk og uartikulert. Dette på

låt rustne gubber mer rustne enn vanlig, og de barmfagre syngedamene opplevdes å tilte enda litt mer fremover. Men alt var med god smak. Denne forforsterkeren gav meg simpelthen de helt store fysiske opplevelser uten å være verken umoralsk eller fetende.

Konklusjon

Min første store hi-fi opplevelse hadde jeg med en Berning rør forforsterker som gav et slikt liv til mitt den gang ganske middelmådige anlegg, at jeg aldri vil glemme det. Som med denne McIntosh'en skapte den et gedigent rom og en

grunn av glimrende detaljering. Likevel var det først og fremst den sprudlende dynamikken - ikke bare i diskanten slik man ofte opplever det med transistor forsterkere, men først og fremst i en usedvanlig spenstig mellomtone.

Riktignok var her litt mye "stå på" i øvre mellomtone, men dette lå lavere enn der hvor andre forsterkere lett kan låte litt hardt og ubehagelig. Denne forsiktig presenspukkelen ved 1-2 KHz (kan sikkert ikke måles, men har mer med rørenes forvrengningskarakteristikk å gjøre), skapte derfor bare en ende frodigere og mer begeistret lyd både på de fleste grasrot innspillinger og på store symfoniske panoramaer. Her

storslagen klangbalanse som samtidig hadde masser av spennende lydkrydder. Jeg ser ikke bort fra at dette kan være "The missing link" i et ellers glimrende stereoanlegg, gjerne med en superkraftig transistor forsterker. Dette er nemlig ikke forforsterkeren bare for avslapping og ettertanke. Denne forforsterkeren kan- og bør- få deg å dine venner til å sett hæla solid i takrosetten!

Pris McIntosh C2200 rør forforsterker:

kr. 55.000,-

Importør: Neby Hi-Fi Concept AS

Norsk Hi-Fi Center

www.norskhificenter.as

HIGH-END FORSTERKERE OG SACD:

Musical Fidelity A3.2cr kr 16.500
Både pre og poweramp, 130w,
er rangert i K.I.A Stereophile, USA!

Musical Fidelity Tri-Vista 300 kr 60.000
350w int. forst. rør/transistor.

Musical Fidelity Tri-Vista SACD kr 64.000

Begge: Editor's Choice i HI-FI CHOICE!

B.A.T. VK-300X SE, 150w, kr 67.000,-
m. 6H30 supertube. Beste int.forst.
u. kr 100.000 i The Absolute Sound!

Vi låner ut disse høyttalerne til hele Norge:

Dynaudio Audience 42 kr 4.700
10p. på lyd i Lyd&bilde!

Patos Lyric 402 kr 11.900
100p. på lyd i Eyefi!

Triangle Celius 202 kr 14.900
Eneste gulvst. høyt. under
kr 20.000 i K.I.A Stereophile!

**Vi er entusiaster som
hjelper alle!**

Ring 32 87 35 96
Ma-Fr kl. 12.00-20.00

FRAKTFRITT over hele Norge!

Knall kvikksølv!

Ikke har de noe særlig bass å skryte av.

Ikke kan de spille spesielt høyt.

Ikke er de spesielt lettdrevne.

Men høyttalerne i denne prisklassen gir mer og bedre lyd pr. krone enn noe annet kjøp innen hifi. Punktum.

av Gunnar Brekke

Smågodt-serien med tester av de aller billigste toveis minimonitoren på markedet har vært en gjenganger i Audio. Dette er en tradisjon jeg håper å bringe videre her i Fidelity...

Grunnen til at Tannoy Mercury MX-1M ble første testobjekt i denne serien har med tradisjoner å gjøre. Den originale M-1, produsert i Ungarn, testet jeg allerede i Audio 44 med overbevisende resultat. Den er fortsatt den lydmessig beste av alle smågodt-høyttalerne jeg har testet.

Neste generasjon; mX-1, produsert i Taiwan, testet jeg i Audio 53. Denne høyttaleren spilte ikke helt på høyde med originalen, men var allikevel en god representant for denne typen - smågodt - høyttalere. Dessuten var mX-1 mye flottere å se på enn forgjengeren. Denne tredje generasjonen Mercury-høyttaler fra Tannoy er også produsert i Taiwan. Mitt håp med testen av MX-1M er å få i pose og sekk - like god lyd som i M-1 og like flott utseende som MX-1. Er dette mulig?

Beskrivelse Tannoy Mercury MX-1M

Tar vi utseendet først, må jeg si at her overgår den nyeste modellen begge de tidligere modellene i Mercury-serien. Dette til tross for at jeg i testen av forgjengeren; mX-1, skrev: "Høyttaleren har en finish som overgår alt jeg har sett i prisklassen"! At jeg utseendemessig foretrekker den seneste versjonen, går ikke bare på finish, som er av

Navn:	Tannoy Mercury MX-1M
Type:	Toveis bassrefleks stativhøyttaler
Dimensjoner:	165 x 298 x 220 mm (BxHxD)
Vekt:	4.0 Kg
Frekvensgang:	55 - 20.000 Hz (+/- 3 dB)
Delefrekvens:	2.900 Hz
Følsomhet:	87 dB (2.8V/1 m)
Impedanse:	8 Ohm
Pris:	Kr. 1.690,- pr. par.
Importør:	Nord TeleDistribusjon

nogenlunde samme kvalitet, men snarere på at den nye modellen har en mer smakfull utførelse og fargesammensetning. I mine øyne.

Kabinettet på MX-1M er "finert" i den sædvanlig vinylen, men utseende og tilpassning må beskrives som usedvanlig flott. Testeksemplarene var i Cherry utførelse med mørkt brunt frontstoff. Det leveres også en Dark Oak utførelse med sort frontstoff, men denne modellen kan ikke måles seg utseendemessig. Igjen i mine øyne.

Elementbestykningen er den vi vanligvis finner i "smågodt" høyttalere; en 1" diskant og en 5" bassmellomtone. Diskanten har myk dome, og minner mye om elementet i de to forgjengerne. Også bassen ligner den vi fant i forgjengeren mX-1, men kunststoffet i membranen er her et annet. Fargen på dette membranet er skiftet fra hvitt til mørk grå.

MX-1M er en bassrefleks-høyttaler med røret plassert på bakplaten. Det følger med en skumgummipropp for å dempe utstrålingen herfra ved plassering i nærheten av bakvegg. Terminalene er forgylte og av grei kvalitet. De takler et sett kabler (single-wiring) med spader eller bananer.

Høyttaleren er magnetisk skjermet, så den kan godt brukes som senterhøyttaler på toppen av TVen.

Lyden fra Tannoy Mercury MX-1M

Her er alt som det skal være. Høyttaleren har en jevn å glatt frekvenskurve, kun skjemet av den sedvanlige småhøyttaler-pukkelen ved 60-80 Hz. Dette gir oss et inntrykk av

dypbass til tross for at det er svært lite nivå under dette punktet. Illusjonen fungerer såpass at MX-1M fremstår som en (nesten) "full-range" høyttaler.

Som alltid fra gode småhøyttalere, får vi et godt definert lydbilde. Høyttalerens minimale frontplate gir oss noe opp i mot punktkilde-karakteristikk, med et bredt og dypt lydbilde som resultat. Som mange andre små høyttalere "forsvinner" Mercury MX-1M både visuelt og lydmessig. At høyttaleren "forsvinner" på denne måten er også en indikasjon på at konstruksjonen både takler de mikrodynamiske og de fase-messige aspektene av gjengivelsen på en utmerket måte. Husk endelig gode stativer for å oppnå optimale resultater.

Tonalt er som sagt høyttaleren rimelig nøytral, men med en karakter som heller mer mot det mørke enn mot det lyse. Noe av grunnen til dette karaktertrekket er en subjektivt vurdert avrundning mot de høyeste frekvensene. Dette er ikke verdens mest oppløste høyttalere. Litt mere dynamisk kontrast kunne jeg også tenkt meg, men ha i mente at disse innvendingene kommer først ved sammenligning med vesentlig dyrere høyttalere. Man må stadig minne seg selv om at dette er høyttalere til under to tusen kroner parett, da lydkvaliteten sier noe annet.

Jeg vurderer Mercury MX-1M til å være den nest beste smågodthøyttaleren jeg har testet, bare slått av den originale M-1. Den er bedre lydmessig enn sin forgjenger MX-1. Hele denne sammenligningen med tidligere testede høyttalere i smågodt-serien må tas med en stor klype salt, da vurderingene er gjort ut fra hva jeg husker av lyden opp i mot 5 år senere.

I forholdet til effekt i forsterkeren er Mercury MX-1M bedre enn mange av de andre småhøyttalere der ute. Den må ikke ha effekt i bøvtevis, men setter selvfølgelig pris på å få det. Jeg fikk gode resultater både med 25 transistorWatt og 40 rørWatt, men det var først med muskuløse 120 transistorWatt at det hele tok av. Bruk en god forsterker sammen med disse høyttalene, for det fortjener de virkelig.

Velger man å bruke denne høyttaleren sammen med subwoofer(e) anbefaler jeg å dele ved 80 Hz eller høyere. Bruk av en høykvalitets aktiv subwoofer er veldig spennende i sammen med disse høyttalene. Siden MX-1M er såpass frekvenslinjære fra 80 Hz og oppover, kan kombinasjonen med sub gi deg et virkelig høykvalitets fulltonesystem. Man skjærer med filtrene i subben bort den svakeste delen av høyttalerens gjengivelse - samtidig som effektforsterkeren din kan konsentrere seg om resten av frekvensområdet - og på denne måten få mere guffe ut av satelitt-høyttalene.

Mens vi først er inne på subwoofer, kan jeg også nevne at Tannoy Mercury MX-1M er en utmerket hjemmekinohøyttaler. Fem av disse sammen med en eller to subwoofere gir deg et høyttalersystem det er vanskelig å slå før en kommer vesentlig høyere opp i pris.

Fordelen ved å bruke fem like høyttalere i et surroundoppsett er åpenbar; man får samme karakteristikk i alle fem kanaler. Ikke noen tendens til at lyden endrer karakter ved bevegelse fra front til bakkanaler. Forsterkerprodusentene har tydeligvis skjont dette for lenge siden, siden de leverer surroundforsterkere med fem (eller flere) identiske effektforsterkere. Høyttalerprodusentene har tydeligvis ikke skjont det siden de insisterer på å levere - fronthøyttalere, centerhøyttalere og bak-høyttalere - alle med forskjellige elementer, kasser og karakteristikk. Nei, kjøp heller fem like høyttalere for best resultat!

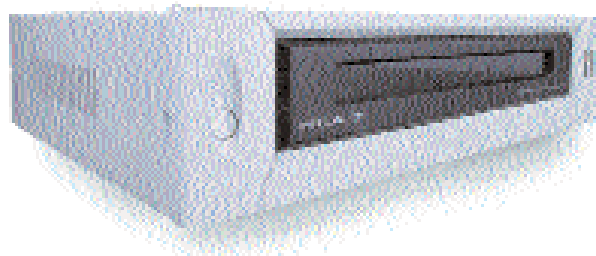
Konklusjon

Tannoy har gjort det igjen. Med Mercury MX-1M har man laget en latterlig billig høyttaler som formidler musikk på en måte en ikke skulle tro var mulig. Den anbefales til alle på som er på jakt etter billige og gode høyttalere til anlegget. Sammen med en god signalkilde, en god forsterker (og eventuelt en god subwoofer) får man en lydkvalitet man i utgangspunktet ikke trodde det var mulig å oppnå for så lite penger. I to eller fem kanaler.

Takk for oppmerksomheten

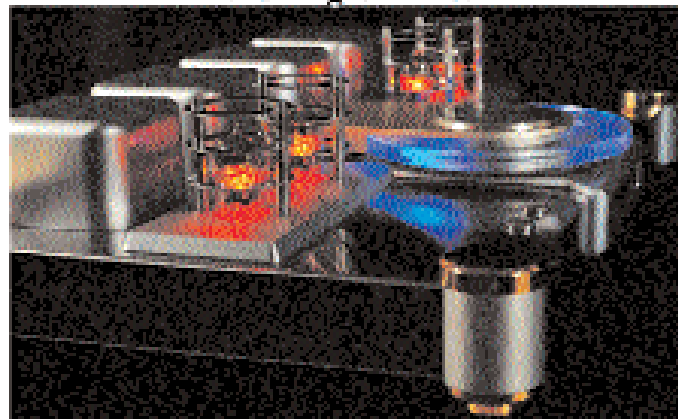
Ton Art

Har nå agenturet for Shanling, PS-Audio og Unison Research nord for Dovre. Tilbyr gode priser på pakkeløsninger som for eksempel Ton Art's egen høyttaler filera, PS Audio's hybridforsterker HCA-2 og Shanling CD-spiller CD-T100 eller T200. Er du interessert ringe 73 51 09 15.

PS-Audio HCA-2

Shanling CD-T100

Shanling CD-T200

Shanling SP-80

Vi lagerfører de mest kjente varene og kan leverer omgående, ønskes innbytte har du muligheten til gjøre en god handel hos oss. Rentefri avbetaling kan ordnes. Søker forhandlere.

Hsvikveien 22F
7018 Trondheim
Tel 73510915
E-post: post@tonart.no

Glimmer og gråstein

- nesten bare godt norsk

Omtalt av Stein Arne Nistad – nistad@gazette.no

Først litt om denne spalten. Hensikten er å peke på nye norske utgivelser som viser bredden i norsk musikkliv. Derfor har jeg ingen ambisjon om å være spesielt objektiv eller en fullblods musikkritiker. Jeg skriver jeg musikkomtaler ut fra min subjektive oppfatning. Føler jeg for det tar jeg også med en og annen utenlandsk utgivelse. Forhåpentligvis gir spalten impulser til å vurdere musikk litt utenfor allfarvei når du står i platebutikken – det er i alle fall ambisjonen.

Så en liten oppklaringsrunde. I forrige utgave av Fidelity skrev jeg om Kari Bremnes siste CD, 11 ubesvarte anrop: "Lydmessig holder plata bra mål – men produksjonen er etter min mening på langt nær så strøken som på

Gåte ved gåte". I ettertid ser jeg at det er for upresist. Lydmessig er det en del å utsette på utgivelsen (som det dessverre ofte er på en del av KKV's senere utvidelser). Særlig vokalen fremstår uoppøst og kantete – og lyden generelt sett virker uoppløst og kornete. Direkte dårlig låter det ikke – men lyden er på ingen måte perfekt. Kanskje er det HDCD kodingen som gjør det, slik Petter Dale hevder i Fidelity 1. Kari Bremnes - Svarta Bjørn - er imidlertid også HDCD kodet og den har svært bra lyd. Hva KKV's lydproblem skyldes vet jeg sannelig ikke – men lydmessig er dessverre ikke KKV helt på høyden lenger. Så til en ny runde med norske utgivelser:

Vigdis Eidsvåg: Mørk og mjuk

Tylden

Hun er visstnok søstera – men det er ikke nevnt på CDen eller i alle informasjonsskrivet som omtaler Vigdis Eidsvåg's platedebut på kvinnedagen 8. mars. Hun debuterer sent – er 42 år, skilt og trebarnsmor. Stemmen er tøff og rufsete – som den er i den slekta. Jeg får litt Marianne Faithfull følelse – dog ikke fullt så rufsete. Det er en feminin utgivelse som snurrer rundt på spilleren. Tekstene er vakre. Noe har hun skrevet selv og noe har hun lånt. Det dreier seg om livet i all sitt mangfold sett gjennom en kvinnes øyne. Noe sårt, noe sterkt og noe utfordrende. Jeg liker svært godt det jeg hører. Melodiene er det Magnar Bjerklund som står for. Han har makten å skape sanger og ikke musikalske illustrasjoner til poetiske tekster. Sjangeren er vise-pop og arrangementene er gjennomarbeidede og etter min mening svært vellykket. Musikkerne med Børge Pettersen Øverleir i spissen skaper et flott musikalsk bakteppe for Eidsvåg's særegne stemme. Lyden er velprodusert og relativt lite komprimert. Resultatet er et sjeldent homogent og velklingende lydbilde. En plate å kose seg med. En på alle måter voksen debut – som står trygt på egne ben.

Bertine Zetlitz: Sweet injections

Universal

Bertine Zetlitz tredje utgivelse har gjennomgående høstet strålende kritikker. Det er meget velfortjent for utgivelsen holder særdeles høy kvalitet både musikalsk, produksjons- og tekstmessig. På mange måter er dette Bertine Zetlitz endelige gjennombrudd hvor hun fremstår som en ytterst perfektionert artist som ikke overlater noe til tilfeldighetene. Lekre musikalske detaljer i kombinasjon med Bertines både vakre og uttrykksfulle stemme gjør utgivelsen helstøpt – og spennende å lytte til. Lyden på plate er relativt god – men denne typen "produsert" musikk er vanskelig å vurdere fordi mye av uttrykket er skapt gjennom klangpålegg og elektronisk bearbeiding i studio. På mitt anlegg fremstår lyden gjennomgående bra – med store lydbilder fylt med fiske musikalske

ske krumspring og detaljer. Absolutt en plate å låne øret til. Bertine er i ferd med å bli stor både i Norge og kanskje i utlandet. NB: kopibeskyttet.

Terje Isungset: Middle of mist

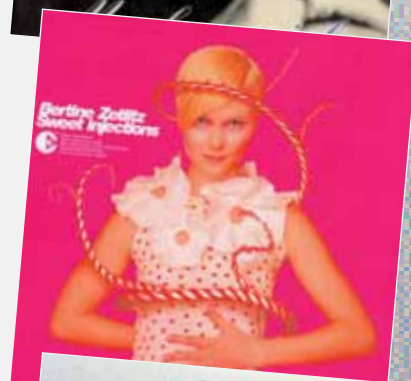
Nordic

Er du ute etter virkelig god lyd – for lydens skyld er dette en utgivelse du må sjekke ut. Innspillingen er gjort med 2 mikrofoner - 24bit/96kHz - uten etterarbeiding av noe slag, står det å lese på coveret. Musikalsk her jeg litt problemer med å plassere hva jeg hører. I kjent stil maler Isungset musikalske lydbilder ved hjelp av instrumenter som stein, munnharper, menneskelig stemme, perkusjonsinstrumenter av ymse slag, bukkehorn osv. Resultatet opplever jeg som en slags musikk fra det industrialiserte samfunn – på ur-instrumentenes premisser. Egentlig ganske underlig følelse. For Isungset skaper moderne og spennende lydbilder som springer rett ut fra det teknologiske landskap – samtidig som dette handler om natur, fosefall og landskaper innhyllet i tåke og mystikk. For meg fungerer denne utgivelsen veldig bra. På gode anlegg fremstår produksjonen med utrolig god og dynamisk lyd med rom, klang og dype sjelsettende bassanslag. Jeg har også spilt den på vei til jobb på en vanlig discman. Også da fungerer det både musikalsk og lydmessig. Isungset tar oss med på mystiske musikalske reiser både på det indre og ytre plan. "Middle of mist" er en merkelig utgivelse i grenselandet mellom musikalsk landskapsmaleri og musikk. Fascinerende!

Elias Akselsen: Hjemlandsklokker – religiøse tatoveriser

Via Music

Noen utgivelser gjør deg til en annen - gir ny innsikt og forståelse. Hjemlandsklokker er i all sin enkle folkelighet grensesprengende. Agendaen settes i første sang "Hvorfor blir jeg kalt en teater". Den problematiserer forhold til undertrykkelsen av taterne – det reisende folket. Sangen slutter med strofen: "alene vandrer jeg omkring, men husk nå alle på, at mitt hjerte også slår, at

mitt hjerte banker som ditt!". Sangen konfronterer oss med fordommer, forfølgelse og sorg. Men Hjemlandsklokker handler mest av alt om det største av alle mysterier – liv, tro og forgjengelighet. Jeg har aldri hørt sanger fremført med slik troverdighet, lengsel, innsikt og håp som det Elias Akselsen formidler. Jeg har heller aldri hørt en stemme og en fremføring som hans. Ikke vakker, ikke stygt – men en folkelig formidling med særpreg, tilstedeværelse og kraft. Gjennom a-kapella sang samt spinkelt og perfekte arrangerte sanger bretter han troens og håpets mysterier ut med en selsetende kraft som berøre og konfrontere. Det handler ikke om overfladisk forkynnelse – men om hvordan Elias Akselsens tydelig og klart formidler sin egne tro. Aldri har kristendommens sanne budskap stått klarere for meg, aldri har jeg møtt større inderlighet og aldri før har jeg hørt religiøse sanger fremført med slik kraft. Elias Akselsens er en mann av et folk på vandring. Hans formidling av livsvandingen berører dypt, dypt i sjelen og bringer tilbake en dimensjon i livet som mange av oss har et distansert og vanskelig forhold til. Gjennom Hjemlandsklokker kommer jeg nært noe som er viktig. Unn deg dette møtet med taterfolket og dine egne fordommer. Denne utgivelsen kan best beskrives med to ord: Takk og amen! PS: Et nesten samstemt kritikerkorps med Aftenposten i spissen utropte Hjemlandsklokker som en av de beste utgivelsene i 2002.

Andrea Bræin Hovig: Hjertervinner

Kirkelig Kulturverksted
For å gjøre en lang historie kort – dette funker ikke for meg. Utgangspunktet er sanger fra ulike musikaler, oversatte til norsk og pakket inn i det som sikkert skulle være nyskapende arrangementer. En ganske påkostet og ambisiøs affære som kræsjlender. Andrea Bræin Hovigs stemme er søt og hyggelig – men dessverre ganske blodfattig og uten særlig trøkk. Hun synger rett og slett pent – men det stopper der. Stemmen er innpakket i arrangementer som preges av forsøk på musikalsk fiksfakseri som ender i kjedsomhet. Lyden er tilfredstillende – men det berger ikke en utgivelse som ender under a – for arkivert i min cd samling.

Radka Toneff: A collection of Her Finest Moments

Universal
Radka Toneff vil til tross for sin altfor tidlige og dramatiske bortgang bli stående som en av de største jazzartistene Norge har fostret. Universal har valgt å samle kutt fra hennes i alt fire album på en samleplate. Innholdet bak tittelen er "Her finest moments" er jeg ikke nødvendigvis enig i. Hennes nakne og hudløse "Fairytale" vil for meg bli stående som den virkelig store Radka Toneff plata hvor hver sang er en perle. På denne utgivelsen har en kun tatt med tre kutt fra "Fairytale", mens de andre er hentet fra "Winter poem", "It don't come easy" og den Grammy belønnede "Live in Hamburg". I tillegg er det med et tidligere utgitt spor fra 1982 som Radka selv har skrevet musikk og tekst til. Musikken er remasterert i Cutting room – uten at jeg synes at det har tilført nye dimensjoner. Sangene fra

"Fairytale" synes jeg faktisk spiller like bra (eller bedre) på den ordinære CDen.

Utgivelsen er med noen unntak ordnet kronologisk – som på en måte gir en slags sammenheng rent musikalsk. Men en går da gli av muligheten til å sette låter fra ulike tidsperioder opp mot hverandre. Utvalget av sanger viser til fulle hvor stor Radka var og hvor tragisk det er at hun ble borte. Det musikalske testamentet er dog tilgjengelig – og min anbefaling er å kjøpe alle Radkas plater fremfor denne. "Fairytale" skal finnes i enhver oppegående platesamling. Har du bare råd til to – er denne samleplaten et godt supplement til Fairytale fordi den inneholder noen av høydepunktene fra Radkas øvrige produksjon.

Kausland/Mathisen Quartet: Good Bait

Hot club records

God Bait handler det om gitarjazz – lekkert og lettflytende fremført av Hallvard Kausland og Hans Mathisen. Prosjektet er en hyllest til de store jazzgitaristene som for eksempel Kenny Burrell, Pat Martino, Phillip Catherine, Django Reinhardt og vår egen Robert Normann. Musikerne er dyktige og hyggefaktoren høy. Platen har utsøkt lyd og arrangementene gjør platen til en fornøyelse å lytte til. En virkelig godbit foran peisen.

Cissokho System: Kaïra

Nordic

Cissokho System ledes av Solo Cissokho som sammen med musikere med fornavn som Olav, Aliou, Tonny, Kossa og Harald har dannet et skikkelig syntese band. Skjønt syntese – her finner en musikk som er ganske typisk for moderne afrikansk populærmusikk som henter impulser fra tradisjonell afrikansk og vestlig kultur. Cissokho System byr på en meget hørverdig og til dels rytmisk eksplosiv blanding av musikalske uttrykkformer. Det er lett å fange premissene for denne musikalske reisen. Er du først om bord blir en revet med. En hyggelig utgivelse som jeg har hørt mye på og som vil vare. Platen er velprodusert men med enda litt bedre og mer dynamisk lydbilde kunne dette blitt en innetier også lydmessig. Men som sagt veldig rytmisk og morsomt. En plate å bli glad av.

Tord Gustavsen Trio: Changing Places

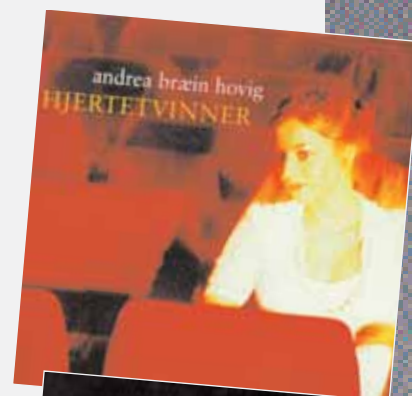
ECM

"Changing places" er pianobasert jazz i nydelige arrangementer dandert av Tord Gustavsen på piano, Harald Johnsen på bass og Jarle Vespestad på trommer. Her er det ikke lagt vekt på mye tung staffasje – men derimot på det enkle musikalske uttrykket som ofte kjennetegner musikk som virkelig fungerer. Og det gjør denne utgivelsen til gangs. God norsk jazz – til nytelse og meditasjon.

Christian Wallumrød Ensemble: Sofienberg Variations

ECM

"Sofienberg Variations" er også i utgangspunktet jazz basert på tangentinstrumenter som i praksis vil si piano og harmonium. Også denne platen er

relativt lavmelt og en har behørig unngått det svulstige og overdimensjonerte. I stedet har en valgt å trekke inn et uvant instrument som hardingfele. Ensemblet består av Christian Wallumrød på tangentinstrumenter, Nils Økland på fiolin og hardingfele, Arve Henriksen på trompet og Per Oddvar Johansen på trommer. Gjennom de i alt femten kuttene føres vi over vakre musikalske landskaper – hvor inspirasjon fra folkemusikken kan skimtes av og til. Kort oppsummert – igjen musikk til nytelse og meditasjon. Veldig, veldig vakkert!

Erik Bye: Støv og stjerner

Via Music

"I denne vanskelige tid er det som om vi mennesker ser på skaperverket med øyne blendet av støv, enskjønt vi vet det finnes en uendelig stjernehimmel over". Slik avslutter Erik Bye innledningsteksten til sin nye CD. Han er en aldrende mann – ikke gammel – det er stor forskjell. Sine 77 år til tross fremstår Erik Bye som både opprørsk og nyskapende. På "Stjerner og støv" har han samlet et knippe musikere i sin egen stue. Henning Sommerro trakterer et trapeorgel og ett gammelt ærverdig Schidenmayer flygel med fantastisk klang. Annbjørg Lien bidrar på hardingfele og nøkkelharpe og Hans Fredrik Jacobsen spiller fløyter, gitar og torader. Midt blant disse flotte musikerne – kjempen selv. Erik Byes stemme har fått et tydelig mer rustikk preg, litt kortere i pusten – men engasjementet og gløden gjør at vi blir fanget inn i hans reise gjennom noen nye og noen gamle sanger. Erik Bye er poet – hans tekster bærer og har egenverdi. En poet som har levd – og opplevd. En poet som er bekymret for tiden vi er inne i og skaperverkets som forvaltes av mennesker med støv i øynene. Platen fremstår som kjærlig refsende og kritisk. Og han våger å skape nytt og å utfordre. Tydeligst blir det på arrangementet av "Vår herres klinkekuler" som er en poetisk formfullendt tekst. Det vi kjenner som en vakker melodi, fremføres i et skjevt og samfunnsrefsende arrangement. Toner som river og sliter og som setter vår tilstedeværelse på denne vakreste av alle kloder i relieff; Vi som har sand i øynene kan gå til grunne i vår dumhet. Arrangementet opplever jeg som en meget dyster og kritisk kommentar til tiden vi er inne i.

Erik tar oss med på en reise gjennom elleve sanger – sanger som fører oss gjennom landskaper av kjærlighet, refs og kritiske sideblikk til seg selv og andre. I "Sharaton slott i armods sted" tar han inn på et luksushotell midt i sulten og slummen. Derfra betrakter han seg selv, omgivelsene, selvmotsigelsene og urettferdigheten han representerer.

Innspillingen er bokstavelig talt tett på – med et sjeldent nærvær og tilstedeværelse. Til tider er lyden praktfull. Men det aller viktigste – Erik Bye er en kjempe, en mann som har levd og som fortsatt lever, mener og refser. Se på furene i ansiktet på coveret. Det er Erik Bye med spor etter levd liv. Det er liv han formidler til oss - vi som har så mye visdom å hente fra denne mannen.

Norsk Barokkorkester m/Svein Tindberg: Markus-pasjonen (J.S.Bach)

Kirkelig Kulturverksted

Jeg skal ikke gi meg ut på anmelde klassisk musikk.

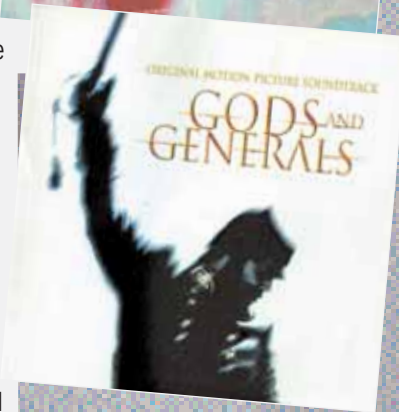
Det ligger utenfor mitt kompetanseområde. Imidlertid falt jeg for denne utgivelsen som egentlig er resultatet av århundrer med detektivarbeid. Salige Bach etterlot seg Johannes- og Matteuspasjonene mens Markus-pasjonen gikk tapt hos forleggeren. Gjennom tilfeldigheter og detektivarbeid har en greid å rekonstruere musikken. Problemet er at en del biter fortsatt mangler i puslespillet. En har rekonstruert en pasjon med en temmelig monumental åpning og avslutning samt korte koraler som er innskutt gjennom hele pasjonen. Men selve bindemiddelet – dramaet mangler. På denne utgivelsen er dramaet tilført gjennom tekstresitasjon som binder de små koralene sammen. Resitasjonene står Svein Tindberg for – kjent fra sin bibelske teaterforestilling som nettopp tok utgangspunkt i Markus evangeliet. Norsk Barokkorkester med Edward Hiddingbotom står for et vakkert og uttrykksfullt musikalsk bidrag. Resultatet har blitt en flott utgivelse som bringer oss rett inn i kristendommens og påskens budskap. Det slår meg hvor kraftfull kombinasjonen av musikk og resitasjon er – ikke minst når både historien og tekstene er hentet fra den boken som på godt og vondt danner fundamentet for den vestlige kultur slik vi kjenner. En utgivelse du bør unne deg i påsken for innsikt og musikalsk nytelse.

Div artister: Gods and Generals

Sony Music

Det er kun en eneste grunn til at jeg skriver om denne utgivelsen – og det er at den inneholder en helt ny Bob Dylan sang – til glede for alle! Utgangspunktet er filmen "Gods and Generals" som har fått brutal medfart av amerikanske anmeldere. Filmen handler om den amerikanske borgerkrigen og er i følge kritikeren blitt en svulstig og pompøs affære. Det kan en forstå ikke minst ut fra Mary Fahls tittelsang og video "Going home" som er endimensjonal og vulgær. Det er ikke Bob Dylans nye sang "Cross the green mountain". En nesten åtte minutter lang sang som går rett inn i borgerkrigen – og i å for seg også andre krigers - uverdige og onde vesen. Arrangementet er nakent og enkelt. Teksten regnes allerede som en Dylan klassiker – og som noe av de beste han har skrevet om krigstemaet. Sangen er den absolutt eneste grunnen til å kjøpe dette soundtracket. Er en tidlig ute får en med en bonus DVD med video til Dylans og Mary Fahls musikalske bidrag. Dylans video er basert på en forkortet versjon av sangen (3.min) og er både som musikk og video vellykket. Til slutt har jeg lyst til å ta med litt av hva Dylan Guru Jonny Borgan skriver om sangen:

Som i videoen, der Dylan vandrer rundt som en mystisk Rasputin på ærens og misærens mark, ser han i denne sangen krigen fra alle sider, fra kapteinens og soldatens, den døendes og den døde, fra mor som får det fryktelige budskap, men ikke fryktelig nok, og fra livets side. Den uunngåelige krigen, menneskets tragedie - det så til de grader nederlagsdømte mennesket. Dylans pessimisme fornekter seg ikke. Who can blame him? Som en fascinert elsker og tolker av civil-war ballads har han her selv laget den ultimate varianten selv, som både har distansen og nærheten, som både lukter av gulnede brev fra en forgangen tid, og som likevel er lysende aktuell ...

WORLD'S BEST

LP PLAYER
SME's Model 30/2

* Stereophile,
March 2003

Fagerbk. 8, 5101 Eidsvågneset
Tlf / Fax 55 25 62 14
E-mail: audiomed@online.no

Vadseths blinkskudd!

VG, 12.12.2002

Denne boken gleder med glimrende bilder av vakker natur og flotte mennesker sammen med dikt, sitater og interessante historier. I tillegg finner du et kort fotokurs laget i samarbeid med Fotografi. 128 sider, hardcover, pris kr. 298,-

Hvis boken ikke er tilgjengelig der du bor, kan den bestilles på e-mail: fotografi@marked.no mot et porto tillegg på kun kr. 29,-

- MOTRON er eneimportør av Golden Dragon, Ei, Svetlana og PM Power.
- MOTRON er enedistributør av Billington Gold og Chelmer Premium(CVC)
- MOTRON distribuerer Sovtek, Electro Harmonix, Western Electric, og JJ
- MOTRON har et meget godt utvalg av NOS rør på lager.
- MOTRON distribuerer HAMMOND transformatorer og tilhørende utstyr
- MOTRON kan utføre både dynamisk og statisk test og matching av rør.
- MOTRON åpner spesialverksted for rørbasert utstyr den 1.1.2003.
- MOTRON har flyttet! Merk ny adresse og telefon/fax/e-mail

motron
Siv.ing. B. Kvanlid

MOTRON
Fabrikksgata 39
3320 Vestfossen
tel: 32 75 21 50
fax: 32 70 03 04
e-mail: bryn@motron.no

Geir Tømmervik:

Kongen på High-End toppen

Oslo Hi-Fi Center fyller snart 30 år. Det kan ikke gå upåaktet hen, og etter en lengre klappjakt klarte Fidelity omsider å få foten innenfor døra hjemme hos hovedpersonen bak suksessen.

av Knut Vadseth
og Petter Dale

Hi-Fi veteran

Geir Tømmervik er en veteran i en bransje hvor kjærligheten til livet og hverandre ikke er helt på høyde med de sangtekstene og de stemningene det musikalske utbytte av hi-fi interessen burde formidle. Det er derfor imponerende at Geir har beholdt såpass mye av det gode humøret og den guttaktige entusiasmen.

Etter en 10-12 timers arbeidsdag bestående av alt i fra transatlantiske telefonsamtaler til øredøvende lyddemonstrasjoner, så er det forståelig at Geir mest av alt ønsker seg stillhet når han kommer hjem. Sekundært litt motorbrøl på søndag formiddag. Mannen er nemlig bilentusi-

ast på sin hals. Det nærliggende oppfølgerspørsmålet om et mega bilstereoanlegg krones imidlertid ikke med hell. Lyden av vindstøy nytes uforstyrret uten innblanding fra bilstereo! Det han mangler av Hi-Fi utstyr i bilen, tar han dog rikelig igjen i stua.

Hjemme hos

Geir eksponeres for mye forskjellige typer musikk gjennom arbeidsdagen. Kundene rekvirerer alt fra Mozart til Nirvana og en titt i hans egen musikksamling avslører tilsvarende bredde. Her går det en historisk tråd fra Pink Floyd, via Peter Gabriel, Kari Bremnes og fram til Diana

Krall. Til familie- og husbruk går det mest i jazz og roligere takter. Men når Geir skal demonstrere hva anlegget er godt for, så kliner han likeså vel til med technomusikk på et lydnivå som får de fleste øreganger til å smelte. Her er det punsj og drive med en rytmisk mavemassasje som nesten må sies å være mykpornografisk. Og det innenfor et lineært frekvensområde fra 15 Hz til 40 Khz. Spikerflatt!

Selv går Geir minst hvert annet år til legen for å bekrefte at hans egne gullører er i god trim. Få av oss andre hadde i bransjen hadde våget en slik mulighet for å bli fratatt all status og tillit som lyd "ekspert".

Viktige detaljer

Geir fremhever at gode aktive komponenter bare bringer deg halvveis. Nærmere øyesyn avslører nitidig kjæling for de små små detaljer. Bl.a. egen teknisk strømkurs med en felles gigantisk skilletrafo installert i sikringsskapet, fintrimmet romakustikk, vibrasjonsdemping av alle komponenter og maksimal kvalitet på strøm- og lydkabler. Lommetørkle sitter løst hos Geir og som en ren refleksbevegelse polerer han omhyggelig enhver CD med ECO spray før den legges i Wadia drivverket.

Heller ikke Geir kan heve seg over loven. Familieloven. Derfor må han nøye seg med den ene kortveggen i stua. Det gjør at stua for øvrig fremstår familievennlig og pent møblert. Dette er en klassisk problemstilling for entusiaster med familie, og det gjelder her som ellers i livet, at man må være villig til å inngå kompromisser. Dermed blir plasseringen av lyttesofaen etter min mening såpass tett på høyttalerne at det nesten blir som å lytte til hodetelefoner. Men jeg har aldri hørt maken til transient dybbass og ditto super diskant. Dette er et anlegg som tester grenser, være seg Kari Bremnes, Miles Davis eller Mozart!

En fyldig presentasjon av elektronikken, står i tekstramme under bildet av racket. Høyttalerne er en spesialversjon av Audio Physics toppmodell Medea, modifisert av konstruktøren Joackim Gerhard til å kjøre aktivt, i dette tilfellet med et aktivt 3-veis delefilter fra Dynamic Precision. Kabinettene er laget med et ekstremt hardt pansertre (faktisk!) som general Rommel benyttet til kjøretøyer i ørkenkrigen. Hovedhøyttalerne er 2 veis, og benytter 3 stk Manger elementer i en rundstående konfigurasjon. De spiller helt ned i nedre mellomtone, hvoretter 3 stk spesiallagede basselementer overtar. I hvert hjørne finner vi aktive sub'er fra Audio Physics som fyl-ler ut i den aller laveste oktav. Det er benyttet absorberer både i hjørnet og bak høyttalerne, men den viktigste absorbentene i hele rommet er den tykke "bamse" duken som ligger på bordet foran sofaen. Også litt kultur kan hjelpe på akustikken, hvert fall når kulturen består av tykke bøker. Og Ole Brumm kan fremdeles finne lykken hos ellers pragmatiske hi-fi frikere.

Penger er ikke alt?

Det er velkjent at man får stadig mindre igjen for investeringene ettersom prisen øker. Mange

vil også synes det er galskap å bruke i nærheten av hundre tusen kroner, mens svært mange lesere av Fidelity vil mene at det er omkring dette som er den optimale prisen, om man har pengene. Jeg vil for å sette det hele i perspektiv som vanlig minne om mitt hytte anlegg som består av en NAD CD-receiver, billige "Expert" kabler og de rimeligste JPW bokhyllevarianter av gammel type. Men det har utrolig nok en magisk holografi og en utmerket klangbalanse. Jeg er like forundret hver gang jeg setter på dette enkle anlegget til rundt 5-6 tusen kroner. Men kanskje den kritiske sans blir sløvet av tynn fjelluft? Eller av den medbragte rødvinen...

Jeg spiller poenget videre til Geir, og spør inkvisitorisk: "Har man i det hele tatt noe å bestille på Oslo Hi-Fi Center, dersom man ikke skal kjøpe et anlegg til 6-sifret pris?"

"I likhet med for eksempel bil- og databransjen, er det vanlig at toppmodellene blir mest profilert, selv om det ikke er disse som selger best", forklarer Geir. "På Oslo Hi-Fi Center har vi delt opp utstillingen i flere separate seksjoner, og den største avdelingen har alltid vært den med budsjettkomponenter. Vi bruker mye tid på

å matche disse små anleggene, slik at kunden føler han får noe igjen for å oppsøke en faghandlerforretning. Alternativet er jo at kunden på bakgrunn av en avisannonse kjøper et alt-i-ett minianlegg på Smartclub eller Elkjøp til 3,990.- uten å sammenligne lydkvalitet."

"Men bevares; Vi har demorom i alle priskategorier og kan demonstrere utstyr i verdensklasse, med ditto prislapp. Det er ikke sjeldent at kunden blir så begeistret for det han hører, at han kliner til med et anlegg til mange ganger planlagt pris. Alternativt hadde pengene kanskje blitt brukt på bil, båt eller andre forbruksvarer. Og når de først er bitt av basillen, så kommer de tilbake etter mer. Sånn sett har vi rekruttert mange nye pengesterke entusiaster til en utarmet bransjen" hevder Geir med en aning rausheit i stemmen!

Ærlighet lønner seg ikke?

"Nesten alle i bransjen er enige om hva som er god lyd. Hva som spiller bra- og hva som ikke gjør det. Men dette innrømmer man bare etter en drink eller to i baren. Når man står i sin egen butikk, vil altfor mange mene at de beste pro-

duktene er akkurat de man på det tidspunktet importerer eller selger," mener Geir Tømmervik som uansett innrømmer at de fleste produktene som selges på markedet er av god kvalitet som harmonerer brukbart med prisen: "Det vil i første rekke dreie som om "matching", om å få produktene til å spille harmonisk og musikalsk med hverandre. Her kommer også kabler og nettfiltre inn som vesentlige parametre. En dyktig hi-fi selger har opplagt større muligheter og erfaringer til å sette sammen et godt anlegg, enn de fleste kunder. Dette selv om man realistisk forutsetter at han stort sett anbefaler produkter han selv fører", mener Tømmervik. "Å få kunden til å kjøpe "feil" utstyr, er likevel så kortsiktig at ingen seriøs forretning som planlegger å være noen år på markedet, vil gjøre noe så dumt", legger den jubilerende butikkeieren til.

Ærlighet lønner seg!

"Ditt beste hi-fi anlegg i forhold til prisen"?

"Den lille Yari høyttaleren fra Audio Physic er tilnærmet high-end til en svært gunstig pris.

High -End sjefen
Geir Tømmervik viser
stolt frem sitt musikk
anlegg.

High-End anlegget til Geir består av de enorme effekt monoblokkene til tyske Burmester som forsyner de like tyskproduserte Audio Physic med nok strøm. Platespilleren er fra engelske Michell, mens den separate CD-komboen kommer fra Wadia i USA. Det elektroniske delefilteret er derimot heilnorsk, signert DP og Leif Ernsten.

Sammen med den nye danske Densenforsterker, et helt avgjørende viktig nettfilter og en god CD-spiller, er dette et anlegg som det er utrolig morsomt å selge fordi jeg vet kunden blir kjempefornøyd. Og til en pris de fleste musikkelskere kan klare uten å måtte spise grøt. Med en komplett pris rundt 40.000 kroner, er dette hva et fargefjernsyn kostet da de første kom på markedet i Norge om vi omregner pengeverdien. Men uten det avgjørende nettfilteret, kan det gå helt galt med for mye eksponering i toppen", advarer ekspertene og mener at eksemplet på nettfilteret viser hvordan hjelp fra en god butikk er en merverdi for kunden, ikke bare en utgift.

"Hva er det beste rimelige hi-fi produktet du helst anbefaler i din egen forretning nå om dagen" spør vi nysgjerrig.

Geir tenker seg om bare et øyeblikk før han henter en kjele koblet med en mindre kjele med en liten kule imellom. "I tillegg til det rimelige nettfilteret til under 2 tusen kroner som jeg anbefaler sammen med Densen-forsterkeren, så er dette et av de beste tweakene jeg noensinne har hørt. Dette produktet reduserer akustisk tilbakekobling og renser opp lyden mer enn noe annet tweakprodukt jeg har hørt på svært lenge. (Minitest følger i neste Fidelity.)

Norske produkter

"Men dette er ikke bare produkter du fører, men produkter som du selv importerer, protesterer jeg og advarer om at jeg eller noen av gutta skal teste ut det komplette Densen-anlegget i neste Fidelity! (No vart du skremt, tenkjer eg!)

"Men hvilke produkter fra dine konkurrenter ville du gjerne selge?" spør jeg.

"Riktignok leverer vi en Wadia CD-spiller med volumkontroll til snau hundre tusen kroner som sammen med Dynamic Precision, som vi ikke fører, spiller fenomenalt godt i super high-end klasse. Jeg må likevel innrømme at

Electrocompaniets CD-spiller med oppsampling til snau 30 tusen kroner, er et av de virkelige gode high-end kjøpene under hundre tusen kroner her hjemme", svarer OHC sjefen som selv om han ikke selger det norske merket, mener at Electrocompaniet er en viktig aktør for hi-fi bransjen. Dette selv om EC ifølge Tømmervik ikke nødvendigvis er best på alle viktige hi-fi parametre. "Men Per Abrahamsen er en trollmann som får forsterkerne til å låte godt uten særlig tweaking, selv på det sure strømnettet i Tigerstaden". Sier han raust.

"Men du fører få eller ingen norske produkter for tiden?"

"De norske produktene er nesten alle svært gode og verd prisen, og Oslo Hi-Fi Center har gjennom tidene hatt en stor andel av norske produsenter. Det har likevel vist seg vanskelig å få til sikre leveranser og et pålitelig distribusjonsopplegg. For å si det litt diplomatisk; det er kanskje mye forlangt at en dyktig ingeniør og gründer også skal være en like dyktig forretningsmann. Men som sagt; Dette svinger over tid, og vi vurderer markedet fortløpende."

Farlige forbindelser?

"Som flere andre større butikker, fører Oslo Hi-Fi Center varer fra både fra uavhengige importører samtidig som de selger egenimporterte varer hvor jeg antar at fortjeneste er til dels betydelig større. Er ikke dette et mulig problem for troverdigheten?", spør Fidelity. (OHC er for øvrig IKKE under paraplyen til den landsomfattende Hi-Fi Center-kjeden, selv om de samarbeider om enkelte produkter).

"Ikke om du ønsker å forbli noen år i bransjen. Det norske markedet er altfor lite til å risikere misfornøyde kunder bare for å tjene noe få kroner ekstra. Problemet sett fra kundens side begynner når noen av aktørene lager koblinger mellom gode og kjente produkter, og et typisk billigprodukt med ekstrem høy avanse. Dette lokkeproduktet låter ikke særlig bra i forhold til den kunstig høye prisen, og er heller ingen fornuftig match til hovedproduktet som

Den dyreste Audio Physic høyttaleren som er produsert, er ikke bra nok for Geir. Han benytter også en superdiskant fra Japan.

Tweaks behøver ikke være kostbare. Bøker demper rommet effektivt, og den tykke bamseduken hindrer refleksjoner fra kaffebordet.

dermed heller ikke kommer til sin rett," mener sjefen på Oslo Hi-Fi Center: "En slik praksis ødelegger både for en selv på sikt, og for hele bransjen. Dette blir som å selge strikk i metervis; det er faktisk enklere å ha god moral når man er mett, enn når man er sulten og blakk!"

"I Hi-Fi'ens gullalder så var det under-skudd på produkter, og distribusjonen fungerte på tradisjonell måte, med agenter, grossister osv. Den gang var vi mer avhengig av et mindre antall merker/importører. I dag er situasjonen omvendt. Ikke bare for Hi-Fi, men for alle varehandelsbransjer. –Utvalget overstiger etterspørselen, og terskelen er mye lavere for at vi selv kan importere nye merker som vi finner interessante. Bruttoavansen ved egenimport er selvsagt høyere enn ved kjøp gjennom lokal distributør. Men tar man med frakt, markedsføring, garantikostnader etc. så blir ikke nettoavansen særlig større. Jeg mener derfor det er en myte at forretningene tjener mer på egne importvarer", parerer Geir.

"For oss er tilgangen på nye spennende produkter viktig. Vi begynte for eksempel å jobbe med Flatline flere år før merket fikk sitt kommersielle gjennombrudd, og lenge før det fikk referanseseter i tidsskrifter verden over. Det samme gjelder Audio Physics som i ettertid har høstet vannvittig markedssuksess. Dette er bare 2 av mange eksempler på at vi har vært på internasjonale Hi-Fi messer, oppdaget nye spennende produkter og begynt å jobbe med disse, uten å vente på at en annen norsk eller svensk distributør skulle dukke opp i ettertid. Vi mener dette er entydig positivt for kunden her hjemme" sier Geir – og vi finner det vanskelig å være uenig.

Slanger i paradiset?

"Dere har vært særdeles aktive "pushere" av Nordost Flatline kabler i mange år. Selv om jeg innrømmer at dette generelt er gode kabler, den rådyre Valhalla er vel den beste jeg har hørt, så er klangbalansen generelt litt slank selv om transienter og detaljering er i superklassen. Mitt poeng er at kablen ikke nødvendigvis passer like godt for alle anlegg i alle stuer og til all slags musikk?" spør Fidelity.

"Når det gjelder kabler, anbefaler vi to helt ulike typer som komplimenterer hverandre på en glimrende måte. Nordost Flatline er generelt rask, dynamisk og ekstremt høyoppløselig, men kan, som du sier, virke litt slank i anlegg som allerede har en noe tynn klangbalanse. Transparent er en kabel vi nå tar inn nettopp for å kunne anbefale en noe varmere klangbalanse uten at dette i for stor utstrekning skal gå ut over transienter og romoppløsning."

"For øvrig har det lydmessig skjedd med disse ulike kabelmerkene som det har skjedd med mye hi-fi utstyr i toppklasse; det låter stadig mer likt selv om utgangspunktet er veldig forskjellig. Den nye "Valhalla" fra Nordost er mye varmere og betydelig nærmere toppmodellen Reference fra Transparent som til gjengjeld nå låter litt mer åpent i toppen, etter mine ører", mener han.

"Dere har en del egenimport, blant annet av den tyske høyttaleren Audio Physic som riktignok konsekvent får glitrende bra tester, men som koster mer hos dere enn i New York, tross en betydelig lengere transport dit enn med Kiel ferja til Oslo. Hvordan kan du forklare eller bortforklare det?"

"Når man sammenlikner norske og amerikanske priser, glemmer alle at man i USA konsekvent oppgir priser uten avgifter. For å sammenlikne med norske priser må du derfor legge til 24% moms. Dessuten kjøper den amerikanske importøren betydelig større kvanta enn vi, og kan følgelig oppnå bedre priser slik at hvert fall differansen i transportutgifter kan utliknes."

"Men jeg leste nylig på Hi-Fi sentralen en kuttstærk debatt med alvorlige klager av prisene på OHC?"

Hi-Fi pusheren ler høyt, men legger ansiktet snart i mer alvorlige folder: "Jeg regner med at du ikke fulgte med den debatten til siste slutt! MEN: Etter å ha forbannet oss for ågerpriser i innlegg etter innlegg sammenliknet med priser de hadde fått fra Tyskland (Også Electrocompaniet er mye rimeligere i Norge enn i de fleste andre land), oppdaget en av debattantene noe slukøret at den oppgitte prisen var pr. stykk, ikke for paret slik som vi oppgir prisene. Dermed var det bråstopp for den utskjellingen, men uten noen unnskyldning eller beklagelse for en språkbruk som grenset mot det injurierende."

Hi-Fi frikere og andre

Med sentral beliggenhet, attraktive utstillingsmiljøer og profesjonelle selgere, så fremstår butikken som attraktiv for flere enn bare det (snevre) entusiastmiljøet. Er du på Oslo Hi-Fi Center en vanlig lørdag, så ser du overraskende mange "normale" kunder. Faktisk også noen kvinner!

"Våre viktigste kunder er i stadig større grad "vanlige" musikkelskere som vil BÅDE ha god lyd OG et bra bilde i finstua. Det hele skal selvfølgelig også se fint ut, lekker design er viktig, og kabler og annen teknikk må være minst mulig synlig. Mens surround og vanlig hjemmekino dessverre har tatt en retning som minner mest om det vi opplevde med hensyn til bilstereo og store gutter for få

år siden, er det mer sofistikerte publikummet mer opptatt av god lyd- gjerne i kun 2 kanaler- og et stort bilde fra projektor eller plasma-skjerm. Utviklingen av plasmaskjerm går nå svært fort, og Hitachi har akkurat lansert en tynn 32 tommer plasmaskjerm som kan konkurrere med en 36 tommer TV (Nettoarealet er omtrent det samme!) både i pris og kvalitet. Vi har solgt en mengde slike på bare kort tid," opplyser han.

Den musikalske hjemmekino

Her dukker det nå derfor opp et nytt, stort marked som kan redde 2 kanals high-end lyd nettopp fordi selv 5 små høyttalere pluss sub uansett størrelse kan virke litt rotete i finstua. Et skikkelig stereoanlegg til samme pris låter ofte bedre også til filmen, det spiller favorittmusikken med enda større livaktighet og innlevelse. Og ikke minst; det hele ser mye ryddigere og flottere ut i en stue hvor skjerm eller lerret henger på veggen og kun to høyttalere i gedigen møbelfinish flankerer det hele. Denne "musikalske hjemmekinoen" kan bli den viktigste veien fremover. Her i Norge har de fleste god plass samtidig som vi generelt har et elendig vær og med store avstander til kollektive

fornøyer. Med vår generelt gode økonomi er den musikalske hjemmekino som skapt for norske forhold, "ler lydpusheren fornøyd.

"Selvfølgelig sørger vi for at dette stereoanlegget senere lett kan bygges ut, blant annet ved å anbefale forsterkere med såkalt "theater" inngang," legger han til.

Musikk på blå resept

"Oslo Hi-Fi Center holder til i Vika, midt i hjertet at landets beste advokater, meglere, redere og andre forretningsfolk i toppskiktet. Her i Oslo Hi-Fi Center er de simpelthen musikkbuddies, smiler Geir Tømmervik. "Det interessant er hvordan musikken river ned alle stengsler og får vårt sanne jeg til å komme til overflaten. Jeg tror at musikk simpelthen er livsviktig for folk i de krevende jobbene vi finner her omkring."

"Selvfølgelig er det like viktig for andre folk med krevende jobber som bussjåfører og sykepleiere for å nevne andre stressede yrker", fortsetter han. "Poenget er at disse menneskene oss alle- trenger musikk for å klare oss i en krevende hverdag. Det hadde ofte vært rimeligere for helsetjenesten å gi folk et brukbart musikk-anlegg på blå resept enn å la oss gå på lykkepiller og i terapi. Det er forresten uvanlig mange

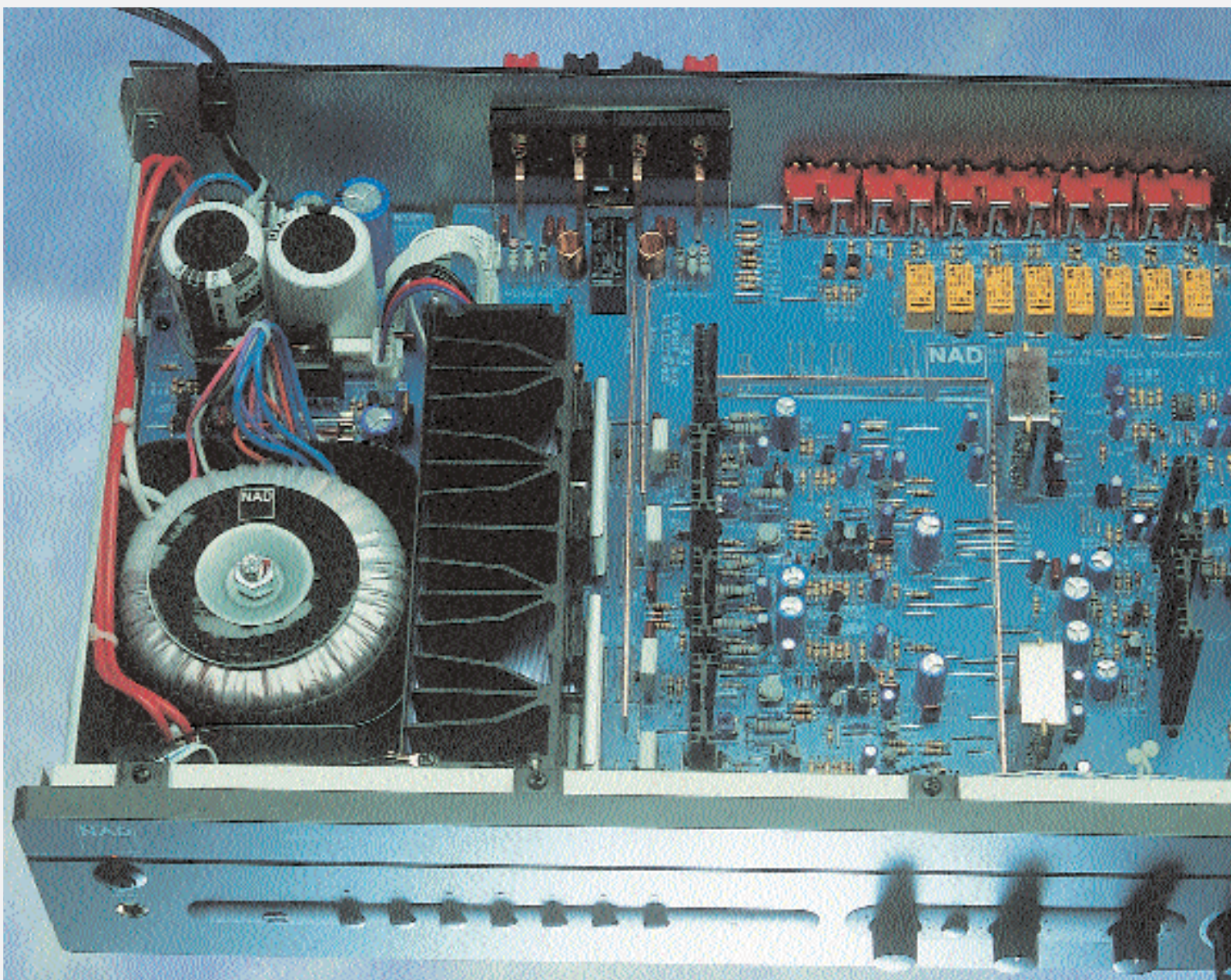
av de beste kundene mine som er praktiserende leger", ler overlegen på byens hi-fi asyl.

En gave til livet

"Musikk er en av de eventyrlige gaver vi har fått i livet vårt. Ingen kan gi noen rasjonell forklaring på hvordan musikken har oppstått og hvilken makt den har over vår psyke. Men vi som elsker musikk- det er jo de fleste av oss- kan gjøre det maksimale ut av denne gaven med en lyd kvalitet og et følelsesmessig engasjement som tidligere var forbeholdt et fåtall. Og opplevelsen av lyd er ganske demokratisk! Det fantastiske med god lyd, er at man i dag kan få en nesten overjordisk opplevelse av det beste som er laget av musikk via en bærbar CD-spiller og et par gode hodetelefoner. For de av oss som ellers hadde kjøpt en rådyr båt som skal ligge hele sommeren som en dårlige samvittighet i Frognerkilen, er et eksklusivt anlegg til et par hundre tusen kroner –gjærne inkludert en plasmaskjerm- en rimelig billett til den gode, musikalske opplevelsen. Jeg er derfor STOLT av å være pusher av god lyd og gode opplevelser", ler den blide trønderen som har solgt mer dyr hi-fi enn noe annen her hjemme.

Geir Tømmervik elsker dynamikk! Nærmere Konserthuset kommer du ikke enn med hans nøy matchede stereoanlegg.

Er det “live”?

Til 30-årsjubileet lanserer NAD en jubileumsversjon av den gamle 20-watteren med betegnelsen C 320BEE, hvor BEE er signaturen til Bjørn Erik Edvardsen, sjefskonstruktør og skaperen av den berømte NAD 3020.

**Tekst: Stig Arne Skilbrei
Medlyttere: Dag Helleve og Edvin Moen**

Før NAD 3020 slo gjennom på 70-tallet, var det vanlig å bruke noen få procenter av forsterkerens kostnad på innmaten, mens resten gikk til et pent ytre. Edvardsen ville det imidlertid annerledes, han brukte alle pengene på innmaten og fikk laget frontplaten i plastikk. Han ville ha god lyd også i små og rimelige forsterkere, og han lyktes. NAD 3020 ble en klassiker over natten, og er vel fremdeles verdens mest solgte forsterker.

Økonomisk har suksessen fortsatt, NAD er i dag en velkjent merkevare med en mengde vel-

fungerende og vellydende produkter, men det er ingen hemmelighet at NAD aldri helt klarte å følge opp sitt første produkt, rent lydmessig. Effektforsterkerdelen i en tidlig og velfungerende NAD 3020 er fremdeles noe av det beste som kan skaffes, og historien er ikke unik. Også Electrocompaniet la all sin sjel og kunnskap i sitt første produkt, den berømte 25-watteren, og brukte mange år på å innhente denne fremdeles berømte og ettertraktede lille effektforsterkeren. Med sine nye produkter synes de å ha klart det. Har NAD klart det samme?

Ytre

La oss dvele et øyeblikk ved det ytre. Mange elsker den gamle 3020 også av utseende; jeg er en av dem. Man blir glad i den som et lite barn, og så er den da også en skrøpelig liten skapning i en tiltalende brunfarge med gul skrift, mens det vanlige var et langt strengere utseende i svart og aluminium. Hvem kan bli glad i slikt? Den nye C 320 har fremdeles denne berømte NAD-fargen, men nå mer i grått. Den ser helt ok ut, men fremkaller ikke de samme følelsene som den gamle, for meg i hvert fall.

Med fjernkontroll er den imidlertid en drøm å bruke, og den har alle nødvendige tilkoblingsmuligheter, riktignok uten platespillerinnang, som må kjøpes løst. Den har også bare en høyttalerutgang, men skruterminalene har godt grep for fast tilskruing. Glimrende! Og så har vi denne helt spesielle NAD-finessen hvor for- og effektforsterker kan adskilles: Pre out og Main in. En finesse som også andre kan skilte med, men som NAD har gjennomført systematisk helt ned til de aller billigste forsterkerne, og som viser at de tar hi-fi på alvor. Hadde de kuttet ut denne finessen, hadde jeg meldt meg ut av fanklubben med øyeblikkelig virkning. Da hadde de bare blitt en av mange. C 320BEE er for øvrig en spesialversjon av standardmodellen C 320, som i seg selv er etterfølgeren av 3020, men nå med en effekt på 40 watt. BEE-versjonen er trimmet til 50 watt, mens C 350 og C 370 er litt kraftigere og dyrere alternativer. C 320BEE er imidlertid allerede utropt til den mest vellydende av dem alle, om du kan klare deg med 50 watt. Den gir et relativt solid inntrykk med sine kompakte mål (43,5/10/29 cm (B/H/D) og 6,5 kg, koster 3000 kroner og kan kjøpes hos Hi Fi Klubben. La meg nevne at NAD også har noen andre produkter jeg gjerne skulle ha sjekket ut: Her finnes en separat forsterker og to effektforsterkere. Den minste av disse er identisk med det som sitter i C 370, mens den andre heter 218 og har godt rykte. Det er en skikkelig rugg på et par hundre watt og kan være en rimelig måte å skaffe seg mange watt på. Og dersom forsterkeren er god nok, kan dette være en meget spennende kombinasjon for de som ikke har tilstrekkelig effekt hverken med vår gamle klassiker eller C 320/350/370. Og så har vi Silverline-serien da, naturligvis, for de som vil ha bedre byggekvalitet, flottere produkter og er villige til å betale for det.

Harley, Memorex og levende musikk

Da jeg begynte å jobbe med dette var det virkelig begynt å våres. Jeg observerte sommerens første husbil på Festplassen, og vårens første Harley-Davidson brummende ned gata. Jeg så den på avstand, men var ikke i tvil: Det var en Harley, og ingen sann motorsykkelentusiast forveksler en Harley med en japansk kopi. Det er ingen annen motorsykel som låter helt som en Harley, uansett hvor mye man har trikset med eksospotter og andre ting for å få feit lyd. For en Harley-entusiast er dette viktig: Intet annet duger. Er det ikke det samme for oss hifi-entusiaster? Dersom det ikke låter live, er det ikke godt nok. For vanlige mennesker er det liten eller ingen forskjell på 2 forsterkere av alminnelig god kvalitet, de tillegger den i alle fall ingen vekt. Men for en audiofil kan den lille forskjellen være av avgjørende betydning. Mens den ene låter helt greit, presterer den andre å nesten plassere deg i konsertlokalet, slik at du faktisk fornemmer at du er tilstede mens musikken spilles. Alle forsterkere lager lyd, men få presterer dette siste, jeg tror det har noe med forvrengning å gjøre. Siden alle moderne forsterkere har neglisjerbar forvrengning, har øret en sensitivitet som overgår ethvert eksisterende måleapparat, eller så snakker vi om forvrengningsformer som vi fremdeles ikke har oppdaget eller er i stand til å måle. Noen som husker slagordet til Memorex, som laget kassetter for båndopptakere? "Is it live, or is it Memorex? Det kan vi jo smile litt av i dag, en kassett er knapt nok et hifi-medium. Vi spør: Låter det live, eller som et dårlig båndopptak?

NAD 3020 er (som også C 320BEE) først og fremst en integrert forsterker, og brukes da også av de aller fleste som en slik. Men audiofile oppdaget raskt at det var effektforsterkerdelen som var virkelig god, det er denne som er forsterkerens raison d'être, for å si det slik. Den dag i dag bruker visst Edvardsen himself 3020 som effektforsterker i sitt eget anlegg, en stk. pr. kanal, brokoblet... Av en eller annen mystisk grunn er det visst vanskeligere å konstruere en god forforsterker enn en god

effektforsterker. Og selv om de aller fleste også vil betrakte og bruke C 320BEE som en integrert forsterker, startet vi med å sammenligne disse forsterkerens effektforsterkerdel direkte ved hjelp av en annen god forforsterker, samt en kostbar cd-spiller. Det kan kanskje virke litt overdrevet, siden mange vil betrakte den rimelige C 320BEE som et "begynneranlegg". Men siden vi her står overfor to heller spesielle produkter, og siden jeg føler at Fidelity sine lesere vil sette pris på det, insisterte jeg på å gjøre et grundigere stykke arbeid enn det som vanligvis blir en billig forsterker til del. Og som gammel NAD-ist var jeg kanskje den mest nysgjerrige av alle.

Etter et par ukers tilspilling og oppvarming for den nye forsterkeren sitt vedkommende, startet vi seriøs testing en søndagskveld med en av verdens mest berømte jazzplater, Miles Davis "Kind of Blue". Jeg hadde to medlyttere til stede, og begge utropte den nye C 320BEE som den beste. Den ene kommenterte at tiden nå hadde runnet ut for den gamle klassikeren. De kan ha rett, men jeg var i tvil. Jeg hadde ikke helt grepet på dem ennå. Det som trolig forvirret alle tre denne kvelden, var at C 320 BEE til å begynne med låt mørkt og innelukket, selv om den var godt oppvarmet, mens 3020 låt tynt og pistrete, selv om også denne hadde stått påslått i timesvis. Testen fortsatte mandagskvelden, og begge forsterkerne spilte seg kraftig til, og den gamle i foruroligende grad. Den nye spiller behagelig og likevel detaljert, med et stort lydbilde. Det blir også kommentert at den har muskler. Den spiller med stor selvtilit, uanstrengt og kraftfullt. Den spiller sikkert også øredøvende høyt, men det klarer også den gamle: Den spiller mye høyere enn du kunne tro. Men den gamle har noe unikt i tillegg: Den gjengir ikke bare instrumentet, men også luften rundt. Den har et dypere lydbilde, og du fornemmer rommet hvor opptaket er gjort. Det blir kommentert at den gamle er bedre på blåsere, den er presis og har god "rasp", mens den nye låter rundere og koseligere, som om musikerne har kommet hjem til deg.

Testen fortsatte med å sammenligne forsterkerne integrert med deres egen forforsterker, og her viste kutt 5 på platen seg å være særdeles instruktiv: Miles med trompeten sin i midten, en saksofon lenger til høyre og noen knapt hørbare visper helt til høyre bak høyttaleren, alt med mye luft og atmosfære rundt. Forforsterkerdelen i 3020 gjør ikke veldig mye galt, men den korter inn lydbildet en del i dybden og stjeler en del detaljer. Det hele blir også en tanke mørkere. Den gjør likevel akkurat så lite galt at NAD 3020 også låter ganske godt som en integrert forsterker: selv om ingen av delene er verdens beste er de i alle fall tilpasset hverandre. Man kan ikke gjøre annet enn å lene seg tilbake og forbauses. For den nye forsterkerens vedkommende tilførte dens egen forforsterker umiddelbart ikke vesentlig forvrengning, den fortsatte å spille som den har gjort: Et stort, behagelig og detaljert lydbilde uten irritasjonsmomenter av noe slag, men heller ikke med den gamles analytiske evner.

Och dommaren sejer

Ingen ville vel finne på å bruke den gamle 3020 som ren forforsterker, selv om dette både er en mulig og rimelig løsning. Som integrert forsterker er den meget god, og som ren effektforsterker tilsluttet en god forforsterker er den livsfarlig god. Det er nesten slik at eneste grunnen til å bruke andre og dyrere forsterkere er flere watt. Jamfør Edvardsens to brokoblede.

C 320BEE derimot, ville jeg brukt som en integrert forsterker som den er, eller som en forforsterker hvor du kan tilslutte hvilken som helst av NADs kraftigere forsterkere, for på denne måten å kunne bygge opp et fleksibelt og høytspillende anlegg. Det er jo slik man gjør det i dag. NAD C 320BEE er en god liten forsterker, men i motsetning til sin forgjenger tror jeg ikke den kommer til å forårsake noen revolusjon i vår lille hifi-andedam.

Pris: kr. 2.990,-

Importør:
Hi-Fi Klubben

Fra Sandvika blues til Paris live!

De lange ukene på hotellet ved den gamle Radionette bygningen like utenfor Oslo, var neppe springbrettet for verdens mest solgte samtidige jazzartist, kanadiske Diana Krall. Men det kan få oss til å lure på hva som avgjør forskjellen på suksess eller fiasco...

av Knut Vadseth

Da jeg for få år siden skulle prøvekjøre en ny bil, inviterte jeg madammen og nabone til en tur til Sheraton i Sandvika. Her underholdt en ukjent kanadisk syngedame ved pianoet. Hung sang også noen strofer av kjente og kjære jazzlåter. Mens vi nippet til kaffen og tørrkakene, var vi enige om at den langbeinte og lyshårete var veldig dyktig. Men etter å ha jobbet på en rekke av verdens største cruisebåter, var jeg vant til råbra artister helt på høyde med de aller beste. Og likevel totalt ukjente, slik som denne syngedamen som må ha kjedet vettet av seg de ukene i det sterile, men engang så vakre Sandvika...

Verdens fremste jazzberte

I dag er dama, Diana Krall, verdens mest solgte nålevende kvinnelige jazzartist. Og CD-plata "Live in Paris", er både teknisk og artistisk en perle som også er en gjenganger i alle verdens musikk- og hi-fi blader. Det er likevel ikke for å virke banal og "me too", at jeg faktisk ikke velger denne CD plate, men heller anbefaler DVD albumet fra den samme konserten. Låtene er de samme, men her er noe ekstra. Det minst viktige er 3 bonus låter fra forskjellige musikkvideor. Det er heller ikke det at man også får musikken både i Dolby Digital og DTS i 5 kanaler. Det er bare sånn passe interessant å få Steinway flygelet til dama plassert i venstre bakkanal.

Derimot er det helt fantastisk medrivende å høre begeistringen fra det store franske publikummet på berømte Olympia i Paris i full surround. Dette er for øvrig første gang jeg har hørt klare fordeler med DTS med betydelig bedre definert artikulasjon og "snap" i diskanten. I to kanalers mixen fra AC-3, er nok lyden både teoretisk og praktisk litt dårligere enn til-

svarende ukomprimert PCM signal fra CD-plata. Men dette vil de færreste registrere- om det skulle være noen forskjell- da BILDET mer enn oppveier dette på grunn av det enorme totalengasjement - særlig med stort projeksjons eller Plasmabilde.

Totalopplevelse

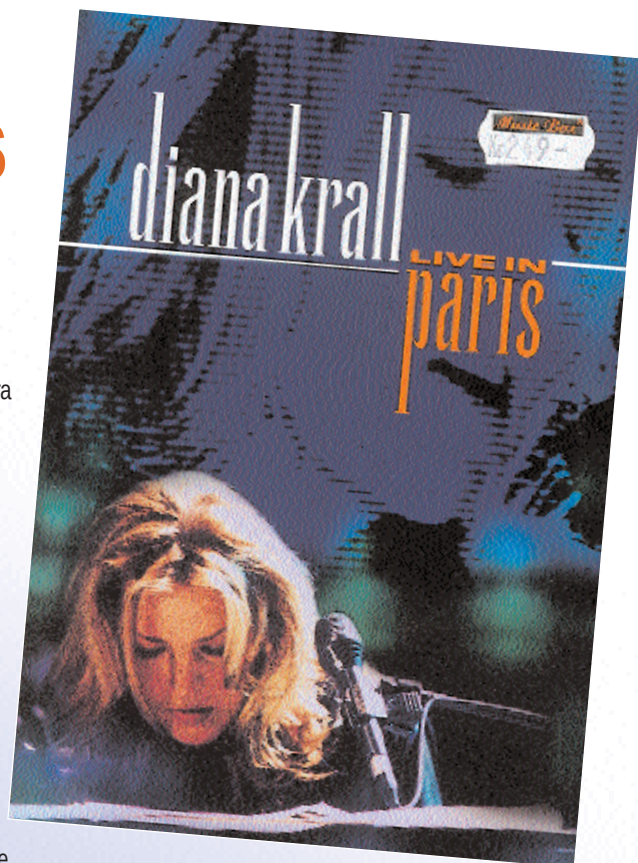
Selv med et relativt rimelig hjemmekino anlegg, og gjerne med to kanaler og bare vanlig TV, vil totalopplevelsen av Olympiashowet kunne gi deg en storartet opplevelse. Når fikk du sist en venn eller nabo til å sitte stille å høre på en plata? Min erfaring er at skulle stemningen være litt trykket før du inviterer på din favorittmusikk, så øker snakksaligheten proporsjonalt med volumet på plata. Derimot er nesten alle innstilt på å bli underholdt av en film eller et musikkshow. En DVD-plate er betydelig mer akseptert som passende underholdning i godt lag.

O.K. Jeg kan også snu hele problemstillingen å si at det beste bildet er det som er inne i ditt hode. God lyd kan gi en fenomenalt sterk- men ofte ensom- opplevelse. Men et musikkshow er mer av en happening. Og ingen nekter deg å spille musikksporet uten bilde etter å ha "vært der". Et sterkt argument for en kombinert DVD/CD spiller, som for eksempel den rimelige Philips-varaienten vi skriver om senere i bladet. Du får uansett neppe særlig bedre CD-lyd for den prisen!

DVD

CD-versjonen av Diana Krall "Live in Paris", er riktignok noen tiere rimeligere enn DVD-versjonen. Men ofte får du MER for pengene med mange konsertopptak som brettes over 2 CD-plater, men som selges som en enkel DVD. Uansett får du en helt annen opplevelse av å se hvert fall denne unge damen i aksjon. Hun er nemlig utrolig dyktig, langt utover hva man oppfatter på en CD-plata hvor man aldri vet hvem som gjør hva.

For det første er hun ingen "babe". Selv vi gutta glemmer å reflektere over hvor store pupper hun har. Men legger merke til det skjelske smilet som kan minne om en ung Elvis Presley morfet med Bill Clinton? Hun spiller ikke hemningsløst på sex, men viser seg som en fremragende musiker og bandleider ved sitt piano. Sangen et enormt pluss, men får ikke en slik ensidig fokus som på plata rett og slett ved å se

henne ved tangentene, og ved å se henne trampe takten med de høyeste stillette hæler som ikke er stylvær. Men som også på CD-plata, kan man lure på om det store symfoniorkesteret kan bli "too much". Selv synes jeg det funker forbausende bra uten unødvendig kliss eller plysj. Uansett er avvekslingen mellom stort orkester og bare en liten gruppe av fremragende jazzmusikere helt glimrende. Men det opplagt beste sporet er dama helt alene med sin litt hese stemme og fremragende pianospill. "I don't know enough about you" er av Radka Toneff klasse! (se for øvrig "jukebox") På "live" DVD behøver du ikke være i tvil om at dette er ekte saker, hudløst, modent og super profft.

DVD eller CD?

I valget mellom CD og DVD versjonen av Diana Krall "live" på Olympen i Paris, anbefaler jeg DVD-versjonen for alle som har en passende spiller med brukbar lyd koblet opp til stereoanlegget. Det er selvsagt også lov å spille DVD uten å ta med bildet hver eneste gang. Likevel er det vel mange av oss som ville foretrukket originalvaren "live" på en plass nær deg. Vi i Oslo området hadde sjansen. Få grep den, og de som opplevde denne jazzens mest populære kvinnelige entertainer, er som meg like opptatt av smaken på kaffen som den ekstraordinære kvaliteten på artisten. Det der har selvsagt mye med forventninger å gjøre. Uten stor applaus, tror man kanskje at utførelsen ikke er noe særlig?

Uansett er jeg ikke i tvil om hvilken versjon jeg vil foretrekke: "Live at the Kongsberg Jazz Festival 2003".

Og da mener jeg "live" live!

B&W Bowers & Wilkins

Beruset av følelsen! **B&W Signature**

Musikk kan ha en voldsom effekt på deg.

Ikke bare engasjere, men også beruse.

Listen and you'll see!

B&W Signature-serie fra kr. 29.900 per par

www.listenandyoullsee.com

Oslo, Gressen 18, tel. 23 10 64 10 - **Oslo**, Marcus Thranesgate 2-6, tel. 22 80 63 10 - **Bergen**, C.Sundts gate 58, tel. 55 23 62 62 - **Bodo**, Torvgata 6, tel. 75 53 05 00 - **Trondheim**, Dassengbakken 1, tel. 73 87 03 80 - **Stavanger**, Kirkegaten 35, tel. 51 53 97 00 - **Drammen**, Nedre Storgate 23, tel. 32 83 96 60 - **Tromsø**, Skippergata 16, tel. 77 68 09 88 - **Lillehammer**, Kirkegata 77, tel. 61 25 01 50 - **Sørpsborg**, Serlle Torget, tel. 69 12 89 90 - **Grimstad**, Smith Petersensgate 4, tel. 37 04 46 15 - **Ålesund**, Storgata 4, tel. 70 10 30 60 - **Online**: 815 000 90 - www.hifklubben.no

Hi-Fi klubben

Ganske alminnelige entusiaster

Tysk kvalitet

Tyskland har vært flinkere med eksporten av sine 4-hjuls produkter, enn sine 2-kanals stereoprodukter! Men takket være blant andre Audio Physic, Avantgarde og Burmester, så er dette verdensbildet i ferd med å forandre seg.

Overskriften er ikke en påstand, den er et begrep! Tyskland har nemlig Europas største nasjonaløkonomi, er i verdens-eliten innenfor kjemi, industri og ingeniørkunst, og over hele verden er Mercedes synonymet på kvalitet. Men hvorfor ser vi da ikke mer til tysk Hi-Fi her i Norge?

Faktum er at Tyskland har en stor Hi-Fi industri, men av forskjellige årsaker er denne ikke så kjent utover de tysktalende landene. Nettopp språket er én årsak: Det skal helst stå on/off på knappene. Og nordmenn leser fortrinnsvis engelskspråklige tidsskrifter, som igjen konsentrerer seg om engelske og amerikanske produsenter!

Tilsvarende har underholdningsindustrien (alt fra BBC til Hollywood) vært veldig anglofil siden etter krigen. Følgelig har engelske og amerikanske produsenter av profesjonelt utstyr hatt fordel av et stort hjemmemarked, som har gitt

ringvirkninger til komponentindustrien og den beslektede Hi-Fi industrien.

Burmester

Fra firmaets innholdsrike hjemmesider www.burmester.de har jeg sakset følgende interessante opplysninger: Firmaet har rukket å fylle 25 år og har en større kolleksjon enn jeg hadde trodd. De dekker hele signalkjeden fra tunere, CD-spillere, forsterkere, høyttalere, kabler og tilbehør. De dekker også flere prisskikt, fra den relativt rimelige serien Rondo til den ultrakostbare Reference Line.

Burmester legger uvanlig mye kvalitet i alle ledd: Ingen ferdigproduserte apparater forlater fabrikk før de har blitt innspilt, kontrollmålt og kontrolllyttet. Alle testprotokoller arkiveres, slik at det ved service/reparasjoner kan settes inn nye komponenter med de samme toleranser.

De har et kundesvennlig oppgraderingsprogram som ledsages av fornyet fabrikkgaranti. Oppgraderingene gjøres av de samme teknikerne og gjennomgår de samme kontrollprosedyrer som nye apparater. Det er også fritt fram for spesialfinisher, enten du ønsker gullfronter eller Ferrarirøde høyttalere, skjønt dette har sin merpris!

Alt i alt holder Burmester en meget seriøs profil og høy bedriftskvalitet.

CD 001

Med en prislapp på 90.000,- er dette firmaets dyreste integrerte CD-spiller, og skal i følge Burmester inneholde mye av spistechnologien fra de absolutte toppmodellene 969/970.

Apparatets hjerte er en beltedrevet transportmekanisme, som drives av en sveitsisk motor og som faktisk er Burmesters eget patent. Denne

Pris: kr. 90.000,-
Importer: Oslo Hi-Fi Center

av Petter Dale jr
dalepetter@hotmail.com

har tidligere vært lisensiert til japanske CEC, men er altså en tysk oppfinnelse og lages i dag i sin helhet i Berlin.

Dekoderen har innebygd upsampler (96kHz/24bit) og er digitalt balansert tvers igjennom med hele 4 stk D/A konverterchips. Det sies ingenting om konverterfabrikatet, men jeg tipper på en multibit type. Også de analoge kretsene er balanserte med i alt 4 stk opamper og linjetrinnet er blant de få som er DC-koblet, -noe som skulle borge for bedre dybbassgjengivelse. For øvrig er det lagt mye penger i dimensjoneringen av strømforsyningen, filtreringen av nettsøy og innbyrdes mekanisk og elektrisk isolasjon, bl.a. ved bruk av optokoblere.

CD 001 er ett 3-i-1 produkt. I tillegg til å integrere et drivverk og en DAC, så byr den på flere forforsterker funksjoner. Blant annet en balansert analog volumkontroll, ekstra Rec Out

utgang og et analogt "Soft" filter for de som har behov for litt mykere diskantgjengivelse. Baksiden av apparatet bugner av analoge og digitale tilkoblingsmuligheter i de fleste former. En spesialitet her er en ekstra digitalutgang med separat klokkefrekvens, i tilfelle oppkobling mot en ekstern (Burmester) DAC, hvor man kan kjøre apparatene med synkronisert klokkefrekvens.

Kabinett og betjening er i Mercedesklassen. Trykknapper og mekanikk virker mykt og presist, og det er mye gjennomtenkt prosessorstyrt funksjonalitet og betjeningskomfort. Under det manuelle topplokket skjuler det seg en CD-puck. Fjernkontrollen er massivt og gedigent utført med dublering av de fleste funksjoner, inklusiv volumkontroll.

Den påkostede frontplaten i krom, de synlige skruehodene, vippebryteren til høyre og det grønne LCD displayet gir et snev av retro-look, og harmonerer fint med øvrige Burmester produkter. Og ja, apparatet har engelsk tekst!

Testoppsett

Utlånsobjektet fra importøren Oslo Hi-Fi Center var ferdig innspilt og ble koblet rett inn i mitt anlegg. Den medfølgende standard nettleddningen fikk ligge i fred i esken, da jeg konsekvent bruker skjermede nettkabler og nettfiler fra LM Audio i Drøbak. Eventuelt tilbyr også Burmester egne spesialkabler. CD 001 fikk bokstavelig talt stå på egne bein, direkte i mitt Ole Petter Sparre rack. Apparatets standardføtter fungerte fint, og noen spede forsøk med alternative koner under apparatet hadde ingen positiv effekt. Jeg brukte hovedsakelig de balanserte utgangene med fast 4V utgangssignal, som ble tilkoblet min trafobaserte forforsterker fra LM Audio, og signalet gikk videre inn i mine 2 stk Dynamic Precision 5.52HP effektforsterkere, via SILK signalkabel i alle ledd. CD 001 overtok rollen som signalkilde fra min mangeårige og trofaste digitalreferanse DP DAC 8.0 (i oppgradert versjon) og drivverk fra BASE/Birger Lund Andersen (inni et skall fra Peter Forsell!).

Magnepan 3.6 har vært min referansehøytaler i over 2 år. Etter omfattende modifiseringer spiller de vanvittig bra, og med hjelp fra mine 2 stk Audio Physic Luna aktive subwoofere, så har jeg nå en fullrangelyd som spiller skjorta av (nesten) alt annet jeg har hørt. Viktig bidrag til lyden kommer forresten også i fra BASE plattformer under all elektronikk, og omfattende akustisk demping av min lille kjellerstue, fra Svanå Miljö Teknik i Sverige.

På tampen av lytteperioden dukket forresten den norske produsenten EMBLA opp med sitt aktive delefilter, noe som gav sensasjonelle resultater og nesten (men bare nesten!) stjal showet fra CD 001. Mer om denne spennende og ytterst rimelige elektronikken, inklusiv en fjernstyrt forforsterker, i neste Fidelity.

Lytteturvurdering

Så til saken: Hvordan låter denne lekkerbisknen? Kan lyden matche utseende og den høye prislappen på 90.000,-?

Ja, jeg erklærer herved at det finnes minst én

smart blondine. CD 001 spiller nemlig like bra som den ser ut! Den har alle de karakteristikkene som kjennetegner topp CD-lyd anno 2003: Den gjengir hele lydområdet med stor autoritet og kontroll. Selv i de mest komplekse musikkpassasjer, så er det ingen tegn til stress eller fortykning. Videre så har den rekordhøy oppløsning og gjennomsiktighet. Her er null slør og ingen "teppeeffekt". Gamle dagers CD-problemer i diskanten er også borte. CD 001 har en nydelig oppløst og luftig diskant, som bare "er" der når den skal. Når det gjelder fenomenet "upsampler" så kan jeg ikke si at denne diskanten er spesielt bedre eller annerledes, sammenlignet med andre DAC'er av topp klasse uten upsampler. Så i spørsmålet om den gode diskanten skal tilskrives dyktig håndverk og/eller upsamplingen, så må jeg nok si som det heter i rettsdramaene: "at juryen fremdeles er ute".

I et godt anlegg og med gode innspillinger, så vil CD 001 skalere opp et kjempestort lydbilde som strekker seg langt utenfor høytalerne, og som gir lag på lag med dybdeinformasjon. Hele bassområdet er uvanlig stramt og presist, men fremdeles med plenty attack og pulsvillighet.

Med dette utgangspunktet (skulle bare mangle til den prisen, vil kanskje noen si) så blir det en opplevelse å spille gamle CD-plater. Gamle orkesterverk med buldrende bass og påtrengende diskant, låter nå kontrollert og oppløst. Og med nyere og moderne utgivelser, så kan du komme veldig tett på artisten.

Ob-La-Di, Ob-La-Da

Det ble i testperioden spilt mye kjent og kjær musikk. Diana Krall Live In Paris er virkelig en kanoninnspilling, og spor 7 med full besetning på full guffe sier alt om et anlegg. Har du ikke anledning til "full guffe" kan du alternativt drukne deg i spor 11, som er en nygydelig lavmælt vokal/piano fortolkning av A Case of You.

Nevnes må også Tom Waits/Mule Variations, som gav han en Grammy i 1999. Her er det gjennomgående ekstremt bra lyd, og etter et overraskende demokutt utbrøt en besøkende Knut Vadseth spontant "fy faen for en whisky-ånde!"

Men mest av alt har jeg kost meg med Beatles sin doble Anthology CD3. De i alt 50 kuttene kaster nytt lys over gamle kjære favoritter, både musikalsk og lytteknisk. Med en topp spiller som CD 001, så blir dette en oppdagelsesferd gjennom arkivskuffene til Beatles. Lydkvaliteten varierer fra primitiv mono til helt ekstremt "tett på", og du oppdager fete bassganger og bakgrunnsinstrumenter du ikke tidligere har lagt merke til i originalversjonene.

Under lupen

I mitt anlegg spilte CD 001 best over den faste utgangen via Silk kabler til min LM Audio passive preamp til 20-25.000,- (bygges på bestilling). Forskjellen ned til den integrerte volumkontrollen var liten. Sistnevnte er like åpen og transparent, men blir ørlite mer "frampå" i mellomtonen (dog uten å bli hard i klangen). Dessuten har den integrerte volumkontrollen litt mindre skyv i bunnoktaven. Begge disse 2

karaktertrekk er marginale og kan langt på vei motvirkes med valg av en kabel som ligger hårfint på den "varme og myke" siden av nøytralt. Importøren har erfart at et Valhalla kabelsett til 40.000,- (!) faktisk kan erstatte/overgå en tradisjonell aktiv forforsterker til ditto pris. En kort testrunde med en Valhalla signalkabel, gav vitterlig litt mer "kropp og sjel" til mellomtonen, så det er mulig at dette kan være et alternativ for de som ønsker å rendyrke CD 001 sitt integrerte konsept og ikke vil gi slipp på den lekne fjernbetjeningen.

HDCD glimrer med sitt fravær her, og er i følge importøren i ferd med å fases ut av hele Burmester programmet. På prinsipiell basis er dette i overensstemmelse med mitt eget syn. På den annen side så kan man si at hvis HDCD hører hjemme noe sted, så er det nettopp i slike kostbare konstruksjoner hvor det er plass og penger til å implementere HDCD i parallell med det vanlige CD formatet. Men dette blir bare krokodilletårer fra min side, jevnfør Bransjeblikk artikkelen i forrige Fidelity.

Man kjøper normalt ikke en ny integrert CD-spiller til 90.000,- for etterpå å separere den!

Men som granskende Hi-Fi skribent, så kunne jeg ikke holde fingrene fra de separate digitale utgangene til CD 001. Brukt som et rent drivverk ble lyden marginalt mer organisk, og hele bassområdet fikk litt mer luft og klang over seg. Bemerk at vi brukte en vanlig RCA terminert digitalkabel. Dersom man har tilgang til en DAC med ditto inngang for separat klokkefrekvens,

så vil jeg anta at drivverket har et større potensial. Om den separate DAC-delen kan man motsatt si at den tenderer mot det stramme og tørre, med marginal prioritering av rytme og attack i musikken. DAC'en alene mangler ørlite av det organiske og lettflytende. Men en grunn skal man jo ha for å kjøpe de (enda) dyrere DAC'ene til for eksempel Burmester!

Summa summarium

CD 001 er en integrert high-end spiller i ordets rette betydning. Mye av det som vi Hi-Fi entusiaster implementerer eksternt i anleggene våre, finner du her ferdig pakket og skjult bak et pent ytre. Du behøver ikke tenke på nettfiler, ekstern upsampler, Base plattformer, digitalkabel eller forforsterker. CD 001 er noe så sjeldent som et high-end Plug&Play produkt.

Det er tydelig at Burmester tar CD-mediet på alvor, og CD 001 har en lyd som tangerer eller overgår hva man i dag får til med separate komponenter i samme prisklasse, medregnet nødvendig tilbehør. Hvis også du velger å ta CD 001 på alvor, så er det med visshet om at spillet senere kan oppgraderes til nye høyder med finish, design og garantier inntakt!

Godhetens akse

Høyt over et stummende mørkt vinterlandskap, i flyet mellom Tromsø og Oslo, gis det tid til litt filosofering om vår plass på jorden.

Og rett skal være rett; en hi-fi freak's betydning i helheten er vel som sådan ikke så enorm. På den annen side har musikken, og derved hi-fi'en en viktig plass i det enkelte av våre liv, og derfor blir også dette magasinet du holder i dine hender av en viss viktighet for enkeltpersoner.

Som meg selv, for eksempel. Nå er det uomtvistelig slik at den norske befolkning består av enkeltpersoner, og om vi kan spre noe glede til noen av dere, så er det intet som er bedre enn nettopp det.

Videre tenker jeg her oppe over vårt vakre land, at alle enkeltpersonene der ute gjør ting så vanskelig! La meg ta det verste først. Vi har en enkelt utstyrt rabbagast i et digert land langt borte, med tetsittende øyne, og store vyer om å eie det meste i verden, som setter oss alle i en sabla trengt situasjon. Og jeg ser et åpnbart tankekors ved å lese litt på off-

topic hjørnet på Hi-fi sentralen (www.hifisentralen.no). For det er slett ikke bare nerder blant oss, med terylenskjorter de fikk av mamma til jul i 82, og et liv som dreier seg om et husalter med Audio Research og Accuphase som de fremste guder og disipler.

Nei da! Her finner vi gode mennesker i massevis. Se bare at folk som Arne Marco, Noruego, Grace og flere, er så beleste og har åpenbart så mange store, vide og gjennomtenkte tanker, at hadde en av dem besittet dette ovale kontoret, ja da hadde verden vært et tryggere sted!

Menneskenes psykologi er slik at når farer truer, skrur vi umiddelbart igjen for luksusforbruk. De første som merker presset er reklamefolket, deretter selgere av motorsykler, ferier og hi-fi. Pluss en del andre useriøse hobby-pushere. Så sprer det seg videre til møbel og bilselgerne, så øker arbeidsledigheten, deretter blir folk redde for jobbene sine, og så snurper de igjen enda mer. Og sirkelen er i gang. Og dette ser vi i disse dager. Flytt noen titusener soldater halve jorda rundt, og Fidelity får vansker med å inndrive annonsepengene....

Om det er viktig i den store sammenhengen, liksom? Nei da, slett ikke. Sett fra fly er den enkle hi-fi freaken i en bil på vei mot

Sandnessjøen bare et lite, ensomt lys på en mørk landevei i ingenmannsland. Om noen eller noe kom og slukket dette lyset, ville det hele oppleves fullstendig uskyldig her oppe fra.

Men det jeg ønsker er at ingen skal slukke de menneskelige lys ved hjelp av bomber fra fly, for eksempel. Vi må i nettopp slike usikre tider søke til våre kjære hobbyer for å få tankene inn på noe godt. Nå mer enn noen gang er det av stor viktighet at vi faktisk nyter livet innimellom nyhetsbulletinene fylt med sin voldsomme galskap. La oss søke mot musikken, de gode stunder med hi-fi, musikk og vår aller kjæreste tett innpå oss i mørket, la de deilige strofer viske vekk bildene av Bush-kriegerne der ute.

Vi er få, små og rare. Men det skal ikke hindre oss i å være en del av det som er positivt i verden. Og bruke vår hobby til å tenne flere lys, gi folk større innsikt i kultur og musikk, spre opplevelser over verden. Vi også kan være en dråpe som kan snu fossen den andre veien, slik at godhetens akse mellom NAD og Krell, Paus og Mozart, får større oppmerksomhet. Nyt livet og hi-fi'en mine venner. Det er vår!!

-Hauk

marantz®

THE DYNAMIC DUO

Marantz SR7300

Marantz sin nye hjemmekino receiver er konstruert for gjengivelse av musikk og kan skifte med lydkvalitet i stereo som ikke har vært mulig i denne prisklassen før. Heller ikke på hjemmekino fronten står den tilbake for konkurrentene. Den benytter seg av seneste generasjon DA konverter på 24bit/192kHz og alle surround dekodere som eksisterer på markedet. Vi kunne spesifisere de forskjellige, men det er enklere å si Denne har alt!

Da Marantz er et selskap med lange tradisjoner innen HiFi, er det et naturlig steg å videreutvikle denne filosofien i deres hjemmekino produkter. De senere år har Marantz fått mye skryt for sine cd spillere og videorekorder denne tidsalderen i SR7300.

SR7300 kan også skifte med oppgraderbar hovedkort via en RS232 port. Dette setter ny standard for prisklassen. Videre har også Marantz receiveren en innebyggt lys som

beskytter utganget og hørtakene hvis utstyret overbelastes. Forsterkeren har også et utvidet frekvensområde som gjør den klar for både DVD-A og SACD. Alt dette for atieren av en SR7300 skal kunne fortli lykkelig nå og i fremtiden!

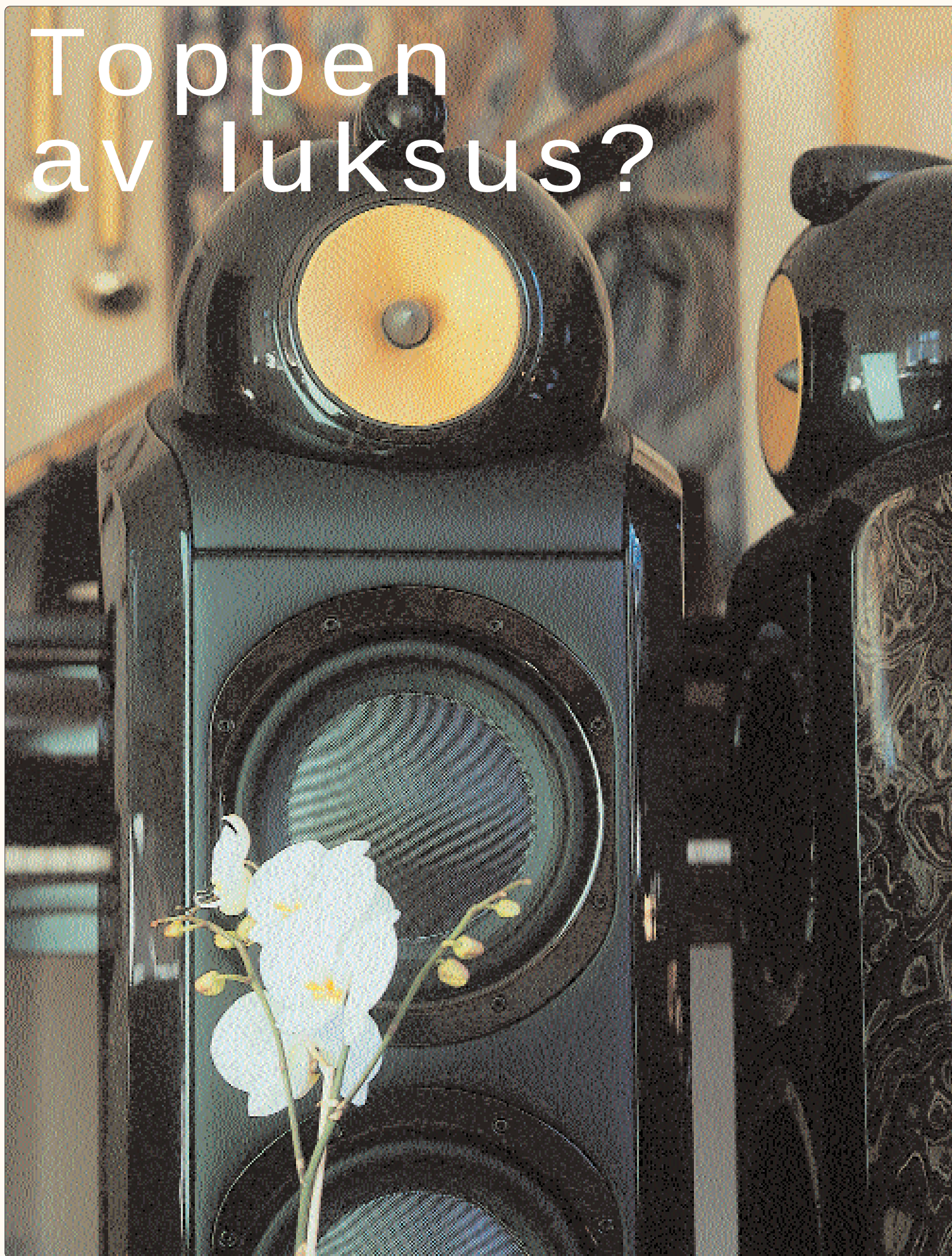
Marantz DV4300

Her har du DVD spilleren vi kan ønske deg hjertelig God Lyst og Godt Nytt Bilde med!

Den nye DV4300 leverer progressive bilder i en prisklasse ingen andre for har gjort. Denne bekrefter Marantz sin ekstreme søtsing på hjemmekino og vil kunne være en perfekt partner sammen med SR receiverne til Marantz. Den leser alt av CD og DVD formater, til og med SVCID og har alt du trenger av utganget. Selv om den er konstruert svært kompakt er den en kompetent partner i hjemmekino anlegget ditt. Byggekvaliteten er også ekstremt bra da dette er blitt prioritert under utvillingen av DV4300. Denne spilleren vil fungere suverent!

B&W Nautilus 800 Signature:

Toppen av luksus?

Tekst og foto: Knut Vadseth

Denne Signature modellen fra B&W forsøker å ta det lydmessig beste fra både 801 og 802, gir på en dæsj luksus, dobler prisen- og selger 3 sett i Norge på få dager!

Ved innledningen på denne omtalen av den utrolig lekke - og nesten like utrolig kostbare Signature 800- blir jeg bevisst en litt merkelig tradisjon i hi-fi blader over hele verden. Desto dyrere og flottere et hi-fi produkt er, desto lenger blir vanligvis omtalen! Jeg må beskjønne innrømme at denne tendensen også synes å gjelde her hjemme- også i Audio og Fidelity. Selvfølgelig burde størrelsen på oppslaget vært mer basert på i hvilken grad produktet skiller seg fra det forventede- uansett pris. Eksempelvis burde den opprinnelige NAD 3020, som vi omtaler i dagens Fidelity, ha fått en særdeles grundig gjennomgang da den kom og revolusjonerte lyd kvaliteten for rimelige forsterkere. At avløseren derimot blir avspist på bare 2 sider (Se Er det "live"? på side 36), virker fornuftig da denne nyeste kloningen fra nordmannen Bjørn Edvardsen, ikke har samme avgjørende betydningen i dagens marked hvor også andre produsenter har lært seg å lage svært bra lyd til små penger.

Dyr luksus

Disse betraktninger skyldes selvfølgelig at jeg etter å ha evaluert det nyeste flaggskipet til B&W, ikke opplever noe særlig mer enn forventet i forhold både de tidligere modeller 801 og 802, og den 2-3 ganger høye prisen! Riktignok er vekten på 125 kilo pr. stykk en utsøkt indikasjon på virkelig tung hi-fi. Og vekten skyldes ikke billig sand!

Uansett måtte den betydelige muskelkraft for å flytte disse mastodontene være god nok grunn for å lage en omfattende artikkel, tilstrekkelig hvert fall til å forsvare den betydelige innsatsen ved flyttingen til mitt vante lytterom? Men denne gangen lot jeg ikke meg lure til å trille høyttalerne på de forbaskede hjulene som sitter under disse tunge B&W produktene. Forrige 801 test kostet meg sliping og lakking av gulv, med 3 dagers plunder og heftig lakkrus når vi entret boligen via stige!

Mens særlig 801 etter min mening (og særlig 802 etter mange andres mening), står som fyr-tårn i sin prisklasse, har markedsavdelingen hos B&W lagt den nye Signature versjonen i en prisklasse hvor også mange andre høyttalerprodusenter har plassert sine ypperste kreasjoner. Det samme gjorde de med en annen prisleder, Nautilus 805 som ble nesten dobbelt så dyr samtidig som den ble litt blankere i lakken. Heldigvis skjedde det også en del med lyden.

Dette fortalte vi i forrige Fidelity. Vi ble både forført av det utrolige lekke utseendet, samtidig som vi opplevde tydelige lydforbedringer med større oppløsning og raffinement i en allerede glimrende høyttaler. Vi ble forespeilet relativt enda større forbedringer på den nye 800 Signature i forhold til tidligere modeller...

Lyden av 800 Signature

Nei! Dette er svaret på om den nye Signature 800 har det samme "slammet" i dypbassen med sine 2 10-tommere som 801 har med sine 15 tommer.

Ja! Dette er svaret på om den litt viltre diskanten på de to tidligere modellene nå er blitt mer raffinert med mer "luft" og mindre gnell i nedre del av metall-dome diskanten sitt arbeidsområde på Signature.

Men! Likevel opplevde vi ikke de helt store musikalske gevinster av den opplagt mer lineære og forfinede 800 Signature i forhold til 801,

og den mindre 802 som vi i stadig større utstrekning begynte å sammenlikne den nye høyttaleren med. Her var noe bedre kontroll og styr på lyden enn begge de gamle høyttalerne, men samtidig savnet jeg en smule av det "rampete" trøkket i dypbassen på 801, og den frekke "ståpå" klangen av den smule fremfusende diskanten på de gamle systemene.

Mellomtonen er glimrende på dem alle, og matrix kabinettet

og den avrundede formen gjør lite galt med lyden- og mye riktig med utseendet- på alle tre modeller. Det øvre bassområdet er også hørbart bedre på den nye 800 Signature enn på 801 hvor overgangen fra det svære basselementet til mellomtonen ikke er helt jevn.

Trenger krefter

Her også en marginalt fyldigere og dypere bass enn på 802. Men selv om bassen går noe dypere enn på denne (men etter B&W's egne målinger ikke så dypt som 801), så er forbedringene på Signature modellen i forhold til 802 ganske marginal. Jeg prøvde riktignok ikke dypbassen med pink-noise, men baserer vurderingen ved avspilling av vanlige CD-plater (også SACD) av ulike musikktyper og opptaksformer.

Uansett er samtlige 3 høyttalere blant de aller beste på markedet etter min mening, og alle med en utmerket balanse mellom ulike parametre. Alle krever gode og store forsterkere. Mest den største 801 som er grådigst av dem alle. Til

gjengjeld opplever jeg denne generelt litt "friskere" i dynamikken enn de andre når den blir foret med Krell MC 450 eller dobbel DP A-1. Også Signatur 800 spilte bedre med dobbel A-1 med kort, bi-wiret EC-kabel, enn med enkel A-1 (som burde ha mer enn nok krefter) og 5 meter Transparent Reference single-wired. Jeg gikk ikke nærmere inn på om det var ekstra kraft eller høyttaler kabelene, eventuelt forskjellen mellom bi- og single-wired, som var årsak til denne smule forskjellen med enda litt strammere og jevnere mellomtone.

Vi snakker uansett om marginale forskjeller. Den storslagne opplevelsen av å sprengte rammen for alle tidligere opplevelser, kom jeg uansett ikke i nærheten av. For å være helt ærlig, hadde jeg heller ikke ventet det med tanke på de glitrende bra resultater jeg tidligere har fått med 801 og 802. På dette prisnivået begynner vi å stange hodet mot det teknisk mulige i en normal stue. Bare ende litt bedre dynamikk og større stillhet mellom tonene, hindrer disse høyttalerne å være mine absolutte favoritter. Dave Wilson er enda bedre på dette området, men er på den andre siden generelt litt mer framfusende i nedre mellomtone. (Jeg gleder meg til å teste "Sophia" som er på vei fra USA!) Også Audio Physic, Revel, ProAc ..., nei nå går jeg på viddene. Dette er en senere historie!

Utrolig finish!

Om jeg finner relativt beskjedne, men tydelig hørbare forskjeller i lydkvaliteten mellom Signatur og de 2 eldre modellene, så er den møbelmessige oppgraderingen av kabinett og finish helt formidabel! Dette er et helt utrolig lekkert luksusprodukt som i de rette miljøer så opplagt kan fortjene en slant ekstra kronasjer!

Det hele virker både mer solid, og betydelig riktigere proporsjonert enn begge de gamle modellene. Den tunge sokkelen gir, både når det gjelder lyd og utseende, betydelige forbedringer. En rekke detaljer er også utført som på et smykke. Likevel er det vel den høyglansede pianolaken på den eksotiske tresorten (mørk fugleøye), og det elegante skinnet på baffelen (det er vel en form for skai slik som også Sonus faber benytter, men allikevel...) som gir ekstatisk frynser på ryggen; både hos de som liker det

Mens Signatur 800 er én av de beste high-end høyttalerne på markedet i sin noe påkostede prisklasse, så er 802 en mer markant markedsleder i sin prisklasse.

Signatur 800 er et flott høyttaler, men bassen går ikke fullt så dypt som den gamle 801.

vanvittig godt, og hos de som ikke kan fordra det! De færreste er likegyldige til dette spesielle designet. Alle de beste egenskapene på modellen fåes også i en ikke fullt så outrert (og betydelig rimeligere) Standard Nautilus versjon.

Glimrende omtaler

Den nye B&W 800 har fått fantastiske omtale av flere av de mest anerkjente internasjonale hi-fi bladene. Jeg har også sett sammenlikningstester hvor denne modellen kommer ut som et glimrende kompromiss med de beste lydmessige egenskaper både av 801 og 802. Selv hadde jeg ikke de andre modellene tilgjengelig, men

må stole på hukommelsen. Dessuten vil jeg minne om at jeg i forrige Fidelity trakk omtrent de samme konklusjoner som nå, men da bare på bakgrunn av diverse tester og egen erfaring med den nye 805 Signatur. Kanskje har jeg noe å forsvare?

Selv om importør Hi-Fi Klubben nølte lenge med å bestille denne kostbare høyttaleren fra England, solgte de 3 part i løpet av kort tid da de først tok den inn. Dette midt i krig og elendighet! Her er altså et stort potensiale fra livsstil publikummet som både får god lyd OG et rålekkert design. For de aller fleste av våre mer normalt rike/fattige lesere, opplever likevel denne

nye Signatur modellen som en betimelig påminnelse av de stadig eksisterende 802 til 1/3 av prisen! Nautilus 802 er ikke fullt så flott, kanskje, men gir deg mer enn 90% av lyden fra 800 Signatur. Jeg lurer faktisk på om den ikke gir deg nær på den samme gleden av nesten all type musikk. Den ekstra røffheten i diskanten kan like gjerne oppleves som en viss gøyfaktor og følelse av mer dynamikk, enn som et problem.

Konklusjon

Mens Signatur 800 er én av de beste high-end høyttalerne på markedet i sin noe påkostede prisklasse, så er 802 en enda mer markant vinner i sin. Savner du det aller nederste i bassen fra 801, så kan du kjøpe en relevant sub for beskjedne penger. (Nå ja, minst 15-20 tusen!) Heller ikke den 3 ganger så dyre Signatur versjonen får til denne dypbassen sånn helt uten videre. Hvert fall ikke i mitt rom med mitt vanlige referanseutstyr.

Derfor synes jeg heller ikke at denne modellen fortjener mer enn de 3 sidene den får her, hvorav mye av plassen er benyttet for å vise det aller mest imponerende i forhold til

de gamle; et utrolig lekkert utseende! B&W Signatur 800 er en flott høyttaler med glimrende lyd godt i overkant av markedslederen 802. Poenget er at det da skulle bare mangle til nesten 3 ganger prisen! På den andre siden vet jeg ikke om noen entydig bedre stue høyttaler for pengene enn standard 800 Nautilus til "bare" 150 tusen kroner!

Pris: kr. 199.800,-
(800 Nautilus "Standard" kr.149.800,-)
Importør: Hi-Fi Klubben

Advarsel!

Til alle Shanling kunder:

På grunn av den store etterspørselen av de populære Shanling CD-spillere, har en eller flere piratimportører begynt å selge disse fra nettsadresse i Norge.

Disse apparatene har ingen garanti og får ingen service av den autoriserte Shanling importøren!

For å beskytte Shanlings gode navn og rykte, vil vi hjelpe Shanling kunder som føler seg ført bak lyset. De bes ta kontakt med den autoriserte hovedagenten Golden Age Music eller de autoriserte importører i Norge.

Auktoriserte Shanlingimportører i Norge er:
TF Audio, Oslo (syd for Dovre) og Ton Art,
Trondheim (nord for Dovre).

Golden Age Music AS

0046 322 66 50 50
mail@goldenagemusic.se
www.goldenagemusic.se

KLASSE A STEREOPHILE!

SALGSUTSTILLING I DRAMMEN

Torsdag 5. til søndag 15. juni 2003

På FIRST HOTEL AMBASSADEUR

Kun 200 m fra Drammen Stasjon

ÅPENT ALLE DAGER KL. 14,00 - 20,00

På konferanserom A 205 viser vi noen av de mest prisgunstige forsterkere og høyttalere som er rangert i kl. A STEREOPHILE, samt "Preamplifier of the year under \$2.500" i The Absolute Sound.

Vi demonstrerer nye kinesiske 300B rørforsterkere sammen med vinyl og Triangle Celius 202 høyttalere, til kun kr 14.900,-, fra klasse A Stereophile. Cardas kabling!

Se Dynaudio S 1,4 fra den nye Contour serien!

Ny kabelserie fra MIT! Bedre, men ikke dyrere!

Nye kabler fra Audioquest og Studioline!

Vi er spesialister på kabelmatching!

Vi monterer hi-fi og high-end anlegg hjemme hos deg!

Vi forhandler:

Air Tight
Audible Illusions
Audio Aero
Audio Pro
Audion
Audioquest
Base Technology
B.A.T.

Cardas
Dynaudio
Graaf
Heybrook
Holfi
Hovland
Hørning
John Shearne

Living Voice
Merlin
MIT
Musical Fidelity
Nottingham
Analogue
Onkyo
Patos

Pathos
Pioneer
Pro Ject
Quadraspire
REL
Rogue
Rotel
Royd

SD-feet
Sonus Faber
Studioline
Thil
Thorens
Wilson Benesch
Zingali

Norsk Hi-Fi Center

Ring 32 87 35 96

Ma-Fr kl. 12.00-20.00

Under salgsutstillingen også

Lø/Sø kl. 14.00-20.00

Rørsoklar
Radiatorer
Trafo
Motst.
Kond.
Bøker

www.demostenes.no

Alt du trenger til
RØRFORSTERKARAR

Tlf: +47 57 69 13 40
Fax: +47 57 69 12 67
E-post: arnoldg@c2i.net

Demostenes

WWW.LYRICHIFI.NO

2 kanals hifi anlegg eller hjemmekino; tlf 22361727:

Vi har **DRØMME**anleggene til **DRØMME**prisene !

CD-spillere — også med rør og SACD:

SACD: Tilbake til fremtiden?

Av: Tore Dag Nilsen, Håkon Rognlien og Knut Vadseth
Foto: Knut Vadseth

SACD-spillere med rør og trivistorer, gir signaler om at dette fremtidsrettede mediet nå låter meget akseptabelt fordi konstruktørene også har sett seg tilbake. Vi ser på noen av de beste high-end spillerne...

Vi tester:

- Sony SCD-XA 777 ES , "EISA" vinner 2002
- Electrocompaniet D/A konverter med oppsampling og balansert ut
- Musical Fidelity Trivistor 300 SACD
- Shanling D-200 SACD-spiller m/rør
- Shanling T-100 CD-spiller med oppsampling

CD-spillere – også med rør og SACD:

Nydelig, Tydelig og Prydelig!

Sony SCD-XA777ES

Sony ES 777 er en nydelig spiller som med sine 17 kilo og utsøkt mekanikk er tung hi-fi både i 2 og 5 kanaler. Den er heldigvis også glimrende på vanlig CD-plater! Men den er krøkkete å betjene nettopp på grunn av sine mange muligheter, og har en litt for snill lyd som ikke skremmer bort noen, men som kanskje mangler litt trøkk og tæl?

Av Knut Vadseth

Nivåer

Den gamle audio-gjengen i Fidelity, har gjennomgående lengere fartstid og har mer praktisk erfaring enn de fleste hi-fi skribenter og lesere her hjemme. Det betyr at vi også at vi både er mer uenige med hverandre enn man vanligvis finner i en redaksjon, samtidig som vi har full respekt for enhver avvikende oppfatning! Dette forutsatt at den kan underbygges med logikk eller personlig erfaring, ikke bare synsing basert på tredje persons oppfatning! Tore Dag mener for eksempel at den beste måte å teste en CD-spiller på, er med lydmeter for å sikre ensartet lydnivå, og med nøye A/B testing, om mulig i blinde. Dette vil nok de fleste applaudere.

Selv har jeg praktiske erfaringer for at A/B testing direkte på hverandre dreper evnen til å oppfatte lyd like effektivt som å smake på rødvinen etter å ha pusset tennene. Selv med nesten dramatiske forskjeller, er jeg vanskelig i stand til å oppfatte forandring i lyd ved direkte overgang. Det tar minst 20-30 sekunder før jeg bare langsomt begynner å få tak i ulikhetene. Derfor finner

jeg det mye bedre å ta en liten pause- men uten å miste konsentrasjonen- før jeg kan kobler om til et nytt lydprodukt.

Dynamikk

Også når det gjelder på forhånd bestemte lydnivåer som skal være likt for alle, er jeg skeptisk. Dette fordi jeg opplever at ulikt utstyr har ulike "optimale" lydnivåer, og at balanserte signalkilder og forsterkere gjennomgående både kan og må spille en smule høyere for at de skal blomstre ut. Dette antar jeg skyldes den smule økte dynamiske kontrasten som man finner på ekte balansert utstyr. Tross protester fra Tore Dag (Han er selvfølgelig velkommen til å argumentere mot mitt syn, kanskje han allerede har gjort det i egne artikler?) har vi foreløpig ikke brukt lydmeter for å stille inn nivået ved lytting i plenum, men vi prøver selvfølgelig å finne "passende" nivå som alle tilstedeværende er med på å optimalisere. Uansett tviler vi oss forsiktig fram til det vi håper og tror er det mest mulig objektive resultat basert på subjektive opplevelser.

Referaneanlegg:

- Krell KPS 25si CD spiller /24 bits dac/forforsterker
- Transparent Reference signal og høyttalerkabler
- 2xDynamic Precision A-1 forsterker i balansert brokobling
- Respons Art pyramide høyttalere m/Scan Speak elementer

Electrocompaniet ECD-1 d/a konverter med oppsampling, gir Sony med trøkk, holografi og størrelse av lydbildet. Dette særlig med balansert utgang. Kan desverre ikke benyttes til SACD.

Sony med turbo?

Vi går rett på sak! Dette er på mange måter en praktfull spiller som ifølge tester fra hele verden er verd pengene (drøye 30 tusen kroner her i Norge) kun som CD-spiller. Dette er vi ikke helt enige i. For den summen penger kan du finne mange bra spillere som tross en smule ulike parametre, kan spille minst på høyde med dette flaggskipet fra Sony. Denne spilleren er derfor interessant først når du finner ut at du er villig til å betale litt ekstra for mulighetene for SACD i 2 kanaler. Helt sikker på at den virkelig er uten alvorlig konkurranse, er jeg om du også vil betale litt for mulighetene for multikanal lyd. Dessverre ødelegges noe av gleden med SACD i 2 eller flere kanaler, ved at man blir tvunget til å benytte den innebygde d/a konverteren og de analoge utgangsførsterne. Men det gjelder så langt alle SACD-spillere på markedet. Heldigvis er kvaliteten på de 6 d/a konverterne meget bra i forhold til prisen, men det begrenser uansett mulighetene for eksperimentering med bedre greier engang i fremtiden. Drivverket er nemlig av utsøkt klasse. Fryktelig dumt!

CD-spiller

Som 16 bits CD-spiller finnes her en digital utgang som gir deg mulighetene til å utnytte separate D/A konvertere av høy klasse. Det skal vi komme tilbake til. Ironien er bare at Sony ingeniørene har laget en fiks løsning som består av å koble sammen de i alt 6 D/A konvertere som finnes i spilleren for avspilling nettopp av vanlig 16 bits lyden. Dette gjør et bra CD-signal enda bedre: Ved å utnytte samtidig 6 d/a konvertere til en form

for "linjedobling", glattes det eksisterende trappetrinnet av CD-signalet ut ved å interpolere signalet med en liten tidsforskyvning.

Selvfølgelig kan man ikke tilføre detaljer i lyden som ikke eksisterer på CD-skiva, men den smule utglattung gjør det allerede velfriserte lydbildet enda litt mer striglet både i mellomtonen og diskanten. Her er en forfinet og utsøkt mellomtone og et diskant område som er klart rosverdig. Nydelig, tydelig og prydelig! Alt låter veldig pent. Man kan til og med velge mellom litt forskjellig tonal balanse ved å skifte mellom normal og alternativ filtrering av signalet. Er det derfor noe vits å eksperimentere med en utvendig dac?

Trøkk?

Men bassen forblir en smule slapp og korpulent uten de dynamiske kontrasten jeg har hørt på enkelte andre spillere omkring prisklassen. Og man finner snart ut at litt mangel på trøkk og kontraster=dynamikk, er det som gjør at dette ikke helt er markedets hotteste CD-spiller. Bare en veldig bra en som kan tilby tilnærmet state of the art på 2 kanal og multikanal SACD-plater. Om du har råd til slike innspillinger og kan finne dem!

Likevel syntes jeg spilleren var såpass interessant at jeg til slutt kjøpte den for eksperimentering med SACD i stereo og multikanal. Denne maskinen drev meg for øvrig nesten til vanvidd med sin tilsynelatende mangel på logikk under prøveperioden. Jeg begynte nemlig et meget vellykket eksperiment med en utvendig dac (Electrocompaniet) og skulle koble opp denne spilleren direkte og via dac'en til min nye Thule 350 stereo/multikanal forforster-

ker. Det ble mye kabler, gitt. Og lyden kom sjelden fra den inngangen jeg hadde regnet med. Som alle multi kjøkkenmaskiner som skal utføre masser av ulike arbeidsoppgaver krever ES 777 lang fartstid med bruksanvisningen før man har ånden trygt i flasken.

Men resultatet med ekstra balansert dac var uansett et ekstremt mye større, fastere og mer solid lydbilde med vesentlig større kontrast og mer trøkk. Det er bare f... at man ikke kunne bruke denne 192 bits dac'en også på 2 kanal SACD!

Electrocompaniet dac

Sony XA 777 ES er en flott maskin med et usedvanlig lekkert og solid drivverk. Men her er litt for lite storhet og trøkk for å konkurrere med de beste. Denne maskinen mangler simpelthen det meste av nettopp den ekstreme dynamikken Electrocompaniets MC-1 har, særlig i bassområdet. Til gjengjeld oppleves en forfinet prektighet hos Sony, som den litt røffere MC-1 godt kunne få litt av, særlig i øvre mellomtone.

Jeg har riktignok lest på Internett at enkelte har sammenliknet denne spilleren med EC MC-1 med oppsampling- uten å finne noe nevneverdig forskjell i klangbalanse og lydkvalitet???? Jeg mener at det er uhyre vanskelig å finne to spillere med såpass ulike prioriteringer av ulike parametre som disse to. Begge må innrømmes å være svært gode- og til omtrent samme pris. Hva med å få til de beste fra begge og samtidig ha SACD i både stereo og multikanal? Per Abrahamsen hevder nemlig i sin brosjyre, at EC dac'en alene vil kunne gi deg 90% av lyden fra MC-1 fra en rekke gode spillere,

M O O N

Sim Audio - *"Such effortless focus and control translated into a gloriously layered, open, transparent midrange, superb soundstage, and pinpoint depiction of complex images."*

Av Chip Stern, Stereophile, July 2002

I-5
- Integrert forsterker -

P-5
- Forforsterker -

W-5
- Effektforsterker -

postadresse:
PB 4615, Sofienberg
0506 Oslo

mail:
info@audiosolution.no

besøksadresse:
Trollåsveien 8
1411 Kolbotn

tlf:
905 35 882 - 99 70 13 12

www.audiosolution.no

Sim Audio - Magnepan - Synergistic - Audio Magic - CARA - PS Audio - Audio Desk - Wavac m. m.

CD-spillere – også med rør og SACD:

Trøkk og raffinement

Shanling SCD T-200

Referaneanlegg:

- Krell KPS 25si CD spiller /24 bits dac/forsterker
- Transparent Reference signal og høyttalerkabler
- 2xDynamic Precision A-1 forsterker i balansert brokobling
- Respons Art pyramide høyttalere m/Scan Speak elementer

Kinesiske Shanling er et helt nytt merke her i Skandinavia, men den forrige CD spiller T-100 vakte såpass oppmerksomhet at navnet allerede er kjent for mange high-endere og livsstil kunder. For første gang i Europa tester vi den nyeste modell 200 som har litt større kabinett og muligheter for SACD i 2 kanaler...

Den forrige CD-spillere T-100 fra den kinesiske fabrikken Shanling, skapte enorm interesse og atskillig diskusjon på Internett på grunn av sitt opphavsland, sitt utseende og forventet bygg- og lyd kvalitet. Selv hadde jeg gitt spilleren en meget brukbar test i bladet som engang het "eyefi", men innrømmer gjerne at denne testen ikke var noe dybdetest av spillerens lydmessige kvaliteter, men mer var en omtale av en annerledes spiller. Også T-100 hadde en alternativ rørutgang og hadde det samme flashy utseendet som fikk venner og naboer til klaske lankene begeistret sammen når de fikk se maskinen på i stua. Men som også fikk enkelte til å ta seg for nesen og stønne noe om "elg i solnedgang".

Innrømmelser

Jeg fikk litt bondeanger da jeg så at produsenten- uten min tillatelse- hadde brukt et løsrevet sitat fra omtalen i annonser over hele Skandinavia. Her gikk jeg god for at lyden var like flott som utseendet. Et tøyelig begrep selvfølgelig, men uansett vil jeg tro at det finnes CD-spillere i prisklassen som er omtrent like gode lydmessig. Det er først når man også er villig til å ta med de andre attraksjoner som flott og særpreget utseende, et rør "filter" om du ønsker litt varmere klangbalanse, egen rør hodetelefon utgang og innebygget volumkontroll, at jeg er sikker på at lydkvaliteten minst er på høyde med det man burde kunne forvente i forhold til pris.

Da jeg følte at jeg hadde gjort en litt for lettvtint jobb- selv om spilleren opplagt var meget god- var denne artikkelen en glimrende sjansje til å evaluere spilleren på nytt. Denne gangen over lenger tid og i direkte sammenligning med andre relevante spillere i prisklassen. Isteden ble jeg tilbudt den flunk nye modellen T-200 som i tillegg hadde SACD, og fikk beskjed om at dette i tilfelle ville bli den første test av denne i Europa. Ikke særlig viktig, selvfølgelig, men morsomt da tidligere modell har fått

kolossal oppmerksomhet- og generelt strålende gode tester- i alle internasjonale hi-fi blader. Samtidig fikk jeg låne den gamle modellen av en venn for direkte sammenlikning.

SCD T-200

Den nye SACD-versjonen er temmelig lik den tidligere modellen, men kabinettet er betydelig tykkere og tyngre for å få plass til SACD-modulen til Sony. Heldigvis har ikke dette gått ut over utseendet. Det elegante aluminiums beskyttelsen for de 4 rørene er nå byttet til plast, og det er kommet en ny knapp som manuelt kan skifte mellom SACD og CD på hybrid plater. Her er også kommet en "puck" til å sette på CD-plata. Litt mer tungvint, men også med mindre feilkorreksjoner og dermed bedre lyd?

Fremdeles opplever vi, som på den gamle modellen, at rørutgangen er koplet etter transistor kretsen slik at rørylden i virkeligheten bare fungerer som et ekstra "Doris Day" filter for å gjøre lyden penere, ikke nødvendigvis bedre. De to rørene til hodetelefon uttaket er imidlertid en morsom løsning som sammen med en god hodehøytaler (som Sennheiser 600), kan fungere som et ekte high-end musikkannlegg i intimklassen. Den solide og elegante aluminium fjernkontrollen styrer alle de vanlige funksjoner i tillegg til at du kan regulere utgangsnivået. Du trenger derfor strengt tatt ingen forforsterker om du kun benytter CD-spiller.

Prisen er økt med en relativt beskjeden sum i forhold til tidligere modell. Likevel vil denne spilleren nå prismessig konkurrere med siste versjon av Electrocompaniet MC-1 og en rekke andre glimrende CD-spillere. Er Shanling for mye tivoli, eller er den simpelthen en glimrende CD-spiller med masser av morsomme ekstrageier?

Lyden av high-end?

Jeg opplever pussig nok mindre lydmessige forskjeller mellom SACD og CD avspillingen på hybridplater på T-200 enn på andre spillere jeg har hørt i det siste. Dette betyr heldigvis ikke at lyden av SACD er dåligere enn forventet, men heller at mye av den mer åpne, kontrastrike, transiente og dynamiske klangkarakteren fra typisk SACD, også høres tydelig på vanlige CD-plater. Her oppleves lydbildet usedvanlige detaljert og tett fokusert. Her er også en fremragende krisphet i transientene samtidig som basen er brukbart stram og likevel ganske fyldig. Noen vil mene at her kan mangle litt pondus, men dette er bare et resultat av stor kontrast og stillhet mellom transientene. Enkelte vil muligens savne litt av det sedvanlige grumset mellom signalene som illuderer varme i lydbildet. Men her er likevel en robust tyngde som gir høy troverdighet til artistene.

Klangbalansen er mer dynamisk og detaljfokusert enn pompøs og storslagen. Det er likevel et stykke igjen før den gjør Electrocompaniet rangen stridig med sin storhet og kjempekrefter. Her er likevel en finesse og sødme i diskanten som peker direkte til årets "Eisa-vinner", Sony ES 777. På vanlige CD-skiver opplever jeg samtidig lyden med hensyn til dynamikk og kontrast som forbløffende tett på Musical Fidelity. På SACD opplevde jeg, etter at spillerene hadde stått på noe dager, at rommet åpnet seg med holografisk bredde, dybde og høyde pluss en detaljrikdom som var tett på den utrolige magien Tore Dag og jeg opplevde med MF på sitt aller beste. (Se ramme på MF-spilleren)

Tett på det aller beste

Det råeste var likevel når jeg koblet ut min kostbare forforsterker fra Krell, kjørte T-200 direkte inn i mine nåværende referanseforsterker DP A-1 (med overgang fra ubalansert til balansert), og opplevde bare minimale forandringer som i hovedsak bestod av en smule mer fers i toppen av diskanten. Og dermed kom også den ekstra rør kretsen til nytte. En rask omkobling og jeg hadde i praksis den samme lyden med direkte drift som jeg var vant til. Ikke bedre, men heller ikke dårligere. Og på DP sammen med B&W 800 Signatur, var her mer enn nok gain med optimal lydstyrke på -12 dB.

En av de store salgspoenger med denne spilleren, er da også at du kan droppe forforsterker. Jeg vil imidlertid advare mot at utgangen har et relativt lavt maks signal, slik at lyden kan bli lavere enn ønsket om du bruker tungdrevne høyttalere med lav gain på forsterkerinngangen. Dessuten opplever jeg lyden en smule tynn på enkelte forsterkere selv om det fungerte fint på Dynamic Precision. Det er altså ingen selvfølge at den passive volumkontrollen er den optimale løsningen for deg. Det er dessuten et mararitt å lete etter fjernkontrollen med volumknappen når telefonen ringer. Men her er masser å spare om det hele fungerer for deg!

Made in China

Mange innsendere på Internett uttrykte en skepsis til dette produktet fordi det både er konstruert og bygget i Kina av kinesere. Jeg må innrømme at det ikke var mange årene siden at jeg for første gang var der borte, og nærmest tok med meg telt og fiskeboller av redsel for urenslighet og matforgiftning i den lille byen jeg skulle til. Så viste det seg at de hadde hoteller minst på høyde med Oslo Plaza samt en høyst oppgående industri, selv om lokalene var enkle etter våre standarder. Men etter å ha opplevd lokale ingeniører som på få år har blitt blant verdens beste skipsbyggere av meget avanserte

skip, er jeg i dag ikke det minste forbløffet over den høye kvaliteten av kinesisk elektronikk.

Det er likevel enkelte svakheter med denne spilleren som må nevnes: Betjeningen er ikke alltid like enkel og logisk, hvert fall ikke for meg. Jeg tror stadig at jeg har satt på spilleren, men må etter noen sekunder trykke en gang til før den vil starte. Den første gangen leser spilleren bare koden på plata og venter på ny kommando. Dette kunne være et typisk SACD problem (slik som på DVD), men jeg husker dette også fra forrige modell. Men på T-100 kan jeg ikke huske at det var problemer med at logikken kunne hoppe over de første par sekundene med musikk når vi skiftet spor? Problemet er ikke verre enn at man kan gjøre det hele på nytt, og det fungerer da greit i 99% av tilfellene. Importøren forteller at dette problemet med førsteserien er erkjent, og er lovet fikset med gratis oppdatering av de få spillerne som allerede er levert.

Det andre særpreget, er at musikken enkelte ganger forsvinner et brøkdelen av et sekund med ulike mellomrom. Dette gjelder begge lag, både CD og SACD. Dette skyldes

for direkte sammenlikning med den nye SACD-modellen. Da oppdaget jeg at fjernkontrollen ikke er felles for disse modellene, og at en rekke parametre ikke kan reguleres uten denne. Blant annet trenger du fjernkontrollen for å sjekke at den står på maks volum om lyden går gjennom egen forforsterker. Her burde det uansett vært en enkel knapp på fronten som koblet det innebygde potmeteret ut, både av praktiske grunner og for lyd kvalitetsens skyld.

Når jeg til slutt fikk tak i fjernkontrollen (drosje til 350 kroner!) og justert potmeteret for full gjennomstrømming, fikk jeg imidlertid et lite sjokk. Dette er en helt annen spiller med andre prioriteringer og kvaliteter enn SACD-modellen! Mens 200 virker noe maskulin og kraftig med store dynamiske kontraster, så er T-100 mer sart, homogen og luftig med et vennligere, mer feminint lydbilde. Den rimeligste modellen har altså en litt "snillere" lyd med mindre fres over messing og slagverk, og er etter mine ører en mindre krevende gjengiver på et anlegg som har brukbart med kontraster fra før.

Jeg er ikke i tvil om at jeg simpelthen "likte" denne sammensetningen av ulike

antagelig møkk på plata eller en matriseringsfeil, men dette har jeg ikke opplevd på andre spillere. Det var dog bare en eller to plater i samlingen som gav meg dette problemet.

T-100

Jeg har tidligere nevnt at jeg også fikk låne den eldre T-100

klangegenskaper svært godt, selv om jeg fikk T-200 til å låte ekstremt flott med litt omhu i matchingen. Den siste virker likevel mer krevende å få til selv om gevinsten kan være betydelig. Som vanlig med topp utstyr. Jeg vet heller ikke sikkert hvor lenge T-200 har vært spilt inn, mens T-100 har vært i daglig bruk i flere måneder. Her kan ytterligere innspilling jevne ut litt av forskjellene. Uansett er den rimeligere T-100 fremdeles en flott maskin og muligens et enda bedre kjøp for enkelte. Så får vi bare håpe at den ikke er på vei ut av markedet...

Konklusjon

Alle forandring er ikke nødvendigvis forbedring. Den nye T-200 fra Shanling har bedre dynamisk kontrast og på alle måter er en glimrende CD-spiller som er verd pengene. Dette selv om du ikke vil betale særlig mye for det spesielle utseendet og muligheter for SACD. Men den eldre og rimeligere T-100 er muligvis et enda bedre kjøp for mange! Jeg kan ha blitt lurt av at T-200 ikke er tilstrekkelig innspilt, den ble stadig bedre under hele den 3 uker lange evalueringstiden, men uansett må jeg innrømme at T-100 lydmessig er enda bedre enn jeg husket den.

Dette er begge morsomme produkter som gir stor og berettiget eierglede, også for lyden. Men det er nok utseendet som her er det helt eksepsjonelle og vil høste beundring fra naboer og venner langt utover det at de også avspiller musikk med både trøkk og raffinement. Den ene med mest trøkk, den andre med mest raffinement!

Shanling CD -T100

Pris kr. 21.990,-

Shanling SCD-T200

Pris kr. 26.990,-

Importør i Skandinavia:

Golden Age Music

Møkk inn er møkk ut!

Best mulig avtasting av CD-skiva er kritisk viktig for det som til slutt kommer ut av høyttalerne.

Møkk inn er møkk ut", hevdet Linn-sjef Ivor Tiefenbrun da han lanserte sin revolusjonerende platespiller LP-12. Han mente - og mener - at ingen lydanlegg uansett kvaliteter, kan redde dårlige signaler fra musikk kilden. Dette gjelder selvfølgelig også CD-mediet. Ingen tror lenger på påstanden fra sprenglærde elektroingeniører at alle CD-spillere vil låte likt uansett pris. Dette skulle være fordi det binærkodete signalet med 0 eller 1 tall, ifølge teoretiske beregningen enten vil gi et perfekt signal absolutt identisk med det lagrede; eller absolutt ingen signal om feilen overstiger et visst minimumskrav. Ha-ha-ha!

Signalkilden kan ikke forbedres!

Nå vet vi at kvaliteten også på CD-spillere i grove trekk er proporsjonal med prisen, men at priskurven blir stadig brattere jo høyere vi går opp i pris. Vi har en kombinert DVD-spiller og CD-spiller med absolutt brukbar CD lyd i dette bladet, som inkludert en glim-

rende bildeavspilling med ekstremt avansert datakorreksjon koster under 5 tusen kroner!

De fleste av oss, ønsker oss likevel det lille ekstra for favorittmusikken vår. Fordi vi erkjenner viktigheten av et best mulig CD-signal! Og vi havner i samme situasjon vi ofte opplever på IKEA; vi finner en sofa som er temmelig nær det vi ønsker oss, men vi er ikke helt fornøyd med fargen og strukturen på stoffet. Vi går derfor andre steder, og finner at tilnærmet den samme sofaen plutselig koster 4-5 ganger så mye. Dessverre er det likevel den dyrere vi EGENTLIG vil ha...

Endelig voksen?

CD-mediet har i de drøye 20 årene (!) det har vært på markedet blitt stadig bedre. De fleste av oss er vel i dag villig til å innrømme at både standard 16 bits CD-plater og CD-spillere- med eller uten kunstig oppsampling- er blitt omtrent så bra som reklameavdelingen skrotet av at de var for 20 år siden! Med fullt kaos for alle fremtidige medier som DVD Audio og til dels også SACD, synes det rimelig sikkert at også fremtidens CD-plater vil være basert på det standardiserte 16 bits mediet. Ventetiden for å se om det dukker opp

noe revolusjonerende nytt der borte i det fjerne, er over. Om det kommer noe nytt medium, er det heller basert på LAVERE standard (for eksempel MP 3) som er billigere å masseprodusere! Tiden kommet for å ta vare på og å verne om det vi faktisk har!

Vi begynte denne testen av CD-spillere i ekte high-end klasse med klar prioritering av evnen til å avspille standard 16 bits plater. Vi innrømmer likevel at vi underveis ble forført av potensialet av SACD i 2 kanaler. Vær likevel klar over at det ikke er veldig store forskjeller, kanskje ikke særlig mer enn hva du kan regne med ved å kjøpe en ekstra bra kabel eller en bedre forforsterker. Vi drømmer oss derfor ikke helt bort, og forutsetter uansett at SACD plater forblir omtrent like sjelden som HDCD er i dag. Likevel vil vi etter denne testen av 3 meget bra SACD-spillere tillate oss å anbefale muligheten for SACD om du ikke betaler ekstremt mye for denne ekstra biten i forhold til kun "oppsampling" som er et forsøk på å nærme seg SACD kvalitet med standard plater.

Igen er det viktig å påpeke at forskjellen mellom standard CD, CD med oppsampling og SACD uansett ikke er dramatisk på annet enn det ypperste avspilningsutstyret.

dCS

"It doesn't get any better than this!"

Stereophile, April 2003 by Michael Fremer:

"...I've heard enough digital playback systems at audio shows to feel comfortable saying that these components from dCS comprised the best digital playback system I have ever heard for decoding CDs."

"What impressed me most was the absolute transparency of the dCS combo's presentation. Digital playback has made me so used to hearing orchestras under Saran Wrap, or on ice, or suspended in honey, that to hear just an orchestra - as one easily hears through even modest analog setups - was a revelation."

Ken Kessler, Hifi News:

"..the best digital products I've ever heard.."

Les tester og sammenligninger mot Wadia, ML, Accuphase, Burmester m. flere på www.hoium.no.

Audio Magic hifi-møbler - bilder, priser osv. finner du på : www.hoium.no

HØIUM HIFI

Høium Data & Hifi AS, Tlf: 67801400, Åskleiva 19, 1350 Lommedalen

Muskel Fidelity

Musical Fidelity Tri-Vista SACD-spiller

av Tore Dag Nilsen

Engelske Musical Fidelity er et spesialisert firma for tung tokenals tradisjonelt hi-fi utstyr som lanserer nye interessante produkter i et forrykende tempo. Tri-Vista er deres nyeste og dyreste CD-spiller, et stort og dyrt monster med lydmessige egenskaper som ikke står tilbake for utseendet. Ikke bare gir den CD-lyd i toppklasse – den har også gjengitt de nye SACD'ene med en slik overlegen klarhet at Fidelitys testere for første gang har blitt overbevist om at vi virkelig trenger dette formatet.

Seksti tusen kroner er hva man må ut med for å få dette store apparatet til odel og eie. Hvis du klarer å få tak i et eksemplar, da. Musical Fidelity legger ikke skjul på at det ikke produseres mer enn åtte hundre eksemplarer. Til lille Norge kommer det kun fire stykk, denne iberegnet.

Smart markedsføring?

Selv uten dette oppstusset hadde Musical Fidelity neppe solgt særlig mer enn nevnte tall. High-end er ingen stor arena. Ved å varme opp fagpressen og opinionen med dette «limited edition»-pratet vil jeg tro de selger ut opplaget mye forttere enn de ellers hadde klart. Hurtig tilbakebetaling av investeringer blir det god butikk av.

Selvsagt smir Musical Fidelity mens jernet er varmt og benytter sjansen til å presentere noe mer masseproduserte og rimeligere produkter basert på mye av teknologien til de dyrere prestisjeproduktene. A-308-serien er i så måte de mer tilgjengelige etterkommerne etter Tri-Vistas forgjengere, Nu-Vista.

Så langt er vel alt greit og dyktig gjort. Musical Fidelity har dog vært ganske ubeskjedne i presentasjonene av nye produkter i de senere år. For eksempel hevder de uten blygsel at A-308-serien tildels teknisk og uten forbehold lydmessig overgår Nu-Vista-serien. Dette er muligens en ærlig, men kanskje ikke så veldig godt gjennomtenkt taktikk. Slik jeg ser det, blir dette å peke nese til de som har investert i Nu-Vista-modeller. Vil dette gjenta seg med Tri-Vista?

Noe for enhver audiofil

Det er ingen tvil om hvem Musical Fidelity henvender seg til med Tri-Vista. Bare synet av dem er nok til å sette kaffen i vrangstrupen på designfolk, altså livsstilselementet og interiørkonsulentene. Om dette skyldes sjøkk eller spontan latterkule, ønsker ikke jeg å spekulere i, men med Tri-Vista kommer teknologien både i første og siste rekke. Her er det alt en hi-fi entusiast kan begjære, og litt til.

Apparatet er 48 cm bredt, 16,5 cm høyt og 38 cm dypt. En nettovekt på 23 kilo og fremstikkende skruer overalt fullender inntrykket av en CD-spiller like voldsom som en Challenger stridsvogn. Tri-Vista har ingen synlig kanon, men de to stålstangene som kommer til syne når sleden sklir ut, kompenserer vel for det også?

Når det gjelder komponenter og audiofile finesser, kan man vanskelig forestille seg at noe er overlatt til tilfeldighetene. Her er det tykke kabinettplater, rør («trivistorer», Raytheon 5703), både CD og tokenals SACD, 24 bit

DAC'er upsampling til 192 kHz og en gedigen strømforsyning med spesielle og storvokste støydemplings-transformatorer («choke regulation»). Den eneste viktige relevante tingen mange vil savne er balansert oppbygging og XLR-utganger. På baksiden finner man kun en brønn for nettkabel (ikke kompatibel med andre «aftermarket» nettkabler, dog), to RCA analogutganger og både RCA og optisk digital inn- og utgang. Tri-Vista kan altså anvendes som separat CD-drivverk eller DAC.

Hjertesukk

Jeg forstår ikke helt hvorfor så mange av de dyreste produktene på markedet er de som har mest nykker og særheter over seg. Testeksemplaret her hadde sin dose praktiske, visuelle og soniske særheter som måtte fordøyes før jeg kom til saken.

Dette med den inkompatible nettkablen er nevnt. Ikke noe stort problem. Jeg kan godt være med på at Musical Fidelity står over den mer kostbare balanserte oppbyggingen. Derfor synes jeg det hadde vært en god idé å koste på seg enda bedre og mer stramtsittende RCA-kontakter på utgangen. Heller ikke noe stort problem. Eierne av dette produktet tar seg selvsagt bryet med å anskaffe kabler med kontakter som sitter godt. Alle de glorete lysene og den trege avlesingen av skivene (typisk for SACD-spillere) er også et irritasjonsmoment man lærer seg å leve med.

Verre er all støyen fra drivverket. Enkelte skiver lar seg ikke avspille uten masse kontinuerlig støy fra drivverket. I tillegg kommer det en meget svak, men kontinuerlig støy fra spilleren så lenge det ligger en SACD-skive i skuffen. Det selv om skiven roterer eller ikke. Ikke bra med tanke på at et så dyrt produkt burde gi uhemmet eiglede på alle plan.

Ut over dette er det bare plankekjøring med Tri-Vista. Den har et generøst output på 2,4 Volt og lar seg på en problemfri måte gå inn i en kjede med Silk signalkabler, Dynamic

Precision passiv 7.3 kontrollboks, DPA 5.52 HP effekttrinn og sterkt modifiserte Gradient Revolution mk2 høyttalere.

Lydkvalitet i verdensklasse

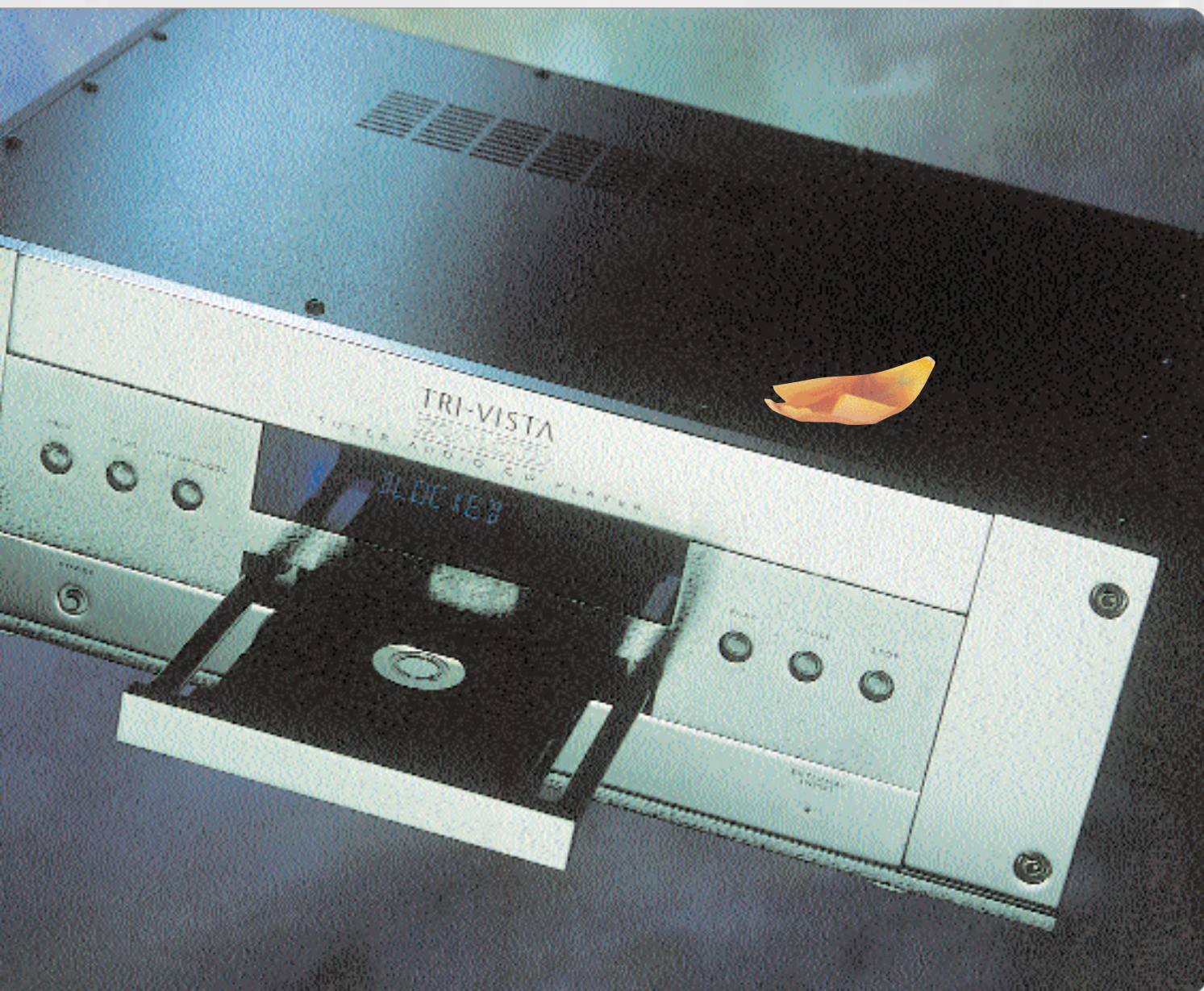
Kanskje det ville være en god idé for Tri-Vista-eiere å anskaffe et ventilt skap for å slippe å se og høre det overnevnte? Det er nemlig én meget god grunn til å vurdere denne spilleren – og det er den fenomenale lydkvaliteten. Den er blant de beste CD- og SACD-spillere vi har hørt, og vi har da hørt noen.

I første gadd jeg ikke å høre noe videre på de 10-15 SACD'ene jeg eier. Vel, jeg måtte jo bare høre litt på Mike Oldfields «Tubular Bells» og et par kutt fra Audioquests bluesampler og Tommy Smiths «Bluesmith» (Linn). Etter å ha konstantert at Tri-Vista gjengir disse Super Audio-skivene med suveren renhet, ryddighet og delikatesse – og en smule slankt riktignok – gikk jeg videre til det som virkelig er det eneste avgjørende for enhver multiformats hi-fi spiller. Nemlig god gammeldags CD-lyd.

Det skulle bli mange, mange runder med vanlige CD'er. Tri-Vista gjengir disse med så stor detaljering, åpenhet og saftig fremdrift at jeg ble helt bergtatt. Dynamikken og presisjonen i lydbildet er nesten helt uten sidestykke. Tri-Vista har så mye dynamisk kontrast og spenstig fremdrift av musikken at man virkelig blir revet med selv om man befinner seg i et annet rom enn det som anlegget er plassert i. Mye av musikklyttingen min foregår nemlig slik...

Jeg har aldri hørt et slikt autoritært grep om musikken over hele frekvensområdet fra en integrert spiller. Det er meget sjelden å komme over en integrert spiller som ikke er bløt og avrullet i bassområdet og halter litt i de dynamiske disipliner. Riktignok var det en liten tendens til å svulme opp bassen litt på

noen få CD'er. Jeg ble aldri helt klok på om det virkelig skyldes at Tri-Vista har et problem i et lite og svært dypt beliggende område av frekvenskalaen. Uansett har denne spilleren en tydelig og slagsterk bassgjengivelse de fleste vil finne svært spennende.

Litt krevende

En annen egenskap som bergtar en med Tri-Vista er den evnen den har til å nærmest snappe til helt ute hos lytteren. Den har en helt rå transienteve og diffrensiering i lydbildets dybdeplan, og man hører med demonstrativ tydlighet hvor langt fremme eller bak i dybdeplanet ting skjer. Lydbildet gjengis i tillegg bemerkelsesverdig rent og åpent, og man får opptaksrommets klanglige kvaliteter servert på et sølvbrett.

Oppløsningen er intet mindre enn førsteklasses, Tri-Vista skiller ut de forskjellige instrumentene i orkesteret langt bedre enn normalt. I det hele tatt er denne spilleren så fri for mørkhet og «grums» i lyden at musikken blir helt blottlagt.

Man lurer ikke lengre på hvem som spiller hva, Tri-Vista er «anyones guide to the orches-

tra», for å snu litt på tittelen til Brittens kjente orkesterverk.

Det er bare to skjønnhetsflekker ute og går her, og det er at Tri-Vistas totalklang er litt slank eller lys og at toppen gjengis en tanke stivt.

Det førstnevnte skyldes i stor grad alt grumset man ikke hører med Tri-Vista, men det kan også være at Musical Fidelity har klangmatchet CD-gjengivelsen til spillerens SACD-gjengivelse. Som vi snart skal komme til, gjenkjenner vi samme klangen der.

Dette med litt stiv gjengivelse av diskanten er noe verre. Den tenderer litt mot samme klangkarakter uansett hvilke instrument som skal gjengis. En aldri så liten betoning også, muligens. Disse innvendingene mot diskantgjengivelsen er heldigvis av langt mindre alvorlig karakter enn det muligens fremgår av min beskrivelse. Jeg har spissformulert meg litt for å beskrive fenomenet.

Ingen hi-fi komponenter er helt perfekte, og hva angår Tri-Vista gjelder det simpelthen å gi den et litt fyldig klingende helhet å gå inn i. Spesielt viktig blir det å finne en ekstra god

interconnect kabel med rund og luftig diskant. Klarer man dette er det duket for mange musikalske høydepunkter.

Vi må ikke glemme SACD

Det er flere enn undertegnede som vært svært skeptisk til SACD. Her er det mye hummer og kanari, spesielt på software-siden. Hvilken vits er det med høy oppløsning og dynamikk når man oftest får presentert remastreringer av 20 - 50 år gamle opptak? Ved flere anledninger har jeg forbløffet kunne konstatere at min gode gamle CD-rigg slår ut ganske ambisøse SACD-spillere ved å sammenligne CD mot SACD. Så alt for ofte har konklusjonen blitt at SACD har endel potensiale, og ikke noe særlig mer.

Derfor er det en glede å kunne meddele at vi med Tri-Vista endelig har sett lyset. Med de rette SACD'ene får man her endelig høre dette mediet med grandios størrelse, klarhet og slam i grunntoneområdet som matcher den fine «spruten» oppover i oktavene man nesten alltid får med SACD.

Tri-Vista har samme klangkarakter med både

CD-spillere – også med rør og SACD:

SACD og CD, men med førstnevnte lydbærer får den enda mer stramhet og punch i bassen, mer skala i lydbildet og langt mer detaljering, oppløsning og silkemyk finesse i toppen.

Særlig ved avspilling av store orkesterverk på SACD varter Tri-Vista opp med en detaljering og klangnyansering som fullstendig knoker ut 16-bit mediet. Selv i dag plages alt for mange orkesterinnspillinger på CD av en litt grå, harsk og spiss gjengivelse av store strykergrupper. Med virkelig gode CD-spillere får man en mer spiselig klang og endel mer klarhet, men langt fra nok. Mediet tillater simpelthen ikke sjumilsteg her, noe som understrekes på en nesten sjokkerende måte når man hører samme innspilling gjengitt i SACD av

Tri-Vista.

Fremdeles sitter jeg igjen med innvendingen om lys klang fra Tri-Vista. Jeg lurte faktisk på om mye av den stramme bassen den får via SACD ikke skyldes dette mediets nesten uhemmede sprut oppover i oktavene. Mange har vanskelig for å fordøye at en komponents egenskaper i den ene enden av frekvensområdet skal påvirke lyden i den andre enden, men mer skal faktisk ofte ikke til.

Konklusjon

Jeg skulle like å se den kjøper av en SACD- eller DVD Audio-spiller som ikke i årevis fremover kjøper langt flere vanlige CD'er enn disse nye vidunderne. Den forbrukeren kan i såfall

umulig være musikkelsker, for det er fremdeles på CD det meste og det mest interessante utgis.

Enhver SACD-spiller står derfor foran den tøffe testen det er å være verdt hele innkjøpsprisen som CD-spiller alene. Musical Fidelity Tri-Vista er så god at den består selv om dens litt sære klang forlanger visse inngrep i anlegget og den koster hele 60 000 kroner i Norge. SACD blir her bare en bonus, og hvilken bonus!

Ståpels!

Kommentar til Tri-Vista SACD-spiller

Da Tore Dag kom bærende med den store og tunge MF-spilleren for foto-grafering etter avslutte test, ble vi enige om å lytte på denne på referanseanlegget. Dette består for tiden av doble A-1 fra Dynamic Precision, forsterkerdelen i KPS 25 og Respons Artist høyttalere. Underveis har alle som har hørt på denne kostbare ML-spilleren berømmet dens glimrende dynamiske egenskaper, men samtidig

vært noe reservert for homogenitet og naturlig kropp og varme i lydbildet.

En Philips SACD demoplate med filmmusikk (Jerry Goldsmith og LSO) fikk imidlertid pelsen til å reise seg av ren henrykkelse. Rommet var enormt stort (i 2 kanaler!), men helt presist gjengitt med tydelige dimensjoner og avstander til vegger og tak. Orkesteret hadde både en substans, et raffinement og en total mangel på grums i still-

heten mellom transientene. Og selv om her var et knakk og dynamisk kontrast, opplevde vi samtidig en naturlig varme i både orkesterklengen og akustikken som var frapperende naturtro. Fremdeles var det bitte lite grann støy i det vanskelig presensområder, men det kan like gjerne være småproblemer med strømmettet som noen mangler på SACD-skiva. Dette var helt magisk, og vi ble sittende å spille plata helt ut. Vanligvis hører

vi bare et par strofer for å sjekke orkesterklang-
en ved normal testing. Dette var den beste gjen-
givelsen av denne vanskelig og ofte benyttede
plata jeg noensinne har hørt- og med relativt
store marginer!

Vi prøvde også en annen uhyre vanskelig
plate; et opptak med mezzosopranen Marina
Domashenko og stort orkester. En dramatisk
mezzo er uhyre krevende å gjengi fordi den
skarpe stemmen lett går i "metning" og blir
ekstremt hard og ubehagelig i øvre mellomtone.
Men samtidig som man da kunne ønske seg en
litt varm og dempet gjengivelse på stemmen,
gjørne med litt ekstra nivå i nedre mellomtone
for å kamuflere problemene oppover, så trenger

man naken nøkternhet, detaljering og en heller
luftig klangbalanse for at symfoniorkesteret ikke
skal låte graut. Igjen stod artisten fram med
akkurat passe stramhet og artikulasjon, men
uten å bli for hard og spiss, mens orkesteret
rolig danderte seg bak og rundt dama med en
detaljrikdom og klangstruktur i felene som det
ikke er mulig å få til (eller rettere; som jeg aldri
har hørt) fra standard 16 bits. Fremragende! Og
det var helt tydelig å høre forskjellen – eller ret-
tere å SE- avstanden mellom solist og orkester.

Men også en rekke pop og jazz opptak låt
fint; tørt men samtidig organisk og smidig og
med enorm separasjon. Selvfølgelig var det mye
som låt like dårlig som det alltid har gjort! Men

det er neppe systemets feil. Men på sitt beste
var dette den mest overbevisende demonstrasjo-
nen Tore Dag og undertegnede har hørt av
SACD. Forskjellene skal ikke overdrives, men
drar deg fra "veldig bra" til magi og ståpels.
Jeg vil antyde at vi begge hadde droppet alle
tanker på SACD. Det må innrømmes at her fin-
nes et uhyre spinkelt utvalg av plater. Men Tore
Dag er nå på jakt etter en glimrende CD-spiller
som OGSÅ takler SACD, men forhåpentlig til en
noe lavere pris enn Musical Fidelity Tri SACD.

KV

Tri-Vista SACD / CD avspiller

En kommentar av Håkon Rognlien • haakon.rognlien@c2i.net

Ta en tur i platebutikken og spør
om utvalget de har av SACD. Er
du riktig heldig vet kanskje en
av de ansatte hva du prater om. På
denne bakgrunnen tillater jeg meg
å spørsmålstille hele dette konse-
ptet. Men om det nå skulle slå til...
tja, spiller det egentlig så mye bedre
enn standard 16 bit red-book CD?

Noen ord om undring

Vi snakker om en SACD / CD spiller
til 60 høvdinger her. Anthony
Michaelson og hans stab hos
Musical Fidelity stikker hodet lovlig
langt frem med dette produktet, og
fallhøyden er stor.

Det første jeg da undres over er at
den kun leverer ubalansert signal,
atpåtill i bare to kanaler. Ikke sånn å
forstå at balanserte utganger, eller
minst 5 kanaler er det eneste salig-
gjørende, men i denne prisklassen
er det ikke unormalt med fullbala-
serte produkter, akkurat. Men greit
nok, MF har sikkert gode grunner
for sine valg.

Videre kan jeg ikke like at de velger
en type nettkabel som ikke er kom-
patibel med normale IEC-kabler. Så får jeg ikke
testet effekten av andre typer nettkabel enn den
kjedelige standard-utgaven. Videre vil jeg få
bemerke at testobjektet slet med hybridskiver
(kombinert CD/SACD), dette gav mekanisk støy
og avlesningsproblemer. Dette er sikkert ikke en
"flåtefeil", og det er mulig dette kommer av for
tjukke skiver, men det er uansett ikke aksep-
tabelt for et slikt gedigent produkt.

Det neste jeg undrer over er egentlig mye vikti-
gere, for dette er av fundamental betydning:
Hva skal vi med SACD, egentlig? Jeg hører sta-
dig nye bevis på at vårt etter hvert voksne
medie, CD, ikke er helt ferdig utviklet enda, og i

samme åndedrett vil jeg nevne at jeg har hørt
rene 16-bit DA convertere levere lyd som låter
"mer SACD" (les: mer analog klangstruktur)
enn det SA-prinsippet gjør selv! Så hva er
poenget, da?

Utstyr

Helt kort: MF's tilhørende forsterker Tri-Vista 300
har blitt selvsagt blitt benyttet, videre Audio
Note M5 / P4, høyttalere fra Monitor Audio,
Energy og Klipsch. Diverse kabler, mest fra DBL
og Infinite Resolution. To lytterom har vært
involvert, et godt dempet på ca 25 m2, samt et
temmelig levende på ca 40 m2.

Noen ord om lyd og musikk

Dette er som forventet en flott musikkformidler.
Presis, delikat og varm med SACD, mer rett på
sak, grunnere og kjedeligere med CD, men selv-
sagt og så her presis og kontrollert. Et presi-
sjonsprodukt i alle betydninger av ordet. Det fin-
nes heldigvis noen (få) innspillinger som eksiste-
rer både på CD, SACD og vinyl, og sammenlig-
ningen ble relativt enkel å gjennomføre.

Når Musical Fidelity Tri-Vista SACD benyttes som
normal CD-spiller, avslører den seg som nevnt
som en meget presis formidler, med tydelige,
åpne og fine linjer og klangstrukturer. Men der-
som du primært er ute etter CD-spiller, må jeg
poengtere at i denne prisklassen finnes det spil-
lere som oppleves mer levende og friskere i for-
midlingen. For det er som SACD-spiller Tri-Vista
får lov til å briljere. Tydelig hørbart er det når jeg
bytter ut Eric Bibb's "Just like love" CD'n med
SA-varianten. Nå blir det sus i serken, ja!
Karakteren endres totalt, det låter tydelig mer
"analogt", mykere, glattere og fyldigere, mer
dynamisk og levende, kraftigere i bunn, mer luft
i toppen. Kort sagt bedre på alle parametere. En
enestående ro og dynamisk kontrast gjør musik-
ken til en nær organisk opplevelse, absolutt til-
rettelagt for sene nattetimer med noe godt i
glasset... Det samme gjentar seg på alle de

andre innspillinger; Miles Davis for eksempel,
SA gir mykere og mer innsnigrende trompet-
klang, samt mer kraft og nerve, ingen tvil om at
dersom SACD (mot formodning) skulle overta
for CD er Tri-Vista den fødte klassiker.
Men tør jeg å si det...? Skitt au; når den
samme skiva av svart vinyl overtok ballet, vel...
de gamle er fortsatt eldst....

Som dere ser....

Skruppelløst ærlig: Denne maskinen imponerer
meg ikke gitt prisklasse og grunnidé. For 60
norske tusenlapper kan du (selv etter betydelig
kursfall...) få inni helvete mye fint avspillingsut-
styr for CD-platene dine. Det er mulig du ikke
finner noe med like fabelaktig byggekvalitet og
med like stor eksklusivitet som Musical Fidelity
Tri-Vista, men lydmessig utbytte bør ikke være
noe problem. Gitt at du ikke baserer nær sagt
all din musikkopplevelse på de altfor få SACD-
platene som finnes der ute, da. For da låter det
direkte vakkert, og du kan håpe på at elektro-
nikkigigantene fortsetter å sprøyte inn nok kapi-
tal til at det i nær framtid faktisk går an å få tak
i annet enn mer eller mindre obskure demo-ski-
ver.....

Lykke til!

Musikal Fidelity Tri-Vista SACD/CD-spiller

Pris: kr. 64.000,-

Importør: Audio Art.

Konklusjon SACD-spillere

Musical Fidelity

Mens min gamle Krell-rigg som regel overkjører SACD ved å avspille CD-laget på hybridplater med generelt høyere kvalitet enn noen SACD-spiller jeg hittil har hørt, så opplevde jeg med Musical Fidelity TRI at flere plater gav meg enn hittil ukjent opplevelse av presisjon i lydbildet. Her var både kropp og varme og en nesten ufattelig oppløsning av mikrodetaljer som gav et stor-slagent rom og en naturlig størrelse og plassering av artister. Jeg heller aldri har opplevd maken på vinyl, men her har jeg ikke fulgt altfor godt med de siste 3-4 årene. Som vanlig når man finner et produkt med slike enestående egenskaper, så var spilleren ellers ikke så enkel å få til å lyde optimalt på all slags musikk i fra både CD og SACD mediet. Men på sitt beste var den nesten ufattelig bra, noe Tore Dag også opplevde på referanseanlegget.

Shanling

Enda mer spennende var det å finne at også den nye Shanling spilleren var svært bra lydmessig i forhold til prisen. Når man tar med mulighetene for SACD, rørutgang, innebygget volum og en glimrende hodetelefon forsterker, er den nærmest et kupp. Glemte jeg å si at enkelte også synes den også ser helt grei ut? Likevel vakler vi litt i våre anbefalinger av denne spilleren på grunn av den tidligere versjonen uten SACD som koster 5-6 tusen kroner mindre og spiller litt "penere", om ikke helt så dynamisk, på standard CD-plater.

Sony- med eller uten turbo

Sony har som vanlig laget et produkt som neppe kan skrues sammen mer profesjonelt, uansett pris. Klangbalansen er noe varmere enn man gjerne opplever fra de kanter, men på CD-plater synes jeg den nederste delen

av frekvensområdet er en smule "pudding" uten verken særlig spretten dynamikk eller noen imponerende oppløsning i forhold til prisen.

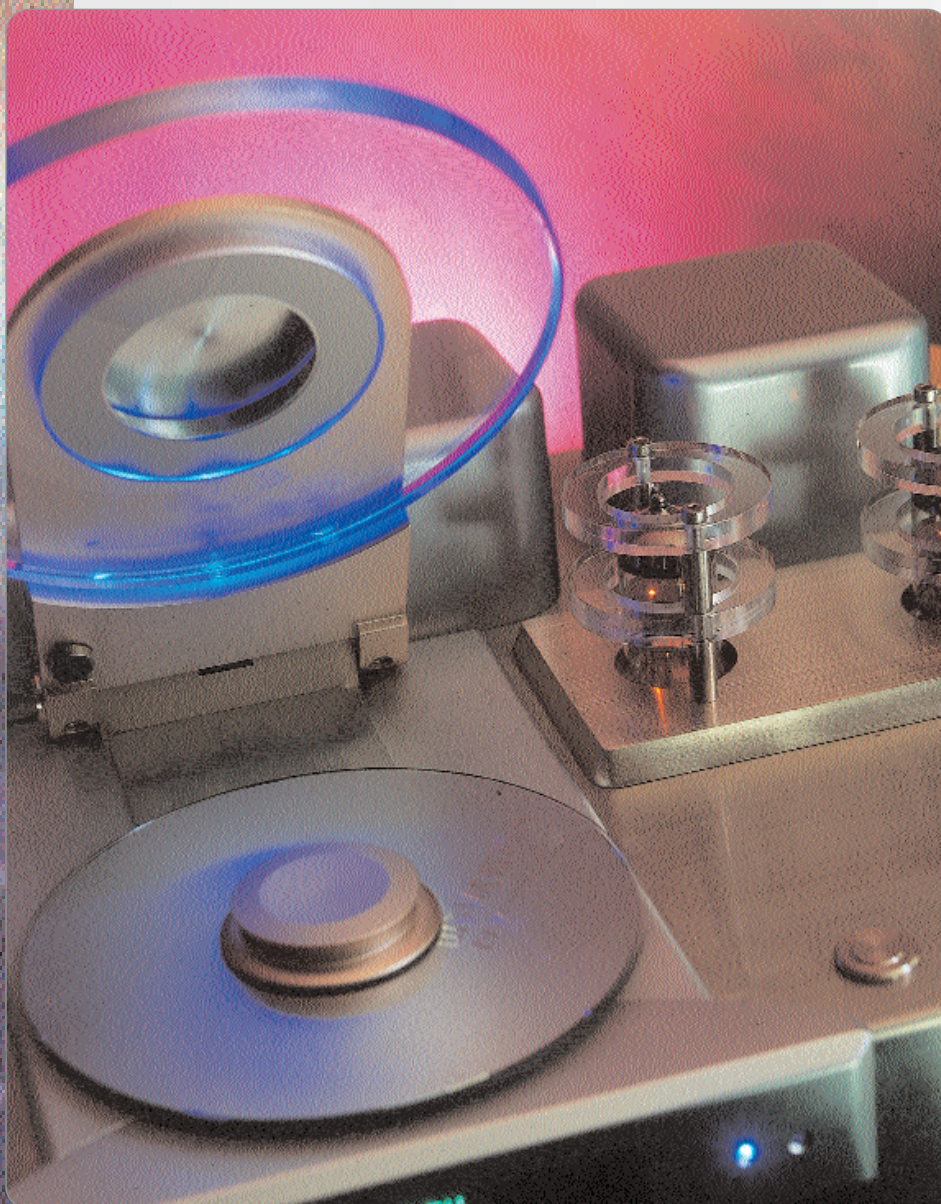
På SACD er det likevel nettopp i dette området at du hører de største forbedringene. (Alle forventer at det er i diskanten de store forbedringene skjer, men det er ikke riktig.) I begge formater er for øvrig øvre mellomtone og diskantområdet usedvanlig lekker og oppløst.. Totalt sett kan det likevel mangle litt futt og fart – inntil du prøver med en balansert d/a konverter med oppsampling fra Electrocompaniet. Lydbildet blir fastere, mer kroppslig og med betydelig større scenerom. Det er bare for j... at man ikke kan få ut digitalsignalet fra SACD. Uansett er Sony med eller uten turbo et meget habilt kjøp- jeg kjøpte den faktisk selv for å følge med videre på den fronten. Sony er også den eneste som har muligheter for multikanal avspilling, for de som synes det er viktig...

Surround i 2 kanaler

Forøvrig gjelder det for samtlige SACD-spillere i denne testen, at plater med dette formatet gir et langt større og bedre definert rom. Lydbildet blir dypere, bredere og så tredimensjonalt at det langt på vei latterliggjør behovet for flere kanaler - hvert fall til musikk.

Var det ikke akkurat denne mangelen på opplevelse av rommet som var det viktigste ankepunktet fra oss vinylfrikene da CD-mediet ble introdusert?

Ringene er sluttet:
Fremtiden lover det beste fra fortiden!

Besøk oss i Kristiansand og du får disponere egen leilighet i 3 dager.....!! GRATIS!!

Ved kjøp over kr. 60 000,00 betaler vi dine reisekostnader med inntil kr. 4000,00

Gode demo / lytteforhold

ACOUSTIC REALITY • AUDIO ANALOGUE • AUDIO SYNTHESIS • DYNAMIC PRECISION
GRADIENT • AUDIO EPILOG • KRIX • BLUENOTE • B.C.D • SILK • SILSPEAK • DJABE
(www.djabe.com)

Vi sender fraktfritt over hele landet ved bestilling over kr. 10 000,00

Bluenote BELLAVISTA

Inkl. tonearm og pickup
kr. 19 900,00

If you want the music to charm you, the Italians do a great job.
...HI-FI CHOICE

Audio Analogue PUCCINI SE

Kr. 9990,00

Det første der falder i ørene er klarhed, sprøhed og livlighet.
Michael Madsen....
High Fidelity

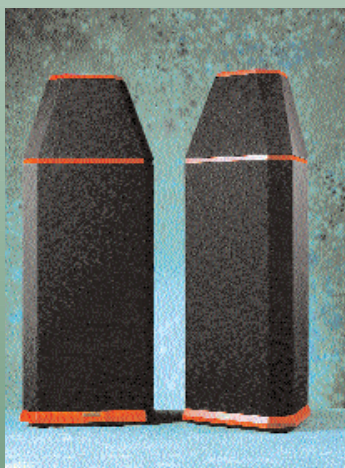

KRIX EQUINOX

Kr. 6400,00

En High-End høyttaler til spottpris... Monitor i særklasse
Robert Amundsen....Audio

...sounds better than just about any other loudspeaker I've heard in their class
Audio&Video Interiours, USA

Gradient REVOLUTION

Kr. 39900,00

Den "perfekte" høyttaler?
Robert Amundsen.....Audio

Imponerende mellomtone, bass og impulser. Stemmer og mellomtonedominerte instrumenter gjengis på en svært naturtro og kraftig måte.
Tore Dag Nilsen....Fidelity

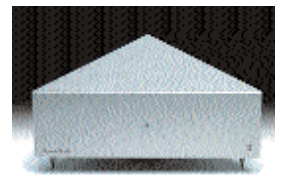
"Highly recommended"
John Atkinson.....Stereophile

"Each tone was amazingly distinct"
The Absolute Sound (USA)

Acoustic Reality eAR Two MKII

(m/skjermet nettkabel)
kr. 33500,00

Ingen annen forsterkertype vil kunne gi så mye effekt, dynamikk, følelse av hul igjennom (gjennom-siktighet) og samtidig forvrengningsfri gjengivelse
Michael Madsen.....High Fidelity

Gradient INTRO

Kr. 12800,00

...en klar og sammenhengende mellomtone og en naturlig klangbalanse der hvor vanlige høyttalere må gi tapt.

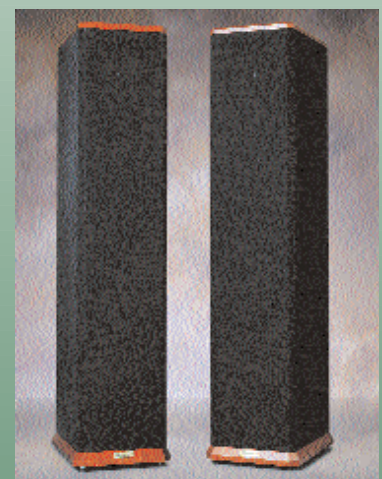
Tore Dag Nilsen....Audio

Gradient EVIDENCE MKII

kr. 23 900,00

...en mester på piano....

DIGITALT

Hi-Fi utstyr digitaliseres mer og mer. Mikroprosessorer inkorporeres i stadig flere nye apparater. De ivaretar passive funksjoner som for eksempel betjeningsfunksjoner, men inngår også oftere i de aktive lydkretsløp. Er dette bare positivt?

av Petter Dale jr
dalepetter@hotmail.com

Oppfinnelsen og utviklingen av mikroprosessorer kan karakteriseres som "vår tids oppfinnelse av hjulet". Den har muliggjort en industriell og teknologisk utvikling de siste cirka 40 år, som er helt unik i et historisk perspektiv. Og vi har bare sett begynnelsen. Om 100 år er både Minority Report og Star Trek en realitet, og legevitenenskapen vil underveis sørge for at jeg lever lenge nok til å oppleve det!

Mange vil sikkert hevde at dette scenarioet er mer foruroligende enn min lille sak for denne artikkelen: Nemlig at digital prosessering av lyd per i dag ikke er udelte positivt.

CD-mediet

Denne artikkelen er myntet på CD-entusiaster som ønsker å presse ut den siste dråpen, for å komme tettest mulig oppunder lydkvaliteten til artistens mastertape.

La meg først ri en runde på en gammel kjepphest: Vanlig Red book CD-kvalitet (16bit/44kHz) har et stort lydpotensial, så lenge det rendyrkes i sitt originale format. Jeg har tweaket og tweaket min egen CD-rigg, så den nå låter nesten helt transparent. På flere innspillinger får jeg virkelig en fornemmelse av å lytte tett på en mastertape. Nei, jeg har ingen erfaring med mastertaper, men jeg har så mange referanser til levende musikk og andre signalkilder, at jeg hører når mediet "slipper taket". Da låter det verken vinyl eller CD, opptaket bare "står" i rommet. Det er ikke perfekt, men pøker så tett på!

Forutsetningen er som regel at jeg brenner en CD-kopi av originalen, via mellomlagring på harddisk. Til dette formålet har jeg gått over til brenneprogrammet Nero, som jeg er meget fornøyd med. Da forsvinner den (nest) siste rest av "glasur" og digitalklang, og resultatet blir mer organisk lyd. Mer kjøtt og blod. Jeg skrev om dette også i Audio 57 3/2001. Forklaringen er bl.a. at man retter opp usentrerte CD-plater, og brenner en kopi med mindre jitter/feillesing.

Når jeg går tilbake til den originale CD-en, så låter det med en gang litt mer ordinært og mastertape-fornemmelsen glipper. Brenner jeg en kopi "on the fly" (uten mellomlagring) så blir den imidlertid litt dårligere enn originalen. Ved konvertering til/fra WAV-formatet (WindowsAudioVideo) så blir lyden klart dårligere, uansett mellomlagring eller ikke. Det er altså kun en ren "CD-image" kopi via harddisk som blir entydig bedre.

Jeg har ikke dybdekunnskap til å forklare hvorfor, men konstaterer bare hva jeg og mange andre hører. For eksempel Ken Kessler som

beskrev lignende aha opplevelser i Hi-Fi News (mars + mai 2002), da han fikk høre CD-kopier avspilt direkte fra en PC harddisk.

Tilsvarende er det kun en digitalkabel som kvalifiserer for "mastertape-klassen" i kombinasjon med mitt drivverk og DAC; Den sorte balanserte fra DP. De 8-10 andre kablene jeg har testet siste årene har alle vært mer eller mindre forringende. Jeg har selv sagt ikke hørt alle aktuelle kabler, og fordi det er elektriske avvik imellom markedets drivverk og dac'er, så finnes det ingen universalkabel. Det som er sikkert, er at det bare er noen få optimale kabler til din drivverk/DAC kombinasjon.

Fy stråling

Når valget av 50cm digitalkabel kan velte hele magien i et oppsett, hvor kritisk blir det ikke da med alle disse digitale boksene som etter hvert har kommet på markedet?

Poenget med ovennevnte er at dersom du skal realisere CD-lyd på ypperste nivå, så blir alt jævla kritisk! Ikke minst ren nettstrøm og korrekt jording av hele anlegget, slik at høyfrekvent jordlooper minimaliseres.

Oversamplingsteknikken i de fleste D/A kretser skjer ved så høye frekvenser at de i praksis fungerer som en lokal radiosender, og dermed stråler støy inn i resten av apparatet via luften. Som igjen smitter over i resten av anlegget via både signalkabler og strømnett. Dette resulterer i målbar støy over høreterskelen, og som foldes ned til støy i det hørbare frekvensområdet.

Selv en antatt ubetydelighet som å slå av CD-spillerens LED display kan gi bedre lyd, pga mindre stråling inni apparatet!

Under lokket på de fleste digitale apparater er ikke strømforsyningen, digitalkretsene og analogkretsene skjermet fra hverandre. Dette er et så grovt kompromiss, at en slik konstruksjon aldri kan låte skikkelig high-end. Dette alene utgjør en god grunn til ikke å introdusere nye apparater i digitalkjeden. Billige upsamlere,

prosessorer og lignende apparater kan følgelig introdusere "passive" skavanker som overskygger dets eventuelle "aktive" funksjoner.

Fy digital volum

I forrige Fidelity beskrev jeg lydforringelsen i HDCD ved bruk av standard-chipens digitale demping på 6dB. Hvordan går det da med digitale volumkontroller? Jo, det går dårlig! Det låter med en gang litt tammere, snillere og mindre "ekte". Hvorfor gjør for eksempel Mark Levinson og Burmester et stort nummer av at deres kostbare CD-spillere har en integrert volumkontroll som er analog? Fordi det låter bedre!

Fy equalizer

Min Behringer UltraCurve 8024 er et spennende leketøy med mange funksjoner. Bl.a. kan den brukes som parametrisk equalizer i digitaldomenet mellom drivverk og DAC. Det er jo besnærende å kunne equalize bort bas-spuklene i rommet, ikke sant? Problemet er bare at så snart signalet passerer gjennom UltraCurve så forsvinner mastertapeførmelsen. Også i bypass-modus. Forklaringen er blant annet den billige konstruksjonen med "trådsnelle" trafo, lite strømregulering og uskjernet kabinett. For ikke å snakke om ekstra kabling og terminaler av uvisst kvalitet.

Dessverre er også selve equalizer effekten negativ, og dess mer den benyttes for stigende frekvenser, jo være låter det. Dette er lite kommentert i media. Av plasshensyn gir jeg her en kort problemframstilling: Hvis en høyttaler skal spille slik som konstruktøren har tenkt, så må de benyttes i et rom med ditto akustiske egenskaper. Dersom du har en avvikende romakustikk, så hører du i lytteposisjon tilsvarende avvik (feil) fra høyttalerne (husk dette er kortversjonen!). I teorien skal en equalizer tilføre høyttaleren et omvendt feilsignal så summen (det du hører i lytteposisjon) bli riktig. Altså: Feil + Feil = Rett.

Virker dette? Ja, dersom du liker orgelmusikk og andre instrumenter med primært lange toner. Men for den resterende 99% av musikken, så oppstår det ubotelig skade på pulsgjengivelsen. Poenget er nemlig at det du hører er en blanding av direktelyd fra høyttaleren og den forsinkede reflekterte lyden fra rommet. Mens sistnevnte i mange tilfeller altså blir "feil" (og saktens kunne trenge eq-korreksjon) så er direktelyden alltid riktig. Problemet med equalizing på linjenivå er at den ikke skiller mellom direktelyd og reflektert lyd. Ergo blir høyttalerens direktelyden like mye feil, som den reflekterte lyden blir riktig! I praksis låter dette som om man amputerer støtet/anslaget i oppstarten av hver tone. Gitarer, trompeter og andre pulsrike instrumenter blir for tamme. Det er som å gi anlegget en valium. Digital equalizing bør eventuelt begrenses til dypbassen, hvor det er færrest instrumenter med pulsinnhold. Personlig har jeg mye glede av min UltraCurve 8024 når jeg foretar akustikkmålinger, men permanent oppholdstillatelse i signalkjeden får den aldri!

Fy konverteringsfeil

CD har en samplingsfrekvens på 44kHz. Ideelt sett burde studioene derfor jobbe med en samplingsfrekvens på for eksempel 88 eller 132kHz. Av forskjellige årsaker er det dessverre ikke slik. Det vanligste studioformatet er nemlig 96kHz som gir en mindre ideell nedskalering til CD. Dette er én grunn til at en høykvalitets analog master kan gi vel så bra sluttresultat. Av samme grunn kan man anta at mange Hi-Fi apparater som jobber med 96kHz samplingsfrekvens, også introduserer regnefeil (på godt norsk; forvrenging) når det skal jobbe med CD-signalets samplingsfrekvens på 44kHz.

Når det gjelder det nye moteordet "upsampling", så er det fremdeles tynt med teknisk dokumentasjon/målinger for den påståtte lydgevinsten. Men det har dukket opp noen gode CD-spillere i det siste med denne teknologien, så det kan jo være at dette har noe for seg. Skal prøve å komme mer grundig tilbake herom, etter at jeg har hørt på flere eksemplarer.

Summa summarium

Dagens digitalteknologi muliggjør utrolig kompakte, funksjonelle og billige lydprodukter, men representerer dessverre ingen snarvei til ekstrem CD-lyd. Ønsker du optimal lyd fra din store CD-samling, så krever det fortsatt like mye innsats som å tveake sannheten ut av vinylskiver, jevnfør Gunnars artikkel i forrige Fidelity!

Topp score!

Patos Lyric 402

"Dette er den BESTE gulvstående høyttaleren testpanelet noensinne har hørt i prisklassen - og det med solide marginer. For første gang gir vi topp score for lyden!"

eyeFi 7/02

Produsent / distributør:

Patos AS

4626 Kristiansand

Telefon 38 07 03 88

For mer info eller nærmeste forhandler:

www.patos.no

Lykkelig forbindelse!

Copland CVA 306 er kanskje den mest spennende kontroll forsterkeren på markedet med 6 kvalitetskanaler som koster ubetydelig mer enn tilsvarende stereo modell. En lykkelig forbindelse mellom seriøs hi-fi og surround?

**Tekst og foto:
Knut Vadseth**

Hovedproblemet med surround, er at de fleste bruker for lite penger på for mye utstyr i for mange kanaler. Dermed blir kvaliteten av lyden unødvendig dårlig i forhold til budsjettet. Surround fra et godt lokale med god akustikk er bare et av mange parametre for god lyd. Og platene er like sjeldne som forståelsesfulle parkometervakter. De mange systemene som sloss om markedsandeler, gjør også at de fleste av oss gir opp surround til annet enn billig effektmakeri til dårlige filmer, mens musikken forblir i to kanaler fra vanlig 16 bits CD-format.

Riktignok er SACD og DVD Audio en spennende forbedringer av det eldre CD-systemet, men disse høyoppløselige formatene har samtidig skapt ekstreme frustrasjoner ved kun å utnytte analoge utganger fra spilleren. Dermed har man ikke lenger muligheten til å utnytte en ekstra god d/a konverter fra stereo verdenen. Man kan heller ikke utnytte den innebygde flerkanal digitalkonverteren i en kostbar (om den skal være akseptabelt bra) surround dekode fra hjemmekino avdelingen.. Og man kan ikke oppgradere drivverket etter hvert som man utvikler stadig bedre og rimeligere digitalchip'er. Snakk om å skyte seg selv i foten!

Det verden savner etter at stadig flere DVD og SACD spillere får innebygde dekodere av bra kvalitet, er gode flerkanal analoge forsterkere. Men hvor er de? SACD-sjefen Sony har riktignok laget en relativt rimelig og enkel flerkanal forsterker som har fått topp tester over hele verden. Den koster også beskjedne ti-tusen kroner og har tilstrekkelig kontrollmuligheter for de fleste. Det er bare et lite problem med denne stereo/multikanal forsterkeren; Sony blir inn-

mari sur på deg om du spør etter den! Antagelig var det hele en PR-jippo eller en underkalkulert greie som de bare regnet med å selge til hi-fi journalister og butikker for å demonstrere sine egne multikanal SACD-spillere. Så drøm deg bort så mye du vil etter å ha

Hovedproblemet med surround, er at de fleste bruker for lite penger på for mye utstyr i for mange kanaler.

siklet på den aktuelle testen i blant annet Stereophile. Det er bare en håndfull heldige som har fått tak i den her hjemme. Dessverre...

Copland med rør!

Men så kommer som vanlig danskene til unnsetning med en enkel, men tilstrekkelig utstyrt stereo/surround kontrollforsterker som til og med leveres med RØR. Og med fjernkontroll. Halleluja! Og som koster bare et par/tre tusen kroner mer enn tilsvarende anerkjente stereo forsterker. Dermed har du en enkel, men MEGET god link mellom ditt eventuelt allerede eksisterende nærmest kompromissløse stereoanlegg, og et surround anlegg som du kan bygge ut ettersom du får råd. Og med en kvalitet som du selv bestemmer i forhold til hvilken grad du prioriterer film eller musikk i full surround. Har du for eksempel en god CD-spiller allerede, kan du fortsatt benytte denne i flere år til, mens du kjøper en rimelig DVD-spiller, gjerne med SACD

muligheter og analog utgang for Dolby Digital og DTS. (Se testen til Gunnar Brekke i dette nummer.) Hvis du da ikke blåser i film, og kjøper en seriøs SACD-spiller som Sony SCD AX777ES i fulle fem surround kanaler, både for topp CD og enda bedre SACD. Poenger er at du bruket ALT du har råd til på de viktigste frontkanalene, for så langsomt og bevisst utvide til stadig bedre bakhøytalere, sub og til slutt senterkanal, alle med ditto forsterkere.

Prioriteringer

Legg merke til prioriteringen av de enkelte komponenter. Selv ville jeg valgt den beste stereo effektförsterker og høyttaler jeg har råd til, eventuelt utnyttet det jeg allerede har for langsomt å forbedre den totale lydopplevelsen etter pengepungen. Selv om du allerede har en brukbar integrert forsterker, er det store muligheter for at bare skifte til denne kontrollforsterkeren vil gi deg et kvantesprang i lydkvalitet, om du kan koble deg rett til effekttrinnet.

Mangler du bass med nåværende anlegg, vil den største forbedringen deretter muligens være å kjøpe en bra sub? Igjen er det store forskjeller i opplevd kvalitet som høres langt utenfor bassområdet.

Dessverre kan jeg ikke anbefale noen gratis lunsj, simpelthen fordi det er klar sammenheng mellom kvalitet og pris. Bruk likevel ikke for mye penger for at sub-en skal gå ekstremt dypt. Det er viktigere at den spiller rent og kjapt ved en fornuftig delefrekvens til dine hovedhøyttalere.

Kjøp en seriøs en multikanal CD/SACD spiller og får en lykkelig forbindelse med Copland CVA 306!

Ingen senterkanal

Alt man sier om hi-fi, er relative begreper. Men når det dreier seg om en stram prioritering, vil jeg tro at de fleste blir mest fornøyd med mye penger lagt ned i frontkanalene, og ganske enkle greier i bakkanalen. Uansett er dette noe som det står deg fritt å prøve med en smart for-

sterker som dette. Copland er for øvrig en kontrollsak som det er velsignet logisk og enkelt å betjene, uten å være utdannet dataingeniør! Her finnes "hands on" knapper for samtlige kanaler i tillegg til master volumet. Denne innskutte setningen skyldes at jeg nå manner meg opp til denne artikkelens mest kontroversielle

anbefaling: DROPP SENTERKANALEN ! Igjen er dette basert på praktiske erfaringer og erkjennelsen av at prisen på senterkanalen enten må bli veldig høy- eller veldig dårlig. Så dårlig at den simpelthen ødelegger surround lyden og tredimensjonaliteten denne skal skape. I motsetning til bak-kanalene, farver senterkanalen

hele lydbildet i betydelig grad. Faktum er at totallyden også klangmessig begrenses av kvaliteten på senterkanalen! Men med denne danske 6 kanals forsterkerene kan man prøve ulike teorier i fred og ro etter først å ha fått orden på stereolyden.

Lyden av Copland CVA 306

Copland CVA 306 er en utrolig sivilisert og musikalisk greie med prioritering av en vidunderlig naturlig mellomtone. Den er helt uten de imponator greiene man opplever på billigere ting, særlig fra typisk hjemmekino utstyr. Her er det ingen diskant som skriker- lett metallisk- etter oppmerksomhet, eller en feit bass som skal få fjortisene til å klasse lankene sammen av en lyd som er "enda bedre" enn den de er vant til i bilen. Dette er drømmen for voksne mennesker med stor sans for musikken, ikke for ivrige ungdommer vokst opp på ghettoblazere og aldri nærmere "live" akustisk lyd enn tvangstimmene med blokkfløyte!

I første omgang kan man kanskje synes at det hele blir en smule tørt og nøkternt, men etter hvert opplever man mer av den ro og ryddighet som tross alt ligger i de fleste musikkopptak. Og som nå blir dandert og anrettet delikat og smakfullt for din effektforsterker og dine høyttalere. I stereo opplever jeg riktignok lydbildet en smule grunnere og mindre holografisk enn jeg hadde drømt om med en ekte rørforsterker. Dette er ingen Berning eller Conrad Johnsen til hundretusen kroner- i bare to kanaler. Men akustikken er nøyaktig nedtegnet, selv om vi har hørt det mer storslagent. Som vi beskriver andre steder i bladet, er det uansett betydelig mer "surround" med SACD også med denne kontrollforsterkeren, selv i bare 2 kanaler.

Himmelsk surround

Men fremfor alt er her potensialet til en sur-

round opplevelse uten den grumsingen av kontrasten, sløvningen av transientene og de vanvittig frustrerende faseproblemer og andre feil som gjør surround musikkopplevelser til er en liten katastrofe for mange av oss. Med denne boksen og en best mulig avspiller (som Sony SCD 777ES), har du i mange opptak en orden og ryddighet som er himmelsk bra- på sitt beste. Og du får også det best mulige ut av filmlyden, og med betydelige potensialer for forbedringer etter hvert som nye multi avspillere stadig videreutvikles.

Er du på jakt etter en god stereo forforsterker til under 20 tusen kroner, er det få på markedet som banker denne siviliserte og særdeles musikaliske dansken. Her er en flott klangbalanse med mye vekt på den viktige mellomtonen, inklusiv et særdeles oppløst og fasttømt grunn tone område. Men her er ingenting av hjemmekinoens ekvivalenter til pupper og lår. Frekvensfløyene låter mer diskret og korrekt enn storslagent og imponerende. Diskanten er særdeles ryddig og helt uten den litt syntetiske klangen du sjelden blir kvitt på alt-i-ett multikanal forsterkere. Bassen er også nøktern og fast, uten den feite romlingen som mange rimelige receiver leverer helt der nede på grunn av dårlig strømforsyning. Da hjelper det ikke med transistorer som ofte er strammere i nettopp bassen enn rørforsterkere..

Flørt med surround?

Med Copland rør kontrollforsterker får du det meste ut av selv de dyreste CD- og SACD spillere. Lydbildet er i dybde og bredde litt skuffende i forhold til mine enorme forventninger til en "ekte" rørforsterker. Men så er også prisen betydelig lavere enn mine referanse rør forsterkere i bare 2 kanaler. Men vent til du prøver med SACD i 2 eller flere kanaler! At du har muligheten til å flørte med surround- i helt ditt

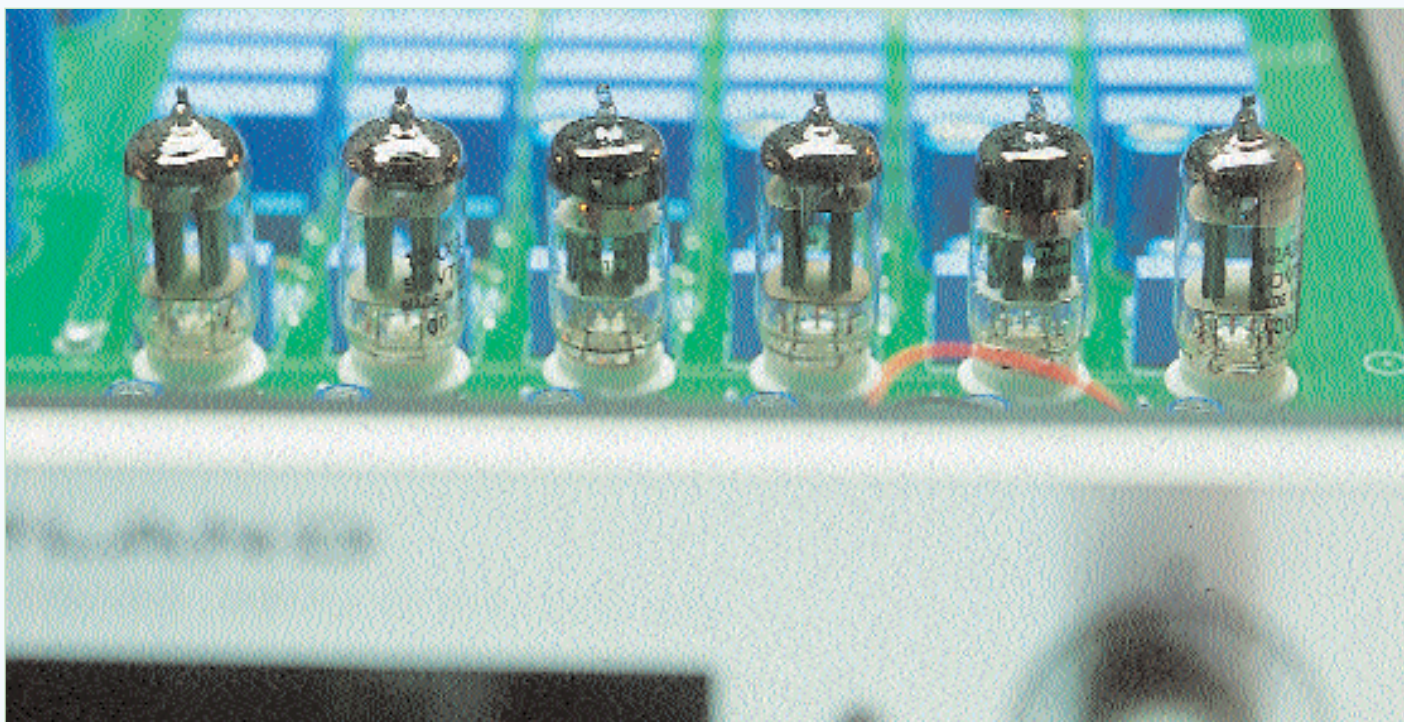
eget tempo og med budsjetter du kan leve med- gjør dette til en usedvanlig spennende greie. Hvert fall for svært mange Fidelity-lesere som har en naturlig skepsis til flerkanal og billige receiver som skal gjøre alt og koste ingenting. Men også vi kan da være åpne for bokstavelig talt nye dimensjoner i musikken? Ikke minst kan surround hjelpe de av oss som ikke har en optimal akustisk balanse i stua. Så får vi bare håpe at det etter hvert blir noe bra musikk å få kjøpt!

Dette er også en grei løsning for de mange musikk entusiaster som har litt mindre aspirasjoner til musikalisk surround, men i første omgang simpelthen bare ønsker å koble opp TV-lyden i full pakke sammen med stereo anlegget. Det hele er velsignet enkelt å betjene med gode, gammeldagse knapper av glimrende kvalitet. Men mosjon må vi likevel sørge for selv. Man får en utmerket fjernkontroll med på kjøpet!

Konklusjon

Med fornuftige apparater av så god musikalisk kvalitet som Copland CVA 306, er multikanal ikke lenger så langt unna for selv oss innbarka stereo entusiaster. Merprisen for de ekstra kanalene er nesten som en bagatell i forhold til all moroa man kan ha med eksperimentering i mange år fremover. Dette er ikke et hjemmekino produkt som er gammeldags om et halvt år! Denne boksen burde for øvrig vært sponset av Sony som med denne endelig kan lansere sine multikanal SACD maskiner til seriøse musikkentusiaster, også her hjemme.

Pris: kr.18.900,-
Importør: Audiocompaniet

28 ÅR
- det høres!

**FORSTERKERE
OG FORFORSTERKERE:**

ADYTON CORDIS 1,6 (B) PRISBELØNNET EFFEKTFOR-
STERKER BYGD ETTER MILITÆR KVALITETSTANDARD
VEIL. 27 500.- NÅ: 9 900.-

ADYTON MODUS (N) REFERENCE PRE-AMP. BAL UTG.
,EXT POWER-SUPPLY, EKSTREM LYD!
VEIL. 30 000.- NÅ: 12 990.-

ADYTON TEMPER SIGNATURE (N) PRE-AMP MED
SELVJUSTERENDE MC-RIAA, BAL UTG, EXT. POWER,
EN VINYLELSKERS DRØM !!!
VEIL. 30 000.- NÅ: 14 990.-

ADVANTAGE S 150 (D) FULLBALANSERT ,2x150W
EFFEKTFORSTERKER, 1800W POWERSUPPLY,
BAL/SINGLE-ENDED OMSKIFTER, "ALVORLIG BRA"
IFLG. LYD OG BILDE
VEIL. 33.000,- NÅ: 24 990,-

ADVANTAGE S2 (D) FULLBALANSERT REFERANSE PRE-
AMP, JUSTERBARE INNGANGER, "ALVORLIG BRA "
IFLG. LYD OG BILDE !
VEIL. 30 000.- NÅ: 19 990.-

CARY AUDIO V12 (B) LOVPRIST 12 RØRS PUSH-
PULL/TRIODE AMP MED BAL INNGANGER, 2x100W
KL. A, MEGET MUSIKALSK, NYE RØR.
VEIL. 38 000.- NÅ: 19 990.-

KRELL FPB 300CX (D): 2X300W FTC KL.A, FULLBA-
LANSERT SUPER-FORSTERKER SOM DRIVER BÅDE
ELEKTROSTATER OG BÅNDHØYTTALERE
VEIL. 130 000.- NÅ: 99 000.-

KRELL TAS (D) 5x200W FTC 5-KANAL HIGH END
AMP, DRIVER ALT OG ER SAMTIDIG EKSTREMT MUSI-
KALSK, ALT 4x 300W BI AMP.
VEIL. 110 000.- NÅ: 79 990.-

KRELL HTS REFERANSE (D) PRE AMP / SURROUND-
PROSESSOR, DAC – VÅR REFERANSE PÅ HJEMMEKI-
NO !!!! OPPGRADERBAR TIL 7,1,
VEIL. 99 000.- NÅ: 69 990.-

KRELL KPE (N) REFERANSE- RIAA BALANSERT MED
EXT POWER. VÅR ABSOLUTTE REFERANSE!!! KUN
UTPAKKET, ALDRI TILKOBLT.
VEIL. 29 000.- NÅ: 24.990.-

PARASOUND HCA 3500 (B): 2 X 350 WATTS EFFEKT-
FØRSTERKER, TREKKER ALLE HOYTTALERE!
BALANSERT INNGANG.
VEIL:30.000,- NA: 15.995,-

**CD-SPILLERE, DRIVVERK
OG DA-CONVERTERE:**

WADIA 27i (B) DAC MED INNEBYGD DIGITAL
PRE.AMP, TRUE 24 BIT, ANALOG+DIG.VOLUM,
64xOVERSAMPLING, AT/T, KLASSE A+ IFLG STEREO-
PHILE, EN AV DE BESTE UANSETT!
VEIL. 120 000.- NÅ: 59 990.-

WADIA 7i (B) LUFTLAGRET TO-DELT REFERANSEDRIV-
VERK,CUSTOMLAGET VRDS MK 3 DRIVE,DYPESTE
BASS HØRT NOENSINNE I STEREOPHILE! VÅR REFERAN-
SE! AT/T (B)
VEIL. 160 000.- NÅ: 69 990.-

KRELL DVD STANDARD (D) 24BIT,192KHZ REFERANSE
DVD/CD, SETTER HELT NYE STANDARDER PÅ LYD OG
BILDE
VEIL. 125 000.- NÅ: 89 990.-

KRELL KAV 280CD (N) BALANSERT CD-SPILLER KLAS-
SE A UTGANGSFØRSTERKER
VEIL. 55 000.- NÅ: 44 990.-

(N) NY=FULL GARANTI (D) = DEMO-GARANTI IHT.AVT. (B)=BRUKT-3MND GARANTI
INNBYTTE – FINANSIERING - 4 MND. BETALINGSUTSETTELSE

Huff – to Mp3-spillere i Fidelity!

Noen ganger kan små teknologiske dingser gi et kick. Teknologi fascinerer og gitt den riktige designen og et snev av nyttige funksjoner så er det gøy for en stund - til det rundt neste teknologiske hjørne

dukker opp noe som er kulere, nyere og stiligere. Likevel er det forskjell. Det finnes dingser som sprenger grenser og skaper livsstil. Fidelity har testet to av de råeste dingsene på markedet akkurat nå.

Stein Arne Nistad,
Nistad@gazette.no

"The ultimate sing and dance communication machine"

Sony Ericsson P800

Kontorpulten min er full av ledninger og stæsj. En bærbar PC, en mobiltelefon, en såkalt lomme Pc - en Ipac med tastatur og iPoden. Alt er synkronisert med hverandre. At Pcen min takler galskapen er et lite under i seg selv. Så derfor – endelig har jeg fått kloa i en lenge etterlengtet ultimat dings med uante muligheter. P800 er egentlig en mobiltelefon – men den er utstyrt med alléverdens funksjoner som gjør det til hyggelig reisefølge og kommunikasjonsredskap. Hør bare; Den har innebygd MP3-spiller, video og spill muligheter, kamera, e-post leser, høyhastighets Internett tilkobling gjør det mulig å surfe (med Opera nettleser fungerer det!). Den har adresselister, e-postadresser og kallender - også kan den også benyttes som telefon!. Kort fortalt kan P800 stort sett ivareta de fleste funksjoner i mitt digitale liv over alt og alltid.

Ulv i fåreklær

Innpakningen av P800 er det lagt lite vekt på – like vitner om hva som skjuler seg i esken. Selve telefonen er ganske kul – med utpreget James Bond faktor. Riktignok ganske stor til mobiltelefon å

være – men mindre enn iPaq og iPod. P800 har tastatur – men det meste dreier seg om den relativt store trykkløse fargeskjermen. Her skjer navigasjon etter pek og klikk metoden ved hjelp av en liten plastpenn som er innfelt i siden på apparatet. Brukergrensesnittet er slett ikke verst – og etter noen minutter er det enkelt å finne frem i menyer og funksjoner. Skrivning skjer ved å klikke på bokstaver på et lite tastatur på skjermen – eller den kan læres opp til å tolke håndskriften din. P800 er beregnet for synkronisering via USB port på PCen. Tilkobling og installasjon gikk greit og etter noen minutter var både adresser og kalletidinformasjon lastet over fra PCen. Kuuult. I forhold til tradisjonelle mobiltelefoner gir P800 utrolig god oversikt over funksjoner og muligheter. Det er lett å finne frem i egen kalender, legge til nye avtaler og å ringe opp fra adresseboka.

Entertain me!

Med dingsen i lomma er det meste tilgjengelig – og om jeg skulle bli lei så er det også underholdningspotensial. Kollegaer i nærmiljøet er allerede foreviget med kameraet og ligger til sin overraskelse trygt forvart som digitale bilder i telefonen. Kvaliteten er ikke all verden men kameraet er definitivt noe for ungdommen – og dagliglivet. En del spill følger med. Det er kanskje litt kjipt å bli dunka i sjakk av en mobil – men det kan skje. Vær beredt. Mobilen kan også spille av video – men både plasshensyn og kvalitet gjør at det tar en stund før "Ringenes Herre" ruller over mobilen. Men hvem vet? Høyhastighets dataoverføring og lavoppløselig video gjør at det er mulig.

Java – kaffe?

P800 er basert på standard Symbian operativsystem og har full støtte for Java. Det betyr tilgang til spill og moro som kan lastes ned eller installeres fra PC. P800 er ekstremt fleksibel fordi operativsystemet gir mulighet for laste inn programmer etter behov. Bokstavig talt en mini Pc.

Internminnet er på 16 mb – men kan utvides med såkalt duo-Memory sticks som gir ekstra minne i mobilen. Det følger med en brikke

på 16 mb med Memory sticks kan kjøpes i størrelser helt opp til 128 Mb. Memory sticks kan enten leses og skrives til via mobilen når den er koblet til PCen eller via egnen egen kortleser (som ikke følger med). Som mobil er P800 mer enn grei nok. Den er triband – som betyr at den stort sett kan benyttes over hele kloden. Den har infrarød port og Bluetooth for data kommunikasjon. Den har WAP, MMS, EMS, talestyring. Den kan kommunisere med alt og alle - P800 har i grunnen alt.

Alltid tilgjengelig

Linken til Fidelity er Mp3 spilleren. I motsetning til iPoden er P800 basert på bruk av minne og ikke harddisk. Det gir ganske store begrensninger når det gjelder antall sanger som kan lastes inn og kvaliteten (oppløsningen) som kan benyttes. Heldigvis gjør memory sticken det mulig å bytte mellom minne brikker som kan ta maksimalt 128 Mb. I praksis betyr det at du i beste fall kan få plass til 30-40 sanger i akseptabel oppløsning. I 320 Kbs kvalitet får du kun plass til ca 40 minutter musikk på 128MB. Minnebrikken på 16 Mb som følger med telefonen er derfor altfor liten dersom P800 skal ha noen mening som Mp3 spiller.

Musikken nytes via kombinert hodetelefoner og handsfree - praktisk. Ulempen er at andre hodetelefoner ikke kan benyttes. Lydkvaliteten P800 presterer er slett ikke dårlig. Jeg koste meg skikkelig med gamle Bob D som låter både troverdig og musikalsk. Å sammenligne med iPod lydmessig er ingen målestokk. P800 er ingen fullblods Mp3 spiller. Men lyden er fullt ut akseptabel – dersom oppløsningen ikke blir for lav. Og et viktig poeng: Mobilen har du alltid med deg – det betyr at du med P800 også alltid har musikk tilgjengelig. Det har en stor verdi i seg selv!

Kongen på haugen

Det er lite negativt å si om P800 – utover at den sammenlignet med dagens små mobiler virker litt tung å drasse på. På den annen side – så erstatter den almanakker, håndholdt PC og kanskje CD-, MP3- eller minidisk spilleren du drasser rundt på. I det perspektivet er P800 et bra valg. Er du raskt ute så kan du være kongen på mobilhaugen for en stakket stund, P800 er ingen billig fornøyelse – men det råeste på markedet akkurat nå. Absolutt en ultimat dings!

Pris fra 4500 – 8000 avhengig av hvilken mobiloperatør og bindingstid du velger.

The State of art - and the art of design

Apple iPod

Mitt siste kick er en iPod - en gjennomdesignet affære fra Apple. En hvit liten boks som får designeren på jobben min til å puste tungt og orgasmisk bare av utseendet – og som garantert havner på museer for industridesign om noen år. Selv boksen den er pakket i er en så lekker affære at iPoden bør pakkes ut med omhu minst to, tre ganger. De enkelte komponentene pakket i transparent plast med sølvfolie. Alt er sirlig plassert i en helt kvadratisk eske som deles på midten og herligheten kommer til syne. Sikkert fem hundre kroner bare i esker og stæsj. Sann mine ord - opplevelsen av utpakkingen er verdt hver krone.

Genialt produkt

Hva er så en iPod utover lekker design. Egentlig en harddisk på 20 GB pakket inn i elektronikk og software som gjør det mulig å lagre musikk på den. Rett og slett en MP3 spiller. Gud forby – en anmeldelse av en Mp3 spiller i et magasin for de hardcore audiofile! Jeg kan høre motforestillingene allerede: MP3 i høyeste oppløsning gir en bitrate på 320Kbs. CD mediet som vi audiofile betrakter som akterutseilt ligger på over 1100Kbs. Så hva i alle dager har dette produktet i Fidelity å gjøre? Vel - iPoden er det produktet som har gitt meg mest musikalsk glede på nesten så lenge jeg kan huske. iPod er rett og slett en genial konstruksjon; Den er egentlig en forlengelse av en PC. Via den såkalte Firewire eller 1394 porten kobles iPoden til. På PCen (eller Apple maskinen) installeres et program som kan konvertere CDer til Mp3 format. Som om ikke det var nok henter programmet opplysninger fra Internett om CDen som konverteres slik at informasjon om artist, album og navn på låten blir lagt pent og pyntelig inn i et musikkbibliotek sammen med selve lydfilen. Konvertering går rimelig raskt og på fire fem minutter er det meste gjort. Da kommer selve cluet. Du ber programmet synkronisere seg med iPoden og vips så fyker hele musikkbiblioteket over. Du kobler iPod fra PCen og du har hele biblioteket i lomma. Alt blir pent lagret i spilleren som ikke er stort større enn en sigarettpakke.

Harddisker er store

Neste clue er iPodens lagringskapasitet. 20Gb er ufattelig mye informasjon. Dersom du bestemte deg for å bli forfatter og skrev fem A4-sider hver dag ville det ta deg relativt lang tid å fylle disken. Et år, ti år, femti år? Ufattelig mye informasjon! Dersom du satte deg ned da Jesus ble født ville du i dag fortsatt ha fire-fem hundre år med skrivning foran deg. Det er tekst.

Oversatt til Mp3 gir 20Gb en lagringskapasitet på mellom 2 - 6000 sanger avhengig av komprimering. Jeg legger inn ca 10GB med musikk på iPoden i 320Kbs oppløsning. Det betyr ca 1100 spor eller ca 100 CDer som jeg har tilgjengelig til enhver tid. På PCen kan jeg imidlertid legge inn langt mer musikk. Det organiserer jeg i ulike biblioteker. Har jeg behov for ett nytt repertoar så skifter jeg bare bibliotek - og vips så oppdaterer programmet iPoden. Utrolig kult. Hva så med de resterende 10Gb. Da kommer jeg til neste geniale funksjon ved iPoden. Den fungerer også som en helt vanlig harddisk. Enkelt og greit betyr det at jeg med på kjøpet

har fått en glimrende back-uppløsning til PCen min. 10Gb er nok til å ta sikkerhetskopi av det meste jeg har skrevet av artikler, brev og annet krimskarms opp gjennom hele livet. Utrolig.

Lomme HighEnd

Så til musikken. iPoden er ikke den beste bærebare musikkboksen du kan få tak i. Komprimering fra CD til Mp3 gir en forringelse - og iPoden låter trolig dårligere enn en virkelig god bærbar CD-spiller. Men i mine ører låter iPoden overraskende bra. Det er tydelig at Apple har lagt vekt på at lyddelen skal ha høy kvalitet.

Resultatet er en musikkopplevelse som føles overraskende dynamisk både i bass og diskantområdet. Trommer og anslag har overraskende attack og bassen henger bra med i svingene. Øreproppene som følger med er bedre enn gjennomsnittet. I kombinasjon med en lettdeven mini-hodetelefon kan iPoden formidle musikk på en lettflytende og engasjerende måte som går mange bærbare CD-spillere en høy gang. Den gir enkelt og greit en veldig bra musikkopplevelse - hvor du nå enn måtte befinne deg. Fraværet av en bunke CDer i veska er befriende.

Musikkens Alexandria

Tusenvis av sanger tilgjengelig krever orden. Også her er iPoden et funn. Artister, album, låter og komponister er ordnet i musikkbiblioteket som kopieres over på iPoden. Navigasjonen er enkel og informasjonen kommer opp i et tekstvindu. Ved pek og klikk ved hjelp av touch-søkehjul og fire klikkbare knapper. Genialt, effektivt og enkelt. iPod er en av de beste musikkinvesteringer jeg noen gang har gjort.

Som en ekstra bonus er jeg i ferd med å få full oversikt over CD-samlingen min. Musikkbibliotekene blir et arkiv – og jeg slipper å taste inn artister. Det meste hentes rett fra Internett – musikkens motstykke til biblioteket i Alexandria. I denne sammenheng kan det også nevnes at det finnes avanserte arkivsystemer for musikk som gjør samme jobben. Slå to fluer i en smekk. Konverter Cder og bygg samtidig opp et musikkarkiv!

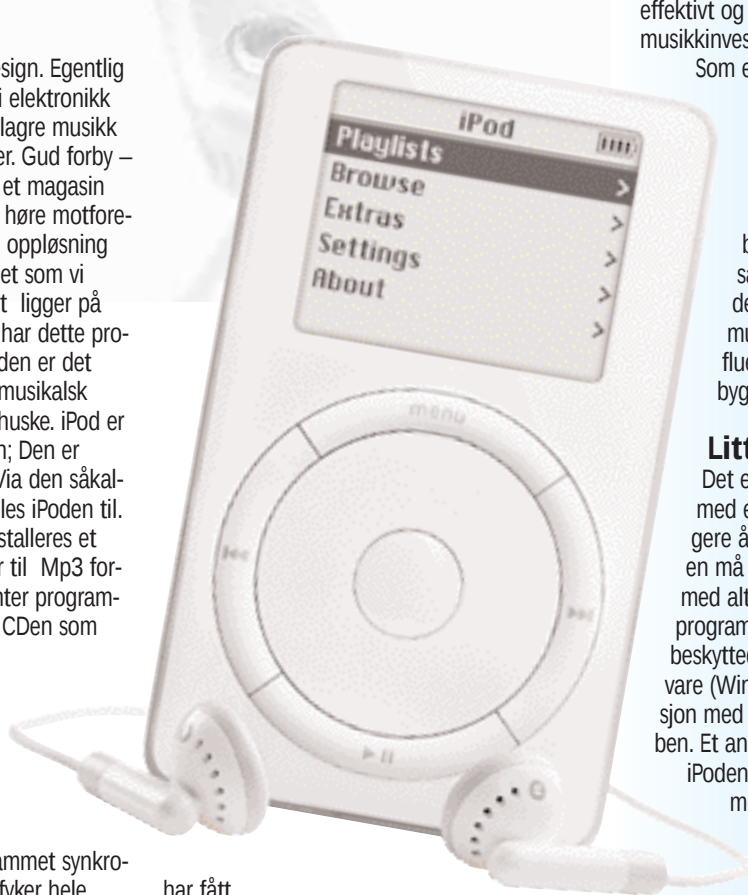
Litt malurt

Det er noen men. Nyere CDere er utstyrt med en kopisperre som gjør det vanskeligere å konvertere til MP3. Det kan bety at en må gå veien om analog konvertering med alt det innebærer. Det finnes imidlertid programmer som fikser digital kopiering av beskyttede CDer Roxio cd-brenner programvare (WinOn Cd 5 Power edition) i kombinasjon med PC CD-spillere (ikke DVD) gjør jobben. Et annet problem som nok vil løses er at iPodene som produkt har vært beffeet med en del barnesykdommer.

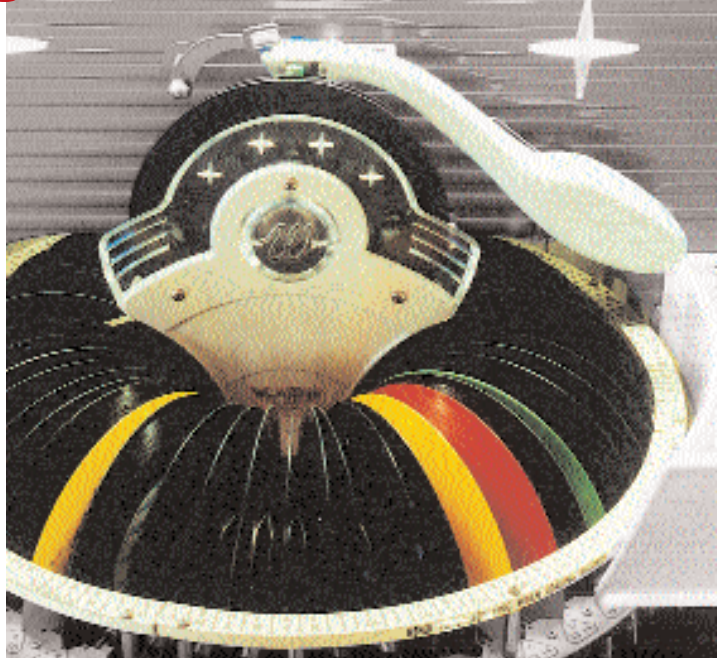
Imidlertid har Apple en god serviceordning som fungerer.

iPod er et glimrende alternativ til Cd, minidisk og MP3 spillere. Med meget akseptabel lyd kvalitet og med store deler av Cd samlinga tilgjengelig til enhver tid er iPod en fantastisk kilde for gode musikkopplevelser. iPoden min får du aldri!

iPod leveres i 5Gb, 10Gb og 20 Gb utgave. Prisen er fra knappe tre til ca fem tusen. Mitt råd er at du kjøper 10 og helst 20GB utgaven. Da får du god plass samtidig som veske og fjernkontroll følger med på kjøpet. Mangler du firewire utgang på PCen din så koster et kort tre, fire hundrelapper for PCI og fem, seks hundre til for PMCIA utgaven.

Den audiofile jukeboksen

Enhver audiofil med respekt for seg selv har et utvalg av spesielle plater som brukes til testing av anlegget. Plater med kjellerdyp bass, superglatt mellomtone, krystallklar diskant, enormt lydbilde eller fantastisk perspektiv. Disse platene kan brukes til å teste anlegget generelt eller de enkeltkomponenter man vurderer å kjøpe.

Vi som skribenter må ha et utvalg av slike plater for å kunne vurdere nye testobjekter under samme premiser som tidligere testobjekter. Da platene på denne måten benyttes over flere år må man være spesielt oppmerksom på å i utgangspunktet velge plater som er såpass interessante også musikalsk, at vi ikke går dritt-lei. Et annet trekk for å motarbeide å gå lei av disse platene, er å ha et stort utvalg av dem. Vi som har vært i denne tralten noen år har etter hvert et vidt spekter av plater å velge blant. Våre musikalske og audiofile skatter. Disse skattene ønsker vi nå å dele med deg. Artikkelserien; Den audiofile jukeboksen rakk vi å få med i to nummer av Audio, før det tok slutt. Dette er en tradisjon vi nå ønsker å fortsette her i fidelity. Som fast spalte i hvert annet nummer fremover får vi en anledning til å dele på våre skatter, mens du får tips om plater det virkelig er verdt å sjekke ut i platesjappa.

God fornøyelse.

Beatles dominerte fullstendig sin samtid, men ble tilsvarende fraværende etter bruddet i 1971. Rettighetene ble strengt forpaktet på 70- og 80-tallet, og fansen måtte pent holde seg til de originale utgivelsene. Noen gjenforening ble det som kjent ikke, og heller ingen offisiell konsertplate. Da de gamle titlene omsider kom på CD, var det uten omtanke for lyd kvaliteten. Remikset Beatles fikk vi ikke før i 93, da det "røde" og "blå" samlealbumet endelig kom. Da ble plateprater på daværende Radio Tango (og tidligere Puls Hi-Fi skribent) Kjell Winther så begeistret at lytterne fikk høre Love Me Do i begge versjoner!

Men i 1995 ble interne konflikter og juridiske komplikasjoner satt til side, og med serien The Anthology har vi opplevd et Beatles slepp uten like de siste årene!: En 5 timers TV-serie, en utvidet 10 timers video pakke, 3 doble CD-utgivelser med rariteter og alternative versjoner, en dobbel CD med BBC-opptak, en praktfull bok og til slutt samlealbumet One.

Av alt dette må du minimum kjøpe The Anthology CD3, som dekker de 3 siste utgivelsene White album, Let It Be og Abbey Road. Ikke bare representerer dette deres fineste periode, men her er også innspillings-

kvaliteten fantastisk høy! Disse alternative opptakene er mindre overdubbed, og de har fått ligge i fred i hvelvet til EMI i 35 år.

Prøv for eksempel Rocky Raccoon, og la deg rive med av humoren, eller hør hvordan Lennon synger Julia (til sin avdøde mor) og du får frysninger på ryggen. Den etterfølgende dialogen med kontrollrommet indikerer at han var alt annet en edru, og er et eksempel på hvor tett innpå lytteren de kommer John, Paul, George og Ringo der de satt i Abbey Road til langt på natt og laget historisk musikk.

Se flere musikkomtaler fra denne CD i min testomtale av Burmester CD-spiller annet sted i dette Fidelity.

**The Beatles
Anthology CD3 (dobbel).
Bestillingsnr: EMI #34451**

Petter Dale jr

Fairy tales" med sangeren Radka Toneff og pianisten Steve Dobrogosz, er en av de mest bemerkelsesverdige plater som er innspilt her hjemme. Denne lavbudsjett jazz-plata er innspilt digitalt (for første gang i Norge, hvert fall en av de første) i Grieghallen med nyinnkjøpt digitalopptager av Tom Sæthre. Det lille plateselskapet Odin har finansiert en rekke nye jazzinnspillinger med inntektene fra denne plata som er solgt til entusiaster over hele verden. 20 år etter innspillingen (1982) er den fremdeles en gjengangere på alle større hi-fi show.

Men først og fremst er det en nydelig plate laget av en fremmed fugl med masser av hjerte og smerte i foredraget. At Radka Toneff ikke fikset alle problemene når disse kunne krysses nattestid, gjør ikke sårheten i den vare stemningen mindre inntrengende. Men noe spesielt trist og smertefull plate er det ikke, bare litt godvond.

Mitt favorittnummer utenom åpningsmelodien "The moon is a harsh mistress", er for øvrig innspilt av NRK, også dette med imponerende bra lyd kvalitet. Make it simple, stupid! "My funny valentine" er lydlagt av Jan Erik Tørmoen og Egil Johan Damm med erfaringene Erling Wicklund som produsent. Jeg fikk for øvrig plata (vinyl!) av den fremragende

musikk- og TV produsenten Svein Erik Børja som jeg hadde gjort noen små fototjenester.

Både coveret og plata bærer preg av flittig bruk. Det var likevel et tankekors at jeg ikke har hørt den på over et år da jeg for tiden ikke har vinylanlegget koplet opp. Prisen for å gjøre hobbyen til yrke, er at man risikerer gradvis å miste hobbyen! Jeg har simpelthen for liten tid til å kose meg med musikken!

Jeg skal derfor den dag i morgen kjøpe denne innspillingen på CD-mediet, eventuelt også de andre innspillingerne med fremragende Radka Toneff som nylig er kommet ut. "Fairy tales" er hvert fall en eventyrlig bra plate som anbefales alle. Du bør vurdere å gjøre det samme. For å snu på en annen uttalelse i dette bladet; hun er minst av Diana Krall kvalitet, bare enda mer inderlig og mindre "teknisk".

Takk Radka! Du har satt spor...

Knut Vadseth

Fairytales
Radka Toneff, sang
Steve Dobrogosz, piano

Josef Haydns symfonier hører til blant den klassiske epokens (røfflig alt mellom barokk og Beethovens senere verker) mest kjente og kjære verker. Disse melodiske og flotte og lettfordøyelige musikkstykkene er obligatoriske for alle som liker å lytte til og samle på klassisk musikk.

Med tanke på at Haydn komponerte intet mindre enn 104 symfonier, må alle andre enn den mest inkarnerte fansen nøye seg med smakebiter. En god innfallsvinkel er å ta fatt i en «bolke» med symfonier. Disse ble komponert i sammenheng med hverandre, f.eks. «Sturm und Drang», «Paris» eller «London».

Bakgrunnen for denne omtalen er at jeg har kommet over en virkelig billig dobbelskive (mener å huske at jeg betalte 130-140 kroner for dem) med komplett utgaver av Paris-symfoniene (82- 87). Billig betyr gjerne mindre godt, men her dreier det seg om feiende flotte, engasjerende og velspilte utgaver av noen av Haydns mer spennende symfonier.

Musikken serveres medrivende, kraftfullt og humørdrivende til tusen. Jeg kan vanskelig forestille meg den som kan sitte uberørt av å lytte til dette her. Plateselskapet Regis sier ikke meg stort, men det dreier seg egentlig om lisenserte Nimbus'-innspillinger foretatt fra 1992 til 1998.

I motsetning til mye av det som utgis av eldre musikk i dag, spilles det på såkalt moderne instrumenter.

Det sammen med den rause spillestilen og rike klangen i opptakene gir et inntrykk av at

man lytter til endel yngre musikk enn disse nesten 220 år gamle verkene. En akademisk og irrelevant innsigelse får man eventuelt si, for dette fenger virkelig, og Haydn var jo en stor innovator og orkesteret i Paris var stort for sin tid. Til dirigenten Adam Fischer og «Austro-Hungarian Haydn Orchestras» forsvar må jeg også skyte inn at jeg synes mange av de ellers velrennomerte Haydn-syklusene på markedet får symfoniene hans til å fremstå som en smule blodfattige og kjedelige.

En annen grunn til at du bør ta deg bryet med å spore opp denne dobbelskiven er den fine lyden og konsertfornemmelsen den gir. Med en skikkelig fyldig klang og utrolig realistisk og fascinerende akustikk, er det duket for spennende audiofile opplevelser også.

Den anerkjente Penguin-guiden for klassisk musikk anbefaler disse innspillingerne, men beklager at de tenderer noe mot det fete og uklare i lyden. Joda, men kanskje disse ellers dyktige og ganske så lydoorienterte skribentene burde overveie noe nytt og enda bedre hi-fi utstyr? For dess bedre oppløsning og kontroll utstyret ditt har, dess mer audiofil realisme får du ut av denne Regis RRC 2044-utgivelsen.

Tore Dag Nilsen

Haydns Paris-symfonier
Austro-Hungarian Haydn
Orchestra med Adam Fischer

De færreste innspillinger fra 70-tallet har hatt mye å skryte av rent lydteknisk, bortsett fra en litt gøygal autensitet, med noe metallisk klang og nasal klangstruktur. I utgangspunktet gjelder dette også denne skiva, men da den kom i 25-års utgaven, satte teknikerne seg ned å gjorde den i to versjoner; en remaster og en remix. Og det er remix'en jeg vil konsentrere oppmerksomheten om her.

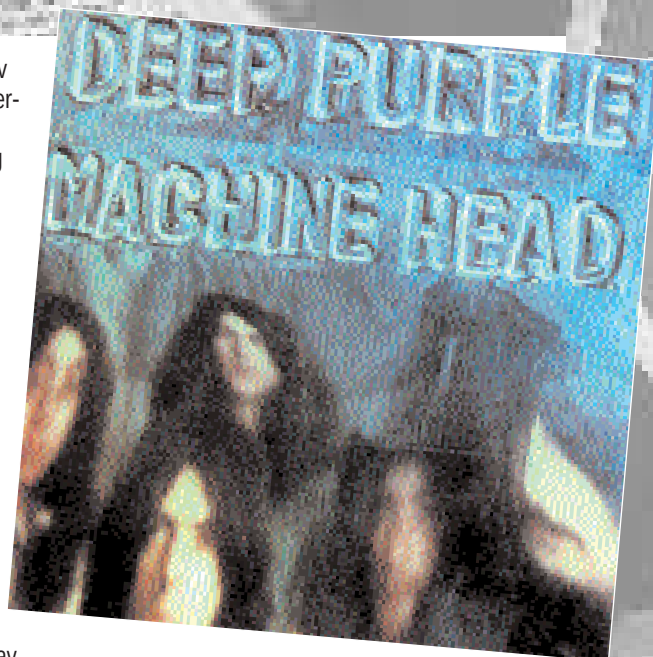
I utgangspunktet står denne skiva som en påle i rockehistorien. Nær uansett hvilket forhold du måtte ha til dette bandet, er denne skiva en slik man nærmest må ha i samlinga for å gjøre den komplett. Om ikke annet for å eie originalen til alle luftgitaristers mor, "Smoke on the water".

Jeg vil ta utgangspunkt i denne: Et banalt gitarriff, en tekst om et Casino i Montreux som brant ned til grunnen under en Zappa-konsert, og på denne måten fratok Purple deres innspillingsstudio i samme slengen. Rart hvor lite som skal til for å bli uøddeliggjort... Men i 97-mixen har låta tatt et par seriøse sprang fram i tid, her er det kanontøft, punchy og rock'n roll i store mengder. For undertegnede som har hatt Deep Purple i nervebanene siden sitt musikalske bleiestadie, har

denne låta egentlig framstått som en av deres minst interessante. Ekstra artig derfor at denne utgaven gir den en meget tiltrengt innsprøyting av Nandrolon og beslektede dopingmidler... Ikke nok med det; de har i tillegg også funnet fram til en alternativ gitarsolo fra studiotapen, som har fått plass på denne utgaven.

Ellers er det klassikere her som perler på en snor. CD'n åpner med "Highway Star", ei låt som nesten uten opphold har vært åpningen også av Purples konserter i alle år fra 72 fram til i dag. Ritchie Blackmore gir her til beste en gitarsolo som satte standarder for hurtighet på 70-tallet, og med et driv som setter grå hår i hue på vordende gitarister den dag i dag. Og slik forsetter det i en orgie av ungdommelig driv og kraft. Enkelte av låtene har alternative soli, samt den fulle avslutningen uten normal fading. Endelig låter denne skiva som fortjent....sånn skal det låte av ei supergruppe fra 70-tallet!

av Hakon Rognlien

Deep Purple
Machine Head,
25'th anniversary edition

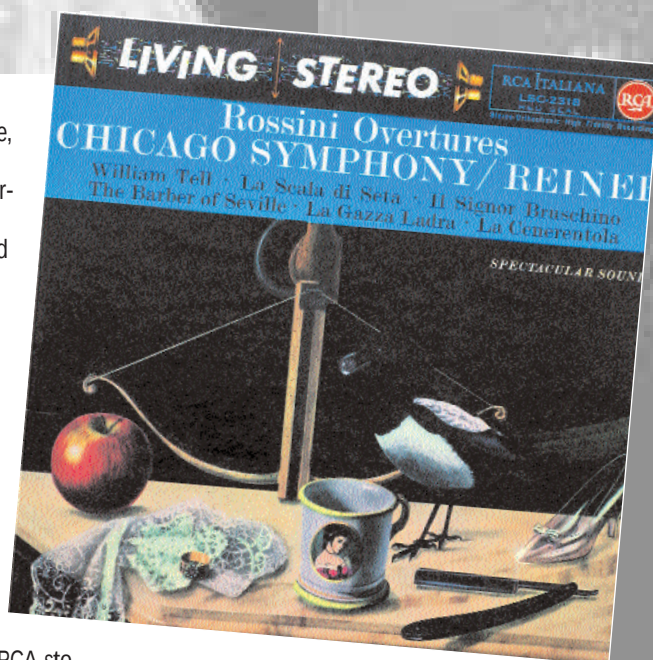
Jeg følte en uro i kroppen da jeg satte på denne platen, en rastløshet. Det krever tålmodighet å lytte på klassisk musikk for uinnvidde. Men pickupene skulle testes (kan bli artikkel av det), og ett sted måtte jeg begynne. Og når det virkelig skal testes, er det vanskelig å komme utenom levende musikk: live jazz og klassisk. Den sto fremst i platebunken, en RCA Living Stereo, RCA Italiana LSC 2318 Red Seal: Rossini Overtures med Chicago Symphony dirigert av Fritz Reiner. Kjøpt på Fretex for noen tiere i det øyeblikk jeg så det ildrøde RCA-merket, et av de fremste kvalitetsstemplene på innspilt musikk.

Første gjennomspilling var nedslående. Her var ikke stort annet enn sus, skraping, hakk og en usannsynlig mørk lyd. Men musikken fenget, og nå vet jeg ikke hvor mange ganger jeg har spilt denne plata, eller hvor mange pickuper jeg har testet, men jeg blir aldri lei. Både musikken og lyden synes å vokse for hver gjennomspilling; og nå kan jeg den utenat. Den har blitt helt uunnværlig for testing av pickuper og fonotriinn.

Humørsprederen Rossini var visstnok så lat at dersom han mistet et ark på gulvet, skrev han heller om komposisjonen enn å reise seg fra senga. Samtidig var han i en "kort" periode på 16 år nærmest hyperaktiv og skrev alle

sine viktige operaer, blant dem William Tell og The Barber of Seville, begge med på denne platen, men kun med overtyren, som er orkesterverket som innleder operaen. Slik sett er platen en "samleplate" med overtyrer, som mange verdsetter høyere enn selve operaen. Orkesteret er ironisk nok dirigert av noe som må være Rossinis rake motsetning, Fritz Reiner, en despot av en dirigent som nesten utelukkende dirigerte med øynene, med minimal bruk av taktstokken og kropps-språk for øvrig. Ikke desto mindre utviklet han Chicago Symfoniorkerster til å bli et av verdens beste i de ti årene han ledet det mellom 1953-62. Plateselskapene EMI og RCA sto bak noen av de beste opptakene som noensinne er gjort i perioden 57-65, og dette er ett av dem. "Spectacular Sound" står det på plateomslaget, og det er ingen overdrivelse. Jeg takker Jostein "Mozart" Hommedal og Arve Åheim for nyttig bakgrunnsinformasjon.

av Stig Arne Skilbrei

Rossini Overtures
med Chicago Symphony

Dette er en plate jeg ble kjent med gjennom svenske radiosendinger på en langtur gjennom våres kjære naboland. Fra bilstereo strømmet noe av den mest fasinende musikk jeg noensinne har hørt. Med et topp orkester, under kyndig ledelse og solister i verdensklasse ble bilturen en fornøyelse. Mellom sangene ble handlingen forklart på svensk, en klar fordel siden originalteksten er på fransk, et vakkert språk jeg desverre ikke skjønner et plukk av.

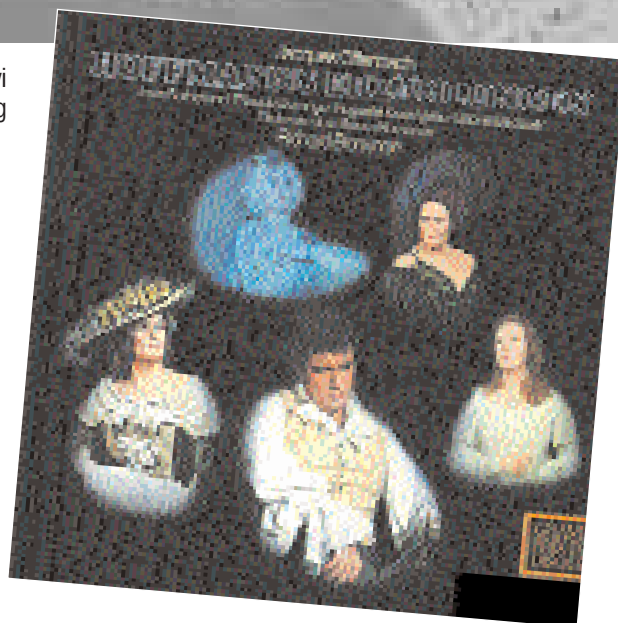
Vel hjemme gikk jeg til anskaffelse av platen(e).

De viste seg også lydmessig å være av topp kvalitet, tydelig tatt opp med et moderat antall mikrofoner. Lydbildet er stort med masser av bredde og dybde. Hør bare på sverd-duellen der kombatanter feker seg frem og tilbake over scenen. Men dette er detaljer. Grunnen til at du bør kjøpe denne platen ligger i fremførelsen og musikken. Fra en Placido Domingo på høyden av sin karriere - som

den sinnsforvirrede Hoffmann - får vi skuespilleri og sang på toppnivå. Jeg vet ikke om noen som kunne gjort det bedre. Dette til tross, blekner hans innsats fullstendig i forhold til Joan Sutherland.

Den engelske divaen gjør her sin livs rolle som de fire kvinnene i Hoffmanns drømmer/fantasier. Som de vidt forskjellige kvinnetypene som Olympia, Giulietta, Antonia og Stella synger Sutherland som alltid teknisk perfekt, men fremførelsen går langt ut over dette. Hun har nemlig en innlevelse i disse rollene som ikke ligger tilbake for den godeste Callas. Med en slik kombinasjonen av teknikk og innlevelse løftes fremførelsen til et nivå jeg ikke har hørt av noen annen - noensinne. Nå vet jeg hvordan hyrdene på marken hadde det.

av **Gunnar Brekke**

Jaques

Offenbach: Hoffmanns eventyr

Richard Bonyng/Orchestre de la Suisse Romande

Solister: Joan Sutherland, Placido Domingo m.fl.
Decca 6.35199 GF - 3 x LP (1972)

Oversikt - Den Audiofile Jukeboksen

Her er platene som er omtalt tidligere:

Pop/Rock

Joan Armatrading: "Me myself I" (1980)

LP: A&M - AMLH64809

Anbefalt av Stig Arne Skilbrei - Audio 57

Dee Dee Bridgewater: "Live at Yoshis"

Verve..

Anbefalt av Vidar Mørch - Audio 59

John Campbell: "One Believer"

-

Anbefalt av Håkon Rognlien - Audio 59

Johnny Cash: "American Records III - Solitary man"

American 5009862

Anbefalt av Petter Dale jr - Audio 59

Holly Cole: "It happend one night"

Metro Blue CDP 724385269905

Anbefalt av Jens Haftorn - Audio 59

David & David: "Boomtown"

AM LP: 395134-1 (CD: 395134-2)

Anbefalt av Ole G Stenhagen - Audio 59

Terry Evans: "Blues for thought" (1994)

Pointblank/Virgin

Anbefalt av Øyvind Rishovd - Audio 59

Buddy Guy: "Heavy Love" (1998)

CD: Silvertone Records - 01241-2

Anbefalt av Vidar Mørch - Audio 57

Diverse Artister: "Screamin and Hollerin the Blues"

CD: Shanachie Records # 9026

Anbefalt av Harald Rishovd - Audio 57

Michelle Shocked: "Kind hearted Woman" (1996)

CD: BMG (Private Music) # 01005821452

Anbefalt av Gunnar Brekke - Audio 57

David Sylvain: "Evrything and nothing"

Virgin

Anbefalt av Harald Rishovd - Audio 59

Jethro Tull: "A little light music"

Chrysalis 0 9463 21954 2 5

Anbefalt av Gunnar Brekke - Audio 59

Pink Floyd: "The Wall"

DVD

Anbefalt av Knut Vadseth - Audio 57

Pete Townsend + Ronnie Lane: "Rough Mix" (1977)

LP: Polydor 2383.452

Anbefalt av Ole G. Stenhagen - Audio 57

Roffe Wikstrøm Hjertslag: "Det her er mitt liv" (1988)

LP: mnvp 171 / CD: MNWCD 171

Anbefalt av Håkon Rognlien - Audio 57

Jazz

Arild Andersen: "Kristin Lavrandsdatter"

CD: Kirkelig Kulturverksted FXCD154

Anbefalt av Petter Dale jr - Audio 57

Laurie Anderson: "Life on a string" (2001)

PRCD 300564/Warner

Anbefalt av Tore Dag Nilsen - Audio 59

Harry Bellafonte: "Harry Bellafonte at Carnegie Hall"

LSO-6006

Anbefalt av Robert L M Amundsen - Audio 59

Mari Boine: "Eallin"

Sonet 533 799-2

Anbefalt av Stig Arne Skilbrei - Audio 59

Andreas Vollenweider: "Cosmopoly"

Sony Music SK 89096

Anbefalt av Gunnar Brekke - Audio 59

Lynni Treekrem: "Haugtussa" (1995)

Kirkelig Kulturverksted FXCD 159

Anbefalt av Svein Arne Nistad - Audio 59

Oscar Peterson: "We get Requests"

LP: Verve V6-8606

Anbefalt av Robert L. M. Amundsen - Audio 57

Klassisk

J S Bach: "Cantatas & Aries"

Ian Bostridge

CD: EMI/Virgin Veritas 5 45420

Anbefalt av Tore Dag Nilsen - Audio 57

Edvard Grieg: "Pianokonsert i A-moll"

Leif Ove Andsnes

Virgin CD

Anbefalt av Knut Vadseth - Audio 59

Modest Mussorgski: "Pictures at an exhibition"

Leibowitz/Royal Philharmonic Orchestra

Chesky LP RC-30 (Org: RCA

Living Stereo)

Anbefalt av Anders

Rosness - Audio 59

Sarasate/Bizet:

"Carmen-

Fantasie"

Anne-Sophie

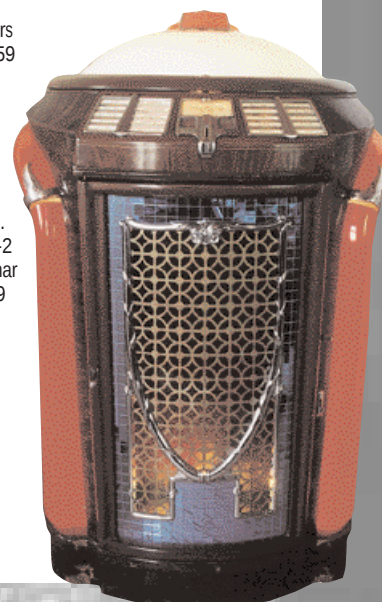
Mutter/James

Levine/Wiener Ph.

DG CD: 437 544-2

Anbefalt av Gunnar

Brekke - Audio 59

Test av Musical Fidelity Tri-Vista 300, integrert forsterker

Helt sjef!

Av og til er det fett å være hi-fi journalist! Det følger med et sus fra Las Vegas, Paris og London når det bæres såpass eksklusive hi-fi komponenter inn i proletarenes hjem. Kun tre slike i Norge, 500 i verden. Jeg er privilegert.....

av Håkon Rognlien
haakon.rognlien@c2i.net

350W pr kanal, mikrorør i pre-amp delen, 30 kilo forsterker,

16 kilo strømforsyning i egen boks kommer i tillegg. Tung hi-fi? Det kan du vedde på! Kiloprisen er heller ikke enkel å hankses med, når du bærer kassene ut av butikken og lur på om du ikke skulle legge turen innom helsestudio litt oftere, har du nettopp kvittet deg med 60 000,- Og da bør det smake av fugl!

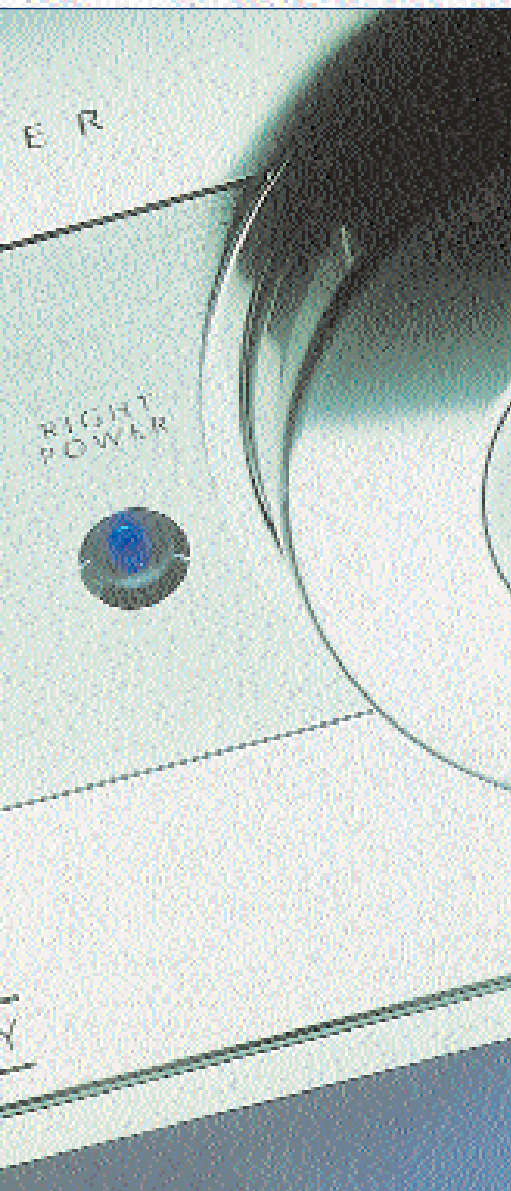
Anthony Michaelson

I tillegg til å være daglig leder av Musical Fidelity er han en meget begavet klarinettist, og, ikke overraskende, var det fra dette utgangspunktet han kastet seg med liv og glød over konstruksjon av høyklasse hi-fi. I utgangspunktet i lag med en annen konstruktør i firmaet Michaelson&Austin, der det utelukkende ble produsert rørutstyr. Da denne bedriften møtte veggen i slutten av 1981, sto Anthony

Michaelson i praksis på bar bakke, nygift, og ikke nok med det, men kona var også nettopp blitt oppsagt grunnet innskrenkninger på hennes arbeidsplass.

Og hva gjør en hi-fi og musikkfrelst herre når nervene for fremtiden blir for fremtredende? Bygger en pre-amp på kjøkkenbenken, selvsagt. Og med Musical Fidelity "The Preamp" var det nye firmaet et faktum. En lokal hi-fi forhandler falt i staver over unge Michaelsons pre-amp, og den utviklet seg fra kjøkkenet til et reelt garasje-

produkt. Ikke lenge etter falt også det samlede britiske anmelderkorpset, og den Michaelsonske garasje ble for liten. Folk ble ansatt, et effekt-trinn fulgte i kjølvannet, familiens framtid var sikret. Siden har det kommet en strøm av innovativ design og lydmessige treffere ut av den stadig voksende bedriften. De er ikke nyskapende og alternative bare innenfor hi-fi, bedriften har også bevisst gått inn for flerkulturell sammensetning av arbeidsstokken. Dessuten har Anthony Michaelson igjen funnet tid til å ta fram klarinetten, og utvidet sortimentet også med egne, glimrende innspillinger med seg selv

som solist.

Og for et par år siden returnerte Musical Fidelity til rørene, men ikke uten fortsatt å pløye ny mark. "Nu-Vista"-serien fikk velfortjent oppmerksomhet for sin utnyttelse av det "moderne" minirøret med det catchy navnet nu-vistor. Som markering av bedriftens 20-års jubileum og som en naturlig utvikling fra "Nu-Vista" kommer altså nå "Tri-Vista". Det er bare det at her har vel markedsavdelingen blitt noe i overkant ivrige; det finnes ikke noen tri-vistor, nemlig.

Mulig det blir litt kjedelig å dikte opp et navn som henspiller på rør nummer 5703WB, så vi får vel la nåde gå for rett....

Juletre året rundt

Et byggverk perfektionert til fingerspissene. Dog er det første gang jeg ble nødt til å finne fram arbeidshanskene for å verne puselankene under arbeid med hi-fi. Sylkvasse kjøleribber kombinert med bokstavelig talt prolaps-fremkallende matthekt er en elendig kombinasjon. Den er diger, passer ikke inn i standard rack, bare så du er advart. Frontplata er håndpolert til vakker finish, de to knappene har størrelse som fjortispupper (som pupper betraktet små, faste og formfulle, mens som knapper på hi-fi må de vel beskrives som abnormt digre, selv ikke de mest outrerte japanske forsterkerne på 70-tallet kommer i nærheten av disse kanonkulene....!) Men det slutter da ikke der, dette er den desidert mest "kitsche" hi-fi komponent jeg har vært i nærheten av. Fronten lyser som et eller annet flyvende objekt fra en science-fiction B-film, og jaggu lyser føttene også. Ikke bare lyser de, men når du slår på lyser de rødt, deretter gult, og etter ca 40 minutter lyser de blått. På denne måten skal de markere at optimal arbeidstemperatur er oppnådd. Nå er det bare det, da, at denne funksjonen er ikke temperaturstyrt, slå av og på, og nye 40 minutter med gule lys i føttene.... Og dette koster sikkert penger, også! Nei, denne boksen er ikke designet av en blåblik engelskmann med aristokratisk bakgrunn, at denne designeren har bakgrunn fra glørete tuk-tuk-pynt langt øst et sted, det vedder jeg på!

Av og på-bryteren befinner seg på strømforsyningsboksen (jo da, føttene lyser blått på denne også...), og denne kraftpakka er en sulten faen. Selv om bruksanvisningen anbefaler 13A kurs, må du regne med litt nervøs oppførsel fra automatsikringene når du slår på, jeg vil vel anbefale dedikert 16A for optimal utnyttelse. Når det blir liv i boksene klapper det heftig i feite releer, den motorstyrte signalvegebryteren kjører en runde rundt og hilser på alle signalkildene, før den igjen slår seg til ro ved utgangspunktet. Effektfyllt. Fjernstyringen styrer også denne bryteren, for øvrig.

Baksiden er ren og ukomplisert, jeg fatter fortsatt ikke hvorfor MF så konsekvent styrer unna balansering, men det er nå deres valg, og jeg tror vel ikke potensielle kunder faller fra av såpass bagatellmessige fenomener. Verdt å nevne er det at MF fortsatt leverer RIAA-trinn som standard, og det har dessuten vært flittig benyttet i løpet av testperioden.

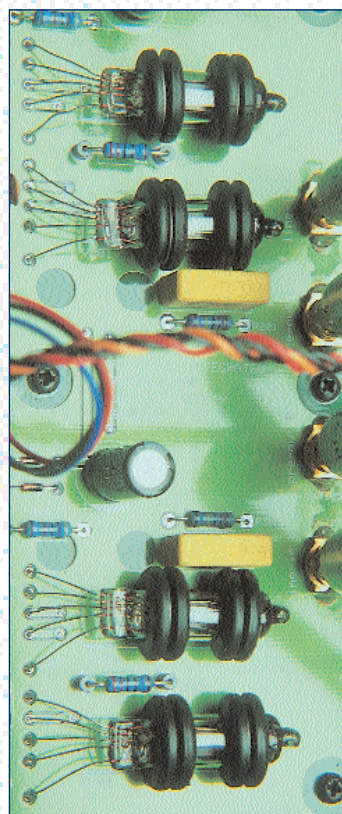
MF "Tri-Vista 300" blir ikke veldig varm ved normal drift, vi kan avlede av dette at relativt begrenset klasse A drift er involvert her, mens effektforbruket på tomgang er på drøyt 100W, så noen Watt er nok i sving. Rørene som benyttes i pre-amp delen er trioder, konstruert for militær bruk, spesielt med tanke på at de skal tåle røff fysisk behandling og store temperatursvingninger uten at egenskapene endres. Dessuten har de ekstrem levetid; glem alt du har lært om rør og fallende performance-kurve,

disse vare like lenge som transistorer. Minst.

Prisen i Norge er ellers litt stiv, omveien via Sverige er ikke en fordel for verken importør eller kunde, punktum.

Musikken, endelig....

Dæven sprette, dette er en seriøs maskin! Om utsiden kan bli litt glørete for noen, er innsiden definitivt konstruert med et litt annet fokus. Men for deg som er vant MF's ofte noe feite og varme klangfarger, er det på tide å justere høreapparatet på nytt. Her hersker presisjon og nøytralitet på en måte svært få produsenter leverer maken til. Til tross for en nokså skruppelløs nøytralitet, er det mye finesse og nerve her allikevel. En sjelden kombinasjon av liv og detaljer, faktisk. Den er hurtig som syklonen, frisk og luftig som fjellvinden og brutal som vinterstormene rundt Stadtlandet, allikevel finnes et nydelig og nødvendig anstrøk av den varme nattevinden fra sydhavsøyene. Til sammen gir dette sterke og holistiske musikkopplevelser både med mye hi-fi og mye emosjonell uttelling. Spesielt viser den sine sterke sider på velkonstruerte minimonitorer, de produserer enorme lydbilder underbygget av bassfundamenter som hører hjemme på høyttalere av helt andre størrelser. Ikke nok med det, presisjonen i bassområdet er unik, samme hvor dypt du tvinger høyttaleren til å gå, er det bråstart og ditto stopp når musikken krever det. Spitzenklasse referenz, minst. Men ikke rot det til med undermåls diskantelementer; dess mer åpenhet og lettflytende gjengivelse disse er i stand til å levere, jo mer fornøyd er forsterkeren. Klipsch RF5 møtte veggen her, diskanthornet låt glassaktig fra øvre mellomtone og opp, Heil-elementer, bånddiskanter og panelhøyttalere er nok åpenbar mat for Tri-Vista 300 med sin eks-

treme luftighet og detaljeringsevne. Dog er det verdt å ta med at det finnes et ørlite anstrøk av metallisk klang i den øvre del av mellomtonen også på andre høyttalere, så vær nøye med den tonale karakteren på tilbehøret.

Men for å helle enda en ørliten touch av malurt i begeret; jeg føler vel ikke at den totale kontrollen vi opplever i bunn er 100% ærlig. Jeg opplever nemlig ikke at Tri-Vista 300 rister grunn under bena dine på samme måte som enkelte andre kraftverk i denne klassen kan gjøre. Altså gjør den tingene litt enklere både for seg selv og de tilkoblede høyttalerne. Et lovlig tricks, selvsagt, det gjør også høyttalervalget noe enklere. Så lenge de ikke blir tvunget til å gjøre ting de ikke makter, spiller de bedre, enkelt og greit.

På klassisk musikk eksellerer Tri-Vista'en med vakre klangfarger og dramatisk, grandios framferd. Maria Cristina Kiehr kommer fullstendig til sin rett, på en eller annen måte slipper musikkens essens fram, hennes intense, varme og vakre stemme får mye rom å boltre seg i til stor glede for lytteren. Ta steget fra denne vare innspillingen og over på Mahlers brutale 5. symfoni, musikkens enorme drama og kraft flyter fritt fra høyttalerelementene, og setter fokus på klangfargene uten at orkesterplassering og dynamikk drukner i musikkens voldsomhet. Fantastisk.

Over på blues viser Stevie Ray Vaughan's "Chitlains Con Carne" seg fram med en hardtslående, men fortsatt meget luftig og klar fremførelse. Det interessante her er at f. eks. Monitor Audios Studio 6 overgår seg selv flerfoldige ganger med et dynamisk uttrykk så langt utenfor alt jeg trodde var mulig, at det nærmest er sensasjonelt. Når musikken når sitt antatte crescendo, toppes dette av brutale anslag på skarp tromma på en ufattelig kraftfull måte. Dette blir normalt sett oppfattet som kun en del av musikken, men Tri-Vista'en får fram enda mer

liv og dynamikk ved å nærmest doble kraften når disse ekstra kraftige anslagene topper opplevelsen.

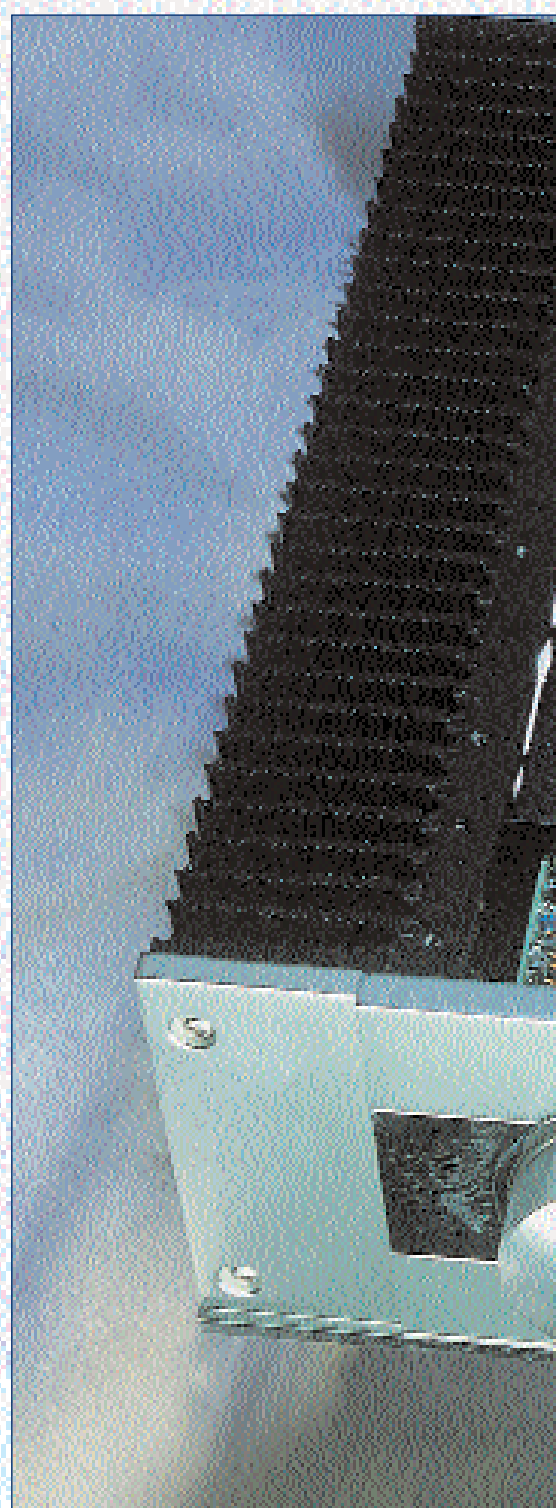
Noe av det mest krevende er formidling av emosjoner. Her lar jeg Ole Paus og hans "Den velsignede" utføre lakmustesten. Og det holder overbevisende standard på dette aspektet også. Rett nok vil jeg påstå at intet banker renrasede rørforsterkere på dette, men Tri-Vista 300 gjør en særdeles hederlig jobb. Stemmeklang og nerve går utenpå de fleste konkurrentene med god margin, samtidig som luftigheten og lettheten er av høy klasse.

RIAA-trinnet er neste aspektet under lupen. Er ikke like overbevist om dette, i grunn. Det er litt flatere dynamisk sett, og gråere i klangfargene enn det linjeinngangene kan vise til. Slett ikke galt, bare ikke helt der oppe med resten av dette byggverket. Johnny Cash er klar og sterk, men litt mer anonym og innadvendt enn han oppleves på "Solitary Man" med de beste RIAA-trinnene jeg kjenner til. Buddy Guy er også hjertelig til stede med "Damn right, I've got the blues", men til tross for meget oppegående klang og luftighet, mangler det siste av dynamikk for at det skal ta helt av. På klassisk er det noe av det samme, men instrumentklang en her er forbilledlig, og det er ikke helt uviktig når akustiske instrumenter er involvert.

Historiens slutt

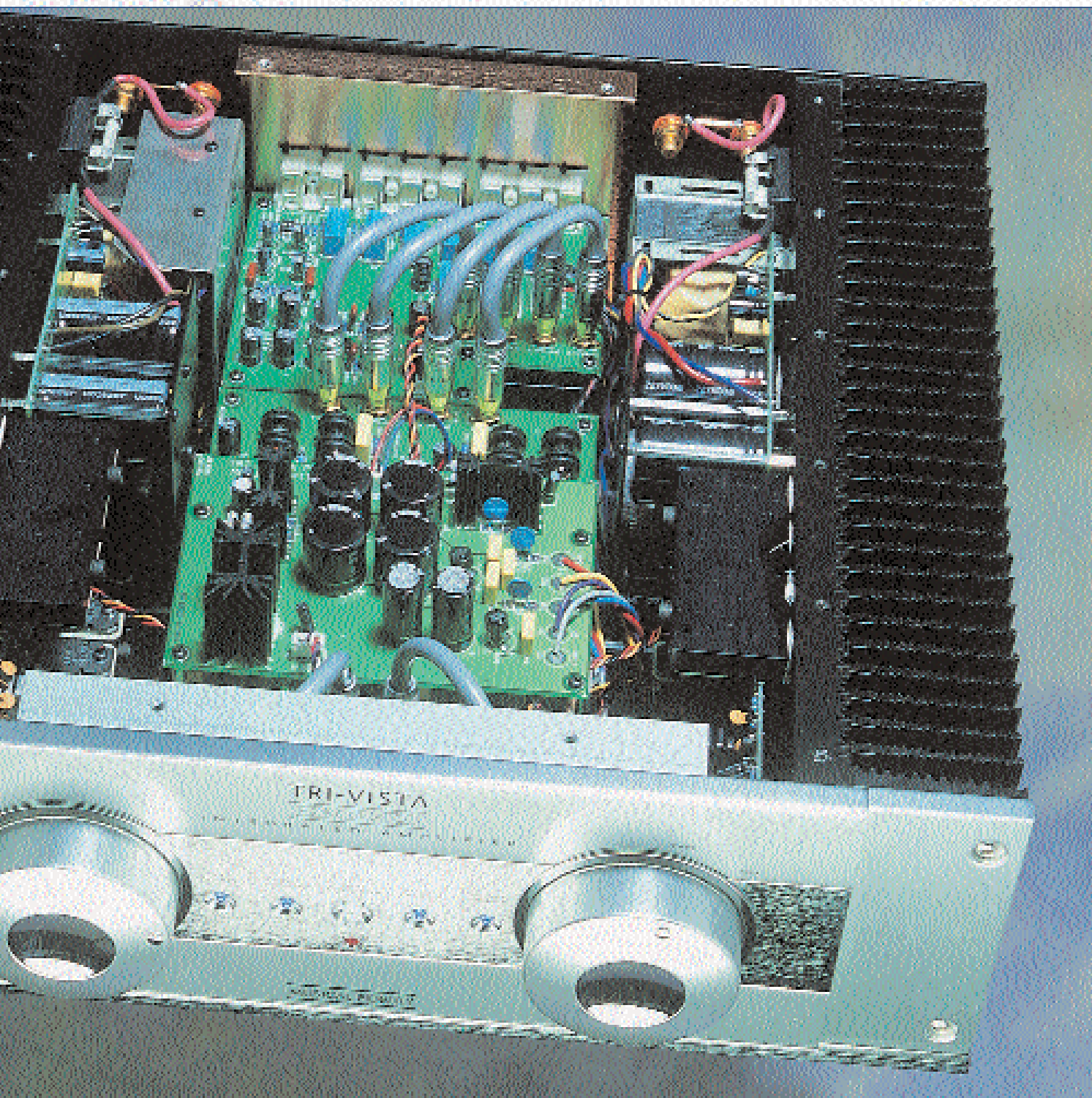
Musical Fidelity Tri-Vista 300 er et majestetisk produkt, så vel i fremtoning som i kapasitet. Hvordan vil MF overgå dette med den kommende pre-power utgaven av Tri-Vista? Mer pondus, kanskje? Men kan det være nødvendig, og vil det gjøre noe med den totale kontrollen og slagkraften i bunnpunktene? For dette er pinadø den mest komplette integrerte forsterkeren jeg har hatt gleden av å låne øre til, men må samtidig si at det selvsagt finnes enda bedre pre/power kombinasjoner der ute.

Tri-Vista 300 er brutal, skruppelløs og deilig på en gang (om jeg høres ut som en masochist nå, så bær over med meg!), og setter uten unntak fokus på musikkens innhold og liv. Kombiner dette med en eksklusivitet og byggekvalitet du kun finner hos Rolls Royce og Lamborghini, så begriper du at 60000,- for en forsterker rett og slett er billig. Dette er en investering for livet, bare litt synd at kun 3

av leserne våre får være med på moroa, "løp og kjøp" blir vel litt teit i denne sammenheng, med mindre du besitter rent ut sagt ekstreme egenskaper innen friidrett...

**Musical Fidelity Tri-Vista 300
er testet med følgende utstyr:**

- MF Tri-Vista SACD-spiller
- Audio Note DAC 1.1x
- Pro-Ject RPM9 / Audio Note IQ3
- Klipsch RF5
- Energy Veritas 2.2
- Monitor Audio Studio 6
- Klipsch RSW12 sub-woofer
- Nettkabler fra DBL, Supra og Acoustic Art
(kun benyttet på tilkloblet utstyr,
finnes ikke normal IEC-kontakt på Tri-Vista 300)
- Signalkabler fra DBL og Infinite Resolution
- Høytalerkabler fra DBL og MIT
- To lytterom har vært involvert, diverse dempeføtter
etc er også benyttet
- Referanseforsterkere fra Audio Note
og Musical Innovation

**Musical Fidelity Tri-Vista 300,
integrrert hybrid forsterker**

(mikro-rør i pre-amp delen,
transistor i effekttrinnet.)
2 x 350 W / kanal i 8 Ohm,
nær 100A peakstrøm
Egen, separat strømforsyning,
full dual mono oppbygning.
Pris: kr. 60.000,-

Importør / Forhandler:
Audio Art, 4821 Rykene, tlf: 37 09 37 20

Vill-BASS!!

At Klipsch Reference serie er en av de beste høyttalerinvesteringene dagens hi-fi verden kan by på, er fortsatt min hellige overbevisning. Dog er det liten vits i å benekte at de har mangler i bassområdet...

Og det er her den nye serien subwoofere kommer inn i bildet. Men finnes det i det hele tatt muligheter for å flytte luft nok i det tempoet som skal til for å henge med planetens raskeste elementer?

Ikke for sarte nerver...

Enkelte data kan tyde på at Klipsch i alle fall har levert et hederlig forsøk. For med 625W nominell effekt og intet mindre enn 2400W i dynamisk effekt, taler dette sitt tindrende klare språk om at her prater vi seriøst stoff. Dette uhyret av en forsterker er dedikert til å drive en ultralett og stiv 12-tommer i den etter hvert velkjente, kobberfargede "Ceralloy" element-serien fra Klipsch, som altså benyttes i alle basselementene i Reference høyttalerne. På motsatt side av den lukkede kassa ligger et tilsynelatende likt element, men dette er helt passivt (slavebass),

så her snakker vi et relativt sjeldent prinsipp hva angår sub-woofere. I sin tur medfører dette at størrelsen på boksen holdes noenlunde i sjakk, men å begynne å snakke om høy kone-faktor er å tøye det hele ut over en hver tenkelig ramme....

Å spille inn sub-woofere... OK, det kan være greit å være skilt på forhånd. Ikke nok med at du finner ut hvor alle løse spikere i huset ditt befinner seg, og hvor mange glass som står inn-til hverandre i kjøkkenskapene, men du vekker også trollet. Nettopp. Det samme trollet du ser en flik av en gang i måneden, som går under navnet PMS, nå sender du frekvenskodene for full oppvåkning. Vær advart, spill lavt og kun i lag med annen musikk.

Undertegnede hadde ikke tid til å vente, den spilte sine ensomme brumle-toner 24 timer i døgnet i 14 stive døgn, prøv etterpå å fortelle meg at alle sider av denne hobbyen er sunn. Dog var det interessant å bivåne utviklingen fra meningsløse og ubehagelige lavfrekvente ulyder, via en langsom endring mot mer og mer forståelse av hva som foregikk. Etter hvert kan man skjelne tale fra musikk, trommer fra bassgitar, nærmest som å oppfatte et nytt språk! Samtidig måtte skillefrekvensen nedover og volumet dempes, og på denne måten flettet sub'en seg mer og mer inn i musikkens helhet. I utgangspunktet ville jeg aldri trodd det skulle være

mulig å få dette tøvet til å bli en del av helheten, men Klipsch har gjort jobben sin!

Full tone

En av de mest spennende tingene med en riktig justert sub, er pussig nok den at de øvre frekvensområdene låter mer forfinet, luftigere og åpnere, faktisk. Og det ville ikke overraske undertegnede om noen mener at det er nettopp dette Klipsch RF-serie trenger. Greit, de vil ikke bli skuffet. Jeg elsker Stevie Ray Vaughans musikk, og den til det etter hvert kjedsommelige nevnte "Chitlin's con carne" har seriøse anslag og vidunderlig luftighet og atakk. RSW 12 hjelper til å gjøre opplevelsen enda større. Uten at jeg kan skjelne lavfrekvens fra sub og høyttalere fra hverandre får musikken et fyldigere fundament, strengene låter rundere og glattere, anslagene blir voldsommere og hele låta løftes enda et hakk mot himmelen. Og dybbassen, da... Jeg har en samleplate med såkalt alternativ musikk (new age og sånn...) der et av sporene inneholder noe av det dypeste jeg har hørt fra noen plate (hentet fra "The way of the ocean" NWCD 446), og her får en god del av Watt'ene noe å pusle med, ja. Stuegulvet får teste bølgekrefter, hele stolen er på opprørt hav! Ingen tvil derfor, om at denne sub'en kan gjøre et par effektive tricks på filmer som "Jurassic park", bare for å ha det nevnt.

Men jeg har også parett denne sub'en med små høyttalere, og den overbeviser med sin store evne til å smelte i lag med høyttalerne også her. Dette må ligge på hurtighet, for med 5" metallelementer fra Monitor Audio må jo den tilhørende sub jobbe lynraskt! Også disse småtassene gir inntrykk av å være fulltonekasser når justeringen er riktig. Og muligens er det et kvalitetstegn at Klipsch RSW12 er lettere å justere enn noen andre sub'er jeg har hatt i anlegget. Selv om den isolert sett spiller så lavt at den knapt høres, gir den en øket musikkglede på alt fra Oscar Petersons trio til Black Sabbath.

Advarsel!

Det er et åpent spørsmål om det virker lurt å betale 19.000,- for en stor stygg greie du knapt kan høre. Men når den ikke er der, da er den virkelig borte, også. Musikkglede er ordet her. Spørsmålet jeg stiller meg er om det går an å leve uten sub-woofer? Av alle sub'er jeg har hørt er denne den mest overbevisende på alt fra søndagsmusikk til rave-party. Men prisen var litt stiv også, så...

Uansett er det en åpenbar redningsplanke for alle som føler at Klipsch (og mange andre...) har for slank klangbunn. Om du ikke har et meget tolerant troll til kone + 19.000,- hun ikke vet om, må du bare ikke finne på å ta med denne vill-bassen hjem. Du er herved advart!

Av Håkon Rognlien •
haakon.rognlien@c2i.net

Klipsch RSW12 Reference sub woofer, kr 19000,-
Importør: Audicompaniet.

Shanling SCD-T200 (SACD)

veil.kr. 26 990,-, og CD-T100 (HDCD),
veil.kr. 21 990,-

Transistor og rør-utgang.
Integrert pre.amp. med fj.bet.

SP-80 monoblokker –
50Watt med "de musikalske"
EL-34, veil.kr. 28 990,-

Shanling kommer med en
5 kanals prosessor i mai,
< kr.10 000,-

Shanling - syd for Dovre:
TF Audio, Tlf. 901 97 500 •
Email: terfjel2@online.no

Shanling, PS Audio,
Unison Research -
nord for Dovre:
Tonart, Tlf. 73510915
Email: mail@tonart.no

Dynamic Precision dp A1

Vi eller testene skal ikke fortelle deg hva du bør mene om denne forsterkeren, men livet er for kort til ikke å prøve. Med dp A1 kan man kjøre "BI-AMPING" som muliggjør kortere høyttalerkabler og skille mellom bass-og diskantstrømmene i kraftforsterkeren. Eller brokobling som gir en monoblokk på 800Watt. Flere ti-talls personer er overbevist om at dette er noe av det beste som kan kjøpes for penger.

Den første som kjøper en dp A1 med en 6.4 eller 6.4P i innbytte får med SILK interconnect og SILK-SPEAK høyttalerkabler på kjøpet. Be om uforpliktende demo, og kalkuler med gode innbyttepriser generelt. Landsdekkende!

Dp kommer med flere produkter i den nye serien.

TF-Audio
Email : terfjel2@online.no
Tlf. 901 97 500

Supra LoRad nettkabel

av Tore Dag Nilsen

Endelig har det kommet en virkelig god, CE-merket nettkabel som ikke koster skjorta på markedet. LoRad er kraftig dimensjonert og skikkelig skjermet, men likevel myk og lett å ha med å gjøre.

I løpet av ganske få år har markedet for nettkabler og utstyr som skal filtrere vekk netstøy eller stabilisere strømmen fullstendig eksplodert. Til tross for at mange av disse remediene er svært enkle, bærer de ofte prislapper mest egnet til å vekke latter eller hoderysting. Spesielt gjelder dette nettkabler, altså enkle ledninger som i utgangspunktet ikke har noen annen misjon enn å bringe nettstrømmen inn i hi-fi apparatene.

Skal stoppe både inn- og utstråling

Poenget med å kjøpe en annen nettkabel enn den som følger med apparatene er å få en som skjermer mot innstrålt støy eller å skjerme omgivelsene (apparater eller signalkabler, høyttalerkabler og andre nettkabler i umiddelbar nærhet) mot stråling fra selve nettkablen. Som en sekundær funksjon kan disse «aftermarket-nettkablene» være utstyrt med ferritter eller nettstøvfiltre som demper støy («transienter» forårsaket av apparater som slår seg på, og støy oppe i radioområdet) som kommer via selve strømmenet. Til slutt må jo «aftermarket-kablene» være både iøynefallende og svært tykke og stive (for å skremme vekk alle andre enn de innvidde), til tross for at apparatene den forsyner ofte ikke trekker mer enn ti, femten watt fra nettet....

Patentert

Supra LoRad kommer her inn som en gavepakke til 95 kroner meteren. Jenving & Co har en tradisjon med å komme opp med gode ideer og løsninger som ikke er unødvendig kompliserte og kostbare. De har patentert en løsning med såkalt semiledende jordleder i skjermede nettkabler. Jordlederen får dermed automatisk kontakt med skjermen, og ved eventuell maskinmontering smokkes kablet simpelthen rett inn i kontakten. Det trengs ingen besværlig montering av skjermen i endene, noe som vært gjort for hånd i de fleste aftermarket-kabler. Supras løsning står også for slitasjetesten som innebærer at kablet må tåle å bli bøyet 2 x 30 000 ganger uten brudd. Derfor er LoRad, i motsetning til konkurrerende kabler, CE-merket. Sikkerhet må da være et poeng for folk som oss også?

Skikkelige saker

LoRad er bygget opp av tre ledere med 2,5 kvadratmillimeters tverrsnitt. Dette tilsvarer kravet for 16 ampere. I tillegg til en fleksibel og tykk folieskjerm har kablet også en svært tett tvinning. Alt dette gir en gedigen kabel med ytre

diameter på hele 10,5 millimeter, men likevel er den bemerkelsesverdig myk og ubesværlig i bruk. Ved å anvende hele 320 forfinnede kordeller per leder, altså samme teknologi som i deres multileder høyttalerkabler, oppnår Supra både stor strømkapasitet og brukervennlighet.

Med så tykk kabel kan man ikke anvende hva som helst av plugger. I veggenden går det helt greit med en sprutsikker Biltema-kontakt, men i apparatenden må man ha spesiell kontakt. Supras egne kontakter er nå tilgjengelige. Som bildet viser er spesielt veggkontakten en gedigen og tung greie, med mye metall, skikkelig jordforbindelse og forgylling. Den koster snaut to hundre kroner, hele åtte ganger mer enn Biltemas ditto, men det er den verdt. Apparatkontakten koster halvparten, men til gjengjeld er den fremstilt av langt mindre solid plastikk. Metalldelene i apparatenden er heldigvis solide greier, og paradoksalt nok er denne lille kontakten langt lettere å montere enn den store veggkontakten.

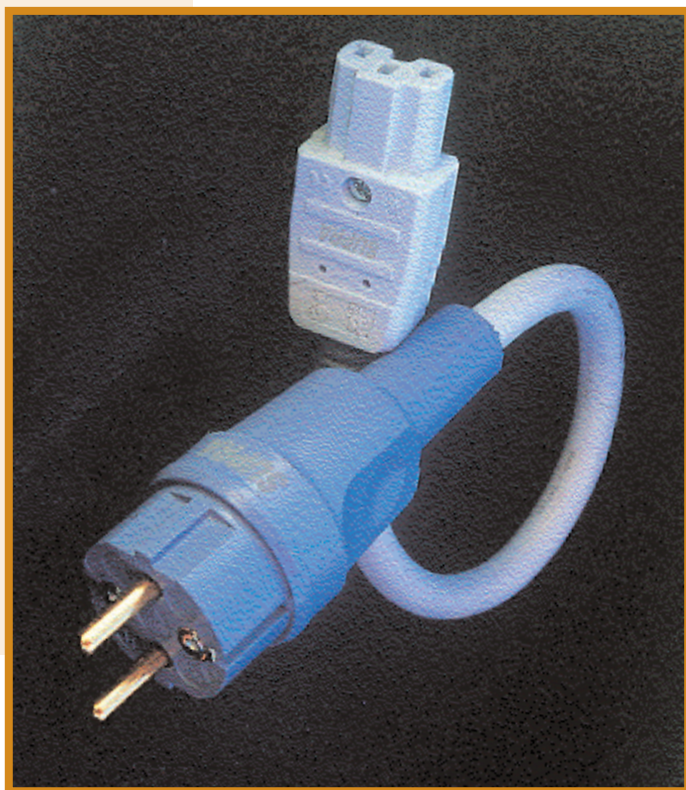
Brukerinntrykk

Det er Eltek som importerer og selger LoRad. De leverer også sakene som kit, men på det tidspunktet jeg kjøpte (januar/februar) kom disse settene umontert. Med en pris på 550 for et sett på 1,5 meter kan ikke det være noen god idé, man betaler overpris for å få Supra til å avisolere kablet....

Den mest fiklede delen er å montere sakene, og her må man tenke seg litt om før man klipper lederne og avisolerer dem. Trikset er å ha isolasjonen på brun og blå kabel intakt helt frem til åpningene deres. Den semiledende jordlederen eller skjermen må ikke komme i kontakt med de avisolerte blå og brune lederne eller metalldelene deres.

Det er ikke meningen å skremme vekk noen her. Montering er ikke vanskelig, bare en smule fiklede og tålmodighetskrevede.

Jeg testet kablens skjerming med polaritetsmåler, og selv på maksimal styrke kom det ikke

et pip fra måleren, men det gjorde det fra kontaktene. Pussig at ikke Supra leverer kontakten med metallavskjerming. Det hadde selvsagt blitt enda dyrere, men likevel..

Lytteinntrykk

Testing av skjermet nettkabel er en temmelig dødfødt greie, siden nyttevirkningen vil variere etter forholdene på stedet, anleggets beskaffenhets og brukerens kabelhygiene (graden av «skjærereir» bak anlegget). Dessuten kan det være ytterst vanskelig å skrive om hva man ikke hører, og det er nettopp det som er meningen med disse nettkablene. LoRad kan best betraktes som prevensjon for anlegget.

De må ha jordnet nett for å fungere, men til gjengjeld har de absolutt ingen bivirkninger. Dess mer radiostøtte er der du bor, og dess mer rot du har bak anlegget, dess bedre vil LoRad virke.

Undertegnede har ekstremt gjennomført kabelhygiene bak anlegget, med minimumlengder overalt og masse nettstøvfiltre og ferritter, men likevel innbiller jeg meg at lyden blir enda en smule mer stabil og åpen etter å ha byttet ut til LoRad der hvor det er mulig. Ingen stor forskjell, riktignok, men prisen på disse kablene er ikke høyere enn at jeg med glede spanderer de få kronene som skal til for å eliminere et potensielt (ganske stort) problem.

Pris: kr. 95,- pr. m.
Import og salg: Eltek

«B.C.D. cones»

Spikes for millionærer

Stålspisser til å ha under høyttalere og apparater er ikke noe nytt under solen, men «b.c.d. cones» skiller seg fra det meste annet vi har sett. De er mye større og tyngre, skrekkelig mye dyrere og gir i mange tilfeller helt andre resultater enn tradisjonelle spikes.

Til å begynne med kunne jeg ikke annet enn å flire skadefullt av de som betaler sytten hundre kroner for treskrinet med tre av disse jålete, digre kone stålspisene.

Paul Mortensen i PM Audio insisterte likevel på at jeg måtte prøve ut disse overprisede italienske duppedittene sammen med Gradient Revolution-høyttalerne mine.

Kasseløse høyttalere med vibrerende rammer

Gradient Revolution er et høyttalersystem bestående av en åpent spillende basseksjon, altså et dipolsystem, med en frittliggende konvensjonell mellomtone- og diskantseksjon plassert oppå basseksjonen. Dipole høyttalersystemer blir gjerne fremhevet fordi deres kasseløse konstruksjoner ikke er plaget av nettopp «kasselyd», men paradoksalt nok vibrerer til gjengjeld rammene ganske friskt.

Ved å plassere hele seks av de mykeste Vibraabsorbent dempeputene mellom toppseksjonen og dipolseksjonen, har jeg klart å forhindre mesteparten av vibrasjonene fra sistnevnte å gå over i førstnevnte.

Virkningsfull hestekur

Paul går enda lenger enn meg, han går for en «demping/tuning/demping»-kombinasjon. Han klistrer fast fire biter med Vibraabsorbent-materiale under én b.c.d. cone som peker oppover.

Spissen på b.c.d'en hviler mot en fabrikkmontert gummiforing i Gradient-høyttalerens toppseksjon. Effekten av dette småbesværlige mikket er ikke til å tro. Ved håndspålegging kan man forbløffet konstatere at nesten alle vibrasjoner i toppseksjonen har fordunstet. Lyden forbedres med et sjumilsteg, med høyere transparenss, mer stabilitet og langt bedre åpenhet, dybde og separasjon i lydbildet. Et ikke helt gratis, men fullstendig obligatorisk tweak for alle Revolution-eiere.

Andre anvendelsesområder

Jeg har i forbifarten prøvet ut denne kombinasjonen av Vibraabsorbent og b.c.d. cones under CD-spiller, og dempeeffekten er meget god også her.

Det er vanskelig å forstå hvorfor alt dette skjer med tre par kone stålføtter, men jeg tror det må ha et eller annet med denne kombinasjonen av demping og tuning å gjøre. En spikes, enten den nå heter b.c.d eller hva som helst annet, reduserer ikke vibrasjoner i det hele tatt, anvendt alene. Tvert imot. Det eneste de gjør er å sikre skikkelig kobling og flytte resonansene en smule oppover i frekvens. Det sistnevnte er kanskje nøkkelen, for vibrasjonene har mindre amplitude og er langt lettere og billigere å bekjempe ved høyere frekvenser enn ved lave.

Uansett er leserne nå advart mot å låne med seg disse overprisede stålføttene hjem.

Pris: kr. 1.700,-
Import og salg: PM Audio

finite elemente

— høyeste kvaliteten og fullstendig fleksibilitet

Spiker (pr kr 1.500,-) til kr 18.900,-

Pluggede (pr kr 5.400,-) til kr 68.000,-

Kampanjetilbud

5. april - 5. juni 25% rabatt!

audiofreaks www.finite-elemente.de

PETER DJORDJEVIC

P.O. 245 • Andre Aena. 5555 Bergen, Norge

petard@online.no • www.audiofreaks.no

Tele: (+47) 90 55 42 35 Fax: (+47) 55 24 34 70

Musikalitet og innovasjon

Begynner å bli en del år siden nå at undertegnede stiftet bekjentskap med Ole Brum(m) og Roar Malmin (ref artikkel i Audio ca nr 38), og det har satt sine spor i så vel Malmin som undertegnede. Siden det har Malmin reparert flere hi-fi produkter enn undertegnede har skrevet bokstaver, og det er dags for et nytt møte. Og en ting har Malmin forbannet seg på: Denne gangen skal det ikke være noe brum å harselere over!

Malmin er sannsynligvis ikke en stor forretningsmessig begavelse, ser man på historien er det raskt å oppdage et par turer i grøfta. Like greit å la noen andre ta seg av pengebingen, og i dette tilfellet ivaretas prosjektmidlene av Hi-fi huset i Bærum og André Zachariades. Så Roar Malmin har fått den nødvendige ro på seg de siste par år til å konstruere og fremføre et komplett nytt forsterkersett, fortsatt under navnet Musical Innovation, forforsterkeren MI6 (i skrivende stund ikke klar til levering) og effekttrinnet MI7.

For øynene og hjernen

Byggverket er stilrent og meget minimalistisk. Børstet aluminium på frontplata, produktnavnet er diskret skrevet inn i aluminiumen. Utvilsomt et moderne, elegant utseende. Musical Innovation MI7 er en dual mono oppbygget 2 x 100W forsterker med særdeles seriøs strømforsyning. Kraftpakka innbefatter 2 stk 500VA trafoer, ladelyttenes kapasitet er hele 80 000 µF pr

kanal, til sammen gir dette muligheter for strømpulser helt opp 70A. For øvrig er det lagt spesielt vekt på benyttelse av høykvalitets komponenter på alle essensielle punkter (Schottky dioder i likeretting, metallfilm motstander, raske Sanken transistorer med mer). Neppe mange forsterkere i denne pris og effektklassen som kan kopiere disse data.

På bakplata finner vi særdeles gode høyttalerterminaler, men kun enkelt sett, samt normale, forgylte phonostikk. Kort sagt: Enkelt, ryddig og elegant.

For ørene og hjertet

For å ta det åpenbare spørsmålet først: brummer det? NEI! Det er den desidert stilleste forsterkeren fra Musical Innovation noensinne. Selv ikke med superfølsomme Klipsch var det noe å høre av uønsket lyd. Innspillingstiden på Malmíns produkter har alltid tatt tid, denne falt til ro etter rundt 100 timer. Og ordet "ro" kan du godt merke deg med en gang; det er egent-

Av Håkon Rognlien
Haakon.roganlien@c2i.net

lig essensen av alt denne forsterkeren dreier seg om. Som en viktig nr to kommer klang. Av alle transistorforsterkere undertegnede har hatt glede av å høre, er det vel egentlig bare Holfi som kan kopiere denne delikate klangstrukturen. Dette gir åpenbare fordeler ved avspilling av akustisk musikk, men stiller visse krav til samarbeidende utstyr ved avspilling av seriøs rock'n roll. I utgangspunktet er det selvsagt store fordeler med såpass elegant og silkeglatt diskantoppløsning. Lyder fra trommeskinn, cymbaler, gitarstrenger, stemmer og alt annet du kan drømme om, får sin helt egne kulør og varme. Diskret, men med stor tydelighet overleveres de innerste hemmeligheter og klanger helt uanstrengt. Andreas Scholl har en nær overjordisk nydelig kontratenorstemme, på hans "The Voice" (Harmonia Mundi) får han all verdens mulighet til å vise dette. MI-forsterkeren gir all den ro en slik innpilling fordrer, det flyter lett og åpent, og med en nydelig harmoni og helhet. Dette er tett på artistens følelsesregister, helt intenst nydelig. For det er nemlig også en av de sterke sidene ved denne forsterkeren; en overbevisende evne til å formidle det emosjonelle innhold i musikken. Undertegnede finner dette aspektet meget viktig for totalopplevelsen ved lytting til musikk.

En av måtene man kan kjenne igjen et kvalitetsprodukt på, er ved å legge merke til hvorvidt egenklangen blir for åpenbar; altså at alle innspillinger har et anstrøk av samme type klang. MI7 er særdeles fri for denne type egenfarging, alle innspillinger gjengis med overbevisende autensitet. Så Eric Bibb's "Just like love" (Opus3) får akkurat den glatte, varme klangen som kjennetegner disse nydelige svenske innspillinger. Meget lett å skjønne studioatmosfære og instrumentklang, og igjen er det en ro man kun finner maken til hos store, kraftige effekttrinn. Store verker, som Carmen av Bizet eksempelvis, ivaretas også med stor eleganse. Igjen er det ro, klang og atmosfære som er fremtredende. Her får settet også vist sin hurtighet, som er av overbevisende karakter. Dette aspektet har i grunn alltid vært et av Malmin's varemerker, det er raske, bestemte forsterkere, selv om de leverer minimal effekt i klasse A.

Basert på klangstruktur vil jeg gjette at innjusteringen her er av litt forretningspolitisk opphav; MI7 spiller klart best med litt lystklingende og luftige, veloppløste høyttalere. Gi den velkonstruerte, livlige minimonitorer og livet kommer i kaskader. Nå er Hi-Fi huset i Bærum store på JM-Lab, ikke sant, forsterkerens klangkarakter er

som skapt for Focal-elementer, skjønner? Men det er greit nok, dette er deres prosjekt, så de vet vel sånn noenlunde hva de gjør, dessuten finnes det mye annet der ute som også passer helt glimrende.

På samme måte må man passe på signalkilden. Totalopplevelsen av denne Musical Innovation forsterkeren er ikke i utgangspunktet preget av klinisk og despotisk kontroll, så langt der i fra. Den er en anelse forsiktig i med attacket i mellombassen etter undertegneds smak, og da er vi igjen tilbake til dette med real rock'n'roll. For rockfolket anbefaler jeg å gi dette effekttrinnet en råtass av en pre-amp, og brutaliteten blir et faktum. MI7 viser seg da fra sin desidert beste side, og i sannhetens navn: dette effekttrinnet er bare helt sinnssykt bra! Med de riktige samarbeidspartnerne kliner skarptromma til som en blytt ur tomme intet, og stortromma mæler deg i magan så øra flagrer, nå er'e rock! Allikevel hviler den samme fordømt uanstrengte roen og de samme elegante klangfargene over hele gjengivelsen, så jeg sier deg at her er mulighetene store... Og Roffe Wikstrøm og hans "Mississippi" blir så rå som den må være, og Stones får den deilige pondusen de trenger.

For tankene og lommeboka

Alt i alt meget vel gjennomført. Pent å se på, nydelig å lytte til. Uvanlige kvaliteter i prisklassen på musikktyper der klang og følelse er første prioritet, og dersom rock og høy showfaktor er din greie, finnes det sannelig en råd med det også. Signalkilder og pre-amper med punch og friskhet gjør en såpass velbygget og fleksibel forsterker som denne til en råtass når det kreves av den. En såpass grovt dimensjonert strømforsyning ble da ikke laget helt uten grunn! Forsterkeren er meget godt innenfor rammene for pris og kvalitet, og har egenskaper som kan henge med deg et godt stykke oppover i prisklassene om du en dag skulle ønske å klatre videre.

Et nydelig tilskudd til den norske hi-fi produksjon!

Musical Innovation MI 7 effekttrinn 22000,-

Produsent / Leverandør: Hi-fi huset i Bærum, 6752 9950

Benyttet utstyr:

Audio Note DAC 1.1x

Sony XA777ES SACD-spiller

Pro-Ject RPM 9 / Pro-Ject Phono Box SE

Musical Innovation MI6 pre (prototype)

Audio Note M5 pre

Klipsch RF5

Monitor Audio Studio 6

Energy Veritas 2.2

Kabler fra DBL og Infinite Resolution

Referanseforsterkere:

Musical Innovation MI5

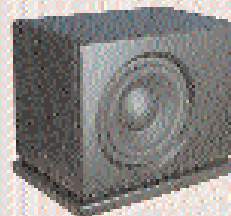
Musical Fidelity Tri-Vista 300

Har du mindre enn 10 tommeltotter? Spar penger, bygg dine høyttalere selv! Meget stort utvalg med byggetegninger.

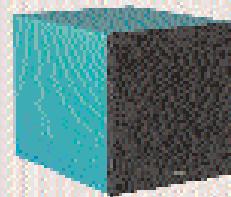
dynaBel®

www.dynabel.no

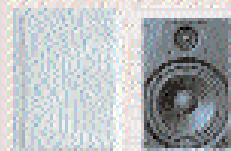
Nettordre over kr 2.000,- er fraktfri!

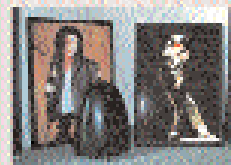
Arges Subwoofer
Peerless element med 24mm lineær slaglengde kombinert med Hypex 200 watts forsterker og solid kasse.
Kr 4.948,-/u. kasse

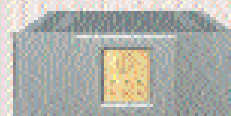
Phobos Subwoofer
Kraftig 12" element kombinert med 250 watts forsterker. Kasse bygger du greit selv.
Kr 2.498,-/u. kasse

Innbyggings høyttaler
Topp kvalitet til direkteimportpris. Solidt med mulighet for vinkling. Enkel montering.
Utrolige 998,-/par

MJ-One
Høyttalere laget som postere kombinert med aktiv sub. Kan enkelt kobles direkte til PC eller bærbar spiller. Kr 4.498,- for hele settet.

Dynamic Precision A1
Forsterkeren mange har ventet på. Patentert kretslop gir lavere forvrengning. Sammenlign med hva du vil! Kr 60.000,-

Electrocompaniet NADA - 100 Wall monoblokk. Ny strømforsyning og transistorer. Må høres!

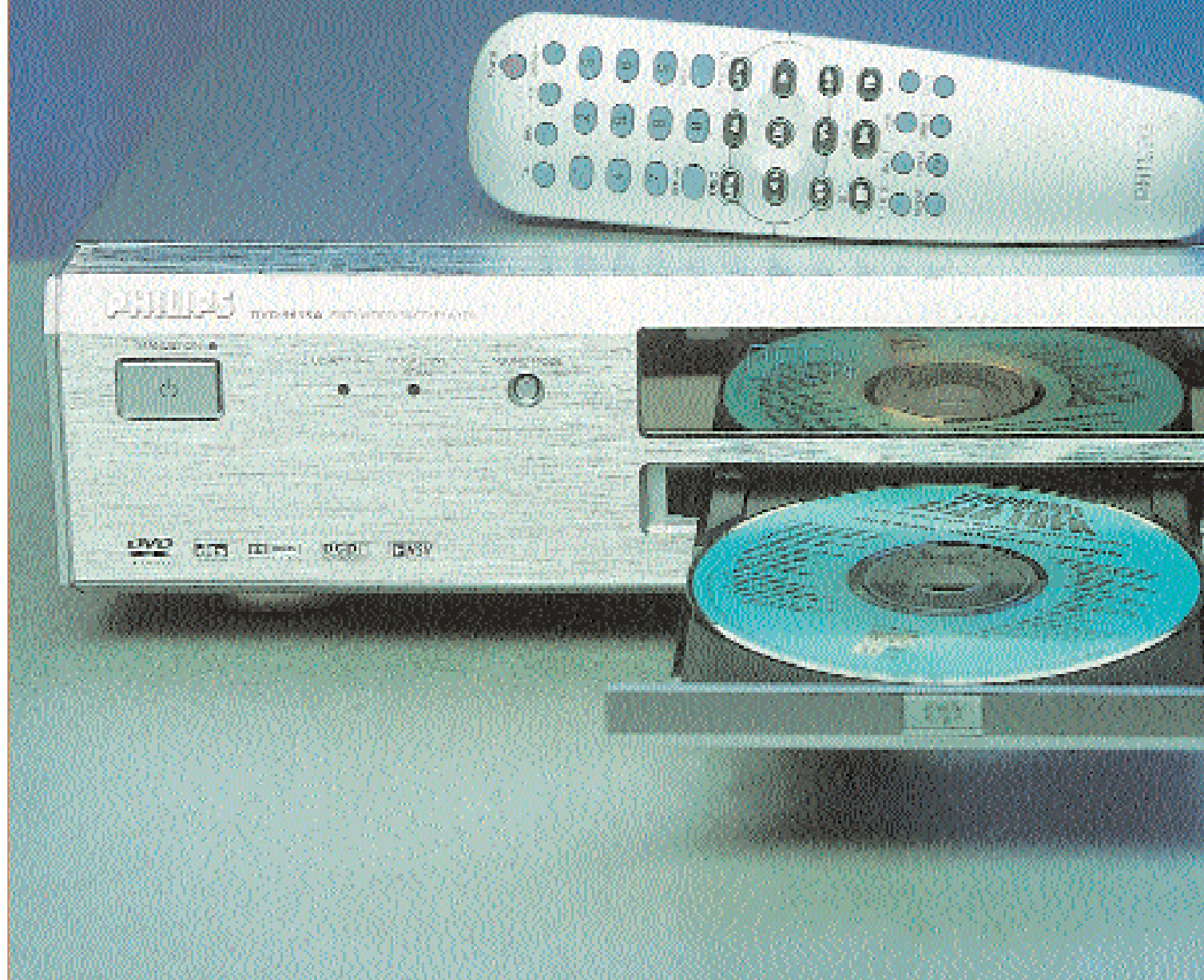

Endelig en skjernet nettkabel til vertig pris! 2x2,5mm² kabel viklet med høy stigning og omsluttet av skjerm. Kr 98,-/meter

ELTEK

Tvetenveien 32
Boks 5244 Etterstad - 0603 Oslo
Tlf. 22 65 00 70 - Fax. 22 64 50 00

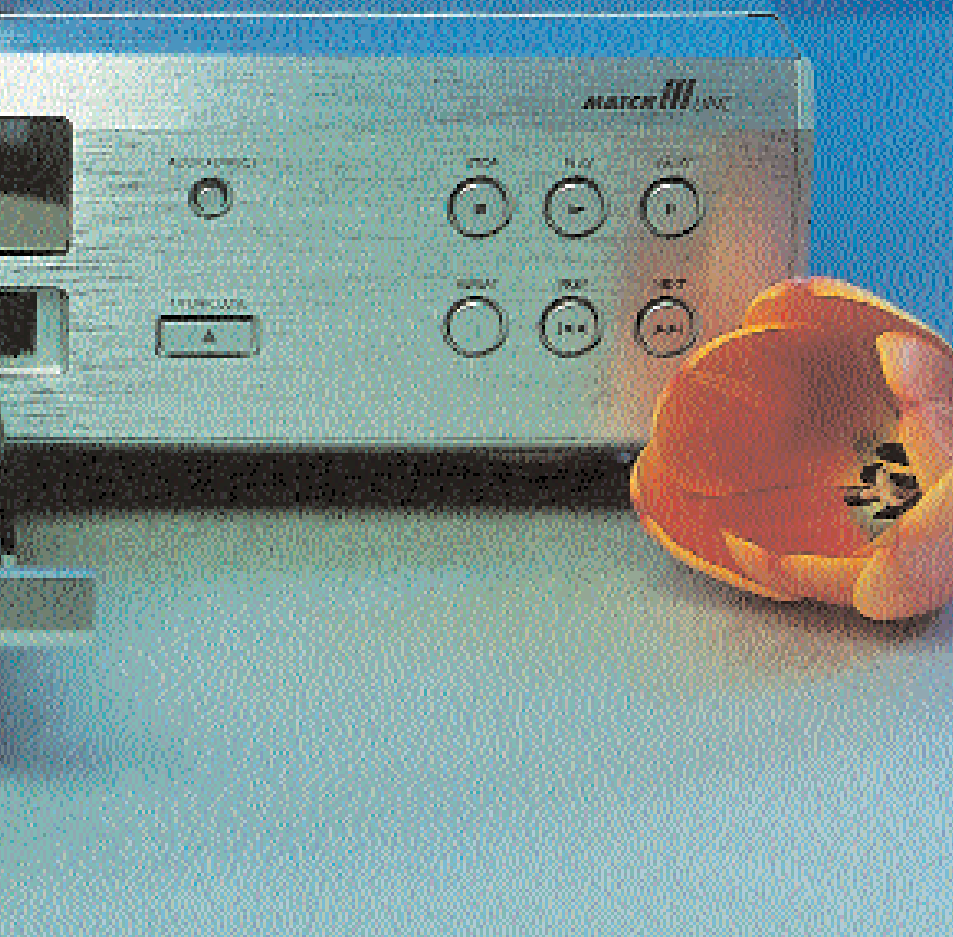
Hollandsk mirakel?

Det våres hos den hollandske elektronikkiganten Philips som kommer med en mirakuløs multimaskin med komponent DVD med innebygget linjedobblør, innebygget Dolby Digital og DTS i 6 analoge utganger pluss multikanal SACD. Dessuten spiller den CD plater med oppsampling til 192 kHz med en kvalitet som er meget seriøs hi-fi uansett pris, og er et mirakel til 5000 kroner!

av Gunnar Brekke

Philips har av en eller annen grunn aldri fått helt taket på oss audiofile. Ufortjent spør du meg. Med firmaets nærmest ubegrensede midler som kan settes inn i forskning og utvikling er Philips i stand til å trylle fram meget gode produkter.

Med den makt slike firmaer har kan de nærmest diktere hva de er villige til å betale for komponenter som inngår i produktene. Dette sammen med produksjonen av meget store serier gjør Philips-produktene svært billige å produsere, og billige for deg å kjøpe.

Kanskje det er her problemet ligger? Produktene er rett og slett for billige! Er det er for lite prestige i å vise fram såpass billige produkter? Er vi audiofile såpass gale? Så jålete? Mye kan tyde på det.

Philips kan vise til klassikere som;

CD-100 som var verdens første CD-spiller (14 bit 2X oversampling!) og er den eneste av første-generasjons-spillerne som man orker å lytte på den dag i dag.

SACD-1000 - etter min mening en av de aller beste spillerne i sin generasjon.

Til tross for svært gode tester havnet få av disse produktene hjemme hos noen av oss dedikerte audiofile. Kanskje det er oss det er noe galt med?

Beskrivelse Philips DVD963SA

Når en åpner den fargerike kartongen finner man en skranglete liten kasse med sølv frontplate og chassis, og med svart bakplate. Spilleren har skuff og display sentralt plassert på frontplaten. Displayet er stort og lettlest - også på avstand, noe som vi litt eldre av oss virkelig setter pris på. Fargen på display og lysdioder er blått, noe som gir et litt mere eksklusivt preg over spilleren. Designet på både frontplate og fjernkontroll er enkel, funksjonell og estetisk tiltalende. Nesten klassiske i utformingen.

Fullt så positiv er ikke "følelsen" av spilleren. Med en vekt på bare 4.6 Kg er det tydelig man har brukt tynt gods i kabinettet. Dette sammen med litt støy fra mekanismen - særlig skuff inn og ut - gjør at Philipsen virker litt kjip. Det spørs likevel om man merker noe mere til dette etter at spilleren først er satt i hylla si.

DVD963SA er (som det meste annet i våre dager) produsert i Kina, noe som sikkert er medvirkende på å holde prisen såpass lavt nede. For Philips DVD963SA må betegnes som fryktelig billig, når en setter seg med bruksanvisningen og faktisk ser hva en får med for knappe fem tusen kroner:

- Drivverk med coax eller optisk digitalutgang med 48 eller 96 kHz samplingfrekvens fra CD og DVD for kobling til ekstern konverter.
 - CD-spiller med oppsampling til 96 kHz eller 192 kHz med 24 bit ordlengde og matchende 192 kHz/24 bit DA-konvertere. Avspilling av Video-CD, CD-R, CD-RW og MP-3 (grøss).
 - DVD-Videospiller med innebygd Dolby Digital og DTS dekode til 5.1 phono utgang. Billedbehandling gjennom en Rolls Royce videochip fra Foroudja som gir signal ut på to Scartkontakter(m/RGB), S-Video, kompositt eller komponent - sistnevnte med Progresiv Scan både på NTSC og PAL.
 - SACD-spiller med multikanal 5.1 phono utgang.
- Philips DVD963SA har i tillegg mulighet for valg av delefrekvens (80, 100 og 120 Hz) og bratthet (12, 18 eller 24 dB/oktav) mellom subwoofer og sidesystem ved avspilling av SACD, og fast 120 Hz/24 dB/oktav på alle andre formater (ved valg av sidesystem = Small).

Alle OSD-menyer kan stilles til norsk språk. Menyene er litt annerledes enn det jeg er vant med, men fungerer utmerket med litt trening.

Spilleren har løs jordet (!) nettleddning - flott - her kan en koble på en god nettleddning for ytterligg å forbedre spilleren.

Philips DVD963SA som drivverk

Som drivverk sammen med konverteren i min Thule PR-350B fungerte spilleren omtrent som en kunne forvente seg av en spiller i denne prisklassen - helt "all right". Philips DVD963SA utmerker seg ikke som noe topp drivverk sammen med eksterne konvertere - det kunne man kanskje ikke forvente seg ut fra en spiller med denne mekaniske oppbyggingen og pris. Den er på den annen side ikke noe dårligere enn andre tilsvarende spillere i så henseende. Det er ikke utenkelig at de mekaniske egenskapene på spilleren kan forbedres betraktelig med litt bitulen, sorbotan og andre tilsvarende materialer. Men ikke si at jeg har sagt det.

Man kan ta ut signalet optisk eller koaksialt, som det originale 44 kHz/16 bit signalet eller som oppsamplet/forlenget signal med 96 kHz/24 bit oppløsning. Det er desverre ikke mulig å ta ut signalet som 192 kHz/24 bit for maks utbytte sammen med de beste av de eksterne konverterene (uten egen oppsampling).

Til bruk sammen med ekstern DA-konverter, må oppsamplingen settes til 96kHz/24 bit oppløsning. Ved av og påkobling av oppspilleren - via fjernkontrollen - kan en tydelig høre at det oppsamplede signalet gir bedre lyd fra den eksterne konverteren.

Husk å bruke en god (coax) digitalkabel.

Philips DVD963SA som CD-spiller

Ved avspilling av CD-plater gjennom spillerens egen DA-konverter - via de analoge utgangene - bør oppsamplingen settes til 192 kHz/24 bit. Også her kan en velge mellom originalt og oppsamplet signal via fjernkontrollen. Forskjellen mellom disse signalene er enda større, og lettere å høre enn det vi opplever med ekstern konverter og switching mellom 44 kHz og 96 kHz signal. Liksom jeg opplevde det med Perpetual Technologys utmerkede PT-1 (Audio 56), blir lyden glattere og mer analog i karakteren. Ikke bare diskanten, men også mellomtone og bass gagnes av oppsamplingen. Dette kan virke merkelig fra et teknisk ståsted, men jeg har en mistanke om at forbedringene også på lavere frekvenser skyldes mindre fasefeil på grunn av manglende høyfrekvent filtrering. Er det noen som har noen bedre forslag?

All videre beskrivelse er av DVD963SA med oppsampling til 192/24 slått på:

Klangkarakteren heller bitte lite grann mot det lyse, men må sies å være svært nære et nøytralt ideal. Jeg valgte å bruke de mest nøytrale signalkablene jeg kjenner; Silk MST, for kobling til forforsterkeren. Dette innebærer mer penger lagt i signalkabler (6 x 1m) enn i selve spilleren, men det er den vel verdt. Et billigere

alternativ som kan passe godt er Biltomas "røde" signalkabler, som med sin litt varme klangkarakter bør matche spilleren brukbart. Eller kanskje Monster?

Diskanten er som en kan forvente med oppsampling nærmest analog i karakteren. Den virker utstrakt, men med en svak avrulling mot de høyeste frekvensene. Detaljer i massevis, men uten at det hele tipper over og virker analytisk. En annen grunn til at spilleren på ingen måte

og kan matchet med feil komponenter i samme prisklasse kanskje virke kjedelig. Men da er det vel ikke spilleren det er noe galt med, bare anlegget den settes sammen med?

Philips DVD963SA om DVD-spiller

Billedkvaliteten på denne spilleren er helt utmerket. Foroudja-chippen som tar seg av billedbehandling lever opp til sitt rykte. Jeg testet

dissekerer musikken er at diskanten smelter sømløst sammen med mellomtonen både i karakter og nivå. Dette gir oss en mellomtonegjengivelse med samme analoge preg som diskanten. Stemmer og instrumenter fremstår som nettopp stemmer og instrumenter, snarere enn de fleste billige CD-spilleres imitasjon av stemmer og instrumenter. Nøytralt og troverdig.

Bassen går dypt og er svært nøytral. Den har ikke det lille ekstra ponduset i mellom-bassen som jeg vet Knut er så glad i, og kan derfor kanskje virke litt slank i en del oppsett. Det kunne også vært litt mere fart i dette området. Dette kan kanskje virke som en negativ kommentar, men her må en være klar over att for å få til denne karakteren må det legges mange penger i monsterøse strømforsyninger. Dette innebærer at spillere som er klart bedre på dette området koster mange ganger så mye som Philips DVD963SA.

Både bredden og dybden på lydbilde imponerer med klart definert plassering av instrumenter og stemmer.

En ting som kan være et argument mot lyden fra 963en som CD-spiller er at den er for nøytral og for riktig. Den er på ingen måte spektakulær,

spilleren via Kompositt-, S-Video- og Scart (RGB)-utganger, men hadde desverre ikke anledning til å teste spilleren via Komponent-utgangen. Bildene på TV-skjermen var i alle tilfeller av høy kvalitet, med god oppløsning, lite støy og god kontrast. Kvaliteten var som forventet bedre på RGB enn på S-Video, som igjen var bedre en Kompositt.

En kuriositet er at en har anledning til å stille inn bilde (på Kompositt-, S-Video- og Scart -utganger) til; Mild, Naturlig, Fyldig, Animert eller Personlig karakter. Sistnevnte setting viser dine foretrukne innstillinger av: Lysstyrke, Fargemetning og Kontrast.

Man har dessuten anledning til å justere; Kromaforsinkelse, Gamma og Skarphet på det progresivt skannede bilde på Komponentutgangen.

Lyden fra de innebygde Dolby Digital-, DTS- og 3D (Pro Logic)-dekoderne var helt utmerket med god kanalseparasjon (på de to førstnevnte), bra dynamikk og fornuftig flat frekvensrespons. Dette er mer enn godkjent for en spiller i denne prisklassen.

Philips DVD963SA om SACD-spiller

Jeg har med interesse fulgt kampen mellom de nye super-formatene i andre hifi-tidsskrifter rundt omkring i verden. Noen skribenter er sterke forkjempere for DVD-Audio, mens andre jubler for SACD. Ut fra beskrivelsene og fordelingen av jubel osv. har jeg gått ut fra at de to formatene er relativt like i karakter. Etter å ha testet flere DVD-Audio maskiner i Audio, er Philips DVD963SA den første SACD-maskinen jeg har hatt hjemme i en lengere periode. Ut fra det jeg har hørt fra den, er jeg ikke så sikker i mine antagelser om likhet mellom de to formatene lenger.

DVD-A har jeg nærmest opplevd som en CD-spiller med turbo, mens SACD opplever jeg mer som en platespiller uten støy. Der DVD-A klart er mer analog i karakteren enn CD-plater, oppfattes SACD nærmest som organisk. Disse

betraktningene må sees i lys av at jeg kun har vurdert denne ene SACD-spilleren, og at all lytting var av Opus3 SACD-plater - alle innspilt analogt med rørutstyr. Det finnes helt sikkert både dårligere SACD-spillere og dårligere innspillinger der ute.

Men om Philips DVD963SA (og Opus3 platene) sier dette ganske mye.

Selv om DVD963SA er utmerket som CD-spiller, når ikke lydkvaliteten - selv med oppsampling - opp til den kvaliteten vi får med SACD-plater. I stereo eller multikanal tegner spilleren store lydlansker der hvert instrument har sin faste plass. Imponerende dynamikk gjør at dette landskapet tegnes mot et fullstendig svart lærret, langt større enn de grensene som settes av lytterrommet. Multikanal fungerer såpass godt at jeg foretrakk å lytte i denne modusen når det var mulig. Her kan igjen Opus3 platene ta noe av æren for resultatet, med nesten all informa-

Philips DVD963SA

Avspiller for	SACD, DVD-Video og CD-plater
Størrelse:	435 x 101 x 315 mm (B x H x D)
Vekt:	4.6 Kg
Finish:	Sølv.
Pris:	Kr. 4.995,-
Importør:	Philips Norge

sjon i hovedkanalene, ingenting i senterkanalen og bare reflektert lyd/ambians i bakkanalene.

DVD963SA muligheter til valg av delefrekvens og steilhet på filteret sammen med SACD er et meget nyttig redskap for å få subwoofer og satellitter til og spille godt sammen.

Konklusjon

Philips DVD963SA er ikke særlig imponerende å se på. Ikke er den særlig imponerende å løfte, ta og føle på heller. Kassa skrangler og mekanismen støyer. I tillegg er den produsert i Kina av Philips, et av de firmaene med aller minst sexapell blandt oss audiofile.

Alt dette til tross anbefaler jeg Philips DVD963SA av hele mitt hjerte. Det øyeblikket man putter inn en CD, DVD eller SACD i skuffen og trykker Play forsvinner nemlig alle reservasjoner en måtte ha. Den stygge andungen viste seg å være en vakker svane. Lyd- (og bilde-) gjengivelsen fra Philips DVD963SA kan konkurrere med spillere som koster både to, tre, fire og fem ganger så mye. Dette er lydmessig i grenseland til virkelig High End. Eller som Sir Winston Churchill ville ha sagt det; "Aldri før har så mange - kunnet få så mye - for så lite".

Philips DVD963SA har herved min uforbeholdne anbefaling.

Testeksemplaret blir stående i mitt anlegg. Kanskje du bør rydde plass i ditt?

Takk for oppmerksomheten.

Et mirakel?

Dette er, som Gunnar Brekke hevder, en glitrende bra kombispiller som gjør en utrolig masse greier for utrolig lite penger. Vær likevel klar over at mye av rosen tross alt tar hensyn til den usedvanlige lave prisen som inkluderer 6 superoppløste d/a konvertere, innebygget DTS, Dolby Digital, SACD multikanal og DVD bilde. Bildet inkluderer en av de første linjedoblere for det europeiske PAL systemet, om jeg har oppfattet det hele riktig. En slik linjedobler var en sensasjon til 10 tusen kroner for 2 år siden! Jeg har sjekket bildet med avansert komponent utgang uten linjedobler på storskjerm, og finner den helt der oppe blant de beste med briljante farger, glimrende sortnivå og helt topp skarphet. Uten direkte sammenlikning med langt dyrere DVD-spillere, er denne prestasjonen nesten skremmende. Av en eller annen grunn fikk jeg ikke min Sony 3 rørs G-70 til å fungere sammen med Philips linjedobler.

Når det gjelder CD-lyden, er jeg også ganske sjokkert over den fremragende lydkvaliteten med utmerket klangbalanse og dynamikk, som denne spilleren kan fikse. Men igjen i forhold til pris, selvfølgelig. Men for å få beste resultat har du minst 3 muligheter til å få dårligere lyd enn strengt tatt nødvendig. For det første MÅ du utnytte multikanal utgangen (venstre og høyre front) for best kvalitet. Når du bruker stereo utgangen, får du et langt dårligere resultat ved at lyden går gjennom en elendig mikser som er beregnet på å konvertere fra multikanal lyd.

Dessuten hjelper det også betraktelig å dytte på "direkte" knappen slik at PCM-lyden fra CD ikke går veien om den komplekse surround kretsen.

Til slutt er det en betydelig lydforbedring

når du fra fjernkontrollen "oppsampler" 16 bits CD-lyd til 24 bits 192kHz! Men ALT dette må gjøres riktig for å få optimal lyd! Til gjengjeld er den altså helt utrolig bra også som CD-spiller og antagelig tett på dagens dedikerte CD-spillere i samme prisklasse. Vet for øvrig ikke om noen ren CD-spiller med oppsampling til den prisen?

Har du en 4-5 år gammel CD-spiller som du den gang kjøpte for omtrent det samme som Philips'en koster, vil nok den fort havne hos ungene når du får denne i hus.

Som SACD avspiller er det også helt imponerende hva denne rimelige multimaskinen kan få til. Men igjen; det er tross alt et stykke igjen før den konkurrerer med renheten og den dynamiske kontrasten hos en dedikert SACD spiller som "EISA" vinneren Sony SCD XA 777 ES. Det skulle da også bare mangler. Mirakelet er at det i det hele er mulig å lage en såpass bra multimaskin for så lite penger. For mange av oss er dette et forbasket irriterende produkt som NESTEN gir oss den kvaliteten vi behøver også til musikken, men kanskje ikke helt?

Til slutt må jeg for sikkerhets skyld påpeke at SACD ikke er noen dramatisk lydforbedring, bortsett fra på det aller beste high-end utstyr hvor signalkilden ofte er begrensningen. I denne lavere prisklassen kan man få minst den samme forbedringen, men med litt ulike parametre, ved å spandere noen kroner mer til en litt bedre CD-spiller. Har man mer enn to togplater og litt Tom Jones, vil dette være en økonomisk fornuftig løsning selv om det hadde vært et stort utvalg av de dyre SACD-platene. Men det er det jo som kjent ikke...

KV

Ti år med godlyd på Sørlandet

I 10 år har Roar Moen og broren Helge produsert høyttalermerket PATOS på Rige utenfor Kristiansand. I fjor høst oppnådde tomannsbedriften glimrende kritikk for sin nye høyttaler PATOS LYRIC 402 i den norske hifi-pressen. Hvordan kan det ha seg at denne lille høyttalerbedriften har klart å etablere seg på et sterkt konkurranseutsatt marked med billige masseproduserte høyttalere? Fidelity har møtt brødrepåret.

Tekst: Johnny Haugen • Foto: Sigurd Solberg

Det begynte da min bror Helge kjøpte noen dyre høyttalere fra den britiske produsenten Bowers & Wilkins på slutten av 80-tallet" forteller Roar, konstruktøren av Patos-høyttalerne: "De låt bra, men senere kom vi nokså tilfeldig til å kjøpe noen høyttaler-elementer og en høyttalerkasse for å prøve å lage våre egne høyttalere. Ved et lykketreff klarte vi å få disse til å spille klarere og bedre enn de dyre Bowers & Wilkins-høyttalerne. Dermed var mye gjort".

Roar tok sin 3-årige ingeniørutdanning på flylinjen i Grimstad. Gjennom en lyd-interessert kamerat kom han over flere artikler om defilatre i «High Fidelity», og utviklet etter hvert egne teorier om hvordan en høyttaler burde lages.

- Når jeg leste disse artiklene, følte jeg at noe var uoppdaget, og kunne gjøres bedre, forteller Moen.

Blant annet modifiserte han en skandinavisk høyttaler på Hifi-klubben i Grimstad. Den viste seg å spille langt bedre en originalen som stod i butikken. Moen ble etter dette «headhuntet» til høyttalerfabrikken i Danmark. Men selv om den modifiserte utgaven låt bedre, målte den teoretisk langt dårligere enn selskapets egne høyttalere. Dermed ble han sendt tilbake igjen til Norge!

- Der gjorde lydteknikerne en feil, forteller Roar Moen. Selv kostbare måleinstrumenter er ingen garanti for god lyd. Det som skiller PATOS fra mange andre produsenter er at vi bruker mer tid til å lytte oss frem til gode resultatet. Det betyr at høyttalerelementer og høyttalere som teoretisk måler mindre bra, kan låte langt bedre enn de som teoretisk måler optimalt. Dette tar vi hensyn til.

- På mange måter har det også vært en fordel at jeg ikke har en lang utdanning som akustikk- og elektroingeniør. Mange av dagens lydingeniører lærer mye teori, men har liten lydforståelse. Dermed står de i fare for å overfoku-

sere på enkelte parametre, men glemmer helheten. En må våge å være mer kreativ og utradisjonell. De gode resultatene til PATOS skyldes nettopp at vi har brukt en mer utradisjonell tilnæringsmåte gjennom prøving og feiling, og tatt med oss erfaringene i det videre arbeidet. Paradoksalt nok er situasjonen i dag at de fleste høyttalerprodusenter har mer avansert og kostbart måleutstyr enn noen gang tidligere, men lyden er i mange tilfeller blitt dårligere. De har simpelthen «glemt» å bruke egne ører! Dette er et godt eksempel på at ny teknologi ikke alltid er til det bedre.

Moen forteller videre at han etter ingeniørutdannelsen fikk et etableringsstipend av Kristiansand kommune, og i 1991/92 så den første selvproduserte høyttaleren med navnet PATOS LYRIC 401 dagens lys. Den solgte bra og fikk god omtale. Så kom noen år med mindre vellykkede høyttalere fordi også Moen lot måleinstrumentene styre høyttalerproduksjonen. Men snart fant han tilbake til den tidligere suksess-

formelen, og i 1996 slo den nye Patos Lyric 301 ned som en bombe i det norske hifi-miljøet.

- Mange hifi-journalister tok fullstendig av, og mente dette var en av de beste høyttalere som noen gang var produsert til prisen. Det åpnet markedet for en relativt rimelig høyttaler, forteller Roar Moen. I den sammenheng kan det nevnes at det nettopp var Fidelity's egen redaktør Knut Vadseth som var fremsynt nok til å introduserte PATOS for det norske høyttalermarkedet.

- Noe av hemmeligheten bak suksessen, fortsetter Moen, er at vi benytter høyttalerelementer av høyere kvalitet enn mange andre merker i forhold til pris. Det er ikke uvanlig at høyttalere opp til 50000 kroner bruker tilsvarende elementer som Patos, men det altså til mangedobbel pris(!?). Dette er mulig fordi vi driver rasjonelt, og gjør det meste selv. Allerede fra starten av har vi hoppet over distribusjonsleddet, og reist rundt og demonstrert høyttalerne fra egen bil. Det gjør vi fremdeles. På den måten holdes kostnadene nede. I tillegg har vi valgt et solid,

men nøkternt høyttalkerkabinett. Det er tross alt lydkvaliteten en bør betale for, og ikke designen. Og med Helge som altnuligmann og administrator i bedriften, fungerer det daglige arbeidet godt.

Med mange gode tester i Hifi-magasiner, og økende salg her hjemme i Norge, er det ikke på tide å se ut over landegrensene for videre distribusjon?

- Jo, vi arbeider med noen konkrete planer om å selge PATOS i utlandet. Men ikke for enhver pris. Det er viktigere å gjøre en god jobb her hjemme i Norge, og sikre at kvaliteten opprettholdes som før. I Danmark er f.eks. hifi-markedet ødelagt fordi fire store kjeder konkurrerer om å levere billigst mulig varer. Til et visst punkt kan dette tjene kunden, men deretter går det ut over kvaliteten. Da er det lettere å selge gode produkter i Norge hvor 150-200 uavhengige hifi-butikker verdsetter kvalitet fremfor kvantitet. Sverige og Tyskland har også et brukbart mar-

modell. Vi har ingen glede av å selge et produkt som kundene ikke er fornøyd med.

- Selve finjusteringen foregår ved såkalt A-B-testing i mono. Det betyr at vi plasserer et høyttalereksemplar av en ny modell ved siden av en eldre, og vekselvis lytter til den ene raskt etterfulgt av den andre. På den måten lytter vi oss frem til eventuelle svakheter for senere å eliminere dem. Målet er å gjøre hver høyttalermode ll best mulig innenfor de økonomiske rammene som vi har.

Og lite tyder på at Moen ikke snakker sant. Da den nye høyttaleren PATOS LYRIC 402 ble lansert i høst, ble den rost opp i skyene av konkurrenten «Eyefi» (nå DVD og Hjemmekino). Superlativene satt løst med utsagn som «Den beste gulvstående høyttaleren testpanelet noensinne har hørt i prisklassen», «En sensasjon», «ren utklassing». Redaktøren i bladet mente også at «Den eneste feilen med denne høyttaleren, er at den ikke allerede står hjemme hos meg »!

Hva betyr en slik omtale?

- Vel, jeg må ærlig talt innrømme at jeg synes denne omtalen er fortjent. Den siste modellen er noe av det beste jeg kan lage til prisen. Men det er viktig å understreke at vi har et nøkternt og profesjonelt forhold til å produsere høyttalere. Vi er hele tiden kritisk til egne produkter, selv etter gode anmeldelser og tester. Jeg har allerede finjustert den nye modellen PATOS LYRIC 402 fordi det var enkelte parametre jeg ikke var tilstrekkelig fornøyd med. Min oppfatning er at en høyttaler objektivt sett bør låte så rent, så klart og med så lite fargelegging av lyden (resonans) som overhodet mulig. Om man så foretrekker en varm eller kald, lys eller mørk klangbalanse, er et subjektivt valg som kan justeres ved valg av forsterker, signalkilde og kabler.

Du har nylig introdusert et mikroanlegg bestående av to knøttsmå høyttalere med franske Morel-domer og firetommers bass samt subwoofer. Er dette et produkt for å tilfredsstille den økende bruken av Hjemmekino og musikk i flere kanaler?

- Ja, det stemmer. Vi ønsket å lage et kvalitetsprodukt som spiller godt enten det er musikk i to kanaler eller film som står på reper-

toaret. Dessuten er den beskjedne størrelsen også plasseringsvennlig. Men utviklingen ved mer bruk av hjemmekino og flere kanaler er ikke bare et gode. Mange av de billige hjemmekino-anleggene som selges i de store elektronikk-kjedene egner seg dårlig til å spille musikk. Mange høyttalere gir riktignok mer lyd, men ikke nødvendigvis bedre lyd. Dersom flere får den misvisende oppfatningen at musikk skal formidles på den blodfattige måten som anleggene fra Elkjøp, vil de gå glipp av den store musikkopplevelsen. Har du et begrenset budsjett, bør du heller bruke pengene på et lite, men godt stereoanlegg, og eventuelt oppgradere til flere kanaler når du har råd. Kjøp gjerne en forsterker fra de skandinaviske produsentene som Elektrocompaniet, Primare, Holfi eller Thule. De koster noe mer i innkjøp enn de japanske konkurrentene, men varer lengre, har bedre strømforsyning, og er langt mer musikalske i sin lydformidling.

Hvordan ser fremtidsutsiktene ut for PATOS?

- Det ser bra ut. Snart har 20000 (!) Patos-høyttalere forlatt «fabrikken» i Kristiansand, og vi regner med å selge 3000 par i løpet av 2003. Vi kunne sikker ha økt omsetning om vi ønsket å arbeidet døgnet rundt. Men man skal ha tid til annet også, avslutter en sympatisk Roar Moen.

ked, så vi får se.

- Men det har ikke alltid gått like problemfritt, forteller Helge. Vi har fått merke janteloven, og blitt beskyldt for å «kjøpt og betalt» gode tester. Det faller på sin egen urimelighet når vi inn-til nylig ikke har brukt en eneste krone på å annonsere vårt produkt. Det er vel heller riktig å si at vi i enkelte sammenhenger er blitt forbigått fordi vi er en liten bedrift.

- Varemerket til PATOS, fortsetter Helge, skal være musikkglede, lidenskapelig fremført (derav navnet PATOS), og med en gjennomført kvalitet hele veien fra de billigste til de dyreste produktene.

- Målet er å tilpasse høyttalerne best mulig til ulike kundegrupper, skyter Roar Moen inn. Hovedforskjellen mellom de gamle modellene av PATOS og de nye, er at vi er blitt flinkere til å optimalisere høyttalerne og høyttalerelementene til det de skal brukes til. Ved å modifisere bass/mellomtone-elementene fra norske SEAS i Moss har vi oppnådd mindre lydkomprimering. Dette var en finjustering vi trodde skulle ta noen måneder. Det gikk over et år! Men det er bedre å bruke den tiden som er nødvendig. Om de nye modellene ikke var blitt bedre enn de forrige, kunne vi likegodt latt være å introdusere en ny

Etterord fra redaktøren:

Siden det står i artikkelen at det var undertegnede som var en viktig bidragsyter for å lansere Patos og Moen-brødrene, samtidig som disse faktisk brente av noen kroner på forrige Fidelity (Jeg håper de annonserer i dette nummer også, men det vet jeg ingenting om), kan dette selvsagt se ut som god (les: dårlig), gammeldags kobling. Når jeg likevel trykker artikkelen som plutselig lå i posten, er det simpelthen fordi vi så raskt som mulig vil vise at vi er åpne også for andre enn den faste staben. Vi tar derfor imot stoff hvor vi ikke stille helt de samme krav som til de faste skribentene, men håper at vignetten "Gjesteskribent" blir en variert og hyggelig avveksling. Og vi håper selvsagt at vi via denne spalten skal finne potensiell nye medarbeidere som vil bli søkkrike, vil sole seg i hele folkets beundring og få ubegrenset med verdens beste high-end utstyr på ekstreme langtidslån! Akkurat som oss andre...

Først kom The Merrimac.

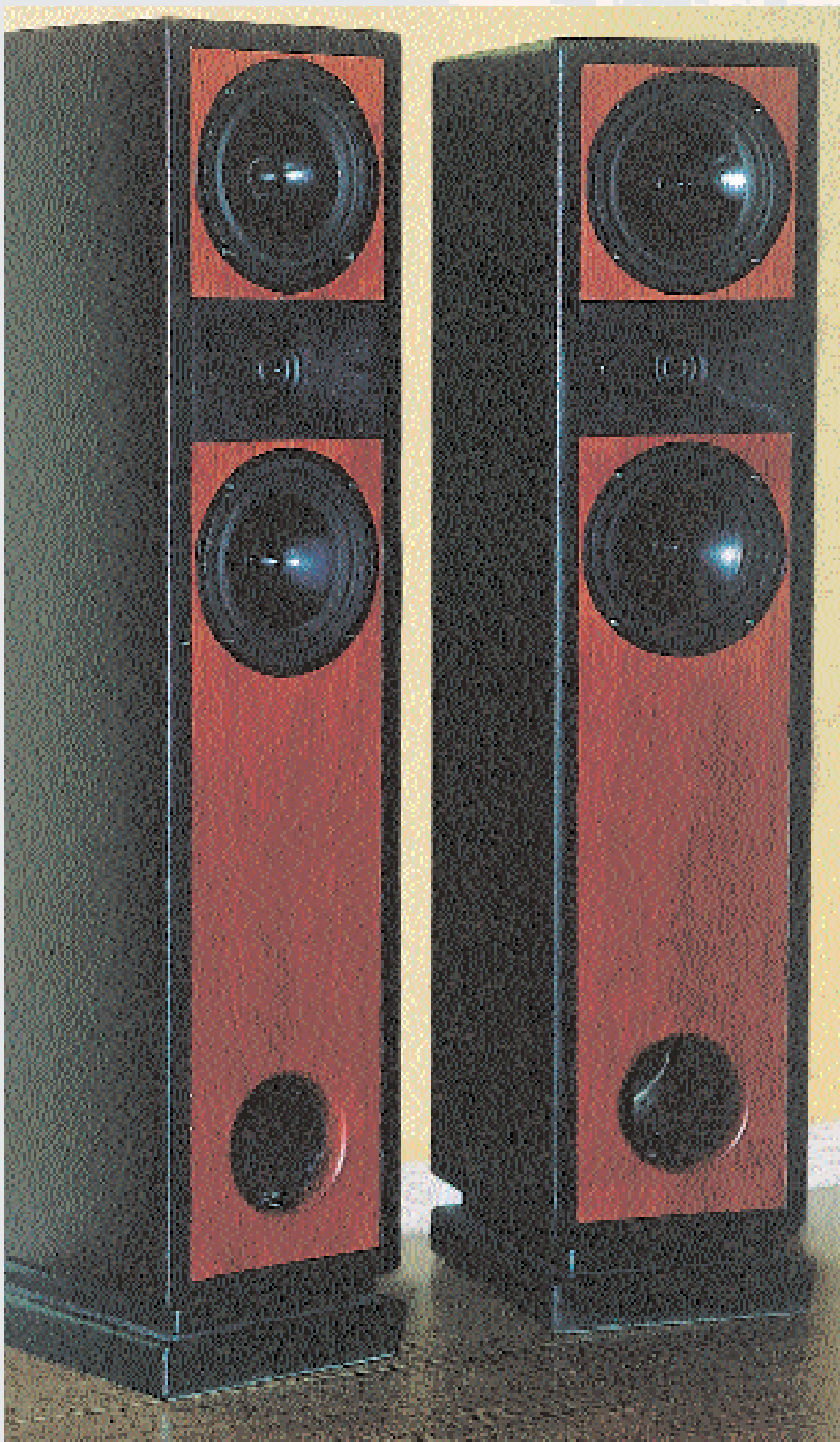
Så kom The Harmonica.

Nå kommer...

The Monitor

av Gunnar Brekke

The Monitor leveres som byggesett fra Eltek. Det er en 2 1/2-veis høyttaler hvor de tre elementene drives av hver sin effektforsterker. Til denne jobben brukes en forsterkermodule som foruten effektforsterkerne inneholder et elektronisk delefilter. Forsterkermodule er skrudd fast på høyttaler-kassas bakside, så man har muligheten for justering av nivåer selv etter at høyttaleren er ferdig bygget.

Bruk av The Monitor aktiv høyttaler

I forbindelse med aktive høyttalere med betegnelsen monitor tenker vi vel først og fremst på små høyttalere for vurdering av den ferdig miksede lyden fra miksebordet i et opptaks-studio. En typisk monitor er liten så den får plass på toppen av- eller på veggen over miksepulten. En slik høyttaler er som regel svært analytisk i karakteren da oppgaven er å finne feil ved "mix"en.

Å oppfylle kriteriene for denne beskrivelsen er ikke målet for denne monitoren.

The Monitor er først og fremst en hifi-høyttaler for bruk i 2 kanals (eller 5 kanals) hjemme-oppsatt.

Det du trenger for å benytte deg av den aktive høyttaleren i anlegget ditt er en signalkilde med volumkontroll, en forsterker eller en integrert forsterker med Pre-Out. The Monitor tar både single ended og balanserte signaler så forsterkeren kan ha enten Phono- eller XLR- plugg ut.

The Monitor plasseres som en hvilken som helst annen (passiv) høyttaler med lenger lytteavstand enn de konvensjonelle monitorene. Tilgang til 220 Volt i nærheten av høyttaleren er en forutsetning.

Delene

Valg av elementer:

The Monitor er en 2 1/2-veis høyttaler basert på et diskant-element og to like bass/mellomtone-elementer. Det å finne de rette elementene, er den jobben som virkelig avgjør hvilken kvalitet vi får på det ferdige produktet. Særlig i en aktiv konstruksjon som denne er det avgjørende, da det finnes mindre muligheter til equalisere/tune signalet slik man kan med filteretkomponentene i en passiv konstruksjon.

Jeg har med vilje unngått alt for kostbare elementer for å holde prisen på byggesettet nede - så flest mulig av dere kan være med. Dette betyr ikke at jeg føler at jeg har gått

ned mye på kvaliteten av elementene. De valgte elementene er av ypperste kvalitet rent lydmessig.

Bass/mellomtoner:

I en 2 til 2 1/2 veis høyttaler ønsker jeg å finne et element som spiller godt nok i mellomtonen, samtidig som det fungerer bra i bassen. Den størrelse element som best fyller begge disse kriteriene er etter min mening 17-18 cm (6,5-7") elementer. Større elementer på 21, 25 og 30 cm fungerer dårligere opp mot delingsfrekvensen til diskanten, mens mindre elementer på 11-15 cm vil ha en begrenset bassgjengivelse.

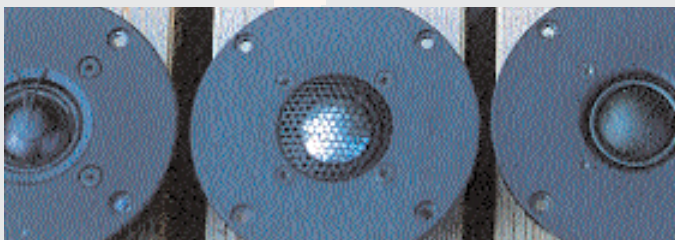
Elementer på 17-18 cm trenger heller ikke så stort volum som de større elementene - noe som resulterer i fornuftig størrelse på de ferdige høyttalerne. Også kona bør være fornøyd med størrelsen.

Som konmateriale foretrekker jeg papp, magnesium eller noen av de moderne lettvekts kunst-materiale. Siden vi i utgangspunktet har bestemt oss for å bygge en relativt billig høyttaler er papp det eneste fornuftige valget. Jeg tok en runde med noen gamle kjenninger; SEAS CB-17RCY, SEAS CC-17RCY og den endelige vinneren: SEAS CB-17RCY-P (H-571).

Dette er et element med 17 cm diameter, pappmembran og fase-plugg. Det har relativt stor magnet (90 mm) og lav Q. Lydmessig er det et av de beste elementene jeg vet om, og med det i mente må prisen på Kr. 503,- betegnes som særdeles gunstig. Et innlysende valg.

Diskant:

Valg av diskant til høyttaleren var på ingen måte så innlysende som valg av bass/mellomtone. Når det gjelder diskanter har jeg ikke som på bassene noe klart foretrukket konmateriale - her skiller jeg mere mellom

gode og ikke fullt så gode elementer. Det at det stadig kommer nye gode diskantelementer på markedet gjør ikke jobben enklere.

Jeg tok en runde med gamle og nye diskantelementer i den rette prisklassen. Her prøvde jeg blant annet metalldomene; SEAS 27TBC/G og Scan Speak D2904/980000, i tillegg til softdomene; SEAS 27TFF/C og SEAS 27TDC - før jeg fant vinneren; Vifa XT25TG-30-04 (SE 1900).

Dette er en ringradiator med ekstrem båndbredde (opp mot 40 kHz), høy følsomhet (91.5 dB) og lav resonansfrekvens (500 Hz). Elementet er dessuten lite påvirkelig av refleksjoner fra omgivelsene. Prisen er Kr. 485,- pr. stk. Dette er et utmerket valg i denne (og eventuelt andre) konstruksjoner.

Kabler:

Ingen god høyttaler uten god høyttalerkabel. Som internkabel fra Hypex-forsterkeren - til elementene valgte jeg Kimber 4VS (KL 1020). Dette er en kabel der hver fase har et kvadrat på 2.63 mm² fordelt på 4 ledere. De totalt 8 lederne (begge faser) er separat isolert og tvunnet om hver-

andre etter Kimbers spesielle teknikk.

Hypex aktiv forsterker:

The Monitor leveres med Hypex Active Home 3W forsterker. Den hollandsk-produserte forsterkeren er montert på en (kjøle-) plate som skrues inn i høyttalerens kabinettet med 6 skruer.

Forsterkeren har løs jordet nettleddning og Av/På-bryter som bør stå på kontinuerlig.

Tilkobling fra forforsterker/miksepult kan gjøres via kabel med Phono (i fase / i motfase) eller XLR plugg. Man velger mellom type inngang ved å flytte en "jumper" inne på printet.

3W inneholder et aktivt delefilter og tre effekt-forsterkere som hver har en effekt på 65 Watt (DIN/8 Ohm). Dette virker ikke spesielt imponerende på papiret, men her må vi huske at forsterkerne driver elementene direkte uten tap i passive delefilter-komponenter. Dette gir vesentlig mer gain i forhold til et passivt filter. De tre ganger 65 Wattene gir overraskende mye lydtrykk til høyttaler-konstruksjonen.

Beregning av volum

For å få høyttaleren til å gå dypest mulig - og for å gi de valgte elementene best mulig arbeidsbetingelser - bygges The Monitor som en bassrefleks høyttaler.

Å beregne volumet er i utgangspunktet "grei skuring". Et ideelt kassevolum for denne høyttaleren, uten seriemotstanden en finner i passive delefilterkomponenter (spoler) er 18.5 liter. (4. ordens QuasiButterworth - med medium kassetap).

Dette moderate volumet gir oss upraktisk lite utnyttelse av kassen i en gulvstående høyttaler. Det gir oss dessuten et upraktisk langt bassrefleksrør. Derfor har jeg valgt å gå for et litt større volum for elementene å spille i. Foruten de rent praktiske fordelene ved dette får en også muligheten til å tune systemet litt dypere i bassen. Et større kassevolum gagner også de av dere som vil eksperimentere litt med bruk av passivt delefilter til denne konstruksjonen - her tåler man at det brukes spole(r) i serie med basselementene.

I byggesettet The Monitor følger det med 3 stykker 1.0 Ohms motstander (MM 0100) som kan parallellkobles i serie med hvert basselement for å få opp Q-verdien. Disse kan selvfølgelig utelates - med litt slankere og strammere bass som resultat. Med en seriemotstand på 0.33 Ohm øker elementenes totale Q-verdi fra 0.27 til 0.28.

Med en $Q_{tot} = 0.28$ får vi et ideelt kassevolum til The Monitor lik 22.4 liter. Dette er igjen beregnet som et 4. ordens QuasiButterworth tuning med medium kassetap.

-3 dB punktet på basselementene vil ligge ved 62 Hz, mens bassrefleksrøret bør tunes til 52 Hz.

Beregning av bassrefleksrør

Som bassrefleksrør benytter jeg meg av et rør med såpass stor innerdiameter som 10 cm (BR 7937) for å unngå vindstøy i røret. To 17 cm basser kan fylle ganske mye luft. Med et volum på 22.4 liter på The Monitor vil bassrefleksrøret tunet til 52 Hz ha en lengde på 325 mm.

Med et såpass langt bassrefleksrør, har jeg valgt å "brekke" røret av praktiske hensyn. Med så stort rørareal som et 10 cm rør har, skulle dette ikke ha store negative konsekvenser for luftstrømmen i gjennom røret.

- Fordelen med den utvendige sanddempingen av røret (se sandfylling) bør mer enn kompensere for eventuelle ulemper ved dette.

- En annen fordel med denne løsningen på bassrefleksrøret er at luft-flommen vil passere Hypex-forsterkeren og gi ekstra kjøling av denne.

- En tredje fordel med "brukket" bassrefleksrør er at høyfrekvent informasjon fra elementenes bakside dempes noe mer enn ved et rett rør.

Byggingen

Kabinettet:

Selve kabinettet bygger du i 22 mm MDF. Dette kan du bestille hos den lokale byggvarehandleren. Det holder (så vidt) med en plate (2440x1220mm) til begge kabinettene.

Før dem som ikke er kjent med materialet, står MDF for Medium Density Fiberboard eller på godt norsk en finkornet sponplate. MDF benyttes bla. i kjøkkeninnredning foruten høyttalere.

Som kabinettmateriale har MDF mange fordeler, bla. lav pris, høy masse, det er resonansdødt, det er lett å skjære i og det er lett å etterbehandle med sparkel og maling.

Mellomtonebaffrene (C) og bassbaffelen (E) kan skjæres til i ønsket 22 mm materiale. MDF er selvfølgelig en mulighet, men å kjøpe en hel ekstra plate for fire små deler blir dyrt. Et penere (og muligens billigere) alternativ er å få delene tilskåret i massivt trevark eller "limtre". Egen smak må her avgjøre ditt valg av materiale. Jeg gikk for eik i mine høyttalere.

Tilskjærning hos bygghandleren:

Forhåpentligvis har din lokale bygghandler en god platesag. Dette er nesten en forutsetning for å få skjært til kabinettene skikkelig. Ikke vær redd for å be om hjelp fra betjeningen når det gjelder betjeningen av saga. Pass på fingrene! Selve kappingen skulle være plankeskjæring. Kapp først platen i lengderetningen i "strimler" på 180 mm, 180 mm, 180 mm, 300 mm og 300 mm. Kapp deretter "strimlene" opp i ønskede lengder.

Diskantbaffelen (D) fortsetter du arbeidet med hjemme, men da dette kan være en litt krøkkete jobb lønner det seg å få skjært til et tredje reserve-emner mens du fortsatt er hos bygghandleren (se Kappeskjema).

Platen bak mellomtonen - Skråplatene (F) må skjæres i 45° i begge ender. Skjær lengden på disse til sist. Her er det sikkert også mulig å få hjelp av betjeningen.

Her er målene:

Antall:	Delnavn:	Dimensjoner (mm):	Materiale:
2 stk	Mellomtonebaffel (C)	180 x 180	22 mm TRE
2 stk	Bassbaffel (E)	180 x 622.2	22 mm TRE
4 stk	Hovedbaffel (A) / Bakplate (B)	180 x 906	22 mm MDF
3 stk	Diskantbaffel (D)	180 x 103.8	22 mm MDF
4 stk	Avstivere (G) / Indre bunnplate (H)	180 x 234	22 mm MDF
4 stk	Topp/Bunnplate (I)	180 x 300	22 mm MDF
2 stk	Mellomplater (K)	180 x 256	22 mm MDF
2 stk	Skråplater (F)	180 x 232.5/276.5	22 mm MDF
4 stk	Sideplater (J)	950 x 300	22 mm MDF
4 stk	Fotplater (L)	224 x 300	22 mm MDF

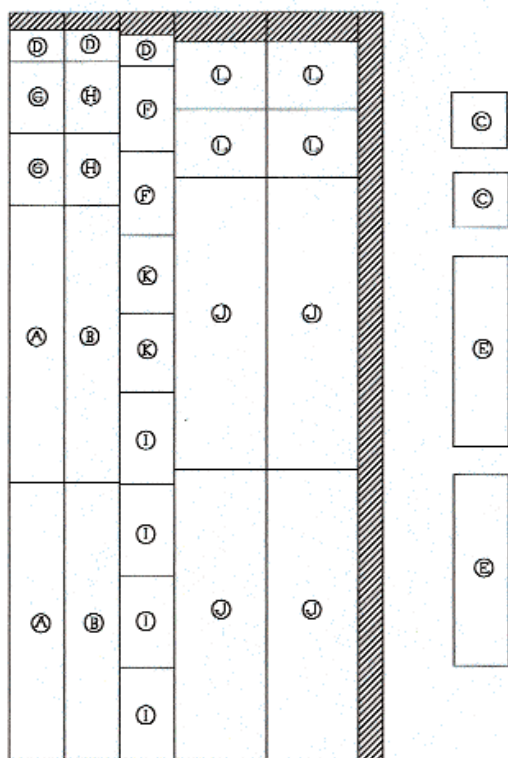

Fig. 1: Kappeskjema

Tilskjærning hjemme:

Vel hjemme må du finne fram drill og rotterumpa for tilskjærning av huller i delene: Hovedbaffelen (A).

Alle hull på senterlinjen.

Mellomtonehull - avstand fra topp til senter: 90 mm / Ø=145.5 mm.

Diskanthull - avstand fra topp til senter: 231.9 mm / Ø=75 mm + "ører".

Basshull - avstand fra topp til senter: 373.8 mm / Ø=145.5 mm.

Bassreflekshull - avstand fra bunn til senter: 90 mm / Ø=104 mm.

Bakplaten (B).

Begge hull på senterlinjen.

Forsterker/filterhull - avstand fra bunn til underkant: 276 mm / 145 x 195 mm (BxH).

Sandfyllingshull - avstand fra bunn til senter: 225 mm / Ø=35 mm.

Mellomtonebafferen (C).

Mellomtonehull - sentrert på platen (X) / Ø=145.5 mm.

Bassbafferen (E).

Begge hull på senterlinjen.

Basshull - avstand fra topp til senter: 90 mm / Ø=145.5 mm

Bassreflekshull - avstand fra bunn til senter: 90 mm / Ø=100 mm.

Avstiveren (G).

Ta ut så mye som mulig av denne platen, men behold min. 30 mm for hold.

Kabelhull: 3 stk hull for kabeltrekk: Ø= 8-10 mm

Indre bunnplate (H).

Bassreflekshull - sentrert på platen (X) / Ø=104 mm.

Forsenkning:

For aller best resultat både utseendemessig og lydmessig bør deler av kabinettet forsenkes/rundes. Dette krever en hånd-fresmaskin, et stykke utstyr som kanskje ikke alle har hjemme i verktøykassa. Fortvil ikke, det er ikke 100% nødvendig å utføre for-

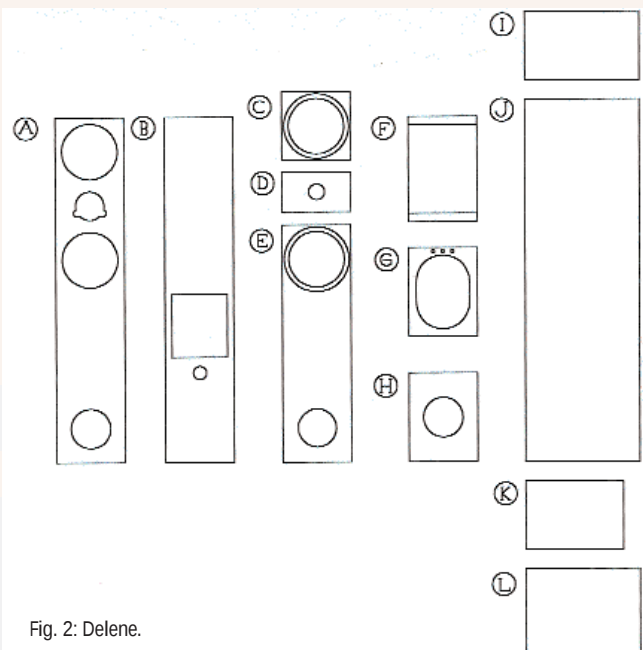

Fig. 2: Delene.

senkningene på The Monitor. Har man derimot tilgang til en fres bør følgende utføres:

- Rund av hjørnene på platen (K). Bruk samme R som i neste punkt. Dette må gjøres før sammensetning av kabinettet.

- Rund av alle "utvendige" hjørner på kabinettet. R10 - R15 er fornuftig størrelse å bruke her. Også her kan jobben gjøres på "frihånd" med motorisert eller manuelt verktøy. Rasp, fil og sandpapir. Denne jobben bør gjøres etter at kabinettet er satt sammen og pusset.

- Forsenk bass/mellomtone i Mellomtonebaffel (C). Ø = 170.4 mm / Dybde = 4-5 mm. Dette kan gjøres før eller etter sammensetning av kabinettet.

- Forsenk bassen i Bassbaffel (E). Ø = 170.4 mm / Dybde = 4-5 mm. Dette kan gjøres før eller etter sammensetning av kabinettet.

- Rund av munningen på bassreflekstrøret i Bassbaffel (E). Bruk størst mulig fres opp mot R22 for best resultat. Har man ikke tilgang til fres, kan dette gjøres på "frihånd" med motorisert eller manuelt verktøy. Rasp, fil og sandpapir. Dette kan gjøres før eller etter sammensetning av kabinettet.

- I tillegg bør en del fresarbeid gjøres på Diskantbaffel (D) om denne lages i MDF eller trevark. Se egen beskrivelse her.

Diskantbaffel (D):

For å unngå kantrefleksjoner fra mellomtonebaffelene (C), bassbaffelen (E) og Sideplatene (J og J) monteres en Diskantbaffel (D) foran diskantelementet. Hensikten er at denne skal virke som en glatt "trakt" for å forhindre refleksjoner fra skarpe kanter. Slike skarpe kanter sender signalet tilbake og nuller ut energien i diskanten ved frekvenser avhengig av avstanden mellom membran og kant (se Målinger).

Platen kan om man har tilgang til fres lages i MDF.

- Forsenk diskantelementets frontplate i Diskantbaffelen (D)s bakside. Forsenkningen sentrerer (X) på platen med Ø=105 mm / dybde på ca. 5.5 mm.

- Bor et sentrert (X) hull gjennom platen med Ø=45 mm.

- Bruk en sag og skjær diagonalene i fronten av diskantbaffelen - med 0 mm dybde i ytterkant (hjørnet) og ca. 12.5 mm dybde inn mot hullet. Dette etterlater ca. 4

JM Lab Cobalt

Årets hjemmekino pakke

LYD & BILDE 2002

Cobalt 816

Best buy ★★★★★
HOME CINEMA

Cobalt 806

Cobalt CC 800

Cobalt SW 800

HI-FI HUSET I BÆRUM AS
Vollsveien 38
1358 JAR

TLF: 67 52 99 50
WWW.HIFIHUSET.NO

mm godstykkelse foran diskanten.

- Fjern MDFen mellom sagsnittene. Her kan det være greit å bruke stikksagen igjen og igjen med gjentatte snitt i solstråleform. Gu deretter løs på dette materiale med fil og sandpapir. Med en eksentersliper med et lite strykejernformet plate er dette en grei jobb.

- Rund av innerkanten av hullet mot "trakten".
- Bor hull for monteringsskruer av platen, og forsenk hull for skruhodene.
- Lim høyttalerstoff (HF 6544) på traktens vegger.

Har man ikke tilgang til fres, eller rett og slett finner denne oppgaven for vanskelig - og den er ganske vanskelig - kan diskantbaffelen lages i andre materialer.

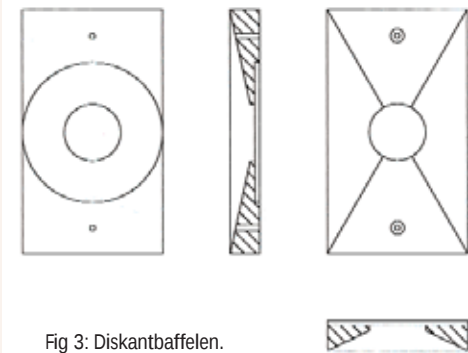

Fig 3: Diskantbaffelen.

Modelleire, Bitulen, Papp eller Papir kan være aktuelle materialer. Bare pass på at diskantelementet ikke "ser" noen skarpe kanter. Også ved bruk av andre materialer bør en avslutte med høyttalerstoff - for utseendet skyld.

Bassrefleksrør:

For å dele bassrefleksrøret i 45 grader må en benytte seg av en Gjerdesag eller en Gjerdekasse sammen med en fintannet sag. Papp er svært enkel å skjære i, men fliser seg også lett opp. Del røret i to deler ved et toppunkt (- der sags treffer) ca. 215 mm fra den ene enden. Ytterlig tilskjæring av røret er enklest å gjøre under sammensetning av høyttaleren (se sammensetning).

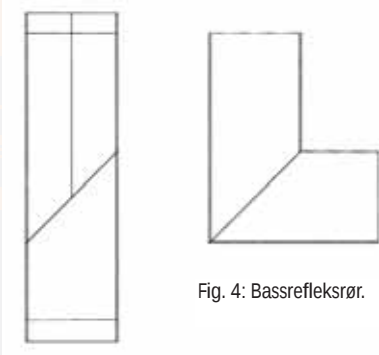

Fig 4: Bassrefleksrør.

Sammensetning:

Hvordan en setter sammen høyttaleren er opp til deg. Her kan man benytte seg av dykkertspiker, skruer, trepropper osv. Bruker du spiker eller skruer må du passe på at hodene på disse blir langt inn fra kanter som skal rundes. I tillegg benytter man

seg av tremim. Ikke spar på limet, da dette har som oppgave både å holde kassa sammen, men også å lufttette kassa. Legg gjerne en fuge med lim på innvendige skjøter etter at første liming er tørket.

Bruk tvinger! Det er nesten en nødvendighet for godt resultat.

Her er et forslag til en mulig rekkefølge på sammensetningen:

- Sett Topplaten (I) på toppen av Bakplaten (B).
- Monter disse (I+B) på den ene sideplaten (J). La limet tørke.
- Monter Skråplaten (F), Avstiverplaten (G) og Indre bunnplate (H). Se tegning for plassering.

- Monter Hovedbaffelen (A).

- Monter bassrefleksrøret. Den lengste delen av røret monteres vertikalt gjennom hullet i Indre bunnplate (H), mens den korteste delen av røret monteres horisontalt gjennom Hovedbaffelen (A). Delene limes sammen med hverandre og til MDFen i hullene. I tillegg til lim bør en bruke tape rundt skjøten mellom rørdelene for å få den luft og sand-tett. La limet tørke.

- Sag bort overflødig papp fra bassrefleksrøret med et tverrkutt på Indre bunnplate (H)s oppside og på Hovedbaffelen (A)s framside.

- Monter mellomtonebaffelen (C) og bassbaffelen (E) - sjekk at diskanten passer mellom disse.

- Monter Bunnplaten (I).
- Monter den siste Sideplaten (J). Puss evt. bunnen av høyttaleren.
- Monter Mellomplaten (K).
- Monter den første Fotplaten (L) mot mellomplaten (K).
- Monter den siste Fotplaten (L) mot den første Fotplaten (L).

Finish:

At høyttalerne ser ordentlige ut er helt avgjørende for husfreden. Så jo mere flid du gjør deg med utseende på høyttalerne, jo mere moro syntes kona det er å ha hjem-mebygde høyttalere. Dette hensynet konkurrerer med ditt ønske om å bli ferdig så fort som mulig, så det skal bli lyd i stua. Bruk heller litt ekstra tid på jobben - så vil du og dine ha glede av høyttalerne i mange år framover.

Hvilket utseende en ønsker på høyttalerne er helt opp til deg. De virkelig ambisiøse går kanskje for finering og lag på lag med klarlakk, mens de noe senere går på med rulle og maling. Her er det fritt fram for å bruke fantasien.

Personlig er jeg litt lat så jeg valgte et alternativ som ligger nærmere det siste enn

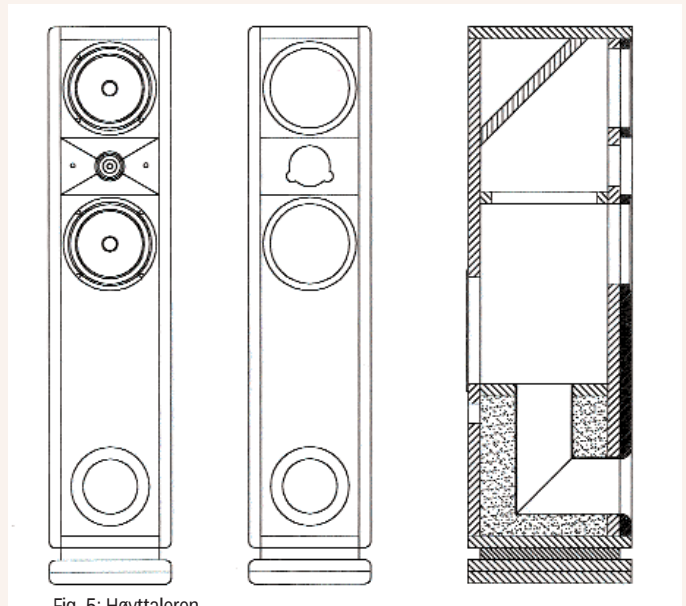

Fig 5: Høyttaleren.

det første. Til å begynne med brukte jeg en eksentersliper for å fjerne alle kanter i skjøtene. Deretter brukte jeg en fres for å runde alle hjørner. Så ble alle sprekker og hull etter dykkertspiker sparklet igjen. Etter en ny runde med eksentersliper påførte jeg farget grunning og siden (oljebasert!) maling med rulle. Siden jeg som sagt er litt lat valgte jeg halvblank maling for å skjule eventuelle ujevnheter.

Jeg valgte å lage Mellomtonebaffelen (B) og bassbaffelen (C) i massiv 22 mm eik. Eiken ble pusset og deretter lakkert med rødlig lakk. Limtre furu er her et langt billigere alternativ.

Med mørk rødlig eik i baffelen var valget av farge til resten av kabinettet enkelt - British Racing Green - heretter den offisielle fargen på The Monitor.

Kabeltrekk

Jeg valgte å lage tre hull i Avstiveren (G) for bedre orden i kablene. Trekk kablene gjennom hullene i (G) så ca. 10 cm stikker ut hullet på baksiden og tilsvarende stikker ut gjennom respektive elementhull. Det går med rundt 1.5 meter kabel pr. høyttaler. Merk kablene med B, M og D i begge ender, så slippere en sammenblanding senere. Noen remser med maskeringstape og en tuss egner seg utmerket til denne jobben.

For kobling av kabeln til elementene kan en enten bruke loddebolten eller kjøpe seg spadebøsninger (PL 7878 for diskanten / PL 7974 for bassene. OBS. Disse følger ikke med i byggesettet fra Eltek).

For kobling av kabeln til Hypex-forsterkeren må en minske arealet på ledningene - ved å fjerne 2/3 av kordellene - for å få plass i de pinglete skruterminale. Det lønner seg i tillegg å lodde sammen de gjenværende kordellene for enkelthets skyld. Dette gjelder særlig tilkoblingen av diskant-ledningene der begge fasene skrues direkte fast i forsterkeren. Når det gjelder bass- og mellomtone-ledningene blir jobben noe enklere da en av fasene på hvert element loddes via tre motstandene (se Beregning av volum). Tre sammenloddete motstandsbein er det ingen sak å få inn i skruterminale.

Montering:

Det indre volumet på høyttaleren må nå dempes med Akustilux (DM 1710). Bruk et lag på sideplatene (J) og to lag på bakplaten (B) /skråplaten (F) for optimalt resultat. Akustilux er veldig grei å feste med spray-lim, men noen klatter med tre- eller kontakt-lim gjør også nytta. Klipp åpning foran hullet til forsterkeren - for bedre lufting/kjøling - og pass på at ikke noe av dempematerialet dekker hullet ned i bass-refleksrøret.

Nå kan de tre elementene kobles på kablene og skrues fast (med 4 mm skruer (SB1893)) i sine respektive hull - oppå tetningslistene (PK 8009 for diskanten og PK 8017 for bassene).

Diskantbaffelen (D) skrues fast foran diskanten.

Runt det firkantede hullet til Hypex-forsterkeren monterer vi den selvklebende pakningslisten (PK 8740). Her er lufttetting og vibrasjonsdemping målet.

Sandfylling:

For å øke massen på høyttaleren, for å dempe bassrefleksrøret utvendig og for å dempe kabinett-resonanser lønner det seg å fylle kammeret i bunnen av kabinettet med sand. Benytt finkornet - tørr (!) sand og hell det inn gjennom det 35 mm hullet i bakplaten. Fyll helt opp. Bank litt på kabinettet så sanden setter seg ordentlig i alla krinkler og krokar. Fyll opp på nytt, med kabinettet hellende skrått forover. Avslutt med å sette inn sandfyllingspropp (8800) i hullet. Det går med ca. 13 Kg sand for å fylle kammeret.

De spesielt interesserte ønsker kanskje også å fylle det trekantete kammeret bak øvre basselement med sand. Da er det bare å bore et 35 mm hull (høytt) i bakplaten som korresponderer med kammeret, fylle sand og sette i propp for å tette det. Fylling av dette kammeret vil resultere i noe høyere masse og noe bedre demping, men er allikevel ikke å anbefale for alle (barnefamilier), da tyngdepunktet på høyttaleren flyttes høyere opp. Faren for høyttaler-velt blir større. Tiiiiiimber!

Spikes eller gummi?

Bruk av harde eller myke "ben" på høyttaleren er jo grunnlag for en artikkel i seg

28 ÅR
- det høres!

HØYTTALERE OG SUBWOOFERE:

INFINTY MODULUS (B) MED STANDS MINIHØYTTALERE
ABSOLUTTE REFERANSE, MED BÅNDDISKANT
(EMIT).

VEIL 22 000.- NÅ: 9 900.-

ADYTON X-3 (D) SUPER-AUDIOHØYTTALER. INGEN
FILTERKOMponenter I MELLOMTONE OG BASS GIR
SINNSYKT DYNAMIKK, KLARGJORT FOR
24BIT,192kHz VED MONTERING AV BÅNDDISKANT
20-100kHz (ekstrastyr)

VEIL. 70 000.- NÅ: 49 990.-

ADYTON X-1 (D) SUPERAUDIO HØYTTALER MED
INTEGRERT BÅNDDISKANT.

VEIL. 35 000.- NÅ: 26 990.-

BURMESTER 995 HIGH-END HØYTTALER MED HEIL-
DISKANT GJØR DENNE IDEEL BÅDE TIL VINYL-LYD
OG CD-SPILLERE MED UP-SAMPLING O.L.(D) VEIL.
55.000.- NÅ: 38 000.-

PROAC FUTURE ONE: BÅNDDISKANT, VINKLET FOR
OPTIMAL GJENGIVELSE AV FASE/TID, FANTASTISK LYD
PÅ KLASSISK OG JAZZ. (B)

VEIL. 75 000.- NÅ: 37 500.-

SUNFIRE TRUE SUB SIGNATURE, "JORDSKJELV PÅ
BOKS" INNEBYGD 2500 WATTS FORSTERKER GIR EN
HELT RÅ OPPLEVELSE!!!! (D)

VEIL. 25 000.-

NÅ: 19 990.-

AUDIO PHYSIC VIRGO II : EN AV VERDENS MEST
SOLGTE OG BERØMTE HØYTTALERE (B)

VEIL. 39 990.- NÅ: 19 990.-

AUDIO PHYSIC RHEA (B) SUBWOOFER INNEBYGD
300W FORSTERKER. ROMKORREKSJONS-MULIGHET,
2x10" HIGH-SPEED BASSER.

VEIL. 35 000,- NÅ: 19 990,-

PLATESPILLERE OG DIV:

OPUS 3 REFERANSEDRIVVERK MED TANGENTSIA-
LARM, GRANITT-50 KG (D)

VEIL. 30 000.- NÅ: 15 000.-

MICHELL GYRODEC DIV. VARIANTER (N) (B) (D)
RING FOR PRIS !!!!

TRANSPARENT POWERBANK ULTRA. (D) SUPERAVAN-
SERT NETTFILTER/ OVERSPENNINGSVERN FOR OPPTIL
10 APPARATER. SEPARATE KRETSLØP FOR ANALOG,
DIGITAL OG BILDE. KAN FJERNSTYRES. VEIL. 28.000,-
NÅ: 12 995,-

TRANSPARENT POWERISOLATOR. (D) HIGH-END
NETTFILTER/OVERSPENNINGSVERN MED 4 UTTAK.
GIR STØYFRIE OG STABILE NETTFORHOLD
VEIL. 20.000,- NÅ: 9 995,-

50 – 70 % RABATT PÅ BRUKTE OG DEMOBRUKTE
KABLER FRA:

AUDIOQUEST, WIREWORLD, KIMBER, MONSTER, MIT, SY-
NERGISTIC RESEARCH, VDH

HOTLINE FOR HIGH-END 12.00 - 16.00
Tlf. 920 22 200

(N) NY=FULL GARANTI (D) = DEMO-GARANTI IHT.AVT. (B)=BRUKT-3MND GARANTI
INNBYTTE – FINANSIERING - 4 MND. BETALINGSUTSETTELSE

selv. Jeg har ikke tenkt å rote meg inn i noe diskusjon på dette emnet, så her får det være opp til den enkelte hva de velger. Jeg kan allikevel fortelle at grunnreglen her er å benytte seg av harde ben sammen med harde gulv (betong/mur) og å benytte seg av myke ben sammen med myke gulv (tre/plater). Gulvben (HS 7714), ordinære spikes (HS 7707), SoundCare spikes (HS 5080/HS 5085) eller underlagsputer (HS 6050) bør alle være gode alternativer til disse høyttalerne. Bruk 3 eller 4 ben pr. kasse. OBS. "Gulvben" følger ikke med i byggesettet fra Eltek.

Modifisering av det aktive delefilteret:

Da delefilteret til Hypex 3W i utgangspunktet er beregnet for bruk sammen med rene treveis-høyttalere, må det modifiseres for å bruke i The Monitor som er en 2 og 1/2 veis konstruksjon. Dette er svært enkelt siden filteret er utstyrt med 2 "integreerte kretser" som bestemmer delefrekvensene.

Den ene "ICen" (1) bestemmer high-pass frekvensen for mellomtonen og low-pass frekvensen for bassen. Denne må modifiseres med nye motstandsverdier for å tillate "mellomtone enheten" å spille helt ned i bassområdet - parallelt med bass-enheten. Verdiene som er benyttet her gir samme avrulling i bassområdet som det faste 20 Hz subsonic-filteret som står i serie med bassen. Dette er et "bastard" filter av 4. orden. Low-pass filteret for bassen tillater elementet å spille opp til 250 Hz med 4. ordens Linkwitz-Riley avrunding. Denne "custom ICen" (HD M250) settes sammen av Eltek.

Den andre "ICen" (2) bestemmer high-pass frekvensen for diskanten og low-pass frekvensen for "mellomtone enheten" (det øverste basselementet). Her trenges ingen modifikasjon, så vi bruker en standard modell "IC" (HD 2500), som gir en elektrisk 4. ordens Linkwitz-Riley avrunding på begge flanker ved 2500 Hz.

Som sluttbruker kjøper du byggesettet The Monitor med begge "ICene" ferdig montert i Hypex Activ 3W forsterkeren.

Med ICene på plass og jumperen plassert for valg av Phono/XLR inngang er det bare å skru fast kablene i forsterkerens terminaler for så å feste forsterkeren på The Monitors Bakplaten (B) med 6 treskruer.

Instillinger av nivåer:

Hypexforsterkeren har individuell justering av nivået på de forskjellige elementene. I tillegg har man justering av totalnivået, diskant-justering og bass-justering.

Bilde 2: Innstillinger

Man står fritt til å justere alt dette etter egen smak, men for å få mest mulig korrekt frekvenskurve bør rattene justeres i følge bildet:

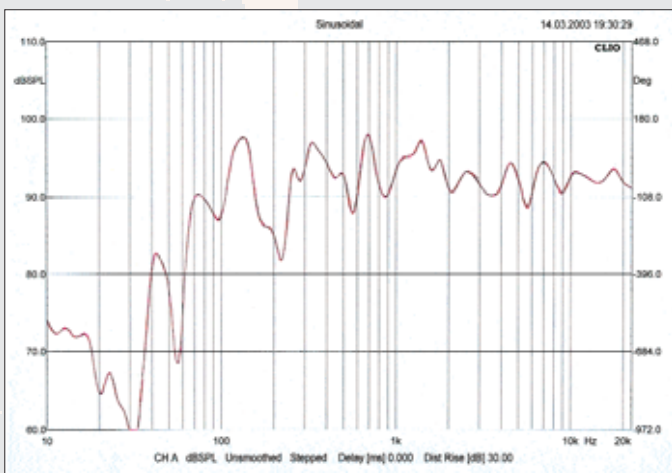
- Volumrattet (VOLUM) bør stå på max (0) for å forhindre inflytelse fra dette potmeteret. Unntaksvis kan man justere ned volumet på den høyttaleren som spiller høyest for å justere balansen i lydbilde.
- Bassjusterings-rattet (ROOM EQ < 150 Hz) bør en la stå i midtposisjon (0), så de to elementene som gjengir bass får samme signal tilført.
- Nivået til bassen (LOW) bør stå på max (0).
- Nivået til Bass/Mellomtonen (MID) bør stå på max (0).
- Nivået til diskantelementet (HIGH) bør stå ca. klokken 12.
- Diskantjusteringsrattet (ROOM EQ > 6 kHz) står en relativt fritt til å bruke etter egen smak, men flatest frekvensgang fikk jeg (ikke overraskende) i midtposisjon (0).

Målinger:

Målekurvene en ser på høyttalerelementenes datablader er resultatet av målinger av elementene i lyddøde rom. Elementet settes i en standardisert baffel. Målemikrofonen settes opp på en viss avstand - vanligvis en meter - og en får resultatet av målingen som en graf som viser forholdet mellom frekvens (X-aksen) og nivå (Y-aksen): Idealet er en rett linje. Også komplette høyttalere kan måles på denne måten, slik det ble gjort med The Merrimac i sin tid. Jeg tok da den ferdig utviklede høyttalerne med til Seas fabrikker i Moss og fikk dem målt der i deres lyddøde rom. Dette er klart den beste måten å måle en høyttaler på, men upraktisk under utviklingsarbeidet, om man ikke har kort vei til et slikt lyddødt rom. Heldigvis finnes det alternative måter å måle høyttalere på - i ditt eget rom. Jeg benytter meg av et databasert Clio målesystem (Golden Age Music) som liksom en del andre tilsvarende systemer tillater deg å måle i et vanlig "levende" rom. I utgangspunktet virker en slik målemetode ubrukelig, siden mikrofonen vil plukke opp refleksjonene fra rommets vegger, tak, gulv og eventuelle møbler.

I måling 1 ser du resultatet av måling på The Monitor i mitt lytterom (måleavstand 1m):

Måling 1: Måling i rommet.

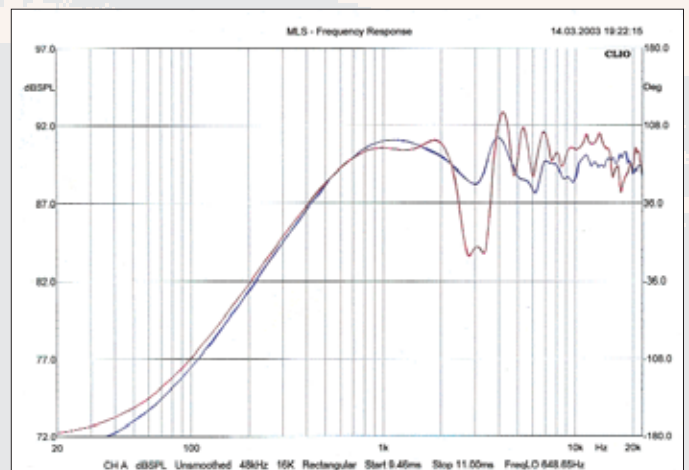
Med en kurve som denne er vanskelig å si noe om selve høyttalerens ytelse siden grafen skjemmes av "peak"er og "dip"er forårsaket av refleksjoner. Denne kurven forteller oss bare om hvordan høyttaleren måler i dette rommet med denne plasseringen av høyttaler og mikrofon.

Heldigvis kan man med de databaserte målesystemene redusere rommets påvirkning på målingene. Ved å gå inn å endre "tidsrommet" en måler over, kan man "stoppe" målingen før refleksjonen rekker å

komme tilbake til mikrofonen. Dette gir oss meget riktige målinger, men fungerer bare ved kortere bølglengder = høyere frekvenser. Når bølglengden blir lengere enn avstanden til nærmeste reflekterende flate - vanligvis gulvet - vil refleksjonene igjen prege målingen. Men å ha en nøyaktig informasjon om hvordan høyttaleren måler "lyddødt" fra 5-800 Hz (avhengig av avstanden til reflekterende flater) og oppover er til meget stor hjelp. For å se på "summeringen" mellom mellomtone og diskant er et slikt målesystem gull verdt.

På neste måling ser du hvordan disse elementene på The Monitor summerer (måleavstand 1 m):

Måling 2: Summering med og uten Diskantplaten.

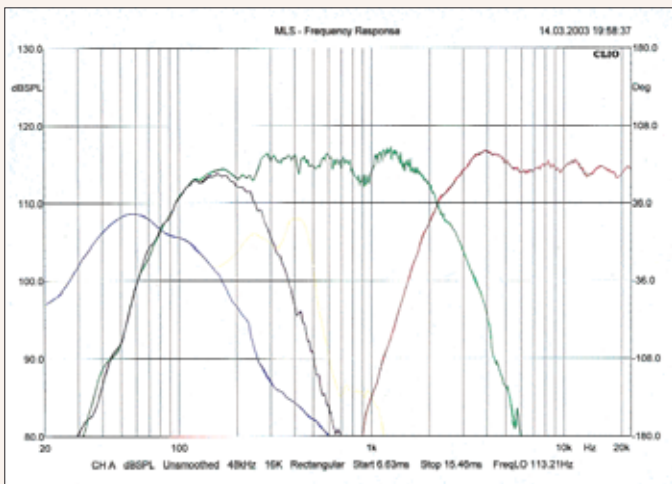

Den røde grafen viser summeringen mellom elementene uten diskantplaten. Refleksjonen fra sideplatene gir et dip ved 2.800 Hz, mens refleksjonene fra delbafflene gir et dip ved 3.500 Hz. Refleksjonen gjør også at diskantelementet bryter opp i området høyere i frekvens. Dette er selvfølgelig uønsket.

Ved å montere diskantbaffelen hindrer en refleksjonene. Resultatet er den blå grafen, målt på den ferdige høyttaleren, som ikke skjemmes av noen store avvik. Faktisk ligger avstanden mellom "dip"er og "peak"er under 3 dB i det her målbare området fra 800 Hz og oppover. Legg også merke til hvordan grafen fortsetter flatt ut av bildet ved 23 kHz på sin vei mot 40kHz.

For å få et inntrykk av hvordan "hele" høyttaleren måler, må en måle "nærfelt". Målemikrofonen plasseres rett foran elementet så nivåforskjellen mellom direkte lyd og reflektert lyd blir størst mulig. Kun et element kan måles av gangen, mens resten av elementene kobles fra (eller som her skrues ned). Måleavstanden er her ca. 5 cm - on axis:

Måling 3: Nærfeltmåling av elementene.

Her ser man Diskantens gjengivelse tegnet som en rød graf. Bass/mellomtoneelementet tar over ved 2.500 Hz og dens gjengivelse er tegnet som en grønn graf. Der mellomtonen begynner å miste nivå nedover i frekvens får den hjelp av basselementet som med sin svart graf spiller med opp til 250 Hz. Under der igjen ligger bassrefleksrøret som med sin blå graf gir ekstra nivå ved 52 Hz. Ut fra disse målingene kan en stipulere en frekvenskurve fra 40 - 40.000 Hz (+/- 3 dB), men noen absolutt bevis for dette har jeg ikke før høyttaleren er målt i et lyddødt rom.

Kostnader, Eltek:

Vifa XT25TG-30-04	(SE 1900)	a Kr.	485,- x 2	Kr. 970,-
SEAS CB-17RCY/B	(H - 571)	a Kr.	503,- x 4	Kr. 2.012,-
Hypex AH-3W	(HY 0003)	a Kr.	1.998,- x 2	Kr. 3.996,-
1.0 Ohm motstand	(MM 0100)	a Kr.	19,50 x 12	Kr. 234,-
Akustilux	(DM 1710)	a Kr.	31,- x 2 m	Kr. 62,-
Pakning 100 mm	(PK 8009)	a Kr.	10,- x 2	Kr. 20,-
Pakning 170 mm	(PK 8017)	a Kr.	10,- x 4	Kr. 40,-
Pakningslist	(PK 8740)	a Kr.	8,50 x 2 m	Kr. 17,-
Høyttalerstoff	(HF 6544)	a Kr.	68,- x 1 m	Kr. 68,-
Sandfyllingspropp	(8800)	a Kr.	14,- x 2	Kr. 28,-
Bassrefleksrør 10 cm	(BR 7937)	a Kr.	34,- x 2	Kr. 68,-
50 stk. Skruer 4 mm	(SB 1893)	a Kr.	35,- x 1	Kr. 35,-
Kimber 4VS kabel	(KL 1020)	a Kr.	135,- x 3	Kr. 405,-
Deler til et par "The Monitor A"				Kr. 7.955,-

Kostnader, bygghandler:

En 22 mm MDF plate (2440x1220) kommer deg på ca. Kr. 600,-

Ellers trenger du 22 mm tre eller MDF-plater til mellomtone-/bass-baffere, Sand, Trelim, Dykkertspiker/skruer/propper, grunning og maling. Totalt Kr. 500 -1.500,-

En slags konklusjon

Alt koster her i verden, så også The Monitor. Totalt sett vil det koste deg ni til ti tusen kroner å bygge deg et par av disse aktive høyttalerne. En god slump penger, men her må du huske at dette skal sammenlignes med hva du må betale for både en stereo effekt-forsterker og et par passive høyttalere. I denne sammenligningen får en ganske mye for pengene spør du meg. Men jeg er kanskje ikke den som bør vurdere kvaliteten på disse høyttalerne. I siste instans er det uansett du som må foreta den lydmessige vurderingen, så ta turen til Eltek og hør for deg selv.

The Monitor Aktiv 2 1/2 veis høyttaler.

Forsterker:	Hypex Activ 3W Home
Effekt:	3 x 65 Watt (DIN)
Defrekvenser:	250 Hz / 2.500 Hz
Diskant:	Vifa XT25TG-30-04
Mel./Bass:	SEAS CB-17RCY-P
Frekvensgang:	stipulert til 40 - 40.000 Hz (+/- 3 dB)
Dimensjoner:	224 x 1016 x 300 mm (BxHxD)
Vekt	u/Sand ca. 28 Kg m/Sand: ca. 41 Kg.
Pris:	Kr. 7.955,- pr. par + materialer.
Forhandler:	Eltek, tlf: 22 65 80 70

ACOUSTICS
REL

ET ANNET ORD FOR BASS

"...vennene dine vil se etter en subwoofer på størrelse med en dypfryser, ikke en motorsykkel-hjelm."

*REL Quake, Alan Sircom
Home Entertainment Awards 2002*

WINNER
BEST SMALL SPEAKER

★★★★★

BEST BUY
HIFI MAGAZINE

YOU LIKE BASS, SO DO WE

REL legger all sin kunnskap og erfaring i sine håndbygde subwoofere. La deg ikke anspile med en ordinær masseprodusert subwoofer, men opplev følelsen av å høre ekte vare.

Mono AS. Tlf: 22 38 99 00
e-post: info@mono.no • www.mono.no

Mail til redaksjonen:

Seriøst hi-fi blad!

Det var ikke med lite spenning jeg åpnet "fidelity" nr 1, og jeg kan bare gratulere tusen ganger med et kjempemagasin! Endelig har vi fått igjen et skikkelig seriøst hi-fi blad som er noe helt annet enn den ekstremt tabloide formen til våre andre aktører med en endeløs hovedvekt på billige flerkanals recivertester. Nå gleder jeg meg virkelig til å trofast å følge dere videre.

Et lite ønske fra min side er at hvis dere går for en fremtidig test av gode integrerte forsterkere (der er det kommet endel nytt siden noen gjorde en breddetest sist) kunne man kanskje se på f.eks Krell KAV 300IA, Hegels nyeste, ECI4, Burmester, SAT amplifix samt kanskje Primare samt så å gi en konklusjon på hvor godt integrert utstyr er blitt målt opp mot separat. Her vil man kunne f.eks måle ECI-4 mot EC AW 120w effekt trinn og nyeste forforsterker. Poeng: Hvis man som Hegel påstår at man får 95% av lyden til halve prisen er det da lenger noen vits i å kjøpe separate løsninger?

Alle gode ønsker videre på ferden!

Med vennlig hilsen
Arne Vigmostad, Flekkefjord

Når ting er for godt til å være sant, er det dessverre akkurat det. Uansett er integrerte forsterkere opplagt det beste kjøpet i de fleste tilfellene. Men best lyd? Du vil se at vi har tatt deg på alvor allerede i neste utgave av Fidelity!

Red.

Gratulerer med første nr. av "Fidelity" !!

Som tidligere abonnent på Audio siden første nummer (har komplett samling) er det godt å se at ting er på skinner igjen med et skikkelig blad for oss som er interessert i å lese om lyd.

Også for oss som ikke er "teknikk fikserte" er bladet et flott alternativ for å holde seg oppdatert på lydfronten.

Stilen dere har lagt dere på fortsetter med samme gode kvalitet som Audio, man gleder seg til å sette seg ned med bladet !

Håper dette går bra, jeg blir garantert en fast leser !

Med vennlig hilsen, Egil Aanrudhaugen
Blåklukkevegen 52, 2611 Lillehammer

Heisann!!

Etter all kritikken Knut Vadseth mottok i forkant av lanseringen av Fidelity, mener vi at han fortjener en real porsjon ros for dette bladet. Det er som å lese i gamle Audio, men det ville vært en av de beste utgavene. Den entusiasmen som her vises er unik, og bør roses.

Vi håper bare at resten av bransjen støtter opp om et slikt initiativ og at salgstallene gir grobunn for videre utgivelser.

Håper også dere satser på å skrive litt om selvbygg. Både av høytalere, forsterker og annet.

Stå på Vadseth, dette er slik vi vil ha det!!

Med vennlig hilsen
Glenn Solie

Himmelhenrykt!

Jeg kjøpte Fidelity i går, og er himmel henrykt! Jeg STORKOSTE meg og gleder meg vanvittig til neste nummer.

Vennlig hilsen fra
Richard Jacobsen i onTarget as

Til lykke med Fidelity!!

Jeg håper at dette bladet skal bli et kritisk supplement til den generelt altfor produsent og bransjeservile hifipressen. Flere burde se kritisk på bla. de nye såkalte høyoppløsningsmediene som lanseres, spesielt sacd fra sony!!

Nedenfor er det en etter min mening interessant link til dette emnet. Håper at du finner dette interessant!

Det hadde vært fint om fidelity som nystartet hifiblad (etterkommer av audio?) kunne dra igang en seriøs diskusjon på et saklig grunnlag om dette emnet. Litt graving kombinert med sunn skepsis i forhold til hva som sies i reklamen kombinert med et minimum av teknisk innsikt hadde vært bra!

Med hilsen
Øystein Solheim
<http://sound.westhost.com/cd-sacd-dvda.htm>

Takk for tipset! Du har kanskje allerede sett at vi allerede har grepet fatt i problematikken, likevel med litt uventet resultat.

Vår praktiske erfaring er de fleste vanlige CD-plater helt på høyde med 2 kanals SACD om du spanderer noen kroner på de siste CD-spillere eller en god DAC på din gamle. Det er lenge før de fleste av oss stanger hodet i taket med eksisterende 16 bits CD med eller uten oppsampling! En annen ting er at mange SACD-spillere er meget gode CD-spillere som OGSÅ spiller SACD i multikanal- for de som vil ha det.

Red.

Knallbra!

Syntes dette var merkelig. For noen uker siden fikk jeg den nyeste utgaven av bladet dvd & hjemmekino i postkassen min. Noen minutter senere hadde jeg skrevet til dem og sagt opp mitt abonnement. Fortvilet som jeg var, gikk jeg i kiosken på Flesland og så etter hifi blader. Til min stor overraskelse fikk jeg øye på bladet FIDELITY, og kjøpte det umiddelbart. Det er godt at det finnes slike ildsjeler som deg/dere: Et knallbra produkt av beste klasse!

Vet at Audio sine tester var til å stole på. Disse produktene hadde vært testet over en lengre periode av folk som er oppriktige og legger sin ildsjel i det. Bedre med kvalitet enn kvantitet.

Stå på, dette bladet skal jeg selvfølgelig kjøpe hver gang.

Noen ting som jeg savnet var kommende nyheter på markedet og spalte for ros/ris og gode råd, kommer vel etter hvert??? (er det mulig å abonnere på bladet???)

Har savnet Audio lenge, men dette bladet virker enda bedre.

STÅ PÅ, VÅRE KJÆRE ILDSJELER.

Venter spent på neste nummer.

Hilsen, Gøran Forberg
(lest det meste av Audio/video, lyd og bilde, audio, eyefi, og dvd & hjemmekino, samt engelske og amerikanske blader).

Hei folkens

Velkommen i butikkhyllene, jeg vil bare få gratulere med et flott nummer av det nye bladet, og jeg håper å finne dere der i mange år fremover. De fleste av oss opplever det nok som en fortsettelse på noe som stille forsvant for en tid tilbake.

Likevel regner jeg med at dere hurtig orienterer dere fremover, og ikke faller i fella med stadig tilbakevendende kritikk og bitter omtale av konkurrenter og tidligere partnere. Som leser av et slikt blad som FIDELITY er jeg klar over historikken i bransjen og trenger ikke bli minnet på dette, bitterhet selger dessuten dårlig.

Jeg har sett at prisen i enkelte fora på nett er blitt omtalt som for høy. Helt feil etter min mening, bladet leses i en periode på 1-3 uker, har referanseverdi for ettertiden og gir en nesten boklig eierglede. Flott valg av papir og trykkekvalitet, og Vadseths bilder holder lekker kvalitet, helt på linje med kostbare interiørtidsskrifter etter min mening.

Det er også befriende at skribentene stiller opp med sine subjektive preferanser og drømmer... objektivitet finnes jo ikke, og det at dere er blitt voksne og ydmyke nok til erkjenne det, er befriende i en (hifi)verden full av bastante og salgsfremmende faktareferanser. Derfor er det også kanskje på tide å bytte ut floskelen "det beste jeg har hørt" med noe som gir litt mere rom for den åpningen for kvalitetshevning dere higer etter... kanskje "det beste jeg har hørt i år." ?

I det store og hele er det altså veldig lite som vakte annet enn begeistring hos meg når jeg leste FIDELITY. Ok da, enkelte artikler med produktomtaler mangler signatur fra artikkelforfatter. Eller er den så godt gjemt eller lite konsekvent plassert, at jeg har oversett den?

Jeg ser gjerne at signatur og en evt faktaramme som inneholder listepriis, importør og evt webadresse på fabrikk får en fast plass i starten eller slutten på artiklene.

Likeså er det befriende å lese redaktørens refleksjoner over egen omtale av norske produkter og den kritikk det har fått til. Det fører til økt kredibilitet ved hans neste anledning til å omtale bokser med Made In Norway på bakplaten. Likedan øker hele bladets troverdighet ved at skribentenes ulike tilnærminger til temaet tweaking får omtale. Fra det originale oppsettets fortreffelighet, til de hjemmelagde kabler, hele den åpne innstillingen til bredden i denne entusiast hobbyen viser en herlig voksen og avslappet holdning sammenlignet med det politisk korrekte felles hylekor som flere blader er kjent for.

At det er rom for flere meninger i bladet bør inspirere og gi selvillit til mange av oss evige tvilere ute i det lange, men sparsomt befolkede hifi-landet. Jeg er i hvert fall lei av å lese tidskrifter som har blitt enige om en felles filosofisk plattform; "vi mener at..."

Fortsett i samme retning, og vennligst send meg en mail så snart det er mulig å tegne abonnement. Hvis dere ofrer tid ved å skrive gratis, skal bidraget mitt gladelig være å risikere noen forskuddsbetalte kroner for at dette skal bli et møtested og referansepunkt for oss henfalte til troverdighet i lyd.

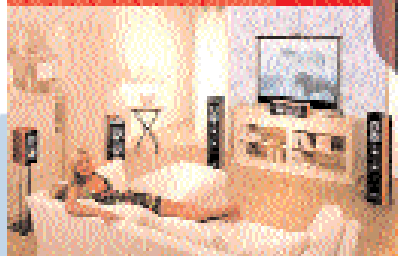
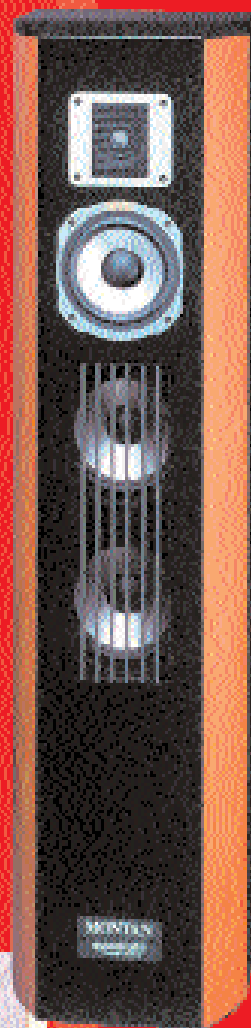
**Gunnar Hansen / gunnar.hansen@mobilpost.com
Trondheim**

Dette er den type leserbrev som enhver redaksjon kan drømme om. Masser av ros som styrker selvilliten, takk for det, men også mange nyttige og konstruktive råd med nøktern kritikk. Som du ser, har vi bare forandret et par kommaer på ditt lange leserbrev!

Takk for et flott og nyttig brev!

Red.

quadrall

FotoPhono AS

Vegstgate 66 • 0477 Oslo

Tlf. 2222 2000

Fax 2222 7310

Avd. Gjøvik • Salg, service & lager

Østre Totenvei 136 • 2810 Gjøvik

Tlf. 6114 6200

Fax 6114 6210

www.fotophono.no

TTIAN

Quadrall

Jeg blir forbannet!

Først og fremst vil jeg takke for et bra nytt HI-FI blad. Det er noen ting som har irritert meg og det er rett og slett flere slurvefeil som skyldes at de noen av de som skriver i bladet (deriblant redaktøren) av en eller annen grunn ikke gidder å bruke stavekontroll + også lese igjennom et par ganger, hva de har skrevet. Et eks. på det er nr det står 10 trusen istedet for 10 tusen, slike feil hører ikke hjemme i denne typen kvalitetsblad (jeg antar du er enig) som er svindyrt å kjøpe, jeg finner meg rett og slett ikke i det. Vi snakke ikke om en feil, men feil både her og der, da blir jeg forbannet.

Du må med andre ord stramme opp rutinene på dette området. Hvis du til neste utgivelse ikke har klart å ordne opp i dette er jeg i tvil om jeg gidder å kjøpe bladet, det er dere ikke tjent med.

Jeg regner med at neste nummer kommer uten slurvefeil, det ville glede meg stort.

Mvh, Jon L.

Dugnadsfest

Dere har i det første nummeret av Fidelity bokstavelig talt invitert oss alle inn i deres hjem. Med Fidelity prøver dere nå å lage et forsamlingshus hvor dere ikke bare inviterer til besøk, men også er lydhøre for hvordan vi som brukere ønsker dette videreutviklet. Hvert nummer av Fidelity er som en dugnadsfest.

Dugnaden er den egeninnsatsen vi legger inn i form av prisen på bladet, samt engasjement og gode råd til forbedringer. Festen er det utbytte man håper å sitte igjen med. Det finnes imidlertid visse grenser for hvor langt man (noen) går for å kritisere initiativtakene og administratorene for den jobben de gjør, hvorfor de gjør det og hvordan de ser ut på håret. Det finnes også noen viktige grenser for det å sette frem beskyldninger under dårlig dekke av spørsmålstegn (i beste Helskog-ånd) om skjulte motiver, fusk og fanteri.

Disse grensene har ingenting med forbrukerrettigheter og beskyttelse å gjøre. Det handler simpelthen om redelighet og god gammeldags folkeskikk!

*noruego, hi-fi entusiast
(fra Hi-Fi Sentralen)*

Hallo Jon L.

Det ville også glede meg stort om vi unngikk feil i fremtiden! Som du vet er vi et blad som er som humlen; egentlig kan den ikke fly, men heldigvis er det ingen som har fortalt den det! Selv store, rike forlag har problemer med feil. Også vi skulle redusert det betydelig om vi hadde fått stoffet presentert like ryddig som dere lesere. Det er nok litt mer kaos underveis når vi retter, men jeg innrømmer at vi burde vært flinkere. Vi sliter også med problemer ved at vi retter en feil og uforvarende lager en ny.

Jeg må også innrømme at jeg fant noen feil i siste korrekturen som jeg ikke rettet, simpelthen fordi trykkeriet da ville sende en ekstraregning på flere tusen kroner. De pengene ville jeg heller spare til skribentene som ikke får lønn før du leser dette i Fidelity nummer 2. Så lang tid går det før Narvesen sender oss pengene for det bladet som vi måtte betale alle utgifter for i desember!

Som du kanskje skjønner dreier det hele seg om prioriteringer. Et optimalt opplegg for språkvasking og 2-3 ganger korrektur, vil koste oss langt mer enn vi foreløpig har råd til. Det hjelper oss lite å miste deg som leser. Vi skal derfor hver enkelt av oss prøve gjøre en bedre jobb med eget stoff. Vi ser likevel ikke bort fra at du fremdeles ikke blir helt fornøyd. Kanskje du vil hjelpe oss med korrektur, som et par andre lesere i Oslo området har foreslått?

Jeg synes for øvrig ikke bladet er svindyrt å kjøpe. Vi har flere hi-fi artikler pr. krone en noe annet blad jeg vet om.

Hilsen Knut Vadseth

Kjære Knut Vadseth

Jeg kjøpte i går første nummer av Fidelity, og jeg må si jeg ble imponert.

Grundige gode artikler som var en fryd å lese. Synes dette overgår Audio på sitt beste. Det var hyggelig å se at du hadde fått med deg de fleste fra Audio på laget. Endelig har vi fått et anstendig norsk Hifi magasin igjen.

Dette var utrolig flott for oss som elsker denne hobbyen. Håper mange vil kjøpe bladet slik at det fortsetter. Blir det abonnement? I alle fall: gratulerer og lykke til videre.

*Hilsen, Arnfinn Aarnes
Oslo*

Glimrande blad!

...storarta layout, og heimebesøksartiklar slår alltid an, særleg med den gjengen her.

Har berre kjøpt 1 blad, men oppfordrar alle som har betre løn enn meg om å kjøpe 2!

Helsing Arve

Fidelity- det eneste!

Gratulerer så mye med fortsettelsen av "Audio". Fidelity er verd hver eneste krone, Håper du/dere klarer brasene og blir å finne i bladhyllene i mang et år fremover.

Første nr av Fidelity er knall bra, gleder meg til neste nr allerede.

Mvh Magnus Haugen

Fantastiska Norge!

Förra veckan var jag i Drammen på tjänsteresa. Jag flög ut via Sandefjord och eftersom jag fick vänta halvannan timme gick jag till tidningskiosken för att hitta något att läsa. Genast **lyste ordet "Fidelity" upp i min blick**. Jag tog ett ex och snabbbläddrade och såg med en gång att layouten påminde en hel del om saliga Audio.

*Bästa hälsningar
Robert Petersson*

Fidelity

...se nøye på overskriften ... den stikker seg jo meget klart ut og er utrolig lett å kjenne igjen. For meg er for mange blader for like i typebruk og oppsett, at man nesten kan gripe feil blad. I så måte må man vel kunne si at **Fidelitys logo representerer noe nytt og individuelt ...**

Arne Marco

Hei

Kjempe flott blad. **Det beste bladet jeg har sett. GRATULERER!!!**

Mvh, MP.

Gratulerer og TAKK!!

Tusen takk for at dere får det til!! **Ser NYDELIG ut!**

Mange hilsener fra
Knut Ro Juland, Tønsberg

Gratulerer med et svært flott nytt blad!

Dere har vært dypt savnet, endelig har vi et skikkelig hifi- blad å forholde oss til!

I tillegg til redaktøren, tilhører resten av skribentene i særklasse de mest interessante og kunnskapsrike som vi har i dag. Håper dere får det til videre også, og skulle dere begynne med abonnement, er det bare å føre meg opp og sende giroen!

Jeg tillater meg å komme med ønsker som for meg vil gjøre Fidelity enda bedre (dersom dette er mulig da :-)):

1. Enda flere bilder av produktene som blir testet. Bilder er noe du kan.Knut, ta flere! Tenker da på innmaten av produktene - denne sier ofte noe om produktene.

2. Dere skribenter sitter på sinnsykt mye erfaring når det gjelder strøm/akustikk/vibrasjonsdemping. Dette er viktig, del dette med oss! Lag noen innlegg om emnene....

3. Husk alltid å nevne kort hvilket utstyr produkter blir testet sammen med og teknisk data som er relevant (en liten rubrikk er nok).

Regner ikke med at jeg er den eneste med meninger om forbedringer/forandringer, og alle kan ikke få det nøyaktig slik en vil ha det. Dere har uansett etterkommet flesteparten av mine behov/ønsker!

Lykke til videre!

Med vennlig hilsen
Frode Håland

Det der med akustikk, strøm og vibrasjonsdemping er sammen med kabler så vanskelig at vi nesten ikke våger oss utpå. Men vi skal nok etter hvert bite tennene sammen, være barske og kaste oss uti det! Vi forutsetter at våre forslag og forklaringer blir mottatt med sunn skepsis og visshet om at vi gjør så godt vi kan, Vi tror nemlig ikke at vi er så fordømt mye lurere enn mange andre og vil nødig ruller i tjære av noen med høy sigarføring og lavt selvbilde!

Red.

I heisen!

De fleste kjenner oss som "butikken i syvende etasje.." Ikke så rart kanskje, du finner oss ikke i gateplan akkurat, men syv etasjer over.

Men det er verdt turen opp, det kan vi love deg. Vel oppe finner du en intim og usnobbete forretning med atmosfære, og en betjening som baserer alt de gjør på entusiasme, kunnskap og et lidenskapelig forhold til musikk, i tillegg til et meget utvidet servicebegrep.....

Produktene våre er helt enestående på sine felt, og gir uforglemmelige musikkopplevelser.

Her oppe er du riktignok et stykke fra bakken, men du er mye nærmere musikken....

Dynaudio – Danske høyttalere i absolutt verdensklasse... troverdighet musikalitet og nerve...

Entusiastisk omtalt i alt fra "HiFi&Musikk til "Stereophile" i 25 år... kanskje på tide at du hører dem...?

Audience 42 testvinner og årets stativ høyttaler i Svenske HiFi og musikk. Testvinner i Lyd og Bilde nr 4/03. Pris fra Kr 4700.- Pr.Par.

LC Audio – Helt geniale produkter med high-end-lyd til meget folkelige priser, samt CD-spiller-modifikasjoner som vil få spilleren du allerede har til å spille forrykende til en nesten ufattelig lav sum...De nevenyttige kan spare enda mer ved å bygge utstyret selv, for alle andre kan det leveres ferdigbygget.

Cayin/Spark – transistor eller rørforsterkere og CD-spillere med finish og lydkvalitet som osrer av klasse, til priser som vil få deg til å

gni deg iøyne helt til du er nede på gaten igjen... Cayin 252B ble tildelt "Editors Choice" av nettmagasinet www.hifi4all.dk. Pris Kr 7995.-

Vi tror ikke det eksisterer bedre produkter til prisen, rett og slett.

Lytt selv!

Dette er bare noe av det du finner hos oss. Velkommen opp til en hyggelig prat, en kopp kaffe og en uforglemmelig lytteopplevelse...

For første gang kommer du til å være lykkelig for å havne i heisen!

Norsk Audio Teknikk A/S

Storgaten 51, 0182 OSLO

Tlf: 22 20 00 95

Web: www.norskaudioteknik.no

Neste nummer!

kommer ca. 20. juni!

Bedre enn SACD?

NY Electrocompaniet CD-spiller med oppsampling.

High-End Life Style!

Linn Klimax forforsterker og stereo effektförsterker. Life style utseende med High-End lyd - og High-End pris...

Best Buy!

Gunnar Brekke sjekker om man kan få likeverdlig surroundlyd til prisen av bare 2 kanaler.

Trøkk!

Fenomenal dynamikk, sprudlende diskant og kjellerdyp bass på den nyeste Revel.

Moderne rør!

Monoblokk fa kinesiske Shanling tilbyr rør og fjernkontroll. Og et fantastisk utseende!

Verdens vakreste?

Italienske Sonus Faber Cremona er en fryd for stua og er særdeles snill for øregangene.

7.1 surround OG High-End stereo

Ny Parasound Halo surround kontrollforsterker. Norsk-finsk samarbeide bak amerikansk High-End merke.

Sensasjonell lyd

til lite penger med OP-amp fra norske Embla.

Integrert

Vi tester de beste integrerte forsterkere.

Dobbelt så bra?

Vi sjekker fordelene med balansert brokobling på DP-A1 og EC AW-180 = Nemo!

